

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 38 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
ÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Ötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A bosnyák verem.

Írta: Mezei Ernő.

Végül is megérett, szinte csodaszámra megyen, hogy a magyar képviselőházban valamicske érdeklődés nyilvánult a felettünk tornyosuló külpolitikai veszedelem iránt, ha nem is több, mint egy interpelláció erejéig. Ezt az interpellációt is éppen Polit Mihály tette, akit különösen ez alkalommal a legkevesebben fognak a nemzeti közérdeklődés hivatott interpretátorának elismerni. Az ország önálló hivatása elég visszhangos szólammá vált ugyan a mai magyar parlament akusztikai alapzatán, de egész értelme nyilván az ősi „magyar glóbusz” hétszilvafás horizontjába szorult össze. Vagy mikép magyarazzuk, hogy az angol parlamentben ugyaszólván hétről-hétre kérnek fölvilágosítást a Balkán-ügyek fejlődéséről és Grey, a felelős külügyminiszter még kéretlenül is, közönséges választógyűléseken jelentős felvilágosításokat ad róla? Miképp azt, hogy Pichon, a francia külügyér is az őt irányozó szempontokról mindig tud beszélni? Sőt hogy Izvolszki is, a régi muszka diplomácia bagaria-szagu képviselője már nagyszabásu nyilatkozatokat tehetett az alkotmányosság gyerekecipőiben botorkáló, oly szegényes orosz дума előtt és a folyton újra

jelentkező kérdések miatt legutóbb is külön értekezleten kérte és biztatta a képviselőket, hogy türtőztessék magukat a szükséges kis haladékig? Hát valamennyi parlament alatt forróvá lett a föld a balkáni pokol szétsugárzásától és csak bennünket nem éget, mi történik közvetlenül határaink mentén?

Proximus ardet Ucalegon! Éget bizony a közeli tűz, csak hogy már a mi növendék politikusaink is tökéletesen belegyakorolvák a struccdiplomáciaiba, mely a számum perzselése előtt a homokba dugja a fejét. Egy letűnt rendszer kitagadott képviselőjének, a pártjával együtt bukott és a közéletből kiszorított volt miniszterelnöknek, Tisza Istvánnak kellett a főrendiházban előállania, hogy legalább az örökre meredt mumiák sarkából halljunk valami komoly megjegyzést az életérdekeinket oly közvetlenül suroló világeseményekről. Persze hogy végül Aehrenthal ur pithagorasi bölcsesége már a magyar szarvasmarha hekatombáit is készülő odaáldozni nagyszerű annexió ötletére, meg kellett mozdulnia a parlamenti nagy- és kisgazdák gyöngéd aggodalmaskodásának is. „Sed avenam non” — morogták halkán a mi agrárius szövívőink is, mint Mária Terézia olyik allázatos magyarja, és elhallgattak szépen.

Igazán ne következtessék Bécsben a parlamenti pettyhüdség ily jelenségeiből, hogy a magyar nép is bizó megnyugvással van eltelve, vagy akárcsak apathiával nézi, milyen szirtek közé sodorja külügyi politikánk hajóját Aehrenthal ur kormányzó ügyessége. Egészen más a magyar közvélemény érzése. Bizony jogosan hivatkozhatott rá Polit is, hogy a magyar nemzet annak idején szenvedélyesen ellenezte Bosznia okkupációját. És a mai tanulságok után mi természetesebb annál, ha közvéleményünket a teljes elkeseredés hulláma borítja el? Olyan vállalkozás utján és céljáért, amely kezdettől fogva, amikor pedig egyszerűnek és könnyen elérhetőnek látszott, általános tiltakozást keltett, most, három évtized folytonos munkája és tömérdék áldozatai után ime odajutott, hogy nemcsak óriási válságokat kell fizetnie, de sörsteljes veszedelmekkel is kell szembenéznie. A bosnyák szerzemény tisztán dinasztikus gondolata és érdeke akkor is aligha vált volna népszerűvé és elfogadhatóvá, ha az első foglálás után folytonos termékeny sikerek, politikai és gazdasági hasznok igazolták volna. Micsoda szívvel gondolhatunk reája azután, hogy ez a szerzemény csak tűzhányó vulkánnak bizonyult, amelyen osztrák nevelésű diplomáciánk

Mikszáth a Házban.

Írta: Bede Jób.

A képviselőházban az ugynevezett hétköznapi forrongást találjuk. A teremben nincs mi iránt érdeklődni, az adóvíta gyorsan halad, miután Polónyi Géza az egyetlen nagy akadékoskodó beteg. Báró Kaas Ivor elátekint az álmos, üresen ásító padokra és gunyosan szól: Az urak csodálkoznak, hogy Polónyi beteg. Hát beteg Kossuth Ferenc is. Beteg Návay. Beteg Molnár János. Beteg Bakonyi Samu. Csak Wekerle egészséges. Avagy jobban mondva „de” Wekerle egészséges. A báró mondását lejegyezzük és megvárjuk a folyosóra a hétköznapi forrongás közé. Wekerle csakugyan egészségesen mosolyogva diskurálgat a barátaival. Eg. bulvard-lap tudósítójának a kezét szorongatja nagy hálával és barátsággal. A tudósító elhozta és átadta a miniszterelnöknek a párisi „Figaro” mellékletét, az agitatorius mellékletet, melyet Franciaországban most sok százezer példányban plakát gyanánt terjesztenek. A melléklet statisztikai adatokkal van tele és kimutatások vannak benne afelől, hogyha a párisi kamarában most napirenden lévő adójavaslatok törvényekké válnak, mennyivel több, mily súlyosan nagyobb adót kell fizetnie minden francia állampolgárnak. A miniszter beletekintget az idegen újságba,

láthatóan nagyon érdeklődik és elveszi a lapot.

— Köszönöm, igen köszönöm, — mondja — El kell olvasnom. Az összehasonlításból én tanulok egyetmást... Ismét köszönöm. Az én íróim efelére nem gondolnak!

Az én íróim! A kifejezés felett egy pillanatra gondolkodni kell. Vajjon, kik a Wekerle írói, akiktől elvárhatná, hogy a hasonló eseményekre figyelmeztessenek és neki a „Figaro” mellékletével kedveskedjenek. Nem tudunk róla, hogy a miniszterelnök írókkal összeköttetésben állana, s úgy kell lenni, hogy másokat nem ismer, mint csupán, akik a miniszterelnökségnél hivatalban vannak és a kora hajnali órákban a hírlapok közleményeiből kivonatokat csinálnak.

S ahogy tovább megyünk, valóban nem tűnik fel, hogy Wekerlét nem találjuk Mikszáth Kálmán mellett, aki a hosszú veszedelmes betegség után először jött a Házba.

Itt van Mikszáth Kálmán! Az alkotmánypárti folyosónak a város felé tekintő sarkánál áll, ahol mellette haladnak el az országgyűlések és a politikai nevezetességek, a főrendiektől látogatába érkezett urak az ide tartozó mánások között, vidéki főispánok és audienciás küldöttségek. A régiebb képviselők megállanak:

— Szervusz, Kálmán! Hogy vagy? Hát felgyógyultál? No, hála istennek, olyan

frissnek és egészségesnek látszol, mint egy atléta.

A nagy palóc a szivarját rágva, félig félrehuzott szájjal válaszol:

— Köszönöm. Hát itt vagyok. Nem haltam meg.

A politikus embereknek sok dolguk van. A vezérpolitikusok valami zavaros ügygyel bajlódnak. Mezőssy Béla államtitkár áthozott egy névsort Darányitól, hogy kiket akar a miniszter a telepítési bizottságba választani. Az agráriusok azonban észrevettek benne két zsidót és rászóltak:

— Vidd vissza a miniszterednek. Majd csinálunk mi tiszta névsort magunknak.

Aztán már nézegetik az ablakon, hogy jön át a szemközti épületből Darányi sietve, kettőt is lép egy helyett, megyek, megyek, nehogy még kitörjön a forradalom, mielőtt megérkezném.

Am Darányi mégis szakít egy percnyi időt, hogy kezét szoritson Mikszáth Kálmánnal.

Most meg a Balkán-szerződés miatt toboroznak felkelőket és Bernáth István hangos szóval hivatgatja Szilassy Zoltánt. Wekerle mosolyogva bemegy a terembe (mindig mosolyog, ha baj van) és csendesesen szól:

— Tj csak forrongjatok. A Balkán-szerződéseket is majd mégis Aehrenthal fogom megtanácskozni.

még akkor is esetlen és ledér tánczait járja, amikor a mélyéből kiinduló rázkódások állami biztonságunkat megintgatják, alkotmányunk rendjét is fejtegetőre állíthatják. Ott azonban még nem tartunk, hogy a ránk zudított válságok nyomásától a nemzeti kritika méltatlankodástól zugó hangja is elnémuljon. Ez a hang pedig messze fog még zugni és meg is fogják hallani, mint az Aehrentha-politika itéletét.

Aehrenthal ur persze nincsen kéznél és a mi közösügyes alkotmányosságunk intézményes beosztása még attól is fölmenti, hogy felelős állása tudatával a hozzáintézett kérdésekre helyt álljon. De boldog könnyelműsége is immár aligha óvhatja meg attól az elöregzettől, hogy ha a felidézett bonyodalmat ezután végzetes katasztrófák nélkül sikerülne is megoldáshoz segíteni, az ő szerepét, hírét és emlékét, mint a hagyományos osztrák diplomáciának egyik legfurcsább típusát fogja az utókor is méltatni. Mert el fogják zengen róla, hogyha elődei a balkáni politika mezején piramidális baklövéseket követtek el, saját baklövése csimborasszói méreteket öltött. Abban a komoran tragikus keretben is, amelybe a bosnyák ügy peripeziái fejlődtek, a nevetség és guny csillama játszik folyton Aehrenthal ur történelmi halántékai körül. Ahogy most Belgrádban egyre kísérletezik, majd szeliden, majd erélyesen és mindig hiába, ahogy egy duodecz államocská kalandoros államférfiai kijátszások és lefűlelik egész diplomáciáját, láttunk-e valaha nagyhatalmat ilyen szárnalmas, kinos heyzetben? Aehrenthal ur nem tud szabadulni azoktól az ördögi kismanóktól, akiket vidám füttyszóval felidézett.

Bosznia annexióját egy kézmozdulattal is végre lehetett hajtani, ha kellő előrelátással választják meg az alkalmas időt. Aehrenthal ur, miután

végrehajtotta, miután Törökországnak is, a szerződéses tulajdonosnak utólag kegyetlen váltságdíjat fizetett érte, most Szerbiával szemben, amelynek semmi köze a dologhoz, nem tud se áldozattal, se fenyegetéssel czélt érni. El kellett tűnie Szerbiától azt a gunyos választ is, hogy Szerbia közvetlenül a mi monarchiánktól se területi, se gazdasági kompenzációkat nem igényel. A szerb szkupstina a nemzetközi jogállapot ellenében vakmerően a természeti jogra hivatkozik, amikor pedig a hatalmak a szerb kormányt az ily álláspont helytelenségére figyelmeztetik, jámbor megadással a bosnyák-kérdés nemzetközi jellegét ismeri el és teljesen a szerződéses hatalmak jóindulatára bizza ügyét. Aehrenthal ur azonban jó lelkiismerettel nem bizhatja az annexiót a hatalmak közvetlen döntésére, mert az annexió önkényes kimondásával ő sértette meg legelőbb a szerződéses jogállapotot. Forog és kereng egyre saját sarka körül és nem tudja a fórumot megtalálni, amely előtt bohózatosan összebonyolódott perét eldöntéshez juttathatná.

Az események szövődése már az apró részletekben is nyilvánvalóvá tette, hogy Oroszország és Szerbia között kezdettől fogva jól kiszámított, ügyesen beosztott összejátszás folyik. Mi nem is voltunk soha kétségben afelől, hogy akik ott lenn a belgrádi konak és szkupstina tájékán a fenséges nemzeti hősök szerepeit szavalják, igazában csak a pétervári sugólyukból kihangzó jelszavakra figyelnek. Nem tartjuk ugyan semmikép se valószínűnek, hogy az orosz politika vezetői a háboru kockázatára el volnának szánva, nem igen bírhatja ezt az orosz nemzet oly hamar japáni vereszetése után. De annál kedvesebb Oroszországnak az Aehrenthal által oly balgán teremtett jó alkalom, hogy monarchiánkat a sokféle és

hozzá válogatott megaláztatások veszszöfutasos sorozatán végigkergesse. És ördögi elégtétele lehet, hogy erre éppen Szerbiának, amely a mi monarchiánknak oly sokat köszönhet, veheti legjobb hasznát. És gondolkodóba ejtethet mindnyájunkat Polit ur kérdése, vajjon a mi monarchiánk azt a közeli eshetőséget, hogy a szerbek hadisoraiba mi ellenünkben orosz önkéntesek is tömegesen fognak beállani, „casus bellinek“ fogná-e kijelenteni, már tudniillik Oroszország ellen? Sőt azt is kérdezi, vajjon Németország ily esetben szövetséges segítségét nyujtaná-e nekünk? Ugyan micsoda föltevés, vagy kilátás sugallotta eza a megszévitt, malicziózus kíváncsiságot az öreg szerb képviselőnek? Am mi is kíváncsiak volnánk arra, hogy Aehrenthal urnak, ki közvetlen figyelésből sem látott előre semmit, mit mások, mint távoli nézők is jól sejtettek, a jelzett eshetőség irányában van-e valami derengő sejtelme? Tudnia kell feltétlenül azt, hogy a magyar nemzet, amely mélységesen idegenkedik olyan szerb háborútól, amely még a legkedvezőbb esetben sem hozhat se anyagi, se erkölcsi nyereséget. Boszniának békés magatartását se becsüli annyira, hogy ezért gazdasági javait áldozatul akarná odavetni. Ez a mi számlánk! Aehrenthal ur irányában. A magyar nemzet nem ránthatja magát utszéli vermekbe Aehrenthal ur olcsó becsvágyának pórázán, ha ő maga már oly ügyetlenül beleesett is.

Budapest, márczius 13.

A főrendiház ülése A főrendiház márczius hónap 17-én, szerdán délelőtt 10 órakor ülést tart. Tárgyai: A még eddig le nem tárgyalt törvényjavaslatok.

A bánhelyettes tárgyalásai. Crnkovics Miklós osztályfőnök, bánhelyettes ma folytatta Wekerle Sándor miniszterelnökkel és Jesipovich Géza horvát miniszterrel tanácskozásait. Crnkovics osztályfőnök holnap utazik vissza Zágrábba.

Mikszáth csendesen fujva maga elé a szivarja füstjét, szemléli a jeleneteket szakasztott azzal a könnyű kedvvel, mintha most is karczolatot kellene írnia a t. Házból mindennapi használatra.

De már a t. Házból a forrongás idejében is ime magát Mikszáth Kálmánt lehet kiválasztani az olvasópublikum részére legérdekesebb témának.

Nem kell hozzá különösebb hókuszpókusz. Nem kell trémázni a fogadtatás miatt, mint például, hogy ha az ember a parlamenti óriásokkal akarna beszélni, oda megyek és szives jószágos kedvvel találkozom.

— Bizony, — mondja Mikszáth Kálmán — már úgy voltam, hogy azt hittem, meghaltam és a halálból jöttem vissza.

— A halálról ne beszéljünk.

— De igen, — folytatja. — Megtudtam belőle valamit. Azt, hogy most már nem félek tőle. Azt mondom, hogy meghalni jó dolog. Az ember nem tud felőle semmit és tulajdonképpen észrevétlenül megy át az élethől a halálba. Ugy történt az, hogy betegségem alatt elkövetkezett egy idő, amikor önkívületben voltam s amikor semmiről se tudtam, se hogy mit teszek, se hogy mit mondok. Mindenről, amit ez alatt az idő alatt mondtam, csak azokból szerezhettem tudomást, amiket a mellettem lévő családomb felgyógyulásom után elmondott. Ők mondják, hogy egészen

világosan beszéltem, mintha megfontolva hagyakoztam volna, pedig absolute nem tudtam magamról. Már most aztán megtanultam belőle, hogy milyen téves a hit, ami az általános felfogásban él, amikor a haldokló utolsó szavainak szent kijelentésszerű fontosságát tulajdonítanak s a hátramaradottak ekképen őrzik meg, intvén egymást: „Emlékezzetek rá, mit mondott halálos ágyán apátok; emlékezzetek rá, hogy mi volt utolsó szava.“ Hisz az ember éppen akkor nem tudja, hogy mi beszél. A halált, ime azért tartom most már könnyűnek, mert az ember nem érez gyebet, mint azt, hogy a betegséggel járó gyötrelmek megszűnnek.

Szívesen hallgattuk. Mert a halálról valóban így érdemes beszélni, pirospozsgás arczczal elégedetten, hogy se a nedves időjárás ne bántsa az elbeszélőt, se az oszlophoz ne kelljen támaszkodnia, amíg beszélget.

Aztán meg betegségem ideje alatt volt elég olvasni való az ő munkáiból. A Noszty-fiu esete akkortájt jelent meg és újfajta regényben gyönyörködhetünk egy modern alkotásban: a riport-regényben, amiként ezt maga is nevezi. A nagy palóc, a magyar írásművészet remekelő mestere, aki színeit, képeit, metafóráit a magyar lélek gyönyörű megnyilatkozásaival diszesíti, új formákat talál és a világirodalom magaslatán foglal helyet. Az elhagyatott falvak, régi legendák

írója milyen közvetlen szeretettel rajzolja a zsurnalisták műhelyének munkásait, azt szintén most láttuk újólag, amikor egy jubileummal kapcsolatosan Mikszáth visszaemlékezéseket írt, s ezek között egy kedves, szegény újságíróról szólt a legnagyobb szeretettel, aki mindennapon a késő éjszakai órákig írta vagy huszonöt esztendőm át a napról-napra váltakozó ujdonságokat, de költő volt a javából, Luby Sándor, s míg feje felett millió palota emelkedett, őt a nyomor kétségbeesésbe taszította. De életének utolsó esztendeje gyönyörű volt, mert az örütség öntudatlan állapotában abban a képzelődésben élt, hogy a kincsek kiapadhatlan garnadája felett rendelkezik s mindennap milliókat oszt szét ama barátai között, akik vele együtt oly sokat nélkülöztek. Ez Mikszáth Kálmán filozófiája, amiképen az imént a saját magáról való beszélgetéséből is hallottuk, az öntudatlanságban jelentkező boldogság.

Ime a poéta egyuttal pap, aki a lelkeket vigasztalja és a megnyugvás érzését hirdeti a legrettenetesebb katasztrófák elszívódésának idejére is.

Ezek után politikáról nem igen szótunk. Mivelhogy irodalmi kérdéseket pengetve meg, Mikszáth úgy elidőzött e témák mellett, hogy észre se vette a körülötte lihegő politikai világot.

— No, most csendesség van, — mondom,

A politika világából.

Budapest, márczius 13.

A miniszterelnök a királynál.

— Kossuth is Bécsbe készül. —

A bank és a fuzió.

Wekerle Sándor miniszterelnök csak hétfőn utazik Bécsbe és a holnapra hirdetett közös miniszteri tanácskozást sem tartják meg. A miniszterelnök kihallgatáson jelenik meg a király előtt és azután báró Achrenthal közös külügyminiszterrel fog tárgyalni. A királyi audiencia is, a külügyminiszterrel való tanácskozás is a külügyi helyzettel, még pedig első sorban a fenyegető szerb háborúval és a balkáni kereskedelmi szerződések dolgával van összefüggésben. Nagyon valószínű, hogy a közös miniszteri tanácskozást a hét folyamán fogják megtartani, amikor Belgrádból és Bukarestből visszaérkeznek a válaszok. A külügyi helyzet komolyságát mutatja, hogy báró Achrenthal egyszerre nagy szükségét érzi annak, hogy közelebbi érintkezésbe lépjen a két állam politikai köreivel. Így most Bécsből azt jelentik, hogy báró Achrenthal ebben a hónapban három ebédet fog adni Bécsben az osztrák képviselők tiszteltére, Budapesten pedig Achrenthal képviselőjében gróf Esterházy osztályfőnök fog hasonló lakomákat rendezni. A fehér asztalnál fogják megkísérlni a politikai világot meggyőzni a háboru föltétlen szükségességéről.

A miniszterelnök bécsi időzése alatt előreláthatólag a bankügyben felveendő közvetlen tanácskozások idejére és módjára nézve is történnek ezuttal megállapodások. Az adóreformjavaslatok tárgyalása immár véget ért, a főrendiházban is bizonyára rövidebb elintézésel nyer az egész kérdés megoldást. Wekerlenek eddig nagyon is lekötött ideje tehát ezzel felszabadul és a minisztertanács határozatahoz képest a bankkérdésben való döntést jobbra vagy balra most már provokálni fogják. Ezek a tárgyalások Kossuth Ferenc részvételével

fognak végbemenni. A függetlenségi párt vezérének egészségi állapota javulásra fordult és biztosra veszik, hogy április első napjaiban már elindulhat tervezett útjára. Természetesen a király előtt is meg fog jelenni Kossuth Ferenc s ekkor fog eldőlni a helyzet kialakulása.

Egyelőre, úgy látszik, a fuzió dolga nyomul ismét előtérbe. A függetlenségi párton is, az alkotmánypárton is nagyon élénken foglalkoznak ezzel a kérdéssel és kölcsönösen invitálják egymást, a függetlenségi párton úgy vélekednek, hogy a hatvanhetes kisebbség a parlamentben is ugyanazon szigorú alternatíva előtt áll, mint tegnap a bankbizottságban: vagy ártani a nemzetnek, vagy félreállni. A 67-es kisebbség azonban nagyon kegyetlen önmagához, amikor magát e szigorú alternatíva elé állítja. Hiszen van egy harmadik út és mód is, amelylyel ezt az alternatívát elkerülheti: az öszinte, fentartás nélküli csatlakozás a negyvennyolcas irányhoz. Senki sem kívánja, hogy az a sok értékes politikai erő, amely a hatvanhetes kisebbség kebelében rejlik, elpusztuljon egy képtelen, idejét mult, elavult politikai álláspont erőltetett fentartásában. Hasonlóan fejezték ki meggyőződésüket az alkotmánypárton is, akik azt mondták, hogy a koalícióval kettő történhetik. Vagy átalakul s a ma vetelkedő és farkasszemű néző pártok helyét egy megbékélt, egységes és energikus többségi párt foglalja el: ez a békés, a biztosságot reméltető, a kiszámítható eset, éppen az új pártalakulás, mely a békés munka és haladás lehetőségét adná. Vagy fölrobban a koalíció, anélkül, hogy maga-magából teremné meg felváltóját — s ekkor senki sem tudja megmondani, mi következik majd.

Erről a kérdéssel Justh Gyula a „Politikai Hétiszemle“ szerkesztője előtt így nyilatkozott:

— Én személyek ellen sohasem küzdöttem. Most is távol van tőlem minden ilyen gondolat. A mennyiben más pártiak támogatni akarnak benünket az önálló bank kivívásában, örömmel üdvözlöm a csatlakozást és helyeselni kell mérni. Mert Shakespeare Szerbiában is a világirodalom nagyja lett volna, ámbar a szerb irodalom maga miatta nem lett volna a legelső. A közepes írók mutatják a nemzeti mértéket, a tartalmat és a kulturát. Én magam a nemzeti jelleget úgy nézem, mint például a vallást. Az embernek sok lihe és véleménye megváltozik az idők folyamán, tanulmányai és tapasztalatai következtében, de a gyermekeit mégis csak úgy nevelteti vallás dolgában, mint ahogyan őt nevelték. Ugy nevelteti istenben és hitben bizónak, különben azt hinné, hogy vétkezik.

Valaki jött kezét szoritani Mikszáth Kálmánnal, gondolom Ballagi Géza, vagy hozzá hasonló és elreccintálta a mondókáját: „örvendek, hogy jó szinben látlak, kedves Kálmán“, e pillanatig a beszélgetés megszakadt, amíg Ballagi, avagy a hozzá hasonló tovább ment. Mikszáth nem igen tartóztatta, a témát füzte tovább.

Aztán folytattuk. Mikszáth Kálmán továbbra is elfogadta a témát: az új irányt hirdetőkről való beszélgetést. Szó került Ady Endréről. Én Hatvány Lajost említettem meg, akit barátai Lavainak neveznek és kinek irodalmi munkálkodása engem rendkívül érdekel, mivel évekkal ezelőtt Neményi Ambrus, nagy megbecsüléssel beszélt felőle és felhívta a figyelmemet a „Budapesti Szemle“ akkor megjelent dolgozatára. A meg-

tudnám az új pártalakulást. Mindenek előfeltétele természetesen a gazdasági önállóítás propagálása és az önálló magyar nemzeti banknak 1911-re való föllállítása.

A fuzió természetesen a banktárgyalások eredményétől függ s így nemcsak a bank kérdése dől el tehát a legközelebbi jövőben, hanem a kormányzatnak egész új iránya is. Az egységes 48-as pártra támaszkodó új kormány, melynek kormányzati programja a legközelebbi jövőre megállapíthatnók, venné át nem sokára az ország sorsának intézését. A megoldás a két kormány közötti tárgyalások után a hártellált állambankok terve szerint még mindig valószínűnek látszik s ebben az esetben az új kormánynak Kossuth Ferenc lesz az elnöke, bárha azt is beszélük, hogy gyöngélgédése miatt inkább gróf Apponyi Albert fogja a miniszterelnökséget vállalni. Wekerle Sándor mindkét esetben megtartaná a pénzügyi tárczát és a mostani kormány kebelében is csak kevés változás történne.

A képviselőház szünete.

— A kongrua körül. —

A képviselőház ma négy napos szünetet kapott. A legközelebbi ülés csütörtökön lesz és akkor a képviselőház elsőben a telepítő bizottság tagjait választja meg, azután a Fejérváry-kormány megbélyegzéséről szóló jelentést és a köszönbányák vásárlásáról szóló javaslatot tárgyalja.

Mint már lapunk egyik előző számában jelentettük, eddig az volt tervbe véve, hogy a képviselőház a háromnapos parlamenti szünet után azonnal megkezdi a kongrua-javaslat tárgyalását. A javaslatot azonban a képviselőház nem tüzte ki a csütörtöki ülés napirendjére. Ennek az elhalasztásnak első sorban gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter gyöngélgédése az oka, mert a miniszter személyesen akarja vezetni a törvényjavaslat tárgyalását. Más verzió szerint a javaslat tárgyalását azért is elhalasztották, mert még nem jött létre kompromisszum a katolikus püspöki karral a 4. szakaszra vonatkozólag.

— Egy idő óta az új irodalmi vitatkozások szünetelnek.

— Mert nem bolygatjuk az ujakat? — szól Mikszáth.

— Én bizonyára nem. Kétségem van, vajjon illetékes lehetek-e. Egyik közelebbi kollegám úgy vélte, hogy vagy az új irány szerint kell igazodnom, vagy ne szóljak a dologhoz.

Mikszáth Kálmán csodálkozva nézett reám:

— Miért?

Egy íróismerősöm nevét említettem, aki híveket szokott toborozni és agitációkkal foglalkozik. Aki egyszerűen ki akar törülni az élők sorából mindenkit, aki nem az ő szabályait és irányukat követi.

— Nálam is járt, — mondja Mikszáth. — Engem is meg akart téríteni. De én már azt mondom, hogy az ember nem irhat bizonyos regulák szerint, amelyeket rá akarnak diktálni, hanem mindenki úgy ír, ahogy tud.

S még csak nem is mosolygott most, hanem a legtermészetesebb hangon ismételte:

— Mindenki úgy ír, ahogy tud.

— Különbözik pedig — folytatta, — beszélni lehetne arról, hogy mi a nemzeti irodalom. Hit, tradíció? Én megmondottam neki is, amit egyszer egy interviewolóval közöltem, hogy nem a legnagyobb írók teszik a nemzeti irodalmat. Vagyis nem azok szerint

boldogult Neményi Ambrus egyenesen novellatémának ajánlotta, hogy egy milliomos fiu miképen rajong az irodalomért. Hátha még most látná a küzdelmek forogtagában a zászló mellett haladva bátorító és kitartásra buzdító lelkesedéssel! Annyit fel kell jegyezni, hogy Mikszáth Kálmánnak leginkább a Babics Mihály dolgozatai tetszenek. A modernnek szerény nézetem szerint büszkék lehetnek rá, hogy Mikszáth Kálmán körülményesen ismeri a dolgozataikat és megjegyzi magának a neveket is, valamint elmondja egyes alkotásuknak tartalmát. Így elmondta Ady Endre egy költeményének a meséjét. Ha jól emlékezem rá, ez az: Egy legény gondolkodik felőle, hogy mi lett az ő egyszerű, szegény, naivlelkű babájából, aki elment a nagy városba. Bizonyosan pirosítóval befestett, selymes, puccezos, rossz nő lett belőle. S ahogy gondolkodik a folyó partján, egy kivetett leány teste elé kerül. Drága ruhák vannak a halotton, arczán a festék nyoma. Ilyenné változhatott az ő babája is, gondolja a legény és — pofonvágja a halottat...

Mikszáth Kálmán elmondja róla a véleményét. És én riportszerűen kezelem a dolgot és utána járok a kérdésnek. Szerettem volna feljegyezni a Mikszáth véleményét, de amikor a riportsinálásban a szerkesztőségbe jutottam, egy kollegám teljes határozottsággal így szólott:

Erről a kérdésről egy tekintélyes egyházi férfi, ki a politikai életben is jelentős szerepet visz, a következőkben nyilatkozott:

— Való az, hogy a püspöki kar egyes tagjainak, de nem valamennyinek, aggodalmi vannak. Igaz, hogy a törvény megokolása kifejtji, hogy a kongruahozzájárulásnak csak azt a részét vonhatja meg az állam, amelyet egyenesen az állam ad, a megvonás tehát nem terjedne ki a püspöki kar és a vallásalap hozzájárulási hányadára. De ezt világosabban kell kifejezni. A püspöki kar egyrésze nem talál nehézséget a törvény szövegében, mert nem is tételezi föl, hogy papságával szemben azt alkalmazni kellene. Mások ellenben amiatt agódnak, hogy a törvény szövegét félremagyarázhatják és olyan esetben is sujthatnák, például politikai okból az illető papot, amikor az éppen nem követ el államellenes cselekvényt; mert volt szomorú példa a közelmúltban is, hogy világi egyének politikai magatartására is államellenes vétség bélyegét igyekeztek nyomni. Állítólag, mint azt egynémely lap pedzette, a román püspökök részéről történt volna séremi panasz Rómában, hogy a javaslatnak ez a szakasza a püspöki joghatóság körét érinti. De erről nem mondhatok bizonyosat, mert nincs közvetlen értesülésem. Az bizonyos, hogy püspöki joghatóság szempontjából van több püspöknek is aggodalma, még pedig két szempontból. Egyik a szoros püspöki jogkör; a másik ennek, hogy úgy mondjuk, negatívuma, ha például a püspöknek papja felett az állami vétség szempontjából kellene ítéletet mondania, amire egyáltalában nem lehet illetékes. A fölmerült aggodalmak eloszlatására van mód és éppen ez irányban folynak a tanácskozások. A magyar püspöki kar éppenséggel nem akarna menedéket nyújtani azoknak, akik, ha lesznek, — mint, sajnos, voltak — az állam, tehát a haza, annak épsége, alkotmánya ellen vétkeznek; de viszont biztosítani óhajtja püspöki joghatóságának és folyamányainak esetleges politikai célzattól való megsértését. Így, magam is azt hiszem, hogy a javaslatot, ha aggodal-

mat keltett részletét mihamarabb nem sikerül áthidalni, legközelebb nem trágyalják. Remélhető azonban, hogy a kat. lelkészekre nézve oly fontos javaslat méltányos és helyes kompromisszum útján mégis nonsokára törvénynyé fog válni.

Pirosbetűs nap előtt.

A képviselőház ülése. —

Budapest, márczius 13.

Összejöttek ma a képviselők, annak meghallgatására, hogy márczius tizenötödikét hogyan fogja megünnepelni a Ház. Márczius tizenötödike, maga az elnök mondotta, így napirendjavaslatában, nagy nemzeti ünnep, ezen a napon tehát nem lesz ülés; de nem lesz tizenhatodikán és tizenhetedikén sem. Így fogja megünnepelni a Ház márczius tizenötödikét.

A jövő csütörtöki ülés napirendjének megállapítása után, az interpellációkat hallgatták meg. Bozóky Árpád kettőt terjesztett elő. Az első az Ausztriával kötött koronaértékre vonatkozó szerződés fölbontása tárgyában mondotta el. Második interpellációjában a szerb kereskedelmi szerződés dolgát firtatta. Polit Mihály a szerb háborús veszedelmet tette szóvá. Beszédének éle oda irányult, hogy Magyarország nem foglalhat állást Szerbia ellen és a szerb nemzeti törekvéseknek nem szabad utjukat vágni. Ezeket a fejtegetéseket nem a legnagyobb nyugalomban hallgatták. Különösen Ugron Gábor idegeskedett; neki az volt a vélekedése, hogy Polit beszédje nem méltó magyar képviselőhöz. Polit azt kérdezte a kormánytól, vajjon elfogadja-e a nemzetközi konferenzia eszméjét.

A miniszterek egy interpellációra sem válaszoltak.

Részletes tudósításunk ez:

— Ne írjon róla, kérem, én ismerem azt a költeményt.

— Ahogy egy legény pofonút egy leányhullát?

— Igen, kérem. Ez gyönyörű szép.

— Bocsanat, bocsanat...

Tehát nem írok róla. Mikszáth semmi esetre sem veszi rossz néven tőlem, ha a nézetét nem bocsájtom nyilvánosság elé. Ellenben, ha e kollégámmal irodalmi vitatkozásba találnék keveredni, megint belekevernék Mikszáth Kálmánt is, s azt igazán nem érdemelné meg, hogy privát beszélgetése miatt leromantikusozzák.

Én se szeretném, ha belekapaszkodnának ebbe az ürügybe. Most van koszt, kvártély és ruhamosás, amiként azt az élet okvetlen követelményei gyanánt Szigligeti megállapította. Miért veszekedjünk és miért legyen még nehezebb dolgom.

Ady Endréről pedig én elmondtam Mikszáthnak, hogy most Párisban van s ott sokkal nyugodtabban és „nyugat”-abban dolgozhatik, mintha itthon lenne a folyton ünnepők között. Dolgoznia pedig kell, mert végre is, ha a költő legnagyobb költő is, akkor se élhet meg nálunk igen sok prózai munka nélkül: a „Pesti Napló”-ba ír majd nem mindennap érdekes párisi megfigyeléseket.

Mikszáth hallgatja, megjegyzéseket tesz, tudakozódik erről is, arról is. Minden érdekli, aminek az irodalomhoz és az ujságíráshoz

köze van. Rövid idő alatt mennyire megerősíti az embert a pályája hitében, úgy hogy ezen a napon, amikor Mikszáthtal beszélhetünk, a princípálisaink és a kiadóink se imponálnak annyira, mint hétköznapi időben, amikor bennünket esetleg rangsorozatba osztanak be. Ezen a napon nem fogok bemenni a szerkesztőségbe és azt fogom mondani, hogy majd holnap, vagy holnapután írok arról, hogy miket beszélt Mikszáth Kálmán. És tesék ezt színtőn a nagy író megbecsülésének tekinteni, hogy ez a tény jelent annyit, mintha azzal állítanék be, hogy beszéltem Wekerlével és referálni fogok róla, hogy mit mondott az adójavaslatok lélektanáról.

Jönnek-mennek mellettünk a nagy politika kiváló tekintélyei. Miniszterek, nevezetes államférfiak. Jekelfalussy, a honvédelmi miniszter, ismeri Mikszáthot és köszönti is. Azt mondják, — véli, — hogy mulatságos anekdotákat szokott írni és nem hallgatózik, mint a többi, aki itt jár. És aztán ez a Mikszáth jóban van Lakatos Sándorral, aki a miniszter iránt elnéző, sőt szivességeket is szokott neki tenni. A többiek mással vannak elfoglalva, ama nevezetes telepítési listával, amiből Darányi ellenében is kihagyják. Nagy Emilék, Fenyvesi Somát és Kelemen Samut, mert zsidók az istenadták. Ezenkívül pedig Mikszáth Kálmánnal most egy kis baj is van. Nem tud annyira feltétlenül dicsé-
 cikket írni a mai rendszer urairól, mint például a Wekerle irói és ez idő szerint Burgyán Aladár sokkal használhatóbb, mint Mikszáth Kálmán. Ezt éreztetni akarják vele. Végre arra felé kerül gróf Semsey László és gondolkodás nélküli örömmel üdvözl.

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Szmeccsányi György és Vertán Endre.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után felolvassák az interpellációs könyvet, melybe Polit Mihály és Bozóky Árpád jegyzett be interpellációt.

A Ház ezután harmadszori felolvasásban elfogadja a közadók egységes kezeléséről szóló törvényjavaslatot s átküldi a főrendiháznak.

Márczius 15.

Az elnök ezután javasolja, hogy hétfőn, kedden és szerdán a márczius 15-iki nemzeti ünnep miatt a Ház ülést ne tartson. A Ház ehhez hozzájárult. A legközelebbi, csütörtöki ülés napirendjére kitézik a telepítési törvényjavaslat előkészítésére kiküldendő bizottság megválasztását, az igazságügyi bizottság jelentését a Fehérvár-kormány működésének megbélyegzéséről s az állami közszembányák fejlesztéséről szóló törvényjavaslatot.

A Ház ezután áttért az interpellációk tárgyalására.

Bozóky Árpád a koronaértékre vonatkozóan 1891-ben Ausztriával kötött megegyezés tárgyában intéz interpellációt a miniszterelnökhöz.

A szerb veszedelem.

Polit Mihály Szerbiának legutóbb kibocsátott körjegyzéke és a szerb válsággal kapcsolatos nemzetközi konferenzia dalgában intéz interpellációt a miniszterelnökhöz. Hosszasabban ismerteti az annexió nemzetközi előzményeit s az annexió nyomán támadt bonyodalmakat. Ellentétet lát a magyar nemzet mostani viselkedése s az okkupációval szemben tanusított magatartása között.

Azt mondja, hogy Magyarország nem foglalhat állást más nemzetek nacionális törekvéseivel szemben, ha hű akar maradni Kossuth Lajos politikájához. A nemzetközi helyzet különben is kedvezőtlen arra, hogy Ausztria és Magyarország élére állítsa a Szerbiával való konfliktust.

Ismerteti Oroszország viszonyát Szerbiához és kifejti, hogy az orosz birodalom a japán háború ellenére is sokkal erősebb, mint volt harmincz év előtt az okkupáció korában. Szerbia igényét Boszniára nézve többféle szempontból lehet bírálni.

Ugron Gábor: Mi köze Szerbiának Boszniahoz? Hogy lehet ilyet mondani a magyar parlamentben?

Az elnök: Fel fogom hozatni a gyorsírói jegyzeteket és megnézem, mit mondott a képviselő ur és aszerint fogok eljárni.

Polit Mihály betereszti a következő interpellációt:

— Csakhogy látlak! Isten hozott. Mily öröm. Hogyan jutott eszedbe eljönni?

Hát, — feleli Mikszáth Kálmán, — a ti harsonátok hangjára feltámadtam...

Mondd csak, olyan nagy szükség van „minden” emberre, hogy engem is becsitáltatok? Olyan nagy veszedelem van?

Gróf Semsey László mosolyogva válaszol:

— Nincs valami igen nagy veszedelem. Én örvendek, ha akármiféle ürüggyel, téged felkelthettünk... Különben pedig, hadd legyünk együtt mind. Nem lehet tudni, hogy mi történik.

Külön tudakozódnni kellett, hogy a Balkán kereskedelmi szerződések miatt hívták össze a pártközi értekezletre a koalícióba tartozó képviselőket és ezért rendelték be Mikszáth Kálmánt is.

Mindegy. Jó, hogy a Balkán-szerződésekkel törődnek.

Különben nem találkozhattunk volna Mikszáth Kálmánnal.

Szerbia kormányának utolsó körjegyzékében foglalt álláspontja folytán jelzett nemzetközi értekezlet tárgyában.

1. Tartja-e a miniszterelnök ur Szerbia kormányának 1909. évi márczius hó 10-én kelt körjegyzékben foglalt feleletet monarchiánkkal szemben kielégítőnek?

2. Hajlandó-e a miniszterelnök ur odahatni, hogy a Szerbiával való konfliktusnak kiegyenlítésére és az európai béke fenntartása érdekében monarchiánk az európai nemzetközi értekezlet összejövetelét feltétlenül fogadja el, sőt erre nézve a kezdeményezést vállalja el?

3. Azon nem várt szomorú esetben, ha monarchiánk és Szerbia között a béke fenntartása semmiképpen nem sikerülne és hogy ha Oroszország nagyszámú önkéntes csapatokkal Szerbia és Montenegró segítségére jönne, azt monarchiánk casus belli-nek, Németország pedig casus foederis-nek tekintené?

A szerb szerződés.

Bozóky Árpád a szerb vámszerződés ügyében interpellál és egyuttal bejelenti, hogy Wekerle azon kijelentése miatt, hogy a pártoktól nem fogad el utasítást, a balpárt rosszalási indítványt fog bejegyezni. Az interpelláció így hangzik:

Interpelláció a miniszterelnök urhoz a magyar állam és Szerbia között levő vám- és kereskedelmi viszonyoknak tervbe vett rendezése tárgyában.

1. Hajlandó-e a miniszterelnök ur azt a tendenciát, hogy a Szerbiával való politikai bonyodalmak szanálása céljából Magyarország közgazdasági érdekei feláldoztassanak, a leghatározottabban visszautasítani?

2. Tekintettel Szerbiának az annexió kérdésében tanúsított közismert magatartására, kérem a miniszterelnök urat, hogy helyénvalónak tartja-e, hogy akár a közös külügyminiszter, akár a magyar kormány a vám- és kereskedelmi viszonyok tekintetében Szerbiával még csak tárgyalásokba is bocsátkozzék, még mielőtt az annexió kérdése úgy a magyar és osztrák törvényhozások döntése által, valamint az annexió miatt fennmaradt nemzetközi bonyodalmak teljes megszűnése által végleges befejezést nem nyert?

A mai ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az ülés véget ért.

Budapest, márczius 13.

Az adóreform a főrendiházban. A főrendiház pénzügyi bizottsága ma délután 4 órakor öregőrf Pallavicini Ede elnöke alatt tartott ülésében folytatódott tárgyalta a képviselőház által elintéztett adójavaslatokat. A kormány részéről Wekerle Sándor miniszterelnök és Papp Mihály miniszteri tanácsos voltak jelen. A javaslatokat Gál Jenő ismertette. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adójáról szóló törvényjavaslatra vonatkozó bizottsági jelentés észrevétel nélkül hitelesített, a bizottság a jövedelmi adóról szóló törvényjavaslatot vette tárgyalás alá. Kautz Gyula elfogadja a törvényjavaslatot, de nem osztozhatik a közszolgáltatásaink tekintetében megnyilatkozó optimizmusban. A jövedelmi adó lehet ugyan alkalmas arra, hogy betetőzzön egy adóreformot, de ennek feltétele, hogy az alépitmény, mely felé állították, szilárd legyen, amit a mi hozadékai adórendszerünk nem merne elmondani. Gróf Desseffy Aurél a jövedelmi adót, mint egész adózási rendszerünk betetőzését szükségesnek tartja s helyesli a benne érvényesülő progresszivitást is, bár némi aggodalma van, hogy e tekintetben nem ment-e a javaslat túl az indokolt határon. Chorin Ferencz a javaslatot, mint a már elfogadott többi adójavaslatnak szükségszerű következményét elfogadja, főként azért is, mert a létminimum behozatalában s a II. osztályu kereseti adó eltörlésében szociálpolitikai szempontból számottevő vívmányt lát. Wekerle Sándor miniszterelnök, ha az állam pénzügyi igényeinek fokozatos kielégítését tartotta volna szem előtt, nem nyult volna ehhez a reformhoz, mert a tett koncessziók révén ez egyelőre jelentékenyen jövedelmi apadással jár. Mindenütt akkor hozták be a jövedelmi adót, mikor az alapadók tarthatatlanul terheseknek bizonyultak. A nyugati államokban a pótlékok óriásilag emelkedtek, majdnem többet tesznek az alapadónál. Ez feyegette bennünket is. A gyakorlati élet igényeire fektette a súlyt, olyan reformot akart kezdeményezni, amely a mi adminisztratív viszonyaink között keresztülvihető. Ami a zálogleveleket illeti, nem osztozhatik abban az aggodalomban, hogy a pénzintézetek a megadóztatás folytán nagy számban dobnák piacra papírjaikat. A biztosítási törvényre nézve talált egy-két tervezetet maga előtt, melyhez azonban nem járulhatott, mert az egy külön nagy hivatali apparátust tett volna szükségessé. Gál Jenő előadó rövid megjegyzése után a bizottság a törvényjavaslatot általánosságban elfogadta. A részletek tárgyalásánál Gál Jenő előadó

bemutatta az Országos Erdészeti Egyesületnek az adóreform tárgyában beadott kérvényét, melynek petítmái legnagyobb részben már a képviselőházi tárgyalások során elintéztettek. Ezután az előadó és a miniszterelnök szakaszonként ismertették a jövedelmi adóról szóló törvényen a képviselőház tárgyalásai során tett változtatásokat, melyekhez a bizottság hozzájárulva, a törvényjavaslatot részleteiben is elfogadta. Hasonlóképpen változtatás nélkül elfogadta a bizottság általánosságban és részleteiben a közszolgáltatások egyesített kezeléséről és a közadók kezeléséről szóló törvényjavaslatokat is, s a felolvasott jelentések hitelesítésével az ülés véget ért.

A függetlenségi párt értekezlete. Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt szerdán, a hónap 17-én délután öt órakor értekezletet tart, melynek tárgya: a kongrua-javaslat, az állami közszérbányák vásárlása, továbbá a pozsony-bécsi, gödöllő-kerepesi és egyéb helyi érdekű wasutakról szóló törvényjavaslatok megvitatása.

Darányi lemondása. Egyes lapok Darányi Ignác földművelésügyi miniszternek tegnap az O. M. G. E. küldöttsége előtt mondott beszédével kapcsolatban azt a hírt közlik, hogy a földművelésügyi miniszter le akar mondani állásáról. Illetékes helyről közlik a *Budapesti Tudósító*-val, hogy a miniszter lemondásáról szóló hír koholt és teljesen alaptalan.

Szerbia tovább fegyverkezik

— Döntés előtt. —

Budapest, márczius 13.

Budapesten ma nagy izgalmat okozott annak híre, hogy a monarchia ultimátumot intézett Szerbiához. E hír valószínűleg onnan eredt, hogy gróf Forgách állítólag magyarázatot kért a szerb kormánytól, amiért a hadsereg tartalékának harmadik kategóriáját felfegyverezte. Későbbi táviratok azonban ezt is megczáfolták, mert állítólag Ausztria-Magyarország bevárja előbb a szerb választ, amelyet jövő hét elejére jeleztek. Belgrádból eredő hírek szerint a szerb kormány válaszában ismét kerülni fogja a határozottságot és annak kijelentésére fog szorítkozni, hogy kész a monarchiának a kereskedelmi forgalom megkönnyítésére czélzó javaslataival megismerkedni. Belgrádban úgy látszik teljesen hiányában vannak a helyes megfontolásnak. A nagyvási hóbot csakugyan megzavarta e szerencsétlen államocska diplomáciájának józanságát. Elképzelhető-e, hogy egy nagyhatalom, mely éppen huszszorta nagyobb hadsereg fölött rendelkezik, mint Szerbia, nyugodtan zsebre vágjon ilyen félvállról tett nyilatkozatot. Bécsben különben elvannak már készülvén arra, hogy Szerbia legújabb jegyzéke is kerülni fogja a nyílt öszinteséget. Ebben az esetben a monarchia megteszi az utolsó kísérletet, mely ultimátum alakjában állítja majd Szerbiát a döntés elé. Bécsben meg vannak győződve arról, hogy Belgrádban most végzetes politikát üznek, mely álnokságával megtéveszti azokat a hatalmakat is, amelyek a békének igaz barátai. A márczius tizediki jegyzék világosan kifejti, hogy Szerbia nem akar háborút a monarchiával és a jó szomszéd kötelességeinek mindenképpen meg akar felelni. Még az olyan tárgyilagossá sajtó is, mint a francia, mely az egész válság folyamán megtartotta a higgadt hangot, most tulzásba esik és azt kérdi, mit akar még a monarchia ezen békés nyilatkozat után. Erre a feleletet maga a belgrádi kormány adja meg, mely a jegyzék kibocsátása után nyakra-főre fegyverkezik. Tegnap már felfegyverezték a harmadik bánt is, mely nem a harmadik korosztály, mint a sajtó egy ré-

sze tévesen írja, hanem a szerb haderő harmadik kategóriája, ami megfelel a mi népfelkelőségünknek.

A szerb hadseregnek ez a része, eddig ugyszólva csak papiron volt meg. Ezen ötvenezer főt számláló tartalék részére még fegyvere sem volt a szerb hadvezetőségnek. Most, hogy ez az utolsó tartalék is megkapta fegyvereit, bizonyosságot tesz arról, hogy a szerb hadsereg már közel áll a teljes harcra készségehez. Ha Belgrádban békét akarnak, akkor mit jelent ez a lázas fegyverkezés, mely pénzügyileg is messze felülmúlja Szerbia erejét. Milliókat nem szokás füstelen löporba temetni, ha csak nem szolgálnak valamely czélt.

A legközelebbi napok fognak talán világosságot vetni a szerb kormány szándékaira. Reméljük, hogy a legrövidebb idő alatt, mert éppen ideje, hogy eldöljön, akár jobbra, akár balra, ez a kérdés, mely már hónapok óta tartja állandó nyugtalanságban az egész országot.

Mai hireink a következők:

Mit követel a monarchia.

Bécsből beavatott részről közlik, hogy mindaddig, míg a szerb kormány nem választ félreértést kizáró módon a monarchiának gróf Forgách belgrádi követ útján a mult szombaton átnyújtott jegyzékére, nem lehet a helyzet javulásáról beszélni és nem lévén meg az előfeltétele, Ausztria-Magyarország nem léphet közvetlen tárgyalásokra Szerbiával. A belgrádi kormánynak határozottan ki kell jelentenie Bécsben, hogy Bosznia-Hercegovina annexióját jogosnak ismeri el és annak fejében nem tarthat számot kárpótlásra, amelyet egyébként a nagyhatalmak is jogosulatlanul mondtak. Ez kiderül abból is, hogy néhány állam az osztrák-magyar monarchiának gratulált, mikor közte és a porta között létrejött az egyezség. A monarchia jogcíme Bosznia-Hercegovinára a Törökországgal létrejött egyezség után elvitathatatlan s ezt Szerbiának is feltétlenül el kell ismernie, nyíltan kifejezést adnak rosszalásuknak, hogy a belgrádi kormány semmibe sem vette az orosz tanácsokat s szembehelyezkedik a pétervári kormány külügyi politikájával.

A szerb jegyzékkel különben az orosz kormány sincs megelegetve, mert az nem felel meg annak, amit Izvolszki a belgrádi kormánnyól kívánt és annak lelkére kötött. A pétervári kormány azt tanácsolta, hogy Szerbia intezzen a berlini szignatárius hatalmakhoz egy lehetőleg rövidre fogott körjegyzéket, amely mindössze két pontot tartalmazzon, két rövid mondatot és lehetőleg világos legyen. Milovanovics azonban nem fogadta el az orosz kormány szövegezését, amiből nyilvánvaló, hogy Oroszország befolyása nem elég erős Belgrádban és a szerb kormány nem hajlandó a helyzet tisztázását elősegíteni. De volt még egy másik oka is, amiért az orosz javaslatot megkerülték, nevezetesen az, hogy a szerb kormány tagjai között éles ellentétek és folytonos czivakodások vannak napirenden, mint ahogy az nem is képzeltető másként, mikor a kormány tagjai sok párt képviselőiből kerültek össze.

A szerb külügyminisztériumban kijelentik, hogy sok sürgős ügy miatt eddig nem lehetett a gróf Forgách által átnyújtott jegyzékre a választ megadni, de most szövegezik a jegyzéket és a jövő hét elején átnyújtják a belgrádi osztrák-magyar követnek. Diplomáciai körökben beszélnek, hogy a jegyzék szövegezése körül Pétervár és Belgrád között tárgyalások indultak meg s csak azoknak befejezése után fogja a szerb külügyminiszter a választ átnyújtani gróf Forgáchnak. A tegnapi minisztertanács is ezzel az ügygyel foglalkozott, de nem hozott végleges határozatot. Gróf Forgách tegnap meglátogatta Milovanovics külügyminisztert és a kereskedelmi szerződéses tárgyalásokról tanácskozott vele. Annyi kétségtelen, hogy a szerb kormány a bécsi közös külügy kormány jegyzékére külön jegyzékben fog válaszolni és

abban a boszniai annexiót illetőleg utalni fog a körjegyzékre, kijelentvén egyidejűleg, hogy azokat a feltételeket, amelyek mellett Ausztria-Magyarország kész a kereskedelmi szerződés megkötésére végelt újabb tárgyalásokba lépni Szerbiával, nem fogadja el, noha a kormány elvben kívánja, hogy a kereskedelmi viszonyt a két állam között kereskedelmi szerződés szabályozza. A kereskedelmi szerződés ügye nem kapcsolható össze az annexió kérdésével, mert a szkupstina már régen jóváhagyta a megkötött szerződést s Ausztria-Magyarország kormányainak már régen meg kellett volna szavaztatniuk a parlamentek által a kereskedelmi szerződést. Ezenkívül a szerb kormány a bécsi külügyminisztériumhoz azt a kérdést akarja intézni, hogy miért vonták vissza az osztrák és a magyar parlamentekben a kereskedelmi szerződésről szóló törvényjavaslatot, holott a szkupstina már elfogadta a szerződést. E kérdéssel a szerb kormány meg akarja mutatni a nagyhatalmaknak, hogy Ausztria-Magyarország ebben a kizárólag gazdasági kérdésben is nehézségeket csinál Szerbiának. A mai belgrádi lapok felszólítják a kormányt, hogy semmi körülmények között ne teljesítse Ausztria-Magyarország követeléseit és ragaszkodjék ahhoz az álláspontjához, hogy Szerbiának nincs mit tárgyalnia az osztrák-magyar monarchiával.

Gróf Forgách újabb felszólalása.

Újabb jelentések szerint Ausztria-Magyarország még egy utolsó kísérletet fog tenni arra, hogy Szerbiával való konfliktusát békés uton elintézzé, amennyiben a szerb körjegyzéket nem tekinti válasznak előterjesztésére, amelyre gróf Forgách utján egyenes választ fog kérni. Ha ennek a lépésnek sem lenne fogantaja, akkor a katasztrófa elkerülhetetlen.

Szerbia állítólag gróf Forgách demarchéjára kedden fog válaszolni. A jegyzékben nem lesz más, mint csak az, hogy Szerbia kész arra, hogy Ausztria-Magyarországnak a kereskedelmi forgalom megkönnyítésére czélzó javaslataival megismerkedjék.

Gróf Forgách osztrák-magyar követ ma meglátogatta Milovanovics külügyminisztert és megkérdezte tőle, hogy mi indította a szerb kormányt arra, hogy a harmadik korosztályt egy napi fegyvergyakorlatra behívja. Milovanovics kitérő választ adott és kijelentette, hogy a behívásnak nincs agresszív jellege Ausztria-Magyarországgal szemben.

Bécsből megegyezik, hogy gróf Forgách a szerb kormánytól felvilágosítást kért a harmadik korosztálybeli tartalékosok behívása miatt.

Milovanovics a helyzetről.

Milovanovics külügyminiszter egy újságíró előtt a következőket mondotta a helyzetről:

— Mi tudjuk becsülni a német birodalmi kormány magatartását és abban bizunk, hogy érvényesíteni fogja befolyását Bécsben. Ausztria-Magyarország politikája mindig önző és pöffeszkedő volt, ennek köszönheti, hogy egyetlen barátja sincs a Balkánon. Mindig azt reméltük, hogy Boszniára nézve mind a két érdekelt fél kielégítő módon fogunk megegyezhetni, de nem így történt. Németországban is be fogják ezt látni, annál is inkább, mert a német birodalom nincs közvetlenül érdekelve. Sorsunkat a berlini szerződés nagyhatalmainak kezébe tettük le és döntő szavukat respektálni fogjuk. Be fogjuk ezt bizonyítani azzal is, hogy Forgách előterjesztésére a legközelebb napokban megadjuk a választ Bécsnek.

Szerb csapatok a Drina mentén.

A szerb határról egyre érkeznek a hírek, hogy nagy szerb csapatok vonnak össze a boszniai határ mentén. A koncentrált csapatok a rendes állományú ezredékből valók.

Belgrádból jelentik, hogy miután a 3. bányatartalékosait felszerelték és a patronokat kiosz-

tották közöttük, most kerülnek sorra a többi korosztálybeli tartalékosok, akik között szintén puskákat, szuronyokat és patronokat fognak kiosztani. Ez a rendelkezés és az a körülmény, hogy legközelebb 200 orosz kozák és több orosz tiszt jön Belgrádba, alkalmat ad a legkalandosabb híresztelésekre. Mindenfelé beszélnek, hogy a háboru kitérője csak napok kérdése. Az a londoni vegyész, aki a kragujeváci állami löporgyárban a bombagyártást vezette, elutazik, mert a további bombagyártást beszüntették, mivel 50,000 bomba elkészült.

Montenegró háborút akar.

Nikita fejedelem tegnap két órai kihallgatáson fogadta Ivánovics szerb ügyvivőt és Staen orosz követet. A kihallgatás után a fejedelem haditanácsra hívta össze valamennyi minisztereit, a vajdákat és a csapatparancsnokokat. Ezen a haditanácskozáson megállapították, hogy Montenegró ezt a kétértelmű politikai helyzetet nem sokáig fogja elviselni és elhatározta, hogy Oroszország, Anglia és Olaszországhoz fognak fordulni, hogy vagy igérjék meg Montenegrónak a kért kompenzációkat, vagy pedig Montenegró kénytelen lesz belerohanni a háborúba, bármily kétséges legyen is annak kimenetele Montenegróra nézve.

Ezen haditanács után a fejedelem az orosz követet és a szerb ügyvivőt fogadta kihallgatáson és közölte velük a haditanács határozatát. Különösen azt hangsúlyozta a fejedelem az orosz követ előtt, hogy Montenegróban olyan harcziás a hangulat, hogy csakis azzal lehet a lakosságot lecsillapítani, ha Montenegró kívánságait — ha csak valamennyire is — teljesítik; egyébként a háboru réme fenyeget.

A cettinjei szerb diplomáciai ügyvivő értesítette a belgrádi kormányt, hogy a montenegrói kormány a Balkán-válság kitérője után most már harmadizben kér anyagi támogatást Szerbiától. Ezuttal másfél millió frankot kíván s ezt az összeget a haditanács állapította meg Nikita fejedelem elnökelete alatt. A szkupstina hajlandó Montenegrónak ezt a kívánságát teljesíteni, de csak olyan feltétel alatt, ha Montenegró teljesen Szerbiának engedi át a Balkán-válság megoldását.

György herceg fenyegetőzik.

György trónörökös tegnap egy óra hosszáig értekezett a hadügyminiszterrel és Spalajkovic külügyi osztályfőnökkel. A trónörökös felmutatta a miniszternek több magasrangú tisztnek a levelét, akik tanuságot tesznek az országban uralkodó háborus hangulatról és a levelekre hivatkozva követelte, hogy a kormány a szkupstinában világosan és félre nem érthető módon nyilatkozzék a szerb körjegyzék ama passzusairól, mely a területi engedelményekről való lemondásra vonatkoznak. A jegyzék homályossága az egész országban a legnagyobb zavart idézte elő. Ha a kormánynak tényleg az volna a szándéka, hogy a területi engedelményekről lemondjon, nagy csalódás fogja érni abban a feltételekben, hogy a szkupstina és a szerb nép ezt a lépést jóvá fogja hagyni. De ha bekövetkeznék ez az eset, a honvédelmi bizottság, mely feltétel nélkül számíthat a trónörökös támogatására, tevékenységét meg fogja kettőztetni és ez, valamint az 50,000 önkéntes képes lesz arra, hogy a kormányt az igazi nemzeti politika útjára terelje.

Carmen Sylva levele.

A „Zveno“ állítólag római táviratból úgy értesül, hogy a román királyné az olasz királynénak levelet írt, amelyben a következő passzus foglaltatik:

Most pedig nem a román királyné, hanem Carmen Sylva veszi át a szót. Köszönöm Helena hercegnőnek, a kicsiny, de bátor Montenegró honleányának üdvözlését. Szerbiának, amely most élet-halálharcot vív. Románia Szerbia irányában át van hatva a legteljesebb rekonszenzvól s ezt az érzést én is osztom. Ha egyszer Carmen Sylva és a román királyné között emiatt konfliktus támad, Carmen Sylva Szerbia oldalán lesz. Mondja ezt meg Helena hercegnőnek.

A szandzsák-kérdés.

Berlini illetékes körökben keresztülvihetetlennek tartják Izvolszki külügyminiszternek

azt a tervét, hogy a porta bérösszeg vagy megváltási díj fejében egy földszárvot engedjen át Szerbiának a novibazári szandzsákból, hogy így összeköttetése legyen a tengerrel. A szandzsák ügyét Törökország Ausztria-Magyarországgal úgy rendezte, hogy terület átengedésről nem lehet szó.

Bosnyák küldöttség Londonban.

Ezidőszerint egy bosnyák küldöttség időzik Angliában, hogy azokat az állítólagos jogtalanságokat, amelyeket a bosnyák lakosság Ausztria-Magyarországtól eltérni kénytelen, az angol közönség elé terjeszse. A küldöttség tagjai: Vasilievics, a boszniai nemzeti központi szervezet elnöke, Schola, a szervezet egyik tagja és Radulovic, a Mostarban megjelenő „Narod“ című lap szerkesztője. Tegnap délután Vaselicki, a „Nov. Vremja“ londoni levelezője a küldöttség tiszteletére fogadást rendezett, hogy a küldöttség tagjait az angol képviselőkkel és hírlapírókkal megismertesse. A küldöttség azt kívánja, hogy Európa lépjen fel és érvényestise befolyását Ausztria-Magyarország ellen, amely a berlini szerződést megszegte. Az esetben, ha háborura kerül a dolog, Bosznia és Hercegovina lakossága mint egy ember fog fellázadni és Montenegró felől fogják fegyverekkel ellátni.

KÜLFÖLD.

Stolypin ülése(?) Stolypin orosz miniszterelnök elutazik üdülni s a miniszterelnökség vezetését az araz időre Kokovcevnek engedi át. Képviselői körökben azt beszélnek, hogy a betegség csak ürügy és Stolypin le akar mondani. Erre vall az is, hogy közvetlenül a cszárnál történt kihallgatás után közölték felhivatalosan a miniszterelnök megbetegedéséről szóló hírt.

A román kereskedelmi szerződés. A bukaresti kormány már válaszolt a bécsi külügyminiszternek a kereskedelmi szerződés megújítása tárgyában tett javaslataira és nem fogadta el a monarchia felételeit, de azért még mindig van lehetőség a kölcsönös megegyezésre. A jövő hét elején fog összejülni Bécsben a vám- és kereskedelmi konferencia, amelyen a Balkán-államokkal kötendő kereskedelmi szerződésekről és elsősorban a román kereskedelmi szerződés feltételeiről lesz szó. Ezen az ülésen fogják megvitatni a bukaresti kormány legutóbbi jegyzékében foglalt kívánságokat.

A francia haditengerészet botránja. A francia parlamentben az igazalmak elérték tetőpontjukat. Caillaux pénzügyminiszter el van tőlkelve a lemondásra, ha a képviselőház megszavazza a tengerészeti költségvetés rendkívüli kiadásait. A tengerészeti bizottság jelentése ma került szétosztásra és mindenfelé nagy megdöbbenést keltettek a tengerészeti minisztériumban üzött garázdálkodásokról szóló leleplezések. Évek hosszú sora óta előnyben részesített cégek szállították a szentet hihetetlenül drágán a haditengerészet számára és a jelentés felveti azt a kérdést, vajjon nem volna-e célszerűbb a szentet külföldről beszerezni. A leleplezések nyomán olyan nagy a felháborodás, hogy kétséges, vajjon meglesz-e a többség Picquart követelése mellett. Ez a hangulat felbátorítja Caillaux pénzügyminisztert. Politikai körökben azt híresztelik, hogy indítványt fognak előterjeszteni Thomson volt tengerészeti miniszter vád alá helyezése czéljából. A tengerészeti bizottság jelentése az ő idejéből több kiadást kifogásol. Így van egy tétel az ő költségvetésében, amely 2000 frankról szól. Ezt az összeget Thomson tengerészeti miniszter lakásának virággal való feldíszítésére költötték el egy év alatt. Caillaux pénzügyminiszter holnapra összehívta a költségvetési bizottságot és politikai körökben elterjedt hírek szerint a felvilágosítások megadása után le fog mondani.

Párisból jelentik újabbban: Az Elysée palotában ma délután tartott minisztertanácsban Caillaux és Piquard miniszterek bejelentették, hogy a következő alapon egyeztek meg a tengerészeti javaslat dolgában: Piquard miniszter a parlament-

ben kimutatást nyújt be a tengerészet állapotáról, valamint a szükséges intézkedésekről a hajóanyag kellő kihasználása céljából. Ezt a memorandumot egybekapcsolják egy törvényjavaslattal, mely 30 millió hitelt kért az 1909. évre. E hitel megszerzése után a pénzügyminiszter hozzájárul ahhoz, hogy további 30 millió hitelt kérjen a kormány 1910. évre. A tervbe vett összkiadás 198 millió frankra rug és hat pénzügyi évre osztandó fel. Piquard tengerészeti miniszter kieszközölte egy dekrétum aláírását, mely vizsgálóbizottságot küld ki a felelősség megállapítására a számszék által kifejtett szabálytalanságok körül. Az 1909. évi 30 millió hitelre vonatkozó törvényjavaslatot a tengerészeti memorandummal együtt esütörtökön terjesztik a kamara elé.

Rifaat pasa és Izvolszki megegyeztek. Berlinben azt híresztelik, hogy azokon a tárgyalásokon, amelyek Pétervárott Rifaat pasa és Izvolszki között végbementek, a porta ellenjavaslatát véglegesen eljuttették és Rifaat pasa elfogadta az orosz kormány feltételeit.

A török költségvetés. Minthogy a pénzügyi év ma járt le, a török kamara elnöksége eljárt a portán a jövő évi költségvetés dolgában. A pénzügyminiszter 7 órakor megjelent a kamarában, benyújtva a két hónapi költségvetési provizórium-javaslatot, mely a kiadásokat 537.658.665 piasterben állapítja meg. A javaslat szerint az adóbevételek nem változnak. A nagyvezérnek a javaslathoz fűzött közleménye szerint a költségvetési deficit hat és fél millióra rugott, megtakarítások útján azonban három és fél millióra szállították le. Nagy lármában és zűrzavarban a kamara 104 szavazattal 22 ellenében határozatot fogadott el, melyben sajnálatát fejezi ki a kormány késéscéért és egy havi provizóriumot szavaz meg, hogy megvédje az országot a bonyodalmaktól.

Az Egyesült-Államok Nikaragua ellen. Az Unió külügyi hivatala hirtelenül visszahívta nikaraguai diplomáciai képviselőjét. Az Egyesült-Államok nikaraguai képviselőjének visszahívása következménye a nikaraguai rendező üzemeknek és Zelaya elnök közönyös magatartásának. A mexikói nagykövét ma a külügyminisztériumban tanácskozást folytatott a középamerikai helyzetről. Elhatározták, hogy amennyiben a nikaraguai vízcéken az amerikai hadihajók nem volnának hatással az elnökre, erősebb intézkedések fognak tétetni a középamerikai béke biztosítására. Adott esetben intervenczióra határoznák el magukat. Világosan kijelentették, hogy az Egyesült-Államok és Mexikó teljesen egyetértének a Nikaraguával szemben követendő politikára vonatkozólag. A washingtoni tengerészeti hivatal távirati utasítást adott, hogy az Unió egyik ezirkálója a Jorktown ágyunaszád érkezéséig Nikaragua nyugati partján tartózkodjék, míg a Duhuque és a Tacoma nevű ezirkálók az atlanti partok mentén Honduras közelében ezirkáljanak.

Három nikaraguai ágyunaszád legutóbbi kedden megtámadta a San Salvador tulajdonát képező Praesidente nevű ágyunaszádot. A nikaraguai vezérhajó az első lövésre haroképtelenné vált és meg kellett fordulnia. Hírlik azonban, hogy ismét helyreállították, amikor újból megkezdte a Praesidente üldözését. Újabb összehúzó keletkezett, amelynek eredménye eddig ismeretlen.

EGYHÁZAK.

(Püspöki konferencia.) Vasary Kolos bíboros-hercegprímás a katolikus püspöki kar tagjait márczius 16-ikára, keddre értekezletre hívta össze a primási palotába. A konferencia, mint a „Miresarnok” jelenti, aktuális egyházpolitikai kérdésekkel, a kongrua, az autonómia és a „Ne temere” ügyeivel fog foglalkozni.

(A nagyváradai püspöki szék betöltése.) A Szmracsányi Pál püspök elhalálozásával megüresedett nagyváradai püspöki székre, mint a „Miresarnok” illetékes forrásból értesül, legközelebb Párvy Sándor szepesi püspököt fogják kinevezni.

A karánsebesi püspökség ügye. Bécsből jelentik, hogy a király a magyar kormány előterjesztése alapján nem erősítette meg Muszta Filáret hely-

nöknek karánsebesi gör. kel. püspökké való megválasztását. E szerint az egyházmegyei zsinatot utasítani fogják, hogy új püspökválasztógyűlést hívjon össze.

A Balkán-szerződés és iparpolitikánk.

Budapest, márczius 13.

Kereskedelmi egyesületeink a márczius 7-iki nagy együttes manifesztációra nagyon hamar kapták meg a visszhangot, még pedig többszörösen is, akárcsak Tihanyban gyűléseztek volna. Csak az a különbség, hogy Tihanyban a visszhang egyre gyengül, itt pedig egyre erősödik.

A márczius 7-iki határozat még el se volt mondva, csak a sajtó alól került ki és már megszólalt az első visszhang: gróf Forgách János kijelentette Belgrádban, hogy az 1908. márczius 8-án Szerbiával kötött kereskedelmi szerződést eljuttuk. Mondott aztán ugyan olyasmit, amiből a szerbek azt gondolhatták, hogy esetleg javitunk azon a szerződésen. De a szerbek nem ezt értették el. Annyit tudnak, hogy az 1892-iki szerződés által létesített kedvező helyzetük végleg megszűnt, hogy olyan jó szerződésről még álmodniok sem szabad, amely mellett egyre növekedő termelési fölöslegüknek 90 százalékát helyezhetik el nálunk. Eddig azt hallották tőlünk, hogy kereskedelmi politikánk változását Németország okozta. De most egy bécsi lap — amely pedig korántsem mondható agrárius színezetűnek, mert ez a lap a „Neues Wiener Tagblatt” — azzal a leleplezéssel áll elő, hogy az 1892-iki szerződésben foglalt kedvezményeket azért kellett Szerbiától megtagadnunk, mert ezt követelte tőlünk — Oroszország. Hogy a balkán-szlávok „felszabadítója” és „oltalmazója” ezt azért követelte-e, mert szítani akarta ellenünk Szerbiában a gyűlöletet, az mellékes. A lényeges az, hogy gróf Forgách János kijelentése az ilyen magyarázat folytán sokat veszít a kétértelműségéből és hogy kevésbé lehet bele mást interpretálni, mint amit mondott.

Ez volt a márczius 7-iki gyűlés visszhangja, amelyet nyomon követtek a többi visszhangok. Márczius 8-án tudtuk meg, hogy a Romániával folytatott kereskedelmi szerződési tárgyalások megint holt ponthoz jutottak. A következő napon egy szófiai félhivatalos lap föllevenítette halottaiból a szerb-bolgár vámunió eszméjét. Ez a két hír meglepetésszámba mehetett. Hiszen — legalább úgy tudtuk — ugy Bukarestben, mint Szófiában politikailag velünk tartanak és ennek a fejében remélik, hogy a Szerbiának ígért huskontingenst nekik juttatjuk, talán némileg fölemelve is.

Ez méltán remélhették, mert egy a bolgár, mint a román piac — noha földrajzilag nincsenek egészen ránk utalva és a tengeren importálhatnak, exportálhatnak — ránk néző fontosabbak, mint a szerb piac. Romániába való kivitelünk, tisztán a magyar kivitel, 1906-ban meghaladta a 30 millió koronát. Igaz, hogy csak kivételesen, de a magyar ipar fejlődése és a román piacnak egyre növekedő felvevőképessége remélni engedi, hogy azt az összeget oda való kivitelünk többször is fogja meghaladni, ha mesterségesen meg nem akasztják. A bolgár termékek elől erősen elzárkóztunk ugyan, de azért a Bulgáriába való kivitelünk is megközelítette azt az összeget, melyet a szerb piacnak a jobb években ért el.

Kedvező konjunkturák mellett könnyen elérhetjük, hogy a magyar ipar az itt tárgyalt három piacon 50—60 millió koronára rugó forgalmat ér el. Érthető, ha Bukarestben és Szófiában ugy számítanak, hogy három piaznak, amelyek a magyar iparnak 50—60 milliónyi forgalmat ajánlanak föl, a magyar kormány mégis csak több engedményt fog tenni, mint amennyit megadott egymagának a szerb piacnak, amely a három ország közül a leggyengébb, a legelmaradottabb, a legszegényebb.

Nos hát a magyar agráriusok siettek ezt az okoskodást halomra dönteni. Azt hangoztatják, hogy az egész Balkánfölszigetnek, meg Romániának együttvéve nem engednek nagyobb

huskontingenst, mint amennyit az 1908. márczius 8-iki szerződés már megadott Szerbiának.

A magyar miniszterelnök felszólalt ezen felfogás ellen. Még Darányi miniszter sem tette kifejezetten magáévá. De miután az osztrák agráriusok alkalmasint tul fogják licizálni magyar elvtársaikat és a kormányoknak szívesen támasztanak nehézségeket, a kereskedelempolitikai helyzet nagyon rosszul fest.

Tartózkodunk ezuttal a politikai érvek latolgatásától és így csak annyit állapíthatunk meg, hogy keleti szomszédainkkal való kereskedelmi szerződéseinket — ha ugyan egyáltalán létesülni fognak — a magyar ipar és a magyar kereskedelem drágán fogja megfizetni.

Keleti szomszédainkat mi szorítjuk arra, hogy minden áron fejlesszék az iparukat. Ismétlődni fog, ami Romániában már megtörtént. Ott a 70-es években nagy piacza volt a magyar lisztnek, szesznek, cukornak, petroleumnak. Most ezeket a cikkeket Románia maga gyártja, sőt versenytársunk azokban a Balkánon. Csak újabb keletű iparágaink kóditották vissza Romániában a tért, amelyet régi nagy iparaink ott elvesztettek. Keleti szomszédainknak ezt a törekvését nem szabad lekicsinyelnünk. Hisz egy előkelő bécsi közgazdasági lap nemrég azt az állítást kockáztatta meg, hogy a Balkán államok iparfejlesztése aránylag nagyobb eredményeket ért el, mint a magyar iparfejlesztési akció. Miután Szerbiában, Törökországban, Görögországban, Montenegróban az ipar stagnál, a bécsi lap állítása csak Romániára és Bulgáriára vonatkozhatik. Ott van is némi alapja.

Sőt ma már a megifjódó Törökország is kezd iparfejlesztési akcióit. A konstantinápolyi lapok márczius 6-án jelentették, hogy *Noradunghian* Gabriel effendi, török kereskedelmi miniszter, a konstantinápolyi török kereskedelmi kamara kedvező véleménye alapján elvben elfogadta Moyse L. C. párisi hírlapíró egy tervét, mely a török ipar fejlesztését célozza, még pedig ugyanazon eszközök alkalmazásával, amelyeket a magyar iparfejlesztési törvény jelölt meg.

Erről a tervről érdekes részleteket olvashatunk a „Turquie” című pérai napilap márczius 9-iki számában.

Az idézett lap szerint *Mavrogordata* effendi, a török földművelési, bányászati és erdészeti miniszter és *Eram* effendi, az agronómiai osztály vezetője a mezevett hírlapíróval behatóan tárgyalták a fentebb említett iparfejlesztési tervet a török mezőgazdaság szempontjából. A terv szerint „*La Sakaria*” név alatt, francia tőkével, részvénytársaság alakíthatnák, mely Törökországban ipari, mezőgazdasági és kereskedelmi vállalatokat alapítana. A társaság megkapná a koncessziót a Sakaria folyó síkságának, Anatólia egyik legszebb vidékének az öntözésére és gyárakat alapítana a Sakaria-völgy termékeinek a feldolgozására.

Nem azért említem ezt a tervet, mintha Törökországtól példát kellene vennünk. Erre már csakugyan nem szorultunk.

De érdekes megtudni, hogy Törökország nemcsak politikailag, de gazdaságilag is a haladás útján jár. Már két ízben ütött rést azon az elven, hogy Törökország nem emelheti a vámjait. A macedon reformok költségei révén elérte, hogy a vámjait fölemelhette 8 százalékról 11 százalékra. Igaz, hogy csak ideiglenesen, három évre kapta meg ehhez a hatalmak beleegyezését. De miután általános vámcsökkenés a mai világon szinte elképzelhetetlen, kétségtelen, hogy a 8 százalékos török vámokat ne fogjuk viszontlátni.

A bosnyák annexió alkalmából, a bojkott fegyverével, Törökország megkapta Ausztria-Magyarország beleegyezését ahhoz, hogy a török vámok 11 százalékról 15 százalékra legyenek emelhetők. Bizvást föltehetjük, hogy a hatalmak, melyek oly erősen „védték Törökországot” mi ellenünk, kénytelen-kelletlen hozzá fognak járulni ehhez a vámemeléshez.

És a törökök, ha csakugyan megkezdik az iparfejlesztést, nem fognak fele uton megállni. Meg fogják követelni, hogy szuverén joggal állapíthassák meg a vámjaikat és ezeket zsenge iparuk első termékeire nézve, tehát azokra, amelyekkel most mi dominálunk a közöles török

piacokon — tetszésük szerint állapíthatassák meg.

Meglehet, hogy az itt jelzett török iparfejlesztési buzgalom nem olyan komoly, mint amilyennek látszik. De a berlini, bécsi és budapesti agráriusok majd fogják azt a „szalmaláng”-ot folyton szítani, nehogy elaludják valahogy. Ők fogják a Balkán államokat erőszakos kényszerítéssel arra, hogy ipart fejlesszenek vagy legalább is arra, hogy a mi iparunk elől elzárkózzanak.

A magyar iparfejlesztési akciónak ez használni semmi esetre sem fog. Azokat, akik még hiszik, hogy Magyarország csakugyan akar iparállammá átalakulni és hajlandók volnának magyar gyárakat alapítani, csak csüggesztheti agráriusainknak mostani intranzigens viselkedése.

Sasvári Ármin.

Szanin.



A „Szanin” tövében megteremtett bolondgombák között kétségtelenül legbolondabb az, mely a képviselőház asztalára került.

Azt mondták a képviselőházban, hogy az orosz regény a levert orosz forradalom szülöttje. Küzdött-küzdött az alkotmányért és a nép felszabadításáért a revolúció, de a cár erősebb volt és eltiporta a szabadság után vágyakozókat. Ekkor a szabadság után vágyakozók, belátva tovább erőlködésük hiábavalóságát, a kéz karjaiba vetették magukat. A szerelem mámorába fojtották honfui bánatukat és, természetesen, ha már egyszer kezükbe vették az öröm serlegét, a fenéki ki akarták azt üríteni. Ezt a fenéki való kiürítést szimbolizálja a „Szanin.” Francozia és angol kritikusokra hivatkoztak a képviselőházban, mint akik „Szanin” e bölcsőjét megfaragták.

Irván Arcubasev munkájáról, bírálók csakugyan sűrűn magyarázták így a regény keletkezését. Amin semmi csodálni való nincsen, mert hiszen professzionális esztétikusok ennél sokkal nagyobb együgyűséget is szoktak elkövetni, ha arról van szó, hogy bírálatukat vagy értékesítésüket „eszmedussá”, „gondolatgazdaggá” vagy „hű tükörképpé” tegyék.

Mindenekelőtt az orosz forradalom leveretéséről vagy megszűnéséről még akkor sem lehet szó, ha a „forradalom” szónak olyan értelmet kölcsönöznek, mint amilyent azok kölcsönöznek, akik azt regényeken, szindarabokon, iskolai könyveken vagy kritikuskos írásain keresztül szemlélik. Néhány hete csak, hogy a cár a Duma elnökét fogadta, aki, többek között, arról panaszkodott uralkodójának, hogy a kivégzések napról-napra szaporodnak a birodalom területén és hogy a rögtönítélő bíróságok munkája igazi hőhőmunka. Mit gondolnak, miért végzik ki tömegesen az embereket még mindig Oroszországban? Talán azért, mert Arcubasev ur gimnazistáit olvassák?

De aztán meg a forradalom — az irodalom által megkonstruált forradalom — nem nyilvánul meg mindig bombákban, puskatüzben, barrikádokban és egyéb színházi dekorációkban. A dolog természetében van, hogy a nagy feszültség után mindig olyan állapot következik, mely a szemlélőre a lehangoltság benyomását teszi. De azokra, akik a forradalmat előkészítik, éppen ezek a periódusok a legizgatottabbak, mert ekkor testük-lelkük minden porcikája el van foglalva az előmunkálatok előkészítésével. Hogy egy bomba jó helyen fölrobbanjon, ezen száz ember dolgozik hónapokig és még akkor sem biztos a teljes siker. Hogy tehát az utóbbi időben nem öltek meg minden nap egy nagyherceget, ebből éppenséggel nem következnek a forradalom leveretése vagy megszűnése.

Az orosz nép hangulata ma kétségtelenül nyugodtabb, de nem azért, mert elvették a kedvét az ellentállástól, hanem azért, mert az orosz kormány a mir-rendszeren való részütéssel nagyszabású gazdasági reformot indított meg, mely alkalmas arra, hogy legalább a hitet ébreszsze föl a népben, hogy földhöz fog jutni s így nyomorúsága megszűnik.

A kritikuskos okoskodásának második része még inkább tarthatatlan. A forradalom erjeszti mindenütt ha nem is proletárok, de semmiesetre sem dussgazdag emberek. Már pedig szexszuális kicsapongások (ne gondoljanak most nagy, beteges kivételekre) csak a jólét bizonyos fokán képzelhetők el. A szükséges munka nagysága fordított arányban van a szerelmi élvezetek nagyságával. Ott, ahol az elsődleges szükségletek — az élelem, a ruházódás, a lakás — legalább eléggé jól és minden munka nélkül meg nem szerezhetők, ott szanini tulzások valószínűtlenek.

Az átlag munkásember, akár fizikai, akár

szellemi munkás, ha mindjárt husz Don Juan szorult is belé, életének egyetlen főcéljaképpen a szerelmet ki nem tűzheti. Átlagemberre kell mindig gondolni és nem azokra a kivételekre, akiknek életét Kraft-Ebbing fődte fel. A szexszuális tulzás föltételei a tele gyomor, a majdnem téttlenség és a szellemi degeneráltság bizonyos foka. Erre a degeneráltságra is szükség van, mert ott, ahol a szellemi rugók frissek, ott a szerelemben éppen olyan szigorú diétát tartanak, mint az evésben, ivásban, alvásban és testgyakorlatban.

Az esztétikusok megállapításai tehát nem párszozhatnak az orosz forradalmárokkal, kik jobbra keserves munkájuk után élnek, azonfelül meg tudományosan képzett emberek is, akik tulják, hogy forradalmat levetni nem lehet, mert forradalom — nem irodalmi! — állandóan van és amit az irodalom forradalomnak gondol, a közönséges optikai csalódás, vagy ha jobban tetszik, teátrális előadás. Forradalom: fejlődés — ez mindig volt és a mi fölfogásunk szerint egyelőre nem fog megszakadni. Néhány enervált diák és diákkisasszony gyerekeskedését nem lehet egy élni és virulni akaró osztály rovására írni.

Persze, a kritikus ezzel nem törődik. Ő mindenáron meg akarja magát különböztetni a riportertől és ezért tudósításába mindig bekanyarít lehetőleg néhány „mázsás gondolatot”, és nem törődik azzal az elemi igazsággal, hogy az irodalom csakugyan gyöngye refleksze az egyes osztályok gondolkodásának, de egyetlenegy regény a legtöbb esetben üzleti érzékkel bíró ember alacsony spekulációja.

Uzsora.

Budapest, márczius 13.

„... Aki másnak szorultságát, könnyelműségét vagy tapasztalatlanságát felhasználva, olyan föltételek mellett hitelez, vagy ad fizetési halasztást, melyek a neki vagy egy harmadiknak engedett tulságos mérvü vagyoni előnyök által, az adósnak, vagy a kezesnek anyagi romlását előidézni, vagy fokozni alkalmasok, vagy olyan mérvüek, hogy az eset körülményeihez képest a szolgáltatás és ellenszolgáltatás között szembeötlő aránytalanság mutatkozik...”

— az az 1888. évi XXV. t.-cikk szerint az uzsora bűnébe esik és szigorúan becsukandó. Az egész büntető törvényhozásban nincsen szimpatikusabb paragrafus, mint ez. Sajnos, megálmatlanabb és tehetetlenebb is alig. Ez a meghatározás kissé tégra szőtt hálónak bizonyult ahhoz, hogy az iparkodó, becsületes társadalom nyüzsgéséből kihálászsa a pióca-elemeket. Amért is külön jubileumot és örvendező dárídót kell ilni akkor, amidőn, mint tegnap egy-egy embervért szívó diszpéldány hurokra kerül.

Ezt a pórnjárt pióczát Vilesek Adolfnak hívják. Némi kárörömmel igtatom ide a nyilvános pellengér-ozlopra ugy a vezeték-, mint a keresztnevet. En, aki társadalmi produktumnak s nem az egyén gyalázatának tartom a legtöbb bünt s bizonyos szimpátiával s elnéző megértéssel nézek minden társasrend ellen lázadót, fanatikus gyűlölködő leszek, mihely ilyenfajta gyengéket nyomorgató, megszorultakat, szegényeket szipolyozó gazság napvilágra kerül. És ha Vilesek Adolfot vernék a börtönben a rendőrlégények, ha nyuznák a bőrét, ha vinnék akasztásra, lenyakazásra, tudnám, hogy ez kulturáltan barbárság, de igaz ösztönöm ezert titkon örvendeznék rajta, akkor is, hogyha lelkem mélyén szegyenkeznek a csunya örveldezés miatt.

Eszembe jut azonban Krisztus, aki ellen-ségeit is szerette. És keresztényi erényt kívánván gyakorolni, Vilesek Adolfnak ajánlva, ime megfogalmazok egy jó és felette alkalmas védőbeszédet. Ugyis ez az egyetlen védelem, amivel a Vilesek Adolf s ő hozzá méltó társai gazságát úgy-ahogy mentegetni lehet.

Ajánlom Vilesek Adolfnak, mondja majd a bíróság előtt a következőket:

„— Igaz, hogy én megszorult, könnyelmű és tapasztalatlan emberek pénzülszükségét felhasználva exisztenciáikat rontottam, vérrel, könnyel szennyezett vagyont gyűjtöttem. Igaz, hogy erre a deliktumra paragrafus van a törvénykönyvben, igaz, hogy így én az uzsora bűnébe estem és méltó vagyok a szigorú becsukásra. De édes Istenem! Hol az a vagyon,

amelyikhez vér és könny nem tapad, amelyik nem más exisztenciák felhasználásával gyűlt össze, amelyiket nem a megszorultak, könnyelműek és tapasztalatlanok hordtak össze a gazdaságilag erősebbek, józan fejűek és tapasztaltak számára?

Valóban rám bizonyult, hogy én csunya, szennyos uzsorás vagyok. De hiszen maga az egész társadalom sem jobb, az is csupa uzsorásra és kiuzsorázottra oszlik, mely eloszlásban nem egyszer a kiuzsorázottak lesznek a náluk is megszorultabbak, könnyelműbbek és tapasztalatlanabbak uzsorásaivá. Ha becsületes törvényt hoznának az uzsora és pedig az uzsorának minden fajtája ellen és ennek a törvénynek akadna becsületes, kellő erejű végrehajtója (híhetetlen erő, ritka becsület kellene ehhez!) — holnapra megszűnnék az egész társadalom, melynek a struktúrája tisztára arra épült föl, hogy benne a gazdagok, józanok és tapasztaltak a többiek rovására boldoguljanak. Ha nem így volna, miért gyűjtenének az emberek vagyont, miért tartanák erénynek a komolyságot, miért szereznek tudományt?

Arról én nem tehetek, hogy az érvényben levő törvény éppen csak egyféle uzsorát bélyegez meg. Az is jellemző, hogy milyen uzsorát? A hitelezővel szemben inferioritásban levő adós felhasználását. Tehát: az uralkodó tőke birodalmán belül eső uzsorát. Bizonyos kapitalista gyöngédség megnyilatkozása ez a kapitalizmus csecesemő fokáig már felemelkedett individuumok iránt. De hát azok, akik még ezen a csecesemő fokon nincsenek? A hitelképtelenek? Az abszolút proletárok, a teljes nincsetlenek, akik addig, amíg két krajczárt le nem számoltak, zsemlyét nem kapnak, hiában éhesek? A legjobban megszorultak, a leggyámoltalanabbak egyáltalában nem is méltók a törvény védelmezésére? Vagy a védelem szempontjából nem arra esik a súlypont, hogy valaki megszorult és tapasztalatlan, hanem arra, hogy adós, akit hitelező uzsoráz?

Ezennel uzsorával vádoló a többieket is, akik ide valók mellém, Vilesek Adolf mellé, a szegényhez való vádoltak padjára! Vádolom mindazokat, akik „másnak szorultságát, könnyelműségét vagy tapasztalatlanságát felhasználva”, „tulságos mérvü vagyoni előnyök szerzése céljából embertársaik anyagi romlását előidézni vagy fokozni” s maguknak olyan mérvü hasznot szereznek, „hogy az eset körülményeihez képest a szolgáltatás és ellenszolgáltatás között szembeötlő aránytalanság mutatkozik.”

Vádolom a gyárost, a kereskedőt, a munkaadót, aki visszaél azzal, hogy embertársaiknak élniök, lakniök, ruházódniök kell s hogy a világ östörvénye ezert több az eszkimó, mint a foka; több a munkás, mint a munkaalkalom.

Vádolom a földbirtokost, aki visszaél azzal, hogy az egy-két holdnyi földcsékjéhez szegzett paraszt csak a környéken kereshet munkát s ha éhen nem akar halni, kénytelen elfogadni a latifundium munkabéreit.

Vádolom az államot is, mely maga is éhbért fizet az alkalmazottainak, sőt a legerköltetlenebb uzsorát is üzi, ingyen dolgoztat embereket, a későbbi alkalmaztatás ígéretével.

Vádolom a tröesztbe, szövetkezésbe álló kereskedőket, a spekulánsokat, a panamázó város atyákat, akik termelő és fogyasztó között állva, mesterségesen csigázzák föl az élelmiszerek és a legszükségesebb életcikkéket árát.

Vádolom a háziurakat, akik kihasználják azt a kényszerhelyzetet, hogy adott területen kevesebb lakás van a föltétlenül szükségesnél s ezért szemérmetlenül csigázzák a lakásbőreket.

Vádolok mindenkit, akinek több pénz van a zsebében, mint amennyit becsületes, a társadalomnak hasznos munkával megérdemel, mert nyilvánvaló, hogy ilyen alkalommal „az eset körülményeihez képest a szolgáltatás és ellenszolgáltatás közt szembeötlő aránytalanság mutatkozik” — s a mihasznák zsebében csörgő értékföllet csak mások verejtékes munkájának felhasználásából eredhetik.

Vilesek Adolf bátran elmondhatná ezt a védőbeszédet. Az igaz, hogy aligha használna vele akár nekünk szegényeknek, akár saját magának a gyalázatosnak. Benda Jenő.

A SZEZÓN.

Tavaszi ébredése.

S a haja oly lágy, oly puha selymes,
Oly aranyérczes közte a szál,
Mint rubinerdők olvadó fénye,
Mint a legelső nyári sugár.
A haja, mint a reggeli harmat,
Lágy-meleg, tűzben permetező,
Harmatos, csendes, gyenge hullámos
Napfényben izzó aranyeső.

Töhet egy este — szóval járjuk
Rózsavirágos földeken át —
On pedig kapja s puha hajának
Szerteszét szórja lágy aranyát.
Hogy tüzes ajka sirva-dalolva
Csókjaim árját közibe szője —
Ugy hiszem szentül, föld belerendül,
Ég belezendül
Ebbe az izzó aranyesőbe.

Ha jönnél . . . várlak.
Alkonyi fényben hunyó sugárnak
Már ha utolsó fénye kilobban,
Várlak titokban —
Várlak a szálló éjjeli széllel,
Hajadra omló rózsalevéllal.
Válladon nyíló rózsafaággal
S ajkadon virággal —
Roskadó térdrel, földre vert szemmel,
Kaczajba csukló, nagy szerelemmel,
Hogy csak a könye mondja szemednek:
— Itt vagyok, jöttem — szeress, szeretlek.

Ha jönnél, várlak.
Hópuha szirmát violavirágnak
Tereád szőrom fejedtől bokáig,
Viola szirmát csókolom sokáig,
Csókolom sokáig . . . s ahol csak érlek,
Fonnyadó virágok, lilák és fehérek
Hullnak, hulldogálnak — peregve szakadnak
S violák helyébe szép pirosan nyíló
Nagy rózsák fakadnak. Nagy rózsák fakadnak,
Mire az égen reggeli fény lesz:
Ami virágod, mind az enyém lesz.

. . . Este, ha távol fehér szobádtól,
Szomorú csendbe lépteid várva
Magamba ülök pusztá szobámba
S alkonyi égen száll a sötétség —
Elfog a kétség.

Nincs oka semmi, mégis de félek.
Olemba venni is szeretnék,
Csókolni arcod, szemedet, ezádat,
Gyolcspuha omló csipkeruhádat.

Vágyom becéző szavadra lesni,
Vágya szeszélyűt lopva keresni
S szólani néked: — Fáradt a lelkem,
Légy te a bátrabb, ne szeress engem!

Hisz neked isten szárnyat adott,
Csillagos estén bontogatod —
S szállsz ide hozzám hópihe lágyan,
Gyolcspuha omló csipkeruhában.

S lásd, mire engem elfog az álom,
Suhanya jársz-kelsz pusztá szomáon.
Zaja se hallik, nesze se támad,
Rendezed, óvod kicsi szobámat.

Ajkamon érzem lehelleled,
Nem merek mégse szólni neked —
Tán ha a szived maradna is . . .
Elhagynál, édes, álomba is.

Miklós Jenő.

Papp Keresztély kálváriája.

Tolonczuton Konstantinápolytól Budapestig.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 13.

I.

A sok magyar közt, aki innen elszármazott, elhagyta a hazát Papp Keresztély is. Elment, talán mert nem tudott boldogulni az országban, vagy mert fiatalos ereje, hajlama üzte ki a nagyvilágba, ahol a nagy kavargásokban a termékeny és tevékeny elme munkát talált, munkát, amelynek a nyomán jólét és boldogulás fakadt. Papp Keresztély 1888-ban búcsút mondott a magyar rögnek és Kisásziában, Ismithben telepedett le. Becsületes mozlimnek meleg szeretettel fogadták a magyar testvért, segítették, vásárt kezdtek vele és becsületes árért becsületes portékát szállítottak a messze földről jötteknek, aki amellet, hogy sohasem feledte el magyar voltát, megbecsülte új szomszédainak törvényeit, szokásait és egyszerre szerzett becsületet magának és a magyar névnek. Csaknem egész Kisásziában ismerték és szerették a rokonszenves „madzsar“-t és testvérként üdvözölték, amikor kocsijával, öszvéreivel megérkezett, hogy bőrt, piros bőrt, ritka fát vásároljon a mozlimektől. Nyugodalom és békesség járt a nyomába s az igazhívó kalmárok tudták, hogy becsületes vásár esett, amikor Papp Keresztély váltotta magához a holmit. Üzletkötések után szívesen hívták apró és homályos kávéházakba, hogy erős és illatos fekete kávé mellett, békésen pipázgatva beszéljen nekik arról az országról, amelyben egykor a török uralkodott és amelyben becsületes, nyílt csatán annyi török harcra esett el.

Papp Keresztély tisztességes sáfárokadásal vagyont szerzett Kisásziában, most pedig egy fillér pénz nélkül hazajött — tolonczuton. A hajón ketrecbe zárva, a szárazföldön faluról-falura szégyenkezve, étlen-szomjan jött a vagyonos, családos ember, hogy Budapesten végre megállapodva megkezdhesse a megtorló háborút azok ellen, akik minden jog és igazság ellenére elszakították feleségétől és három apró gyermekétől és mint gonosztevőt rugdalták föl egészen Budapestig.

II.

Kitűnő külképviseletünk ellen irányul a vád. Urak ellen, akiknek a magyarok gyűlölése lépesőfok az emelkedéshez, akik vak szolgái az osztrák nagyhatalmi tébolynak, amely kifelé, a külföld felé erős és jól tejelő tartományak akarja beállítani független hazánkat. Urak ellen, akik szívük szerint utálják a magyart és akikben a maradi beamtergőg a magyarral szemben olyan hangot ébresztett, amely nem illik még a legdespotább hatalom legkorruptabb hivatalnokához sem. Csaknem minden külügyi hivatalunkról hallottuk már azt a vádat, hogy a magyart a külföldön lenézi és a törvényt által előirt segítséget is olyan rosszkedvűen, kényszeredetten nyújtja, mintha fősvény ember lökne rossz esontot valami kőbor ebnek. Ebben az esetben a konstantinápolyi konzulátusról lesz szó és ha egynemely apró részletben az előadandó eltér a valóságtól, — messze vagyunk — Aehrenthal ne ezt használja föl mindenestre diplomatikus fölvilágosításának magjául, hanem indítson szigorú vizsgálatot, mert, úgy látjuk, hogy polgárral, magyar hazánkfiaival súlyos igazságtalanság és jogtalanság esett és a szomorú példa sivar képet rajzol a becsületes törököknek arról az igazságról és igazságszolgáltatásról, amely erre mifelénk, Kulturiában divik. De meg türehtetlen, hogy magyar emberrel az osztrák bürokrácia minden jog és törvény ellenére ilyen halatlán brutalitással járjon el.

III.

Mondottuk, hogy Papp Keresztély 1888-ban Kisásziában vándorol és ott Ismith községben megtelepedett. Koresmát nyitott, bor- és fakereskedést kezdett és bejárta egész Kisásziát. Minden faluban ismerték és egyszerűen csak „madzsar“-nak nevezték. Olyanannyira,

hogy Thék Endre, az ismert nagyiparos, aki ismerte és becsülte és akinek egyszer butorberakáshoz való cumara fát ajánlott, egyszerűen így irt neki: Papp Keresztély urnak, magyar, Kisászia — és a „madzsar“ megkapta a levelet.

Ismithben vagyont szerzett és két évvel ezelőtt lebonyolítván üzleteit, áttelepedett Antigon szigetére, Konstantinápoly közvetlen közelébe. Antigoniban egy Luccia Rechia nevű gyönyörű görög nőtől ingatlant bérelt, amelyen már egy kisebb ház állott, de amelyre a maga és családja részére — felesége és három apró gyermeke van — nagyobb házat épített. A szóbeli szerződés szerint Papp három évig bérlője a szép görög nő birtokának, ennek az időnek a leteltével a szép asszony megváltja a Papp által fölépített házat.

Két évig békében élt házában Papp Keresztély. Koresmát nyitott, ahova a közeli Konstantinápolyból átrándultak magyarok és idegenek vegyest, mind diacsérve a gazda becsületes, nyílt modorát. A második év leteltével a szép görög asszony egyszerre csak — azzal a követeléssel fordult Papphoz, hogy hagyja el birtokát. Mi indította Luccia Rechiát a szerződés egyoldalú fölbonthatására, azt nem tudjuk. Lehet, hogy idegen befolyás érvényesült, lehet, hogy a praktikus asszony maga számára akarta megszerezni a jól jövedelmező üzletet, nem tudjuk, de annyi bizonyos, hogy egy esztendővel a bérelti határidő letelte előtt föl szólította bérlőjét, hogy költözzék ki.

Természetes, hogy Papp Keresztély nem költözködött az első szóra. Pénze fekiúdt az építkezésben, meg a jog is az oldalán állt. Kijelentette tehát, hogy ragaszkodik a szerződéséhez, amire az asszony beperelte az osztrák-magyar konzulátusnál. Ennek osztrák származású főtisztviselője fölületesen kihallgatta Pappot de talán mert a szép asszony szeméi jobban hatottak minden más argumentumnál, Papp Keresztélyt egyszerűen elutasították és meghagyták neki, hogy hagyja el a bérelt ingatlant. Papp Keresztély megfölebbezte a konzulátus határozatát, de több igazságot másutt sem talált. Miután az ítélet még mindig nem volt jogerős, Papp Keresztély házában maradt és nyugodtan végezte dolgait.

IV.

Üzleti ügyek a vidékre szölitották a „madzsar“-t. Ez év február 12-én Papp Keresztély elhagyta a községet, amelyben lakott és borvásárra indult. Mialatt távol volt, a házára tört egy commissio, amely egy Tranó nevű osztrák hivatalnokból, egy Rublein nevű degradált katonatisztból — szintén consulatusi hivatalnok — egy kavaszból és egy török csendőrből állt. Az utóbbit már ott a faluban rendelte magához Rublein, aki híres magyarfalo és különösen gyűlölte Papp Keresztélyt. A csendőr, ismerve a becsületes „madzsar“-t, szabódott, hogy nincs joga közbelépni, de Rublein kényszerítette, hogy velük tartson.

A commissio rárontott Papp feleségére, aki egy nyolcz- és egy négyéves, továbbá egy négy hónapos gyermekkel riadtan állott a szigorú urak elé. Hiába volt minden rimánkodása, könyörgése, a bizottság a legbrutálisabban kilökte az asszonyt és a gyerekeket az udvarra, a hóba. Azután fölforgatták a négy szobás lakást, végül hivatalosan lepecsételték az ajtókat és nagy garral távoztak. A gyámoltalan asszony az apró gyerekekkel ott maradt a kemény hidegben, fagyban. Szorultságában egy fából összetakolt kamarába vonult, ahova becsipelt egy vaskályhát és ahol teát akart főzni a didergő kicsinyeknek. A görög asszony azonban oda is berontott utána, szitkokkal illette, kioltotta a tüzet és kikergette a gyerekeket. Félholtan talált rájuk Papp Keresztély, aki a vidéken meghalt, mi történt családjával. Amikor értesült a brutalitásról — az ítélet jogerőre való emelkedését nem is közölték vele — gyalogszerrrel haza sietett, tanukat hívott és akik jelenlétében leszakította az egyik ajtóról a pecsétet és földel alá vitte az összefagyott asszonyt és gyerekeket. A helybeli csendőrbiztos is tanuja volt a pecsét leszaggatásának és helyeselte, mert a szükség varancsolta, hiszen a nagy hidegben elpusztultak volna a gyermekek. Ugyanez a

csendőrbiztos tanácsolta Pappnak, hogy reggel menjen be az osztrák-magyar nagykövethoz és kérjen oltalmat.

Reggelre be is jött Papp Keresztély Pallavicini örgróf osztrák-magyar nagykövethoz. A palotában eléje állt egy Zakaria nevű inas, aki kijelentette, hogy a nagykövet nem fogad, mert gyengélkedik, menjen Kolossa Ferenc titkárhoz. Papp Keresztély elbusult, mert Kolossa rossz embere volt neki. Nyolcz éves haragosa, akiktől nem sok jót várhatott.

Papp Keresztély, aki most minden támasz nélkül a fővárosban él, a Kolossával való összefüztését így mondta el munkatársunknak:

— Nyolcz évvel ezelött Kolossa Ferenc, egy gróf Rádayval és még néhány urral vadászatra ment, amelyre engem is elhívtak. Thököly sirja közelébe kerülve kérdeztem az urakat, akarják-e meglátogatni a bujdosó nyugvóhelyét. Mindenkit, aki arra járt, elveztettem oda, én ápoltam a sírt, én gyujtottam mécesest minden esztendőben, a hazahozatalnál is én segédkeztem. Kolossa rám rivalt: — Tudja maga ki volt Thököly? — Persze, hogy tudom — feleltem én. — Na hát, lázadó volt, hazaáruló volt. — Ezt mondja a labancz, de nem a kurucz — zártam be az igerült vitát és ezt a választ Kolossa ma sem felelte el.

Ehhez az urhoz utasította Papp Keresztélyt a nagykövet. Kolossa kárörömmel fogadta a panaszost és visszaküldte ahhoz a főtisztviselőhöz, aki a végzést hozta. Amikor Papp megmagyarázta, hogy ez ugyis czéltalan, Kolossa utasította, hogy írjon egy kérvényt a nagykövethoz, amit Papp meg is tett. Másnap, egy hétfői napon, újra bekopogtatott Papp a nagykövetségi palotába és kérvényét ott találta Kolossánál, aki vállvonogatva mondta, hogy itélet-itélet, az ellen nem lehet tenni semmit. Papp jogaira, szerződésére hivatkozott és érelyesen kikelt az ilyen Tatárországban szokásos eljárás ellen.

Kolossa rárivalt:

— Hier sind Sie nicht in Budapest. Hier ist ein oesterreichisches Consulat un wir kennen besser die Gesetze. (On nincs Budapestben. Ez egy osztrák consulat és mi jobban ismerjük a törvényeket.)

Ezzel Kolossa kikergette Pappot és megparancsolta, hogy másnap jöjjön be újra.

VI.

Másnap újra bejött Papp. Amikor a nagykövetség épülete felé közeledett, 8—10 ember szaladt eléje. Nehányt ezek közül ismert Papp. — Mi baj? — kérdezte az elsőből, aki oda ért.

A kanaszok azonban szó nélkül megragadták, behuzozták a nagykövetség udvarára, ott megmotoszták. Azután Rüblein elé állították:

— Maga föltörte a hivatalosan lepecsételt ajtókat?

— Kénytelen voltam vele, mert a családom elpusztult volna — felelte Papp.

Erre egy Lázár Alfréd nevű magyarfaló, őrmény származású hivatalnok német nyelvű végzést nyomott a kezébe. Papp kijelentette, hogy ő magyar alattvaló és nem fogadja el a német végzést. A tisztviselők dühösen rámondultak és az előhívott kavasznak megparancsolták, hogy csukja le Pappot, amíg a magyar végzés elkészül. A tömlőcseben jegyzőkönyvet vettek föl és tisztviselőket küldtek ki Antigoniba. Végül kihozták a börtönből, magyar végzést adtak a kezébe és kihirdették előtte, hogy házbékéltenség miatt és azért, mert szegényt hozott az osztrák-magyar névre (?) tolonczulon hazaküldik.

Szerdától szombatig tartották börtönben Pappot. Sirt, könyörgött, hogy engedjék haza, hogy rendbe hozhassa üzleteit, rimánkodott, hogy értesítsék feleségét sorsáról és engedjék meg, hogy családjá vele távozhasson Kisásziából. Az osztrák beamtereknél mindez süket fülekre talált.

Szombaton délelött előállott egy kocsi, abba betuszkolták a szerencsétlen embert. Melléje két kavasz és Rüblein került és így szállították a kikötőbe. Utközben a bank mellett haladtak el, ahol Pappnak a vagyona fekiúdt és bár a szerencsétlen ember kérte, hogy fölvehesse

depotját, kísérői rá se hederítettek. Sőt ismételtén visszautasították azt a kérését, hogy értesítsék feleségét kényszerelutazásáról.

A kikötőben Lloyd-hajóra tettek, ahol egy szekrény formájú ketrecbe zárták. Hiába kérte, hogy a kapitány elé vezessék, Rüblein megakadályozta minden lépését. Amikor kint voltak a nyílt vízen, kibocsátották a foglyot, de minden kikötőbe való befutás előtt újra becsukták, nehogy bárkivel érintkezhessek, vagy megszökhessenek. Rettenetes állapotban ért Triesztbe Papp Keresztély. Pénz nélkül, megalázva, szívében aggodalommal, hogy mi történt családjával.

A meggyötört ember sírt, amikor erről az utról beszélt:

— Triesztből rendőrökkel gyalog indultam utnak. Falról-falura löktek, egyik falu adott a másiknak. Étlen-szomjan gyalogoltam Fiume felé. Ártatlan, vagyonos ember vagyok és úgy bántak velem, mint a legelvetemültebb gyilkossal. Az északimat falusi börtönökben töltöttem, nappal a rendőrök előtt gyalogoltam szegvenszemre. Így érttem Fiumébe, ahol megnézték a végzést és kijelentették, hogy bűnöm semmi s ha tetszik vonaton, kíséret nélkül folytathatom utamat a főváros felé. Zágráiban eladtam a jeggyűrűmet és ennek az árából hetek óta először jóllaktam.

Garas nélkül értem a fővárosba, ahol fölkerestem régi pártfogómat, Desseffy Arisztidet, aki azt tanácsolta, hogy forduljak ügyvédhez, egyben pénzt is adott, hogy élhessek. Elmentem dr. Csanády Pál ügyvédhez, aki ügyemet a kezébe vette. Fölkerestem Vámbéri Armit is, aki azonnal török levelet írt az érdekemben. A külügyminisztériumhoz is fordultam, most várom, hogy igazságot tegyenek.

— Mi van a családjával?

— Fogalmam sincs, merre járnak. Egy konstantinápolyi barátom azt írta, hogy onnan elutaztatták őket, nem tudja hova. Most a fiemei rendőrség várja őket, hogy ide dirigálja Budapestre.

Papp Keresztély, aki ügyével a rendőrségen is járt, most a Nefeletjs-u. 25. szám alatt várja, hogy orrosolják azt a hallatlan sérelmet, amelyet rajta elkövettek és amelyvel földúlták békéjét, elszakították családjától. Ha bármit követett volna is el, bárbarul bántak vele, mert a legutolsó rablógylkos nem szokás így elszakítani családjától és még az akasztott ember porontyaival sem lehet ily lelketlenül bánni. Papp Keresztély pedig nem rablógylkos, hanem derék polgár. Fölkerestük Thék Endre udvari tanácsost, aki kijelentette, hogy nagyon jól ismeri Papp Keresztélyt, aki rendkívül derék, művelt ember, neki régi ismerőse.

Igy áll most ez az ügy. Kiváncsian várjuk, hogy háborukeverő, bojkottelőidőző diplomataink és külügyi hivatalnokaink magyarfaló kedvteléseiben elkövetett inzultusokért miféle elégtételt kap egy ártatlanul meghuzozott polgár és miféle büntetés éri a passzionátus békebonatókat.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Napár. Vasárnap, márczius 14. — Róm. kath.: C. Oculi. — Prot.: C. 3. Matild. — Görög-orosz: márcz. 1. M. D. Nbjt 3 v. — Zsidó: Adar 21. — A nap két reggel 6 óra 18 perczkor, nyugszik d. u. 6 óra 2 perczkor. — A hold két éjjel 12 óra 47 perczkor, nyugszik reggel 9 óra 4 perczkor.

A Képzőművészeti Társulat nemzetközi grafikai kiállítása a Múzeumokban nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — A Művek kiállítása a Nemzeti Szalonban nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — A Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonjának állandó kiállítása nyitva 9—1-ig. Belépődíj nincsen. — A Műhely kiállítása az Uránia Kigvő-téri szalonjában nyitva 9—8-ig. Belépődíj 20 fillér. — Nemes Marcell régi mesterműveinek kiállítása a Szépművészeti Múzeumban nyitva 10—2-ig. Belépődíj nincsen. — A Nemzeti Múzeum összes tárai nyitva 9—12-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A Történelmi Képesarnok nyitva 10-10 fél 2-ig. — A Földhitelintézet Múzeum nyitva 10—1-ig. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 9—12-ig. — Az Erzsébet múzeum nyitva 9—12-ig.

Hétfő, márczius 15. — Róm. kath.: Longiu vt. — Prot.: Kristóf. — Görög-orosz: márcz. 2. Tesdot. — Zsidó: Adar 22. — A nap két reggel 6 óra 16 perczkor, nyugszik d. u. 6 óra 3 perczkor. — A hold két éjjel 1 óra 55 perczkor, nyugszik d. e. 10 óra 17 perczkor. A pénzügyi államtitkár fogad 12—2 óráig.

Tied az ország, a hatalom...

* * *

Bolond dolog, hogy arról a témáról gondolkozva, amelyről irni akarok, éppen ezek a szavak jutnak az eszembe. Ezek a szavak, amelyek a legszebb emberi legenda csillagfátyolára vannak ráhímezve és egyet jelentenek a szeretet fogalmával.

Szörnyen istentelen ember lehetek én, hogy belátva ezt a nyegleségemet, még mindig nem tudok alázkodóbbra válni, de sőt tetézem is a lélekhaboritást, amikor variálni jön kedvem a legendák nagy mondását.

Igy:

— Tied a hatalom, az ország...

Bizony az. Igaz ez a mondás nagyon. Azé az ország, akié a hatalom. És előre látom, hogy egy kicsi balkáni nemzet nem sokára keservesen fogja följegyezni ezt a törvényszerűséget, történelmének egyik legsebtebb lapjára.

Nem vagyok sem kül-, sem belpolitikus. Ne móltóztassanak tehát se „jól értesült“, se „beavatott“ forrásból vett információknak tekinteni ezt az iménti jóslást, mert nekem csak aféle „légbőlkapott“ sejtéseim lehetnek a háboru kérdésében. Igaz ugyan, hogy a kánya se barometrumon lesi az időváltozást, és tátogó buta csőrével mégis hamarabb megéri az esőt a legtudósabb falbiánusnál is. Nem lehetetlen tehát, hogy a sok békés diplomáciai jegyzékváltás hüvösségében én a beavatatlan tudatlan, mégis csak jól sejttem a levegőben lógó — csapadékot.

Rossz szójáték, de kikívánczik belőlem. Azt hiszem, az a csapadék a szerb hazafiak látát fogja paskolni. Mert... Amint már föntebb szerencsém volt korrigálni: azé az ország, akié a hatalom.

Ót percz óta locsogok tücsköt-bogarat összevissza, de úgy teszek folyton, mint néhai való jó Bodóné asszony. Örökösen másról beszélek, mikor a bor árát kérik. Előbb ráhatároztam magam valami fanyar önvallo-másra, és most sehogy se izlik lenyelni a vacskort. Pedig elmondom, akárhogy is agál bennem a nemakarozás. Elmondom a mások okulására, mert én magam már nem igen okulok belőle. Valami furesza következtelenséget tapasztaltam ugyanis magamban a Szerbiával való háborusdi híreit olvasgatva. A dolgok elején boszankodva háborodtam fel, hogy nem akad magyar politikai párt, vagy legalább politikus, aki tiltakoznék ellene, hogy osztrák hatalmi érdekek miatt háboruba keverjenek bennünket az egész Balkánon. Nekünk se most nincs, se a multban nem volt, se a jövőben nem lesz semmi hasznunk a boszniai hódításokból. Azok az országgrészek nem is a mienkek, belszervezetük is teljesen osztrák. Ha tehát Ausztria hódításokat mivel, tegye azt a saját költségére és ne a mienkre. Nincs ahöz nekünk semmi közünk. Amint hogy — majd megmutatja a jövő! — tényleg nem is lesz, csak a terheit viseljük majd.

Ezek voltak az első gondolataim a boszniai annexió tényének kihirdetésekor és a tehetetlen düh háborgott bennem, hogy a magyar parlament egy árva szót bele nem szal az önkényakarát érvényesülésébe. Még csak a Törökországnak fizetett kártalanítási milliók se érdekelték senkit a dunai palotában. Hogy honnan kerülnek azok elő? És hogy miért kell nekünk azt az irdatlan terhet osztrák hódítási törekvések hóbortjárt érvállalunk.

Mikor aztán Szerbia is beleszólt a vitába és kártalanítást követelt az annexióért, vártam, hogy mégis lesz magyar politikus, aki kritika tárgyává teszi az egész balkáni kalandozást. Nem lett. Ellenben nyilvánosságra jutottak azok az indokok, amelyek alapján Szerbia a kártérítésre igényt formál.

Gondolkoztam felettük és be kellett látnom, hogy a szerbek önvédelemből cseleksze-

nek. Ez egy kicsit, hogy úgy mondjam, hazafiatlanul hangzik, de ha nagyon pártatlanok, ha nagyon objektívek vagyunk a dolgok megítélésében, el kell ismernünk, hogy Szerbiának sok oka van az osztrák diplomácia politikájával elégedetlenkedni. Esztendőök óta titkos és nyílt vámháboruban vagyunk Szerbiával és a gazdasági politika minden terén kutyaszorítóba kergette Bécs, ugyszólván az egész Balkánt. Az állat- és a terménykivitel csaknem teljesen lehetetlenné van téve nemcsak Szerbia, de Románia számára is. Mondják, hogy mindez magyar agrárérdekből van téve. Jól van. Elfogadom az érvet és örvendek neki, hogy sokat ócsárolt külpolitikánk a magyar föld kincsei számára akar világpiacot teremteni, s ezért megnehezíti, sőt egyenesen kizárja a versenyből a Balkán őstermelő államocskáit.

Ennek én, a magyar ember csak örvendhetek. De ez aztán csakis magyar szempont lehet. A szerb szempontnak azonban az a kizárás egészen mást jelent. Kegyetlenebb háborúságot a háborúságnál, jogsérelmet, hatalmaskodást, tönkretételt, halált, pusztulást. Az a kizárás vérbe megy; abba Szerbiának anyagilag, természetileg el kell pusztulnia. És ez a blokádnál Bosznia annexiójával még teljesebbé lett. A transito-forgalom Szerbia számára utópia, mert az osztrák-magyar monarchia olyan vámtételekkel teszi azt lehetetlenné, amilyenekkel akarja.

Szerbiának tehát a tenger felé kell törnie, ha élni akar. És ezért is követel területbeli rekompenciát a tenger felé.

Én tehát, ha objektíve nézem a dolgokat, ebben csak önvédelmi harezot látok Szerbia részéről. Nem is a szerb követelések voltak tehát előttem rokonszenvenetlenek, hanem az osztrák diplomácia meg az annexió.

Ugyebár eddig minden logikus és következetes a fölfogásomban?

Na, most jön aztán az, ami hazafias és — és unintelligens.

Hiába himeztem-hámoztam, csak ki kellett írnom ezt a megszegyenítő szót, mert ez az egyetlen, ami talál.

Egyszer ugyanis elolvastam a lapokban lévő külpolitikai cikkeket, amelyek a szerb jegyzéket kommentálták. Ezekből a cikkek-ből aztán megértettem, hogy Szerbia nemcsak fegyverkeznek ellenünk, de még perfid is. Azt mondja, hogy nem fél és nem enged, mert neki igazság kell.

Na, hát ez már mégis csak szemtelenség! Egy ilyen operett-oroszág! Betakarom a hüvelykujjammal az egész térképet.

— Ej, mit diskuráljak sokat a dologról! Ugy dühbe gurultam a cikkektől, hogy legszivesebben mindjárt indítottam volna is a monitorokat Belgrad alá. És ott dagadt, ott háborgott a szívemben a hatalom gögje:

— El kell tiporni azt a hitványtságot! Kiirtani a földszinéről az egész perfid bandát. Meg kell mutatni, hogy mi az, paczkáni másfélmillió — manlicher-szuronynyal...

... Mert miénk a hatalom, az ország és minden...

— Az „Egyetértés Vasárnapja“ ezen a héten

Náray Lajos arcképével kezd a sort, aki súlyos betegségéből épült föl.

Az angol király párisi látogatásáról készült fölvétel következik ezután.

A washingtoni „Fehér Ház“ abból az aprosból aktuális, hogy Taft William, az új elnök elfoglalta hivatalát. Ugyanezért közöljük Taft Helén, az új „hercegnő“ arcképét is.

Hat érdekes balkáni kép tarkítja a lapot, továbbá

Két pompás kaukázusi kép.

A változatos sort

Divatképek zárják be, amelyeket bizonyára szívesen fogadnak olvasónk.

A szövegrészben a hazai írók közül Váradi Antal sikerült humoreszkjét találják előfizetőink.

Katasztrófa egy bányában, Madrid-

ből táviratozzák: A lapok jelentése szerint Remoszóban (Szantander kerület) bányalégréobbanás történt. Eddig négy halottat és tizenegy sebesültet hoztak fölszínre.

— Személyi hírek. Ballai Lajos miniszteri tanácsos, a szabadalmi hivatal elnöke üdülés céljából pár hétre Meránba utazott. — Dr. K. Lippich Elek min. tanácsos, a művészeti osztály feje, vidéki szemleutjáról visszaérkezett a fővárosba. — Széll Kálmán, a Magyar Jelzálog-Hitelbank kormányzója ma este rövid tartózkodásra Bécsbe érkezett.

— A király a bécsi műcsarnok megnyitására. A király ma nyitotta meg Bécsben a műcsarnok 35-ik évi kiállítását. A megnyitáson jelen voltak Péter Ferdinánd, Lipót Szalvátor, Ferencz Szalvátor, Frigyes és Rainer főherczegek. Ernő cumberlandi herczeg, Avarna olasz nagykövet, Crozier francia nagykövet, Tschirschky német nagykövet, Weyr tanár beszédben üdvözölte a királyt, aki azt válaszolta, hogy örömeire szolgál, hogy sok évül szünet után ismét személyesen nyithatja meg a kiállítást.

— A beteg Kossuth Ferencz. Örvedetes javulás állt be tegnaptól mára Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter állapotában. A fájdalmak esökkentek, a láb teljesen megszűnt, s néhány izületdaganat kedvezően lelohadt, minek folytán most már biztosra vehető, hogy a betegség rövidebb időtartamu lesz, úgy hogy Kossuth a legnagyobb valószínűség szerint április első tiz napjában már utazhatik.

— A német császári pár utazása. A „Henzollern“-jacht kedden hagyja el a kievi kikötőt és Gibraltáron át Velenczébe megy, ahol a császári pár április 13-án/fog hajóra szállani. A császári pár előbb Corfuban fog tartózkodni és hazafelé jövet megsejleli a messinai földrengés pusztításait.

— Ferencz Szalvátor főherczeg rendjele. A király megengedte, hogy Ferencz Szalvátor főherczeg altábornagy a neki adományozott hohenzollerni fejedelmi házi rend I. osztályu diszkoresztjét elfogadjja és viselje.

— Az osztrák honvédelmi miniszter kiténtése. A király Geórgi altábornagynak, az osztrák honvédelmi miniszternek a vaskorona-rend első osztályát adományozta.

— Új nemesek. A király dr. Trux Lajos kincstári jogügyi fogalmazónak és dr. Trux Jenő kereskedelmi jogi miniszteri segédfogalmazónak a magyar nemességet „Rónaszéki“ előnévvel adományozta s megengedte, hogy nevezettek a Rónaszéki-Trux család czimerét viselhessék.

— Szerb királyfi Budapestén. Péter szerb király második fia, Sándor herczeg, ma Budapestre érkezett és néhány napig szándékozik itt időzni. A herczeg inkognitóban jött ide és a Hungária-szállóban lakik, ahol D'Avala gróf néven írta be magát a vendégek listájába.

— Az osztrák laudwehr jogi osztálya. Bécsből táviratozzák, hogy a kir. honvédségnél is jogi osztályt létesítenek. Tudvalevőleg a közös hadügy-minisztériumban csak rövid idővel ezelőtt szervezték a jogi osztályt. A cs. kir. honvédelmi minisztérium jogi osztályának főnökévé Falk Gusztáv tábornok-hadbíró neveztek ki.

— Török-magyar barátság. Az ifjútörök bizottság kebelében megpendítették azt az eszmét, hogy fel kell újítani a tradícionális jó barátságot Magyarországgal. Az ifjútörök komité elhatározta, hogy küldöttséget meneszt Budapestre s aztán a magyarok viszonzni fogják a látogatást Konstantinápolyban.

— Czimadományozások. A király Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter előterjesztésére Henk Imre és Kronpecher Szilárd főállatorvosoknak az állategészségügyi felügyelői czimet és jelleget, továbbá Floris Rezső, Szabó Ignác, Balázs Sándor, Jaskó Géza, Heks Miksa, Kellner György, Szöke Dezső, Székely Károly, Báthory László, Brettnér Gyula és Kraitz Károly állatorvosoknak a főállatorvosi czimet adományozta.

— Zeppelin új léghajója. Gróf Zeppelin — mint kölni távirat jelenti — legközelebb hozzáfog új léghajó építéséhez, amelyen jelentékeny javítások lesznek s amelynek terjedelme is sokkal nagyobb lesz. Az anyagot, amely tizezer kilogrammot nyom, már elszállították Friedrichshafenbe,

— Az alkotmánypárt vacsorája. Az alkotmánypárt kedden este megtartja rendes pártvacsoráját a Hungária-szállóban.

— Halálos végű párviadal. Megrázó tragikum foglaltatik az alábbi híradásban, amely Pólából érkezik. Fizola közelében két előkelő családból való katonatiszt állt szemben egymással. Az ellenfelek perglsassi Pergler Henrik báró sorhajóhadnagy és Rosen Vilmos tüzérségi hadnagy voltak. Elsőnek Pergler sütötte el fegyverét. Végzetesen jól célzott, mert golyója Rosent szíven találta. A szerencsétlen katonatisztet még élve szállították kórházba, de ott néhány órai szenvedés után meghalt. Mi volt az oka a párviadalnak, arra vonatkozólag többféle verziók keringenek. Kétségtelen, hogy nagyon kényes ügy miatt zördültek össze, mert a katonai becsületbírószág már két hónap óta foglalkozott vele, de nem tudott más megállapodásra jutni, csak arra, hogy a két katonatisztnek szigorú föltételek mellett párbajoznia kell. A tragikus végezetű katonatiszt csak huszonnyolczéves volt.

— Újságíró-est a Fővárosi Orfeumban. Márczius 31-én lesz az újságírók estélye, a Fővárosi Orfeum összes helyiségeiben. Arra a pártatlan mulatságra, amit az újságírók harmadéve a New-York-kávéházban rendeztek, még ma is emlékezik a fővárosi közönség. Az orfeumi est azonban, amit most rendeznek, minden eddigin túl akar tenni. Márczius 31-re az újságírók lefoglalják vendégeik számára a Fővárosi Orfeum összes helyiségeit, a nagy színpadot és nézőteret, a páholyokat és erkélyeket, a télikertet, a kávéházat, a kis-söntést és a szeparékát. Egészen eredeti keretben felléptetik a közönség mulattatására a legelső és legkiválóbbat, amit a fővárosi művészélet produkál. Nem sablonos koncert, nem kabaret készül itt. Ezen az egy estén a közönség mindent együttvéve fog megkapni, aminek élvezetét egyébként a legelőkelőbb koncerteken, a legkiválóbb színpadi előadásokon, és a legkülönbözőbb attrakcióknál külön-külön drága pénzért kellene megváltania. Márczius 31-ről április 1-re virradóra lesz az újságíró-est és csak természetesen, hogy április 1-e külön jelleget fog adni ennek a mulatságnak, melynek programja este 9 órából reggel 6 óráig egyáltalán ki nem fog fogyni. A rendezésre és az est programjának kidolgozására összeállottak legjobb íróink és újságíróink, a rendezés fővezérletét Herczeg Ferencz és Molnár Ferencz viszik. A belépő-jegy ára 20 korona lesz személyenként, a páholy ára pedig 150 korona. Jegyeket elő lehet jegyezni az Újságíró Egyesületben (VII., Erzsébet-körút 27. Telefon 66—90.) és a Fővárosi Orfeumban (Nagy-mező-utca 17. Telefon 93—36.).

— Áthelyezések. A rendőrségen esztendőnkint szokásos áthelyezések most történtek meg. A kerületvezető főtisztviselők körében a következőket helyezte át a főkapitány: Jeszenszky Gellért rendőrkapitányt a IV. kerületből a VI.-ba, Bónis István rendőrkapitányt a VI.-ból a VIII.-ba, Szirmay Andor rendőrtanácsost Ujpestről a IV. kerületbe, Saly Károly rendőrtanácsost a VIII. kerületből Ujpestre, Sajó Sándor rendőrtanácsost a VII. kerületből a IX.-be, Peregrinyi Sándor rendőrtanácsost a IX. kerületből a VII. kerületbe, vezetői minőségben. Áthelyezte a főkapitány helyettesi minőségben a következőket: dr. Diner Ákos kapitányt a VIII. kerületből a II.-be, Zólyomi Lajos rendőrfogalmazót a II.-ből az I.-be, Toscano Béla rendőrfogalmazót a IX.-ből a VIII.-ba, Pelikán János rendőrfogalmazót a VI.-ból a II.-be, Tepper Ignác kapitányt az I. kerületből az erkölcsrendészeti osztályba, Szmétana György rendőrfogalmazót a bejelentő hivatalból az I. kerületbe, Polgár József fogalmazót a VIII.-ból a bejelentési hivatalba, Vermes József kapitányt a VII. kerületből az V.-be, Tabakovich Géza kapitányt az V.-ből a VII.-be. Áthelyezte még a főkapitány Bartóffy János gyakornokot az I. kerületből a VIII. kerületbe, Puskás György gyakornokot a bünyügyi osztályból a VI. kerületbe, Dorazil Emil segédfogalmazót az erkölcsrendészeti osztályból a VI. kerületbe, Huszár János fogalmazót a bünyügyi osztályból a VIII. kerületbe, Csizsár Imre segédfogalmazót a VIII.-ból a bünyügyi osztályhoz, Vadász Kálmán hivatalsegédtszítet a VI. kerületből az elnök osztályhoz, Koósa Tibor hivatalsegédtszítet a II. kerületből a VI. kerületbe. Azonkívül a díjloki karban is több áthelyezés történt.

— **Magyar Gazdasszonyok sétahangversenye.** Nagy és fokozott érdeklődés mutatkozik a Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesülete árvaháza javára özv. Batthyány Gézáné és özv. Damjanich Jánosné védősége mellett külön kabaret és mozgókép-előadással egybekötött s márczius 25-én délután félhat órakor megtartandó nagyszabású sétahangverseny iránt. Ujabbán a következő hölgyek vállaltak háziasszonyi tisztet: özv. gróf Andrássy Tivadarné, gróf Almásy Györgyné, özv. gróf Batthyány Gézáné, gróf Batthyány Lajosné, gróf Batthyány Istvánné, gróf Batthyány Tivadarné, dr. Bartsch Gusztávné, Bródy Sándorné, özv. Damjanich Jánosné, gróf Desseffy Emilné, Batthyány Ella grófné, Franschitz Adolfné, gróf Forgách Józsefné, bernátfalvi és földvári Földváry Károlyné, Gerzso Rózsa, gróf Hadik Endréné, Hegedüs Sándorné, Hodoly Elek ezredes neje, Hányi Gyözőné, Harsányi Jenőné, Heller Ágostonné, Bolberitz Georgine, dr. Heteés Antalné, dr. Hajdu Marzellné, gróf Keglevich Béláné, Kiss Mártonné, dr. Krepuska Gézáné, özv. Kovrig Tivadarné, Lónyay Gabriella, Máltás Olga, dr. Oláh Gusztávné, Pruzsinszky Jánosné, gróf Pálffy-Daun Lipótné, özv. Patayna, Podmaniczky báróné, Perlaky Gáborné, Palm Miksa ezredes neje, Piuffsich Frigyesné, Reichenhaller Kálmánné, Somorjay Lajosné, özv. Svierák Ágostonné, Szilágyi Lajosné, Székács Tivadarné, Szily Kálmánné, gróf Teleki Gézáné, Thoma Terry, ifj. Uhl Antalné, Véghes Sándorné, Véghes Gyuláné, gróf Vay Adámné, Vecsey Miklósné, Winkler Lajosné, gróf Zichy-Okolicsányi Elicé, gróf Zay Miklósné, gróf Zay Margit. A sétahangversenyre a belépőjegy ára 2 korona.

— **„A magyar polgárság az osztályharcban.”** ezímen tartott ma este dr. Pap Dávid a Társadalomtudományi Társulatban igen érdekes, magas színvonalú, tudományos értékű előadást. Felolvasó mindenekelőtt azt fejtegeti, hogy a társadalmi osztályok a maguk osztályharcát letagadni szeretik s az osztályharcot, mint valami gonosz és megvetésre méltó dolgot tüntetik fel azért, hogy azok, akik már benne ülnek a hatalom élvezetében, ezzel is megnehezítsék azoknak a feltörekvését, akik a hatalmon még kívül vannak. Majd konstatálja, hogy a polgárságon kívül az összes osztályok megvívják a maguk osztályharcát, minél erősebben, annál több energiával és brutalitással és csak a polgárság nem vesz részt ebben a küzdelemben, gyávaságból és élnetelenségből. A felolvasó végül abban konkludált, hogy a magyar polgárságnak ez a gyávasága és élnetelensége gyengeségből fakad. Ennek azután az a következtetése, hogy az osztályok nagy harca a nyugati államoktól eltérően nálunk úgy vivatik meg, mintha a polgárság nem is lenne és folyik a harc a feudalizmus és radikalizmus, a feudalizmus és a munkásság között, a polgárságnak szinte teljes negligálásával. Ez adja meg a magyar osztályharcnak egyáltalán karakterét a nyugati nagy államok osztályharczaival szemben. Az érdekes felolvasást a nagyszámú előkelő hallgató közönség nagy tetszéssel fogadta.

— **Házasság.** A „Szabolcsvármegye” jelenti: dr. Mesko László igazságügyi államtitkár, Nyíregyháza város országgyűlési képviselője vasárnap tartja eljegyzését Oltványi Ilonával, néhai Oltványi Lajos földbirtokos és kir. főmérnök és neje, szül. Szunyogh Ilona kedves leányával.

Técsői Mária Vincze és neje krivnai Lovonics Karolina fia, Géza, tassi és egesei Véghe Béla és néhai neje, jeszeniezi és vadasi Jankovich Erzsébet leányával, Honkával márczius 17-én a tassi református templomban tartja esküvőjét.

Sipos (Pfeifer) Emil eljegyezte Grossmann Terézt, Forgács Márton eljegyezte Weisz Margitot, Seidner Lipót Budapestről eljegyezte Herczog Gizikét, Herczog József dunamosi földbirtokos leányát.

Bur József e hó 14-én tartja esküvőjét a Dohány-utcai izr. templomban Holmér Ellával, Holmér Samu fővárosi bizottsági tag leányával.

Kölesy Sándor deberecezi kir. itélőbíró fia, dr. Kölesy Sándor eljegyezte Kölesy Ferenc t. b. vármegyei főorvos leányát, Kölesy Czellát, Szatmáron.

Dr. Földes Arhur ügyvéd eljegyezte Schaffer Ellát, Schaffer Anna leányát.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műorás ékszertelepén, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bementve küldetik.

— **Munkások ünneplése.** A király legutóbb Rasinolla Károly gyalust, Petkovits Tamás fényozót és Wachter Mátyás bognárt ötven éven túl terjedő munkálkodásuk jutalmául az ezüst érdemkeresztrel tüntette ki. A magyar királyi államvasutak főmühelyében, ahol a kitüntetett munkások dolgoznak, tiszteletükre márczius 15-én, hétfőn délelőtt 10 órakor ünnep lesz, amelyen Varga Pál mühelyfőnök díszbeszédet mond, a „Testvériség” daloskór pedig hazafias dalokat fog énekelni.

— **A gyorsírók mecenása.** Czigány János, Jászberény város nyugalmazott polgármestere, ma Budapesten meghalt. Az elhunyt, aki maga is gyorsíró volt, egész életén át lelkes pártfogója volt a gyorsírás ügyének. Támogatott minden mozgalmat, amely a gyorsírást előbbre vitte s bár takarékos ember volt, mégis nagy áldozatokat hozott, hogy menül több hívet szerezzen a praktikus írásnak. Czigány János a Vikár Béla vezetésével működő Országos Magyar Gyorsíró Egyesület elöljáró ötvenezere koronát, a Szegedi Gyorsíróegyesület versenyalapjára pedig tízezer koronát hagyott. Temetése hétfőn délután három órakor lesz a németvölgyi római katolikus temetőben.

— **Megint tömeges pálinkamérgezés.** Csak minap adtunk hírt arról, hogy Tótaradácson nem kevesebb, mint tizenkilenc ember halt meg a tulságos pálinkaivás következtében egy halotti toron. Most pedig ehhez hasonló, megdöbbentő eset történt Mezőkeresztesen. Megint halotti toron esett meg a szörnyű dolog és megint a tulságos szeszfogyasztás következtében. Tóth Lajos mezőkeresztesi gazdálkodó Nagyváradon szeszt vásárolt és abból tizenkét liter pálinkát főzött. Tóth Lajos a pálinkától rosszul lett és meghalt. Hozzájártozói és a rokonság a temetés után csütörtökön éjjel halotti tort tartottak és a toron a Tóth által főzött pálinkát itták. A pálinkától péntek reggelre Déri Mihály, Nagy Lajos, Nagy Istvánné, Csordás Lajos és Budik Lajos iszonyú kínok között meghalnak, míg Kovács Lajos, Keresztély György, Kéri Imre, Török István, Nagy István, Semjéni Lajos, Simon Mihály, Gilye György, Pásztor Zsigmond és Nagy Imre a halállal vívódnak. A nagyváradai ügyészség Cziffra Kálmán főszolgabíró megbízta az előzetes vizsgálattal, Nagyváradon pedig nyomozza, hogy Tóth a szeszt honnan szerezte, egyúttal elrendelte az elhaltak boncolását és a gyomorrészek vegyvizsgálatát. Herman Aladár vizsgálóbíró, Kármán alügyész, továbbá Grósz Menyhért és Fisch Áron törvényszéki orvosok Mezőkeresztesre utaznak.

— **Postások véres tüntetése.** A páris—lyoni vasúti posta alkalmazottai — így hozza ezt hírül Párisból egy távirat — véres tüntetést rendeztek. Gyűlést rendeztek, amelyen követeléseiket hangoztatták. Gyűlés után a központi postahivatal elé vonultak, ahol Simyan posta- és táviradaügyi államtitkárt és Lepine rendőrségi prefektust, akik interveniáltak, kiesüfolták és a miniszter lemondását követelték. Majd behatoltak az irodákba, ahonnan a rendőrség kiszorította őket. Többen megsebesültek s a rendőrprefektus is zúzódásokat szenvedett. Sok embert letartóztattak. A zavargás a szolgálatot erősen megzavarta.

— **Borzalmas boszu.** Vizna községben, mint Lippáról táviratozzák, Vukulescu Pável jómódu gazdnál szolgált Biresku Tódor kocsis, akit engedetlensége miatt gazdája gyakran összeszidott. Tegnapelőtt is valami miatt összeszidta, mire a kocsis boszura határozta el magát. Estefelé megleste gazdáját és vastag botjával többször úgy fejbeütötte, hogy szörnyet halt. A kocsis azután elővette bicskáját és a halott fejét levágta. A kocsis, aki tettét beismerte, letartóztatták.

— **Színház az utcán.** Nagy mértékben fogja biztosítani az idei gyermeknap sikerét az a széleskörű mozgalom is, amely a budapesti művészvilágban folyik. A tömérdek utcai attrakció közt, amelylyel a publikum figyelmét a nemes ezdra főlhívják, ott lesznek az utcai mozgó színpadok, a melyekben a színészek színe-java fog szerepelni. Nyílt kabarék, ötletes fölvonulások adnak majd eredeti, kellemes színt a tereknek, utcáknak. A Liga népes rendező bizottsága kitűnő trükköket rejteget, amelyeknek nagyrészt az előkelő színházak legjelesebb tagjai valósítják meg. Rajtuk kívül a kabarék vidám népe és népszerű artisták lépnek majd föl, továbbá három katonazenekar, vagy tíz cigányzenekar is közreműködik. A szereplők teljes változatossá névsora pár nap mulva fog a nyilvánosság elé kerülni. A gyermekmentés komoly, hatalmas érdekeit készséggel szolgálják az elsőrangú művészek s alig van már köztük olyan, aki a Ligának kötelező ígéretet nem tett volna a föllépésre. A főrendezői tisztet Ferenczy Károly vállalta magára.

— **Szabadságünnepély.** A Budapesti Iparos- és Kereskedőifjak Közművelődési Egyesülete saját helyiségében (Iskola-utca 16. sz.) e hó 14-én, vasárnap színelőadást és ezt megelőzőleg szabadságünnepélyt rendez. Az ünnepség vasárnap délelőtt a budavári honvédszobor megköszoruzásával kezdődik. Gyülekezés délelőtt kilenc órakor, indulás pont tíz órakor az egyesület helyiségéből az Iskola-utczán, Szállag-utczán. Főherceg Albrecht-uton a Dísz-térre. Délután három órakor ifjusági előadás gazdag műsorral; este félnyolcz órakor rendez előadás, mely alkalmommal a „Drótostót” Lehar operettje kerül színre.

— **A féltékenység tragédiája.** Pongor Mihály komlósi gazda három évvel ezelőtt nőül vette Márkus Katalint; a házasság azonban, a férj szeretlen féltékenysége miatt nem lehetett boldog, mindenkivel meggyanusította a feleségét. Néhány hónap előtt hazakerült Amerikából Pongor öcsese, József, aki egy házban lakott velük. Pongor csakhamar meggyanusította öcsesét és azt követelte, hogy hagyja el a házat, melyhez a fiatal testvérnek éppen annyi joga volt, mint neki. Pongor féltékenysége folyton növekedett és tegnap éjjel, a mikor a házban mindenki aludt, kést ragadott, odalépett öcsese fekhelyéhez és az alvó legényt egyetlen döfessel megölte.

— **A Magyar Építők és Iparművészeti Rajzoló Országos Egyesülete** április 3-án tartja ezidei közgyűlését VII. ker., Rákóczi-ut 30., I. emeleti helyiségeiben. Targyszorozat: Elnöki megnyitó. A főtitkár jelentése. Pénztáros jelentése. Ellenőr jelentése. Felmentvény megadás. A nagy pályázat, az utazási ösztöndíjpályázat, az Ullmann-féle pályázat zsűrijének jelentései. Tisztikar és választmányi tagok választása. Indítvány.

— **Apagyilkosság az anya szemeláttára.** Kolozs János álozsoujfalvi legény édesatyját anyja szemeláttára vadászfegyverével háromszor fejbeltette, mert atyja kimaradása miatt összeszidta. Az öreg Kolozs azonnal meghalt. A gyilkos fut a rendőrség letartóztatta.

— **Az amerikai diáknők nyomora.** Az amerikai egyetemi hallgató, ha szegény, még sokkal rosszabb helyzetben van, mint európai kollégája. Mert nálunk nagy számmal vannak ösztöndíjak, sőt a tandíjmentesség intézményét is meghonosították és a szegénysorsu egyetemi hallgatóknak éppen csak a saját fentartásáról kell gondoskodnia. Ez pedig még nem a legnehezebb dolog, mert nálunk házitánítókra nagy a szükség és ez jó keresetet nyújt a fiatal embereknek. Az amerikai diákság nem kap ösztöndíjat, a tandíjmentesség kedvezményét meg éppen nem élvezheti, mert az egyetemek ott nem az állam kezelése alatt, hanem magánemberek birtokában vannak. A házitánítóság Amerikában pedig ritka foglalkozás, mert az ifjuságot az iskolában kevéssé terhelik meg, kevesebbet követelnek tőle. Egy szegénysorsu amerikai hallgató leírja, hogy milyen megpróbáltatásokon ment keresztül, míg egyetemi pályáját bevégezte. Amerikában a hallgatóság bent az intézetben részeseül teljes ellátásban s ez évente legalább is 750 koronába kerül, amit a szegény leány még beiratkozása előtt kuporgatott össze, mint nevelő. Az intézetben sok tanulni valója mellett a további tanulmányainak folytatására szükséges összeget csecse-becsétfárgyak és játékszerek készítésével kereste. A nagyszűnet idején egy gyógyfürdőben pinczérnőnek állt be, majd egy öreg vak asszony felolvasónőjének szegődött el, czimirónő lett és pénzért harisnyót javított. Három év mulva egy newyorki iskolában alkalmazást nyert és akkor végre befejezhette tanulmányait. Kitarása és akartereje akkora volt, hogy „summa cum laude” tette le a vizsgálatot.

— **Rakoncztalan betegek.** A budai Szent István-kórházban, olyan osztályom, amelyen súlyos borbetegeket ápolnak, nagy ribilliót csapott néhány rakoncztalan, a kórházi szabályokkal ellenkező, daczos beteg. A kavardás úgy vádadt, hogy dr. Pick kezelőorvos rajtaesipett két betegre, akik minden tilalom ellenére vígan cigarettáztak a folyosón. Dr. Pick kötelességéhez híven rászólt a két betegre, de ezek, ahelyett, hogy engedelmesködtek volna az orvosnak, durván visszafesellek. Egyre izzóbb lett a hangulat, a két renitens ember orditozására odagyúlt a többi beteg is és a tömeg már-már megtámadta az orvost, akit gyűlölték, mert kötelességéhez híven szigoruan kezelte a kórházi szabályokat. A szorongatott orvos beugrott a műtőszobába és magára zárta az ajtót. A zajra persze odasiettek a kórház szolgálai, akik szétkergették az embereket. A renitens betegek közül hat azonnal elhagyta a kórházat, az orvos pedig jelentést tett az esetről.

— **A trachoma.** A komáromújvárosi selyemgyárban trachomás megbetegedések fordultak elő. A gyárba járó vidéki munkások a betegséget kihurcolták a vidékre is. Legerősebben van megfertőzve Izsá komárommegyei nagyközség lakossága, ahol már száz a betegek száma. *Ghyecz* Dénes alispán jelentést tett a belügyminiszternek, akitől járványorvos kirendelését kérte. A betegség továbbterjedésének megállítására a szükséges óvintézkedéseket megtették.

— **Leopold Gyula hirdetési irodája** a ma megjelent hírlap és naptárkatalógussal ismét bebizonyította, mily nagyszabású, elsőrangú és szolid vállalat. A rendkívül hasznos könyv előszavában Leopold a többek között a következőket mondja: „Ezuttal nem kívánom részletezni azokat az előnyöket, melyeket a czéggel való összeköttetés a t. hirdetőfeléknél nyújt, mert azok a t. hirdetőurak, kik szolgálataimat már igénybe vették, nem szorúlnak ily fejtegetésekre és azok a t. hirdetők, kik megbízásaiikkal még nem tiszteltek meg, jelen katalógusom áttekintésénél oly nagyhirdetők nyilatkozataira fognak akadni, akiknek véleménye eléggé megvilágítja vállalatom képességeit és megbízhatóságát. Egy hirdetési iroda képességét nem a hirdetési árak körül nyújtott kedvezmények igazolják, hanem egyrészt állandó üzletfelcinek megléte és a mód, hogy miként óvja hirdetőinek érdekét, másrészt a teljesített reklám tökéletessége nyújtja rátermettségének legszilárdabb bizonyítékát. Csak individuális tevékenységgel képes egy iroda többet nyújtani hirdetőjének, mint amennyit az önmaga elérni tud. Mindenesetre csak hasznos szolgálatot tesznek a t. hirdetők önmaguknak, ha — akár újság, akár naptárhirdetésről legyen szó — az én költségvetésembe is bekérnek, mielőtt hirdetésük megjelentetéséről gondoskodnak, mert még abban az esetben is, ha nincs szándékukban hirdetésüket általam intéztetni, költségvetésem a t. hirdetők tájékozását bizonyára meg fogja könnyíteni és sokszor intenczióikra is kedvező befolyással lehet...”

— **Vasúti elgázolás.** A Rákospalota-Ujfalusi vasúti állomásnál az 1403. számú gyorsvonat elütött egy 30—32 év körüli munkást. Két lábát és jobb kezét vágta le a vonat kerekei a szerencsétlen embernek, akit a mentők baldokolva vittek be a gróf Károlyi-kórházba.

— **A Közbiztonság** című rendőri hetilap vasárnapi száma igen élénk, változatos és érdekes tartalommal jelent meg. A vezércikket Taby Iván nyugalmazott főszolgabíró, a tárczát Zsoldos Benő törvényszéki jegyző írta. Cikkeket írtak Tábori Kornél hírlapíró a ponyvairodalom ellen, Miskolczy László rendőrkapitány, Raisz István és mások.

— **Royal-Orfeum.** A Royal-Orfeumban minden este az utolsó zugig zsúfolt ház és frenetikus taps tesz tanúságot arról, hogy az új műsor teljesen hors concours áll. Az idei szezon drámai szenzációját a Royal-Orfeum nyújtja a páratlanul izgalmas és kitünően eljátszott Beregis-sel — az utolsó évek legnagyobb kuplé-szlágerét, A spárgát is ez a fenomenális műsor vallja magáénak — és az elkobzott Szaninról szóló frappáns tréfának is hihetetlenül nagy a sikere. De nem áll mögöttük hatás dolgában az a három pompás bohózat sem, amelyről igazán egész Budapest beszél, a Pam-poulette éhes, A hálósobalány és a Mutyszoba, a melyeknek előzdása szinte belefutad a falrengető kaczagásba. A szenzáció erejével hatnak az új számok: A pesti színésznők című kuplésorozat, a mely primadonnáinkat mutatja be pongyolában. A „privátok” című zenés és táncos tréfa és Vargyas Antal cigányzenekaros új jelenése, az Éjjeli zene. A szinte pazarlóan gazdag műsor kiváló vonzóereje még a nimfa és a faun násza, amelyet most már harmadizben prolongál az igazgatóság, valamint La bella Rosetti és az Espana-négyes tánc-szenzációját, nemkülönben a Hét mozi-jának kacagató új karrikatúrát, amelyekhez még nyolcz elsőrangú attrakció csatlakozott s így természetes, hogy a Royal-Orfeum nézőtere állan-

dóan ötvönek bizonyul az érdeklődő közönség befogadására.

— **Rendőri hírek.** *Tolvaj káplár.* Hadinger János 7. utászászlóaljbeli káplár a gróf Radeczky-kaszárnyában ellopta *Rappaport* Rubin főhadnagy arany óráját és aranylánczát, azután megszökött. — **Elgázolás.** Ma reggel a Ferdinánd-híd közelében a 713. számú személyvonat elgázolta *Fülöp* János vasuti munkást, aki a vonat kerekei alatt meghalt. Holttestét a bonczatani intézetbe vitték. — **A kis leány panasza.** *Scholz* Olga 14 éves iskolásleánya sirva állított be a rendőrségre és elpanaszolta, hogy átvett ötven darab gyermekvédő liga sorsjegyet, hogy iskolatársnői között árusítsa. A kis leány azonban, elvesztette a sorsjegyeket. Kéri a megtalálót, hogy a sorsjegyeket adja át a főkapitányságon.

— **Záró gyorsírókurzusok.** Az Országos Magyar Gyorsíró Egyesület márczius 15-én és április elején rendezi a folyó tanévben utolsó tanfolyamait. A június 30-iki záróvizsgáig teljesen elvégezhető itt egy gyorsírási tanfolyam; díjtalanul elszámítható ugy a gépirás, mint a magyar és német fogalmazás (levelezés), továbbá igénybe vehetik a végzetek az egyesület állásközvetítését. A tanfolyamok helyisége csakis a parlamenti gyorsíróktól vezetett Gabelsberger-szakiskola (VI., Liszt Ferenc-tér 10.). Az egyesületnek más iskolája nincs. Az „Országos” és „Gabelsberger-szakiskola” jelzőket megtévesztés czéljából utánozzák.

— **Halálozás.** *Fáji Fáy* Ákos es. és kir kamarás, nyug. honvédezzredes, aki ezelőtt három héttel halt meg Ajacsióban, tegnap helyezték végső nyugalom helyére, a pozsonyi protestáns temetőben. A temetésre, amely az elhunyt rangjához illő katonai pompával ment végbe, a 13. sz. honvédegyalozred egy zászlóalj vonult ki konduktus gyanánt a katonai zenekarral. A szertartást a temető kápolnájában Balogh Elemér pozsonyi ref. lelkész végezte, aki megható beszéddel bucsuztatta el a vitéz katonát, úgy is, mint a pozsonyi ref. egyházközség egyik megalapítóját. A gyászoló közönség sorában a család tagjain kívül ott voltak: Rupprecht Henrik altábornagy, honvédkerületi parancsnok, Terkulja János altábornagy, közös hadosztályparancsnok, Polák Frigyes vezérőrnagy, közös gyalog-dádrparancsnok, Pizzighelli Zoltán vezérőrnagy, közös lovasdandárparancsnok, Kalic János ezredes, honvéd-gyalogdandárparancsnok, Ámon Endre ezredes, a 13. honvédegyalozred parancsnokának vezetése alatt az ezred tisztikara testületileg, továbbá Pozsony város számos polgári notabilitása. A sírnál a lelkész még egyszer imát mondott, mire a kopersót a katonaság szertartása mellett leeresztették a földbe.

Weinberger Jakab, a nagyváradi „Emilia” gőzhengermalom tulajdonosa, a törvényhatóság érdemes tagja, 57 éves korában Nagyváradon meghalt.

Kölcshár Sándor ügyvéd, a Kolozsvári Gazdák Hitelesítkezeti jogtanácsosa, Kolozsvár sz. kir. város törvényhatósági bizottságának tagja, a kolozsvári ág. hitv. ev. egyházközség tanácsosa stb., életének 63-ik évében, rövid szenvedés után meghalt Kolozsvárott.

Érszentkirályi *Szentkirályi* Sándor mezőmadarasi ref. lelkész életének 73., papságának 46-ik évében folyó hó 11-én elhunyt.

Bervei *Jónás* Géza életének 43-ik évében elhunyt Gyulafehérváron.

— **Iffjúsági előadás a Fővárosi Orfeumban.** A „Gyermekbarát” éhező iskolásgyermekeket gyámolító egyesület e hó 21-én délután három órakor rendezi évenként szokásos iffjúsági diszeldadását. Az agilis és fáradhatlan rendezőség az idén még fokozottabb mértékben tett igen nagyszabású előkészületeket. Az előadás komoly részének ellátására a rendezőségnek legkiválóbbait, míg az inkább a gyermekeknek szánt, részben olyan mulattató és kacagató mutatványokról gondoskodott, melyek a legmesszobbmenő várakozásokat is fölülmulják. A befolyandó jövedelem szegény, éhező gyermekeknek a téli időben meleg táplálékkal leendő ellátására fordítatik és így az előadás a legnagyobb mértékben megérdemli mindannyiunk hathatós támogatását. Jegyek kaphatók a rendező-bizottságnál (V., Sas-utca 10.), vagy a Fővárosi Orfeumban.

— **Hirtelen halál.** *Füge* Ferenc hatvanegy éves napzámos tegnap este a Váci-úton összeesett és meghalt. Valószínűleg szívizékhűtés érte. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **A nátháról.** Azon általánosan elterjedt nézet, minth a nátha egészséges volna és hogy egy hatalmas nátha egyéb betegségek kitérését megakadályozná, igen nagy tévedésen alapul. Ez már abból is kitűnik, hogy minden nátha kisebb-nagyobb fokú lázzal jár. Sok esetben a nátha éppenséggel nem veszélytelen. Főleg gyermekeknek és gyenge szervezetű egyéneknek a nátha bizonyos körülmények között életveszélyes következményekkel járhat, kiváltképen súlyos tüdő- és légcsőhurutot vonhat maga után. Ennélfogva fontos egészségügyi szabály, hogy minden nátha ellen azonnal védekezzünk. Gyógyító szer gyanánt a „Forman” nevű nátha-aether alkalmazandó, amely orvosi tekintélyek által sokfelé mint valóban eszményi náthaellenes szer lett elismervé. A forman a menthol chloros methyloetherje. Hatásának sajátossága főleg abban rejlik, hogy majdnem rögtön könnyebbülést szerez a fejben és az orrjáratban. — **Hatása valóban meglepő.** Alkalmazási módja igen egyszerű. — A legtöbb esetben elegendő a formangyapot alkalmazása, mely oleó kis dobozokba csomagolva minden gyógyszerárban 40 fillérről kapható.

— **Husvét Rómában.** Április 5-én minden tekintetben elsőrangú társaskirándulás indul a husvéti ünnepekre Olaszországba, ahol most a tavasz virágzó pompája, a husvéti ünnepek és a nemzetközi forgalom érdekes jelenségeivel találkozhatunk. A részvételdíj 420 korona, amelyben minden költség, tehát az utazás, teljes ellátás, a látványosságok dísz sorozata, folytonos kocsishasználata, kitűnő és megbízható vezetés, sőt még a borralalók is beffoglaltatnak. A rendezőség, tekintettel az olaszországi szállók husvéti túlszűfűlttségére, felkéri a résztvevőket, hogy bejelentésüket ezen kirándulásra mielőbb tegyék meg. Részletes tervezet díjtalanul kapható a m. kir. államvasutak központi menetjegyirodájában (Budapest, Vigadóter 1.).

x **Tévedés,** ha valaki azt mondja, hogy osztrák cég jobb kávét adhat vagy olcsóbban számít, mint Fratelli Deisinger fiumei cég Budapestén a királyi bérpalotában.

x **Kötött kabátok és figurók** legjobb ajándék Röslernél Budapest, V., Harminczad-utca és József-tér sarkán.

x **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

x **Szolgálatot** vélnünk teljesíteni, ha felhívjuk t. olvasóink figyelmét Guttermuth János (Baross-tér 23.) mai hirdetésére. E fogspezialista szájpaddás nélküli fog-orokot, a természetes fogaktól meg nem különböztethető módon, 10 évi szavatosság mellett készit.

x **Új cimbalom.** *Mogyoróssy* Gyula hangszergyáros, Budapest, VIII., Kerepesi-ut 71. felfalálta az aczélszerkezetű cimbalmot s így a cimbalmot a leg-tökéletesebb hangszer közé emelte. Bő ismertetést irgyen küld a felfaláló.

x **A gésák a Fővárosi Orfeumban** oly annyira meghódították a közönséget, hogy kedvükért minden este az utolsó talpalatnyi helyig megtelik a nagy színház. Mellettük a Riogoku-társulat és a többi variétészenzációk is igen nagy vonzóerőt gyakorolnak a közönségre. Vasárnap, mint rendszeren, két előadás lesz, a gésák mindkét előadáson fellépnek a Riogoku-társulattal együtt. A délutáni előadás kezdete 4 órakor. Helyárai mérsékeltek.

x **Az amerikai cipő** részv.-társ. tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy az ujonnan beérkezett áruik a megszokott kitűnő minőség mellett az idén fokozott szép kivitelben sikerültek és kéri áruházának Budapest, V., Dorottya-u. 6. szives megtekintését.



A Tokaji Bortermelői Társasága Rvt. Tokaj

Ajánlja tisztán kezelt szamorodni, aszu és gyövaszu borait. A fenti társaság tagjai kizárólag szőlőbirtokosok; tehát a legmegbízhatóbb beszerzési forrás. Az árak oly méltányosok, hogy a „Borok királya, királyok bora, Tokaj nektara” és folyékony „arany” mindenki által könnyen beszerezhető. Betegek, labdázók, verszerényeknek és gyomorbetegeknek nélkülözhetetlen. — **Budapesti vezérképviselet:**

I., Városmajor-utca 7. sz.
Telefon 157—63. Telefon 157—62.
Árjegyzékkel mindenkinek szivesen szolgálunk.

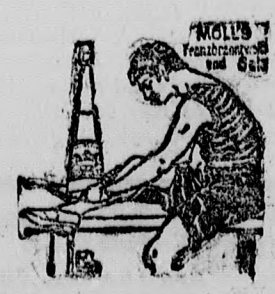
MOLL-féle SÓSBORSZESZ

legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés esz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 2 koronáért kapható. **MOLL-készítmény** kérendő.

Fő-szétküldés: **MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által**

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZ.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítotnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és ved-jegyével ellátott készítményeket kérni.



MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmulthatatlan háziser mindama gyomorhajóknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban **MOLL** készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor.

Fő-szétküldés: **MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által**

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZ.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítotnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és ved-jegyével ellátott készítményeket kérni.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Kettős színészjubiläum.** Minden művész, a művészet iránt érdeklődő, a művészetért lelkesedő ember bizonyára szívvel-leléssel részt fog venni azon az ünnepségen, amelyre most készül a Nemzeti Színház. Két kiváló tagja a színháznak: *Gabányi Arpád* és *Szaecvai Imre* ünnepelésére készülnek. Mindkét művész ezelőtt huszonöt esztendővel lépett a Nemzeti Színház kötelékébe. Mindketten azóta szakadatlanul működnek a színházban és elsőrangú erősségei, támaszai mindmáig első műzsatemplomunknak. A művészet nemes eszközeivel szereztek hírt, névet, dicsőséget maguknak is, a színháznak is, a magyar színművészetnek is. Mily jelentősége van Szaecvainak és Gabányinak a magyar színművészetben, azt bizonyára nem kell részletezni és külön karakterizálni. A rajongás, amelyvel a művészetet szolgálják, arányban állt mindig a sikerekkel, melyeket elértek. Szaecvai, mint elsőrangú tragikai színész a legnagyobb, legnehezebb és legkomplikáltabb feladatokat vállalta mindig. Gabányi a jellemfestés terén, mint jellemkomikus és Moliere-interprettor hervadhatlan érdemeket szerzett. Kötelességtudóbb, buzgóbb, lelkesebb tagja alig volt a Nemzeti Színháznak, mint aminők Gabányi és Szaecvai. Ezt a nagyszerű tulajdonságukat a mai napig csorbítatlanul megtartották és ennek köszönhetik, hogy a közönség mindkettőjüket állandó kegyben részesíti. Gabányi nemcsak mint színész szerzett érdemeket, hanem a művészet minden ágazatát hivatásosan műveli. Az esetet éppen olyan művészi kezeli, mint a vésőt. Fest, szobrokat farag és a tollat is forgatja, még pedig szintén művészi. Több darabját adták már elő; azonkívül regényeket, novellákat és költeményeket ír és mindig van mondani valója. Szóval sokoldalú művész, akit valóban a muzsák avattak művészzé. Mikor illik meg a Nemzeti Színházban a kettős színészjubiläumot, arra vonatkozólag még végleges döntés nem történt. Csak az a bizonyos, hogy a kettős jubilaris ünnepelés egy napon lesz, mivel mindkét művész egy időben került a Nemzeti Színház kötelékébe. Azonban bármikor lesz is a jubiléum, a magyar művészetért rajongó publikum együtt fog ünnepelni az ünnepölökkel, amint azt másképpen el sem lehet képzelni.

(*) **Opera.** Holnap, vasárnap az Operában ballet-premier lesz. *Nedbal Oszkár* „Mesevilág” című balettjét fogják bemutatni. Ma délelőtt volt a mű főpróbája, amelyen ezúttal csak a sajtó tudósítói és az Opera néhány tagja vehetett részt, miután Mészáros igazgató kiadta az utasítást, hogy a főpróba a nyilvánosság teljes kizárásával tartassék meg. A mű tartama körülbelül két óra. A zenekar élén maga a szerző ült, aki részt vett a bemutatás munkájában is.

(*) **Vizsgaelőadás az Országos Színészakadémián.** Ma este a Csillag Teréz növendékei játszottak. Valami lehetetlen egyfelvonásost húztak ki a jól megérdemelt ismeretlenségéből és adták elő. Ez a darab olyan abszurd módon rossz, hogy jól megjátszani képtelenség. De még ezt az alacsony mértéket számítva, sem tudták a növendékek produkálni valami elfogadható. Egész skálákat énekelnek végig, de nincs egy természetes mozdulatuk, egy egészséges hangjuk. Második darabnak a Murai „Huszárszerelmét” adták elő. Azokat a jeleneteket, amelyek magától játszódnak, kihozták, egyéb megjátszásról szó sem volt. Meg kell említenünk *Törököt*, aki tehetséges és *Makai Margitot*, aki ügyesen beszél, míg *László Tódor* talán a legjobban kiemelkedett a mai előadásból.

(*) **Sembery Fanni Olmützben.** Sembery Fanni, a kitünő hangú fiatal operaénekesnő, aki a múlt években úgy Budapesten, mint a vidék nagy városaiban zajos sikereket aratott, a múlt ősz óta az olmützi városi színház tagja. A magyar művésznőt a morva-német közönség már első fellépésvébe szívébe zárta és azóta minden szereplésekor a legkitüntetőbb elismerésben részesíti. *Sembery Fanni* e napokban énekelte „Faust”-ban *Mártha* szerepét

és bársonyos althangja, valamint tipikus játéka osztatlan tetszésnyilatkozatokat váltott ki, minden énekszáma, s minden felvonás után.

(*) **A Színészegyesület közgyűlése.** Szirmai Imre és Roboz Elek az Országos Színészegyesület nevében fölkeresték ma gr. Apponyi Albert és gr. Andrássy Gyula minisztereket; Molnár Viktor és Bezerédj Viktor államtitkárokat, hogy a márczius 16-án tartandó közgyűlésen, illetve az azt megelőző Bezerédj-ünnepélyen való részvételre fölkérjék őket. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter rendkívül szívélyesen fogadta a küldöttséget és kijelentette, hogy meg fog jelenni. A gyöngédkedő gróf Apponyi Albert helyett Molnár Viktor ígerte meg a miniszter és a maga nevében a megjelenést. A közgyűlést megelőzőleg, márczius 15-én este a Newyork kávéház különtermében ismerkedési estély lesz.

(*) **Feld Zsigmond disztagsága.** A múlt évi színészközgyűlés, tekintettel arra az érdemre, a melyeket Feld Zsigmond igazgató a magyar színművészet felvirágoztatása körül szerzett, egyhangulag elhatározta, hogy Feld Zsigmondot disztaggá választja. E végből utasította a tanácsot, hogy az alapszabályok értelmében tegyen erről a következő közgyűlésnek előterjesztést. A tanács ennek eleget is tett, a közgyűlésnek a következő indítványt terjesztte elő:

A múlt évi közgyűlés Tompa Kálmán és 68 közgyűlési képviselőnek írásban benyújtott indítványára, hogy Feld Zsigmond, a Városligeti Nyári Színház igazgatója, a magyarosítás körül szerzett elévülhetetlen érdemeiért örökös disztaggá választassék, utasította a tanácsot, hogy az egyesületi alapszabályok 8. szakasza alapján tegyen előterjesztést a legközelebbi közgyűlésnek. Feld Zsigmond, aki német színművész és német színigazgatóból magyar színigazgatóvá és magyar színművészzé lett és évtizedek óta igaz lelkesedéssel és fáradhatatlan buzgalommal működött a magyar nemzeti kultúra terjesztésén, a magyar színművészet fejlesztésén s Budapest fő- és székváros megmagyarosítása körül; aki nagyszámú családját nemcsak magyaros szellemben, de valóban jó magyarokká nevelte s családjá tagjaiból is hasznos és kiváló tagokat adott színművészetünknek és az irodalomnak; aki nyári színházát állandó színházzá alakította át, hogy a jövőben még intenzívebben szolgálhassa a magyar színművészet, a magyar kultúra s a magyarosítás szent ügyét; mindenképpen méltó arra, hogy az Országos Színészegyesület örökös disztaggái között foglalhasson el, elévülhetetlen érdemeiért méltó helyet. Miért is indítványozzuk, hogy egyesületi alapszabályaink 8. szakasza alapján az egyesület disztaggájává választassék meg.

(*) **Vendégszereplés.** Kovács Lili, a kecskeméti színtársulat kedvelt szubrettje, két este vendégszerepelt Győrött. A sikkes énekesnő a „Csókkirály”-ban és a „Milliárdos kisasszony”-ban játszott a női főszerepet. A győriek tapsviharral, ujjrázással, virágözönnel ünnepelték a vendégművésznőt, aki a legedesebb emlékeket vitte magával a három-folyamparti szép városból.

(*) **A Ganzgyári Dalkör hangversenye.** A Ganzgyári aranyérmes dalárda tegnap este a budai Vigadó nagytermében nagyszámú és előkelő közönség jelenlétében fényesen sikerült hangversenyt rendezett. E valóban magas színvonalon álló művészi hangversenyt a 44. számú gyalogezred teljes zenekara „Tell Vilmos” nyitányával vezette be, mely után az országos híri dalárda *Erkel, Lányi, Nessler és Schubert* egy-egy hatásos karának mesteries előadásával frenetikus hatást ért el. *Héger* Lujza zongoratanárnő Liszt: Magyar fantáziáját a töle megszokott művészetével adta elő s a *Gabriel* Feri vezetése alatt álló vonósnégyes társaság pedig Dvorák: F-dur négyes I. és II. tételének előadásával arattak nagy sikert. A karokat ezúttal is *Müller* Károly okleveles zenetanár vezényelte, akit a lelkes hallgatóság nagyszámú dalosgárdájával együtt nagy ovációkban részesített.

(*) **Az Akadémia III. osztálya** e hó 15-én, hétfőn, délután öt órakor ülést tart, melynek tárgyai: 1. *Fröhlich* Izidor r. t. „A circumaxiális polározás törvényeinek általános érvényessége”. 2. *Réthy* Mór r. t. „A fémek erőltetési vonalairól”. 3. *Rados* Gusztáv r. t. „A többszörös kongruenciák elméletéhez”. 4. *Lórentsey* Imre l. e. „Ujabb adatok a Székelyföld geológiájához”. 5. *Burgarszky* István l. t. és *Horráth* Béla részéről „A jódidok és szinjóid mennyiségi meghatározásának új módja”.

(*) **Színházaink műsorai.** A Nemzeti Színházban hétfőn, márczius 15-én „II. Rákóczi Ferenc fogsága”, Szigligeti történelmi drámája van műsoron. Ez alkalommal bucsuzik el a színház régi érdemes tagja, Hetényi Béla, aki Károly hesseni fejedelem szerepét játszotta, a Nemzeti Színház közönségétől. — A jövő hét péntekjén lesz a bemutatója *Mirbeau* és *Natanson* „Le Foyer” című színművének, mely az ideai párisi évad legszenzációsabb újdonsága volt. A darab három főszereplője: *P. Márkus* Emilia, *Gál* Gyula és *Odry* Arpád, aki hosszú betegsége után ezúttal lép új kreációval a közönség elé. Az első előadásra mind a két szerző megígerte megjelenését.

Az Operaházban holnap, vasárnap, „A cremonai hegedűs”-t adják. Hubay dalműve után a „Mesevilág” című balettújdonság bemutatója következik, melynek szövegét *Novák László*, zenéjét *Nedbal Oszkár* szerette, koreografiáját pedig *Guerra Miklós* állította össze és tanította be. A balett első előadását maga a zeneszerző *Nedbal Oszkár* vezényli; rendező *Guerra Miklós* balettmester. Hétfőn, márczius 15-én, ifjusági előadásul első helyárrakkal *Erkel* F. „Huayadi Fászló”-ja kerül színre. Kedden megismétlik a „Mesevilág” előadását, ezt megelőzőleg pedig felújítják *Masse*net „A navarrai lány” című hatásos dalművét. *Szerdán Feinhals* Frigyes bajor kamaraénekes a „Rigoletto” című szerepében mutatkozik be nálunk. Csütörtökön gróf *Zichy Géza* „II. Rákóczi Ferenc” című történelmi dalműve van műsoron. Pénteken nincs előadás. Szombaton *Feinhals* Frigyes bajor kir. kamaraénekes fellépésével „A bolygó hollandi” kerül színre. Vasárnap részben új betanulással „Sába királynője”-t adják.

A *Vigaszínház* jövő hetének eseménye *Feydeau* Georges „Vigyázz a nőre!” (Occupe-toi! Amélie) című bohózatának bemutatása lesz, amelyet szombaton, e hó 20-ára tűztek ki. Az „Osztigás Miczi” szerzője ezúttal is Páris mulató világából vette jókedvű darabjának cselekményét, amelyben egymást érik a derűnél-derűsebb jelenetek. Az újdonság hősnőjét, *Lilit*, *Góthné-Kertész* Ella fogja kreálni. A másik női főszerepet *Gazi* Marika játszotta.

A *Magyar Színház* e hetének műsorát a „Hivatalnok urak”, *Földes* Imre kiváló sikerű új társadalmi színműve dominálja. Így tehát kedden, szerdán, pénteken, szombaton és vasárnap este kerül színre. *Földes* Imre népszerű katonadrámája, „A császár katonái”, hétfőn, e hó 15-én, *Rostand* világhírű költői műve, „A sasiók” pedig csütörtökön kerül színre. Szombat délután megismétlik ifjusági előadásnak „Hamlet”-et, vasárnap délután adják először első helyárrakkal *Henry* *Bataille* színművét, „A meztelen nő”-t.

A *Királyszínházban* *Leon* *Viktor* és *Fall* *Leó* új operettje, „Az elvált asszony”, amelyet a Királyszínház pénteken a közönség és a sajtó általános nagy tetszésével mutatott be, minden este műsoron van, a címszerepben *Medgyaszay* *Vilmával* és *Gonda* szerepében *Pálmay* *Ilkával*. A darab iránt olyan általánosan nagy az érdeklődés, hogy a jegyeket az egész hétre tömegesen váltják előre. Holnap, vasárnap délután és a jövő vasárnap délutánján *Rajna* *Ferenc* és *Szirmai* *Albert* népszerű operettje, a „Táncos huszárok” kerül színre, a szokott rendes áron.

Gyermekszínház. Teljesen zúfolt ház előtt adták csütörtökön a gyermekvilág egyik legnépszerűbb s legbájosabb énekes és táncos meséjátékát, a „Hamupipőké”-t. A darab most is zajos hatást keltett. *Feld* *Rózsika* a Hamupipőke címszerepben nagy sikert aratott. A „Hamupipőké” holnap, vasárnapra is kitélték. Jegyek válthatók a szokásos elővételi helyen és a színház pénztáránál (VI., Révay-utca 18.). Az előadás 4 órakor kezdődik.

(*) **Uj népszínmű.** *Polgár* *Károly*, a délvidéki színi kerület igazgatója, ki már két hónap óta működik jól szervezett társulatával *Lugoson* a közönség élénk partollása mellett, dr. *Szőcs* *Géza* lugosi főgimnáziumi tanárnak „Régi harag” című népszínművét e hónap 22-én mutatja be a lugosi közönségnek. Az új népszínmű, melynek tárgya a román népeletről van véve, rövidesen a Délvidék több városában is előadásra kerül.

(*) **Beethoven a színpadon.** A párisi Odeonban egy „Beethoven” című verses dráma került színre, melynek a fiatal *René Fauchois* a szerzője. Ahhoz, hogy Beethoven alakját színpadra vigyék, nagy merészség és erős tehetség szükséges. *Fauchois* csak az előbbi kellekkel rendelkezik. De szellemi rövidségét egy élelmes lépéssel toldja meg. Verseit annyira körül göngyöli a kísérő beethoveni zenével, hogy egyik felvonás vége se mulik el viharos tapsok nélkül. Azonfölül *Antoine* igazgató stilszerű beállításáról is gondoskodott, úgy hogy a külső siker biztosítva van.

Ha fáj a feje ne tévovázzék hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát** mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. **Ára 1 korona 20 fillér.** Kapható minden gyógyszerárban. Készíti **Beretvás Tamás** gyógyszerész **Kispesten.** Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingyen postai szállítással.

IRODALOM.

(*) **Egyfelvonásos-est Nagyváradon.** A nagyváradi Szigligeti Színházban, melynek érdemes igazgatója, Erdélyi Miklós, sorba tartja meg az eredeti bemutatókat, e hó 21-én egyfelvonásos est lesz. Színrekerül Mohácsi Jenő „Hamu”, Juhász Gyula „Szép csüdesen” és Márton Manó „A gyermek” című darabja.

(*) **Magyar művész a külföldön.** Vastagh Géza, a jeles magyar állatfestőművész számos európai művészeti gócpontba meghívta, hogy ott műveiből kollektív kiállítást rendezzen. A művész a kitüntető meghívásokat elfogadta s európai körutját a berlini kiállítással kezdi meg, de ez előtt műveit együttesen bemutatja itthon, a főváros közönségének is.

(*) **Uj vig opera.** A párisiak végre ismét gyönyörködhettek egy hamisítatlan, valódi vig operában. Ez „Solange”; szerzője Gaston Salvayre, aki Adolphe Adier szövegére, a régi francia vig-opera hagyományainak megfelelő könnyed, pezsgő üdeségű, csipkefinomságú zenét komponált. Az új opera az Opera Comique-ban került bemutatásra és egy közönség, mint a sajtó is nagyon rokonszenvesen fogadta.

(*) **A Nemes-kiállítás meghosszabbítása.** A Szépművészeti Múzeumban rendezett külön kiállítás, amelyben a Nemes Marcell kir. tanácsos kép-rajzgyűjteményének antik mesterművei vannak közszemlére állítva, még a jövő héten is nyitva marad.

(*) **Uj zeneművek.** „Messina Valse” Radics Bélától. Sokat és sokszor játszották a farsang alatt Radicsnak eme nagyon melodikus keringőjét, mely most nyomtatásban is megjelent a Bárd Ferenc és Testvére-czég kiadásában. Czimlapját Faragó Géza igen sikerült rajza díszíti. Ára 2 korona. — „Indul hajók”. Melodráma. Zivuska Andor szövegére szerzője Pavelkó Jolán. Az Amerikába kivándorlók és ismét csak haza kerülők szomorú helyzetét ecseteli a poétikus vers, melyhez éppen olyan hangulatos és sikerült a Pavelkó zenéje; különösen hazafias ünnepélyekre nagyon hatásos és hatásos melodráma. Ára 3 korona. — Pápay Lajos „Nég eredeti magyar dal”, köztük egy dal címe „Nem tudják azt csak mi ketten”, mely ma roppant népszerű de ilyen lehet az „Abonyi csárdás” és a másik 2 dal is. Ára 2 korona.

(*) **Hangversenyek.** A Magyar Nők Keregszervelete holnapután hétfőn tartja első hangversenyét a Zenekadémia nagytermében. A hangversenyt az egyesület dirigense, Lichtenberg Emil operaházi karmester vezényli. Közreműködnek: K. Durigo Ilona, Róna Józsefné, Arányi Dezső, Déri Jenő, Erdős Richárd és Venczell Béla.

Frank Wedekind, a nagyírű müncheni színműíró jövő szerdán, e hó 17-én tartja meg felolvasási estélyét a Royal-teremben. Műsorát kizárólagosan saját munkáiból választotta össze. Wedekind egyes jeleneteket olvas „a cenzura”, „kalál-tánc” című szenzációs drámáiból, végül részben szatirikus, részben komoly irányú verseket ad elő.

Az új **Marteau-Dohnányi-Becker** trió jövő szombaton, e hó 20-án rendezi első budapesti kamarasestélyét (hétfő 5. sz.) a Royal-teremben.

A **Magyar Női Kar, Wedekind és Marteau-trio** hangversenyét Méry Béla rendezi.

A márczius 22-iki **utolsó filharmoniai hangverseny** újdonsága Bossi „Változatok” című zenekari műve. Playfair Elsie előadja Brahms hegedűversenyét, azonkívül előadják Grieg „Szimfónikus táncok” című művét és Haydn esz-dur szimfóniáját. Csekélyszámu jegykészlet még Rózsavölgyinél kapható.

Növendékhangverseny. A Szemere József által alapított okleveles zenetanár igazgatósága alatt álló zeneintézet e hó 28-án, vasárnap délután 3 órakor tartja második nyilvános növendékhangversenyét a Royal-szálló dísztermében. Erre a hangversenyre jegyek kizárólag az intézet titkári hivatalában (VI. Király-u. 60. I. 7.) kaphatók személyes jelentkezésre naponta délelőtt 10—12 és délután 2—6-ig.

A Postás Otthon és Internáus javára márczius 21-én a Kath. Körben rendezendő hangversenyre, a legtöbb jegy már elkelt. A hangversenyre fellépnek: **Neogrady Dóra, Blazsejovszky Károlyné, Boöthy László, Bogáthy Hajdu Irén és Marjit, Medgyaszay Vilma, Kraul Antal, Halmos Gusztáv, Vass Armin dr., Kacziarszky Emil és Csorlos Gyula.**

Az **országos szimfóniai zenekar** a jövő hét folyamán két hangversenyt rendez **Marosvásárhelyen**, egyet pedig **Szászrégenben.** A vendégszerelés előkészületeivel párhuzamosan folynak a Zenekadémia e hó 28-án rendezendő idei negyedik estély próbái. **Kun László** ezúttal is a klasszikusok és modern műveinek javából állította össze a programot. Az előbbieket **Glück** az Iphigenia-nyitányval, **Schubert** pedig örökszép szimfóniájával képviseli; a magyar zeneirodalom gyöngyéből **Liszt** Ferenc Rapszódiaját lesz alkalma közönségünknek meghallgatni és ezúttal kerül bemutatásra **Percy Alden** fiatal komponista „Scherzinoja”. Nagy érdeklődésre számíthat az est külföldi újdonsága is. Először adják ugyanis Budapesten **Mac. Dowell** amerikai zeneköltő „Indian-suite” című szerzeményét. A márczius 28-iki est jegyeit a Bárd-czégnél árusítják.

* **Angol könyv Magyarországról.** Aki valaha járt külföldön, szomorúan tapasztalhatta, micsoda nézetek vannak elterjedve mindenfelé Magyarországról. Ausztria teljesen eltakar bennünket a külföld elől és meggátolja, hogy valamiféle hír kiszivárogonj rólunk. Ennek természetesen sok hátránya van minden tekintetben és ezért újabb akciót indult meg nálunk, amelynek az a célja, hogy a külföld helyesen informáltassék Magyarország viszonyairól. Ezt a célt szolgálja az a nagyarányu munka is, amely most jelent meg angol nyelven Londonban. A címe: „Hungary of to day”, a tartalma pedig a magyar viszonyok objektív, széles alapon megírt ismertetése. A könyvet **Percy Alden**, kitünő angol publicista szerkesztette, aki előszót is írt a könyvhöz és a ki a magyar viszonyokat személyes tapasztalatból ismeri. Sorrend szerint az első cikk **Vargha Gyuláé**; az országos statisztikai hivatal igazgatója Magyarország népességének, iparának és pénzügyeinek statisztikai adatait ismerteti. A magyar alkotmányról gróf **Apponyi Albert**, a jogi és igazságügyi intézményekről **Günther Antal** értekezik. Utána **Vekerle Sándor** miniszterelnök cikke következik, amely az adó-reformról szól, míg **Kossuth** Ferencz kereskedelemügyi miniszter az ipari törvényekről beszél. Majd a népiskolai oktatásról szóló cikk hívja fel a figyelmet, amely gróf **Apponyi Albert** munkája; a középoktatásról, továbbá főiskoláinkról **Vargha Gyula** írt cikket. Igen érdekes **Percy Alden** tanulmánya a gyermekvédelemről és Magyarország gyermekvédelmi intézményeiről. Irodalmunkat **Beöthy Zolt** ismerteti, míg a magyar zenéről **Káldy Gyula** írt cikket. Az érdekes közleményeket **Goszthonyi Mihály** munkája fejezi be, amely Horvát-Szlavon-Dalmátországi társországi helyzetéről szól.

A vaskos kötetet számos sikerült illusztráció díszíti. Pompás képekben mutatja be Budapestet, továbbá néhány nagyobb városnak a nevezetességeit, az ország szebb vidékeit, továbbá nevezetesebb intézményeinket. A kitünő összeállításban nagy része van **Golonyá Jenőnek**, a „Hungary” szerkesztőjének, továbbá **A. L. Delisle** és **E. Hayward** uraknak is.

A szépen kiállított könyv Budapesten **Ráth Mór**nál kapható 8 koronáért.

* **Bergengőzia csillaga és több más elbeszélés.** Irta: **Gara Illés.** Bizony, nagyon is igazza van **Gara Illésnek.** Ez a mi kulturánk hazug és szenny, tele hiu, üres csillogással, semmirevaló szamfénycsizzal. Hazugak az emberek, humbugot épül föl a társadalom, amely szaturálva van gonoszsággal, ferdességgel, bünnel és ha lehuzzuk róla a riktó, égő színekkel telehímtett takarót, akkor élénk bukkan minden szennye, minden piszkossága. Talán a hirtelen fejlődés tette hazuggá és külöcséssé ezt a mi nyugati barbár kulturánkat, talán az egész társadalom pszichéje hazug, vagy ez a sok fonákság, ez a sok ferdesség csak éppen az osztályok vezető egyéniségeinek a hibája. **Gara Illés** nem kutatja ezt, nem boncol, nem fejteget, **Gara Illés** meglátja a társadalom hibáit, az emberek nevezetességeit és amit a maga erős meglátásával, éles rögzítésével megkapott, azt elevenen, frissen tárja az olvasó elé. Belenyul az élet kavardásába, megmarkol egy darabot belőle, egy darab eleven, igazi életet és odacsapja elé: „Lássátok, ez a ti társadalmatok, ezek az abszurd, lehetetlen figurák a vezetői és ha kacagtok rajtuk, ha legörbül a szátok gnyos nevetésre, hát — ve tibi ridenti! — magatokon nevettek!” És amerre csak néz **Gara Illés**, amerre körülhordozza a biztosan látó tekintetét, mindenütt lát önzést, rosszszagot, szemfényvesztést. Azt lehetne mondani: **Gara Illés** csakis ezeket látja meg. De itt aztán föltétlenül biztos az érzéke. Belepillant a legrejtettebb rekedbe, szétnyitja a lefüggönyözött, leborított titkokat és pőrén, meztelenül állítja elének a fotografiánkat, hogy kikacagja, élesen, keserűen, kinevesse azt a világot, amelyen csak nevetni lehet, amelyen csak kacagni érdemes.

Erős szatirája van **Gara Illésnek.** Nem torzítja azt, amit kinevet, kifiguráz, hanem vászonra veti

erős realitással. Ő torznak látja a mi társadalmunkat, az a kép, amelyet róla rajzol, impressziók eredménye, egy naturalista természetben kialakult meggyőződés. És az impresszionizmus domborodik ki minden egyes sorából, minden egyes művészi módon megalkotott elbeszéléséből.

Ezekhez az elbeszélésekhez fantasztikus keretet farag magának **Gara.** **Bergengőziáról** beszél, szellemeket léptet föl, de ezek alatt a fantasztikus kaftánok alatt eleven valóság lüktet. **Bergengőzia** Magyarország állapotairól érdekesen, mosolygó ábrázattal cseveg, de a hangja csakhamar gunyossá élesedik és mindinkább kitör belőle a sok elfojtott keserűség. Sokszor az a benyomásunk, mintha valami Mefiszto-nevetést hallanánk trillázni a sorok közül, erős, őszinte nevetést, amelynek az emléke sokáig elcseng a fülünkben. És amikor kimegyünk az utcára és elnézzük a forrongó világot — mint-ha feltettük volna a **Gara Illés** feketén mutatós szemüvegét — most már magunk is meglátjuk **Bergengőzia** csodáit, melyek fölött ott lebeg, ott kóvályog az a bizonyos erő, mefisztoi kacaj.

De ezt a gunyos tónust **Gara Illés** a novelláiban elsőrangú művészi érzékkel használja. Az elbeszélő művészete igen nagy, ugyszólván lesimitja, letompítja annak a gunyos hangnak az élett, ami enélkül a művészet nélkül nyers lehetne. Érdekesen beszél, mindenekfölött pedig deczenstn, finoman gunyol. A cél nála a művészet és ezért szívesen, művészi gyönyörűséggel olvashatják a könyvét — még **Bergengőziában** is, ahol pedig sokan találva érezhetik magukat, amikor a **Gara Illés** pompás könyvét olvassák.

* **Benczur Petőfi.** Az **Uj Idők** márczius 14-iki számában hű reprodukcióban közli **Benczur Gyula** Petőfi képét, amelyet a művész **Petőfi** egyetlen hiteles és hű arcképe, egy daguerreotypia alapján festett meg a **Petőfi-Ház** számára. A lap közli még **Herceg** gyönyörű regényét, „A királyné futárja”-nak folytatását, valamint **Herceg** nagyszerű társadalmi színművét, „A kívándorló”-t. **Novellát** írt **Szomaházy István** és **Kanizsai Ferencz**, cikket **Keve** és verset **Maros Ferencz**től és **Lampérth Géza**tól közöl a lap. Apróbbi cikkek, **Mühlbeck** humoros fejléczei, aktuális képek egészítik még ki a lap amugy is gazdag és változatos tartalmát. Előfizetési ára 4 korona.

* **A Csokonai-kör.** Debreczenben a **Csokonai-kör** ünnepi felolvasó ülést tartott. **Szávay Gyula** verseket olvasott fel, mire **Beöthy Zolt** **Petőfi** mint világgölyt méltatta. **Kozma Andor** szép hazafias költeményeket adott elő. Este a budapesti vendégek tiszteletére társas-vacsora volt.

* **Brosúra Kálvinról.** A református konvent által kiadott népszerű Kálvin-füzet, melyet **Szabó József** debreczeni főiskolai tanár írt, most jelent meg második kiadásában. A népszerűen írt füzet ára 20 fillér. A konvent jótékony egyházi célú jubileumi Kálvin-alapot óhajtott jövedelméből létesíteni.

FŐVÁROS.

(*) **Az új ferenczvárosi plébános.** A ferenczvárosi bizottsági tagok ma este hivatalos értekezletet tartottak, amelyen nagy lelkesedéssel elhatározták, hogy a ferenczvárosi plébánosi állásra **Bán Sándor** vizvárosi plébánosi hívják meg. E célból vasárnap délelőtt nagy küldöttséget menesztenek **Bánhoz.**

(*) **Uj honpolgár.** **Harthenthurmi Hardt** **Josefina Antonia Leopoldina** letette a honpolgári esküt Rózsavölgyi Gyula alpolgármester kezébe.

(*) **Uj állások szervezése a főváros iskoláinál.** A főváros közoktatási intézeteinél szükséges új állások szervezése dolgában most folynak a tanács tanügyi osztályában az előkészítő munkálatok. A közoktatási intézetek vezetőitől beszerzett információk alapján állapítja meg a tanügyi osztály vezetője, gróf **Festetich Géza** a betöltendő és szervezendő állások minőségét és számát. Ebben a tárgyban holnap értekezlet is lesz a szakfelügyelők bevonásával. A szervezendő új állásokról a főváros közoktatási bizottságának a jövő kedden, e hó 16-án tartandó ülésén fog gróf **Festetich** tanácsos előterjesztést tenni. Az ülésen ezenkívül néhány segélykérvényt is fognak elintézni.

(*) **Orvosi kinevezés.** **Fülepp Kálmán** főpolgármester a duna-jobbparti közoktatóházhoz dr. **Sárközy Róbert** orvosgyakornokot napidíjas segédorvossá nevezte ki.

(C) Az állatkert rendezése. Az állatkerti bizottság kedden délután ülést tart, amelyen megállapítja az állatkert rendezésének és az építkezések programját. A végzendő munkálatokra azután kiírják a pályázatot.

(C) Jóváhagyott alapszabályok. A belügyminiszter jóváhagyta a belügyminiszteri hivatal-szolgák végtszességadásra és segélyezésre alakult „Nagy Boldogasszony” egyesületének alapszabályait.

Mulatságok.

A magántisztviselők bálja.

Budapest, márczius 13.

A Magántisztviselők Otthona által rendezett nagy bál volt az idei farsangszezon pointja. A Royal-épület összes termeiben rendezett nagy bál kiemelkedő pontja volt a mai estnek. Politikai és társadalmi életünk számos előkelősége tisztelte meg a Magántisztviselők bálját személyes megjelenésével. A délszaki nővérekkel díszített foyerben fogadta a szüasz rendező bizottság az egymás után érkező notabilitásokat. Pontban háromnegyed tízkor érkezett meg *Szterényi József* v. b. t. t. kereskedelemügyi államtitkár, gróf *Bathányi Tivadar* orsz. képviselő, báró *madarassi Beck Gyula*, a Jelzálog-Hitelbank igazgatója, *Sándor Pál* orsz. képviselő, *Simon Jakab* udvari tanácsos, a tőzsde alelnöke, *malomszeghi Elek Pál* udvari tanácsos, dr. *Vázsonyi Vilmos* orsz. képviselő, *Röck István* gépgyáros, *Lányi Mór* orsz. képviselő, *Radnai Károly*, *Reimann Lázár*, a Salgótarjáni Községhelyi R. T. igazgatója, *Dréher Jenő* gyáros, *Schuck József*, a Gresham igazgatója, *Déri Izidor*, a Malomegyesület elnöke, *Ribári Mór*, a Fonciére igazgatója és számosan a kereskedelmi világ notabilitásai közül.

Megjelent ladypatronessok: dr. *Bakonyi Pálné*, *Balázs Ignáczné*, *madarassi Beck Miksáné*, báró *madarassi Beck Gyuláné*, dr. *Besnyő Béláné*, *Boronkay Dezsóné*, *Déry Izidorné*, *Dréher Jenóné*, *Fischer Árpádné*, *Gelléri Adolfné*, *Gelléri Mórné*, *Halász Manóné*, *Hönig Dezsóné*, *Reimann Lázárné*, *Ribári Mórné*, *Röck Istvánné*, *ruszti Rust Józsefné*, *Schuck Józsefné*, dr. *Vázsonyi Vilmosné*.

Körülbelül fél 10 órakor *Farkas Pali* bandája rázendített a „Jaj de kurta, jaj de rövid ez az éjszaka” kezdetű ropegós csárdásra, melynek sikerült zenéjét ez alkalomra *Forgách S.* írta. A mindkét nembeli fiatalság csakhamar tánczra perdült, s folyt a táncz, szót a zene a kora reggeli órákig. A rendezőség s megjelent hölgyeknek művészies kivitelű tánczrenddel kedveskedett.

Asszonyok: Arany Kálmánné, Aczél Ödönné (Miskolcz), Árvay Istvánné, Bruchsteiner Gézánné, Bielitz Jakabné, Billig Miksáné, Barabás Ferenczné, dr. Bauer Ignáczné, Balogh Mihályné, Bródy Henrikné, Buchbinder Henrikné, Ciment Henrikné, Cvepkovics Kálmánné (Miskolcz), Decsinyi Pálné, özv. Daray Józsefné, Drach Jakabné, dr. Dénes Lajosné, Derencsér Istvánné (Szoboszló), Erlich Adolfné, Ernst Dezsóné, Elkán Gyuláné, Elek Pálné, Eber Gyuláné (Pozsony), Friedmann Jakabné, Fried Gyuláné, Forgách Samunné, Faragó Alfrédné, özv. Fried Józsefné, Farkas Ferenczné, Fejesvizi Mártonné, dr. Fekete Kárlóné, Foll Lajosné, Grünhut Béláné, Guttmann Adolfné, Goldberger Adolfné, Goldmann Zsigmondné, Geschmayer Sulamónné, Goldberger Zsigmondné, Gajary Kelemenné, Gedeon Kálmánné (Miskolcz), Havas Mórné, Hönig Dezsóné, özv. Herzog Adolfné, Horovitz Józsefné, Kammer Adolfné, Kohu Józsefné, Közseghy Oszkárné, Kármán Mórné, Kerekes Samunné, Krauss Árminné, Komorné, Kósáné, Kuthy Istvánné, Kardos Bernátné, Ludassy Samuellé, Leszák Józsefné, Mátray Ignáczné, Markovits Gyuláné, Márton Mózesné, dr. Nemes Gyuláné (Fehérvár), Netzpáli Bertalanné, Németh Béláné, Orel Dávidné, Ödöny Ferenczné (Szabadka), Pajor Józsefné, Polnauer Lipótné, Polnauer Józsefné, Piltner Sándorné, Rokkenstein Simonné, Roder Pálné, Radó Miksáné, dr. Rosenberg Jenóné, Roth Adolfné, özv. Rosenberg Miksáné, Spitzer Arnoldné, Somogyi Adolfné, özv. Szilárd Józsefné (Pásztó), Spiegel Lajosné, Schieffner Józsefné, Spitzer Lajosné, Schatz Lajosné, Selön Samuellé, Schwartz Lajosné, Sicher Simonné, Szilágyi Miksáné, Sternberg Dávidné, Schatz Samuellé, Tóásó Pálné, Tárnay Nándorné, Török Sándorné, Török Pálné, Uray Viktorné (Nagyszombat), Vértessy Simonné, Vidék Bódogné, Vértess Miklósné, Volf Miksáné,

ifj. Weiss Rudolfné, Weiss Jakabné, özv. Wanik Vinezóné, Weiner Lázárné, Weiss Sándorné, Zödy Józsefné, Zentay Áronné (Csallóköz), Zoenter Bogumilné (Zenta).

Leányok: Arany Edith, Abel Margit, Aczél Terus Miskolcz, Ákos Magda, Balogh Böske, Benőd Erzi Szeged, Billitz Aranka, Barabás Ilonka, Breier Hedvig, Balogh Rózsika, Bródy Erzsike, Czipó Flóra, Dénes Valéria, Dunne Klára, Erős Kata, Eber Kláris Pozsony, Éva Ilona, Füssel Stefáni, Fischer Giza, Freistadt Kornélia, Fekete Fanni, Foly Etelka, Foly Emmi, Fellért Zsófia, Friedmann Eszti és Friedmann Janika, Galambos Eszter, Gedeon Dezsöke Brassó, Gaál Rózsika, Gömbös Mariska, Grünhut Kató, Guttmann Paula, Goldberger Janka, Goldberger Ilonka, Goldmann Ilonka, Geschmayer Irma, Goldberger Rózsika, Halász Tera, Havas Manci, Helcer Margit, Halmos Flóra, Hönig Ilonka és Flóra, Horváth Edith, Horovitz Sári, Hollós Bella Isaszeg, Jausz Elza és Olga, Jaffe Manczika és Annuska, Igmády Viktória, Jalschovetz Henriett, Krauss Renée, Kerekes Elvira, Korngut Rózi és Elza, Klein Róza, Károlyi Klára, Kálhoky Biri, Kerekes Lili Temesvár, Kovács Julesa és Józsa, Kepes Böske, Közseghy Etelka Nagyvár, Korotuyai Mici, Kardos Anna, Lustigh Ilonka, Leszák Vilma, Löhner Jolán, Lantos Bella, Löwinger Luisa, Lajta Böske, Ludovici Mária, Lovász Pepi, Lakos Piroška, Lenkei Veróh Munkács, Mátray Margit és Ilonka, Markovits Jolán, Madarasi Zsófi, Ilonka és Stefánia, Mátray Vilma, Non Margit és Friezi, Nagy Margit, Nemes Ludovika (Fehérvár), Németh Piroška, Orel Bella, Ödöny Francziska, Osvard Teréz, Práger Teréz, Patsényi Olga, Pajor Adél, Perl Margit, Polónyi Ella, Pál Antonia, Pétery Róza, Petró Janka, Radó Teruska, Róth Katinka, Ráder Elza, Rosenberg Janka, Reich Kornélia, Rosenfeld Szerén, Ródl Terike, Rosenthal Etelka, Róth Margit és Gizi, Róna Ilonka, Rothfeld Szidike, ponári Spitzer Miczike és Sárika, Schwartz Böske, Steiner Ilonka, Somogyi Margit, Stefan Mariska, Stier Matild, Schatz Margit, Schwartz Margit, Szilárd Eluska, Pásztó, Schieffner Duczi és Jöczi, Szilágyi Mariska, Sternberg Etuska, Schatz Nattasa, Schehel Jolán, Tóásó Ilonka, Török Klótild és Erzi, Trenk Eugénia, Uray Ilonka (Nagyszombat), Vilhelm Annuska, Vértess Iluska, Vidéky Józsa, Várady Jolán, Weisz Hermin, Weiss Ilonka, Wolf Sári, Weisz Elza, Weiner Aranka, Weisz Szerén, Wanek Mariska, Weisz Gizike, Zöldy Margit, Zigány Verona, Zentay Magdolna, Drach Gizike, Erlich Olga, Ziegler Szerén, Herzeg Miczi és Ilonka, Hönig Etus, Hönig Hermin, Fischer Ilonka és Flóra, Fried Renée, Farkas Ilike, Horovitz Otti, Báthory Aranka és Gizella, Fejérvary Aranka, Márton Katicza és Ilonka, Sugár Gizella, Offner Etelka, Pajor Margit.

** Az „Aczélhang” munkás-dalegyesület, amelynek tagjai a m. kir. állami gépgyár munkásai, a máv. gépgyár nagy éttermében boldog-estélyt rendeztek. Az estélyre nagy közönség jelent meg, amely kitűnően mulatott s a késő hajnali órákig táncolt.

** Az Athenaeum-Dalegyesület mulatsága. A Terézvárosi Kaszinó disztermében ma rendezte tánc-estélyt az „Athenaeum” dalegyesület. Pompás hangulat uralkodott az estélyen; a résztvevők jövedve folyton fokozódott. A kitűnő cigányzene hangjai mellett nagyon sok pár ropta a tánczot, amely csak a hajnali órákban ért véget.

** A képzőművészeti főiskola hallgatói ma este a Lloyd-társulat disztermében nagyszíriert sikerült tánc-estélyt rendeztek. Az estélyen nagyszámú, előkelő közönség jelent meg és vett részt a mulatságban, amely a virágos jövedve jegyében folyt le. A kitűnő hangulatban járták a tánczot a résztvevők és mindvégig kitarították a mulatságon, amely erősen belenyúlt a hajnalba.

** A Lórántffy Zsuzsanna-Egyesület a IX. ker. Túzóltó-utcai elemi iskolában (Túzóltó-utca 88.) márczius 20-án, szombaton este hét órakor valóságos estélyt rendez, melyre mindenkit szeretettel meghív.

** A „Deborah” Cionista Nők Egyesülete 1909. márczius hó 21-én tánczestélyt rendez, melynek sikerét előre is biztosítja a bájos rendező-bizottság buzgalma.

ALKALMI VÉTEL!
Vászon, damasztáru,
fehérnemű.

Miután sikerült egy nagy cég összes készletét megvennem, felhívom a n. é. közönséget annak megtekintésére. **Ágyneműek, vásznak, sifonok, törülközők, vaszonfólk, zsebkendők és menyasszonyi kelengyék.**
A fenti árak ezen vétel állal gyári áruan szerezhetők be.
DEUTSCH FERENCZ
Vászon- és fehérnemű-üzletében
Bpest, Múzeum-körút 10.

EGYESÜLETEK.

(—) A Budapesti Szüidei Gyermekektelep Egyesület választmánya ma este gróf Teleki Géza v. b. t. t. elnöklésével ülést tartott, amelynek legfontosabb tárgya az egyesület elavult alapszabályainak módosítása volt. A módosítások főként arra irányulnak, hogy ez a humánus egyesület a jövőben az eddiginél is áldásosabb tevékenységet fejthessen ki. A módosításokat Szabó József iskolaigazgató, az egyesület titkára terjesztette elő s a vitában számos választmányi tag vett részt. Ezután dr. Szirmai Richárd pénztáros tett jelentést az egyesület vagyoni helyzetéről. Végül a gyűlés az ideai rendes közgyűlést készítette elő.

(—) A Belvárosi Polgári Kör ma tartotta meg 6-ik rendes közgyűlését ömoraviczai Heinrich Alajos elnöklésével. Az igazgatóság jelentése szerint a tagok száma 1908. végén 439 volt, 12-vel több, mint az előző esztendőben. A kör működése nagyon sokoldalú volt, megtett minden lehetőt a társadalmi és művészeti élet fejlesztésére épügy, miat a szociális viszonyok javítására. A választmány jelentését a közgyűlés tudomásul vette és megejtette a tisztújítást.

(—) A Társadalomtudományok Szabad Iskolájának (Károly-körút 14., II. em.) jövő heti tanrendje a következő: Márczius 18-án, kedden 7—8-ig: Dalmady Zoltán: A szérumgyógyítás elmélete; 8—9-ig: Bresztovszky Ernő: A művészeti irányok változása; Szabó Ervin: A kommunista kiáltvány olvasása (szeminárium). Márczius 17-én, szerdán 7—8-ig: Wildner Ödön: Az orosz szépirodalom; 8—9-ig: Szücs Adolf: Fizikai alapfogalmak. Márczius 18-án, csütörtökön 7—8-ig: Dalmady Zoltán: A szérumgyógyítás elmélete; 8—9-ig: Tarczai Lajos: A magyar parlament története. Márczius 19-én, pénteken 7—8-ig: Tarczai Lajos: A magyar parlament története; 8—9-ig: Dániel Arnold: Szempontok a történelmi materializmus módszertanához.

(—) Szegény bölcsészettanhallgatók elhelyezése tanerökként. A Bölcsészettanhallgatók Segélyegylete ebben az évben fokozottabb mértékben kíván a szegény bölcsészettanhallgatók és hallgatóknak segíteni állásuk közvetítése által. Az egylet teljesen díjmentesen ajánl mindenféle tanerököt és azokért felelősséget is vállal. A szegény bölcsészettanhallgatók szárait helyezte el már az egylet általános megelégedésre s aki ebben az egyletet támogatja, az nemcsak jótéteményt művel, hanem elsőrendű tanerökhöz is jut. Tanárokat, tanárnököt, házitánítókat, nevelőket, zenetanítókat, vizsgára előkészítőket ajánl az egylet teljesen díjmentesen a hozzáfutóknak. Cím: Bölcsészettanhallgatók Segélyegyletének titkári hivatala, Budapest, központi egyetem.

(—) A budapesti Dávid Ferencz-Egylet e hó 14-én (vasárnap) délután hat órakor a Koháry-utcai unitárius templomban (V. ker., Alkotmány-Koháry-utca 4., II. em.) felolvasó ülést tart.

(—) A halotthamvasztók közgyűlése. A Halotthamvasztók Országos Egyesülete folyó évi márczius hó 24-én, szerdán este félhat órakor a régi képviselőház földszinti termében dr. Kéty Károly udvari tanácsos, egyetemi tanár elnöklésével évi rendes közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő. Elnöki megnyitó, titkári jelentés, pénztárosi jelentés, tisztújítás, esetleges indítványok. A közgyűlés után felolvasás lesz.

(—) A Magyar Építőművészek Szövetsége márczius 17-én, szerdán este fél hét órakor saját helyiségében (IV., Ferenciek-tere 7. I. 6.) egyetemes ülést tart. Tárgy: Az építésügyi szabályzat tervezetnek és a közmunkák tanácsához intézendő átirat ismertetése; eladó *Palóczy Antal* I. mester. Ülés után társasvacsora a Szövetség helyiségeiben.

(—) A Gyógyszerészettanhallgatók Segély-és Önképzőkörében most állandóan igen nagy a forgalom. A kör helyiségeiben helyezték el ugyanis ideiglenesen a felállítandó gyógyszerészeti múzeumba érkezett különféle tárgyakat és ezeknek már most is sok nézője akad és az általános érdeklődést annyira felkeltették, hogy sok idegen is megnézte már a gyűjteményt. Az idegeneknek a kör tagjai készséggel szolgálnak felvilágosítással és magyarázatokkal.

(—) A Pedagógiai Társaság pályázata. A Magyar Pedagógiai Társaság pályázatot hirdet, ezuttal másodízben, a következő tárgyra: Készítettessék el az eddigi irodalom s esetleges levéltári kutatások felhasználásával gróf *Brunswick Terézia* életrajza, különös tekintettel a magyar gyermekkeretek alapítása körüli érdemeire. A pályadíj néhai György Aladár hagyományából 200 korona. A pályaművek a Magyar Pedagógiai Társaság titkári hivatalánál Titkár: dr. Gyulaj Ágost, Bpest, I. ker. Logodí-u. 33. sz.) jelzésével lejáróban legkésőbb 1911 szeptember hó elsejéig nyújtandók be. A pályadíjat a társaság 1902. január havi elnökségi ülésén fogja odaítélni s a pályázat eredményét az 1912. évi nagygyűlésen fogja kihirdetni.

(—) Felolvasás az Erzsébetvárosi Kaszinóban. Az Erzsébetvárosi Kaszinó első emeleti nagytermében márczius hó 14-én, vasárnap délelőtt fél 12 órakor dr. Pfeifer Gyula felolvasást fog tartani „Az anyaság védelme” czimén.

(—) Az Izraelita Magyar Irodalmi Társulat márczius hó 16-án, kedden este 6 órakor felolvasást tart a Terézvárosi Kaszinó termében a következő tárgysorozattal: 1. Dr. Bernstein Béla: A zsidk az 1848-i szabadságharcokban; 2. Feleki Sándor: Jakab zsidó doktor fia (költemény); felolvassa Balassa Jenő, a Vígyszínház tagja. 3. Hevesi József: Tiberius Alexander gyűrűje (elbeszélés.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A nagyszerb összeesküvők. Teljesen megcsappant érdeklődés mellett pergett le a tárgyalás mai tizedik napja. Az elnök bejelentette, hogy Pribicevics Ádám betegsége miatt nem jelenhetik meg a tárgyaláson. Az ügyész kérdéseire a beteg vádlott nevében védője megjegyzi, hogy nem kívánja a tárgyalás elnapolását. Hinkovics védő indítványozza, hogy Kossutics vizsgálóbíró távozzék a teremből, mert a védelem őt tanunak fogja beidézteni és kifogásolja, hogy Kossutics mint magánember beszélgetett a vádlottal, akit ezzel befolyásolt. Az elnök e szavakkal „De most már elég!” megvonja tőle a szót. A Kossutics távozását javasoló indítványt az ítélőtanács elveti, ami ellen Hinkovics semmisségi panaszt jelentett be. Erre folytatják Pribicevics Valérián kihallgatását, akitől az elnök utóbb szintén megvonja a szót, mert Kossutics vizsgálóbíró eljárását bírálta. Ezután a harmadik vádlott, Orescsanin Józsa, huszonhét éves, nőtlen, büntetlen előéletű jamniczai néptanító kihallgatására tértek át. Vádlott előadja, hogy megértette a vádat, de nem érzi magát bűnösnek. Munkatársa volt a „Srbobrán”-nak, azonban a „Srbsko Kolo”-ba nem irt és Péter király koronázásáról a „Hrvatsko Pravo” tudósításából értesült. (Derűltég.) Elismeri, hogy jelen volt egyes bizalmas értekezleteken, de ezzel még nem követett el büntetendő cselekményt. A Pribicevics testvérek soha nem vettek részt ezeken a bizalmas értekezleteken. Az elnök azt kérdi tőle, hogy miként beszélt Pribicevics Szvetozár a toposzkói gyűlésen. „Ugy, mint egy horvát hazafi”, hangzott a felelet. Mire az elnök megjegyezte: „Szép hazafiság!” és felolvasta az illető beszédét. Majd a vádlott kijelenti, hogy nem gyűlöli a horvátokat, a szerb tanítványait szerbeknek, a horvátokat horvátoknak nevelte, a „Szlovenszki Jug”-gál, mely szerinte művelődési testület, nem volt összeköttetésben, a Szokol-egyesületekben közreműködött, mivel a bán a legtöbb kerületben jóváhagyta az egyesület megalakítását. Az elnöknek arra a kérdésére, hogy énekelte-e a szerb himnuszt, azt válaszolja, hogy hiszen hallhatják a rekedtes hangján, hogy nem tud énekelni. (Zajos derűltég.) Mikor felmutatták neki a felszabadítatlan szerb országokat ábrázoló térképet, megjegyezte, hogy a szerb országokban és Horvátországban tényleg nincs szabadság. Ekkor a déli szünet következik. A délutáni tárgyalás elején dr. Hinkovics védő felesége a karzaton súlyos megjegyzést tesz a bíróságra, miért az elnök egyszer és mindenkorra kiutasítja a teremből. Hinkovicsné ellen megindították az eljárást. Az incidens után folytatják Orescsanin kihallgatását. Az elnök számos levelet és újságcsíkket olvas fel. A vádlott a legtöbbre vonatkozólag kitérően válaszol. Mínduntalan az ártatlanságát hangoztatja. A tárgyalás délután két órakor fejeződött be.

§ Az Ügyvédi Kamara üldözöje. Staats Bogdán nyug. jegyző, temesvári lakos, 1907. április 9-én fegyelmi feljelentést tett a temesvári ügyvédi kamaráról Rózsa Imre tisztí főügyész ellen meg nem engedett ügyködés és egyéb visszaélések miatt. Az ügyvédi kamara a fegyelmi feljelentést visszautasította, mert Rózsa Imre tisztí főügyész bejegyzett tagja lévén a kamarának, jogosítva volt ügyvédi funkciók teljesítésére. A kamarának ezen el-

utasító határozatát a Kuria is helybenhagyta. Staats Bogdán sehogy sem tudott beleyugodni abba, hogy panaszát érdemlegesen el ne bírálja az ügyvédi kamara. Ezért megismételte feljelentését s ezen újabb kérelmére az ügyvédi kamara fegyelmi bírósága megtagadta a fegyelmi eljárás megindítását. Ekkor Staats Bogdán az igazságügyi miniszterhez fordult s kérvényében más ügyvédi kamara delegálását kérte azon az alapon, hogy a temesvári ügyvédi kamara saját tagjának vétségeit elpálástolni akarja s ezért utasítja őt el feljelentésével. Az igazságügyminiszterhez intézett kérvény tartalmának ezt a részét az ügyvédi kamara fegyelmi bíróságának tagjai magukra nézve sérelmesnek találták, s ezért dr. Veldin József kamarai ügyész útján büntető feljelentést tettek hatóság előtti rágalmozás vétségeért Staats Bogdán ellen. Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti büntető törvényszék. Dr. Hodási kir. ügyész a vádlott viselkedését, amelyet kihallgatása folyamán tanusított, agályosnak találván, azt az indítványt terjesztette a bíróság elé, hogy rendelje el a vádlottnak elmeállapot megvizsgálását két törvényszéki orvosszakértő által. A bíróság magáévá tette az ügyész indítványát s elrendelte, hogy Staats Bogdán elmeállapotát a temesvári törvényszéki elmeorvosszakértők által megvizsgáltsassék.

§ Biróküldés a Polónyi-pörben. Sélley Barnabás ügyész a mai napon küldötte át a Polónyi-Lengyel-pör iratait a budapesti büntető törvényszékhez. Egyben indítványt terjesztett be a törvényszéknek a biróküldés iránt. Az indítvány így szól: A Bp. 29. szakaszának 2. pontjában irt annál a körülménynél fogva, hogy ebben az ügyben az eljárásra illetékes budapesti büntető törvényszék mellett közreműködésre hivatott esküdtektől részrehajlatlan eljárás és határozat nem várható, hasonló hatáskörü más bíróság kiküldése céljából az összes iratoknak minden más bírói lépésnek egyelőre való mellőzésével a Kuria elé való felterjesztést indítványozom. A sértett félnek ily felterjesztést tartalmazó nyilatkozatát idezárva átteszem. Indokok:

E bünvádi ügyben eleve az volt a nézetem, hogy a bűnösség kérdése felett a Budapesten működő esküdtektől elfogulatlan intézkedést nem várhatunk. Ez álláspontom érvényesült az 1907. évi november hó 17-ik napján előterjesztett ama kérvényben, amely a biróküldést indítványozta. Az indítványomnak eredménye nem lett. Amde a büntető fejleményei nemcsak, hogy meg nem döntötték akkor felhozott indokaimat, hanem ellenkezőleg, igazolták az agályaimat. Az esküdtszéki főtárgyalást a Kuria megszenmisítette. Az ott működő esküdteket éppen elfogultságuk miatt az új esküdtszéki tárgyalásból kizárta. Tehát maga a Kuria és az őt igazolta azt a feltevésemet, hogy a budapesti esküdtektől elfogulatlan eljárást nem várhatunk. A multtal tehát leszámolhatnánk, ha nem kellene ebből azt a tanulást meríteni, hogy ez az eset ismétlődni fog. Mert mindazok a tényezők és indokok, amelyek a Kuria által az újabb eljárásról kizárt esküdteket az elfogultság terére vitték, fenforognak és behatással bírnak az újonnan működő bármely esküdtekre. A mult elfogultsága nem az akkor itélkező esküdtek mult személyi viszonyaiban, hanem a főváros lakosságának a peres felek közötti működésével való azonosításának, vagy ellenzenyének az eredménye. Ez pedig a jövőben is bekövetkezik. Az egymással szemben álló felek a közélet terén élénk tevékenységet fejtenek ki, még pedig oly irányban, hogy akár a gazdasági, akár a politikai kérdésekkel kapcsolatban állók, — kik közé első sorban az esküdti működésre avatottak tartoznak — állásfoglalásuk folytán bizony mérvű elfogultságra esnek. A sajtó terén a bünvádi ügy élénk figyelemmel kísértetvén, az e terén időközönként megjelenő közleményeket szintén mindig valamely pártállás szempontja irányítja.

Az ügy rég megszűnt a felek kizárólagos magánügye lenni, hanem az politikai közügy. Már pedig a politikai érdekelttség alá eső ügyek a fővárosban sokkal nagyobb befolyásnak vannak kitéve, mint a vidéken, mert ott a talajjal nem bíró felek, valamint az esküdtek a köznyomás és hangulat alól mentesítve vannak. Indokoltnak látom tehát most a biróküldést újból indítványozni. És kérem a kir. törvényszéket, hogy ez indítványomnak hatékonyan felterjesztése tárgyában határozni és engem erről értesíteni méltóztassék.

Nem állhatok ugyanis a kir. törvényszéknek a multban elfogalt amaz álláspontjára, hogy a felterjesztés e czimén indítványozott biróküldés esetében csak akkor esedékes, amikor a kifogásolt esküdtek működésüket megkezdenék, mert a Bp. in-

dokolásának az a része, amelyben kimondja, hogy „az ügy a maga egészében engedendő át... és nem lehet valamely ügyben a vizsgálatot... fő-tárgyalást más-más bíróságra bízni”, az indítványom helyessége mellett szól.

§ Megrágalmazott jegyző. Weinberger Ferencz a Karczagon megjelenő Nagyunsági Hírlapnak nyíltér rovatában „Daróczy Béla közigazgatási jegyző urnak” czimmel sértő cikket tett közzé. A cikk tartalma miatt Daróczy Béla jegyző képviselőben a kir. ügyészség rágalmozás sajtóvétségéért perbe fogta Weinberger Ferenczet. Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti büntető törvényszék esküdtszéke dr. Mikovich bíró elnöklete alatt. A tárgyaláson a vádlott beismerte a cikk szerzőségét és kérte a valódiság bizonyításának elrendelését. A bíróság ezen kérelemnek helyt adott és megkezdte a beidézett tanúk kihallgatását. A lefolytatott bizonyítási eljárás során kihallgatott tanúk nem igazolták be a vádlott inkriminált állításainak valódiságát. Az esküdtek bűnösnek mondták ki Weinberger Ferenczet a rágalmozás sajtóvétségében s e verditk alapján a bíróság 15 napi fogházra és kétszáz korona pénzbüntetésre ítélte. A vádlott semmisségi panaszszal élt, az ügyész megnyugodott.

§ Az Ügyvédi Kör memoranduma. A Budapesti Ügyvédi Kör küldöttsége dr. Burján Béla elnök vezetésével ma délben tisztelgett Günther Antal igazságügyminiszternél és átnyújtotta a miniszternek az Ügyvédi Kör memorandumát az ügyészek és vizsgálóbírák szaporítása tárgyában. A választmány megbízásából dr. Fried Vilmos készítette az emlékiratot, mely kimutatja, hogy a budapesti vizsgálóbírák és a királyi ügyészek létszámának emelése föltétlenül szükséges, mert a nagy munkahalmaz miatt a letartóztatásokat rendszerint meghosszabbítják és így az egyéni szabadság veszélyeztetve van. Günther igazságügyminiszter válaszában kijelentette, hogy sehol nincs annyi bíró, mint Magyarországon és a kriminalitás nem fokozódik sehol annyira, mint Budapesten. A fenforogó sérelmekről tudomása van és igyekezní fog azokon segíteni.

§ A bíróság a mesterséges költségszaporítás ellen. Egy hitelező, aki adósainak a közpénztárból járó fizetését tiltotta le, arra kérte a bíróságot, hogy az adósok fizetéséből visszatartott összegeket ne a pénztár adja ki sorrend szerint a hitelezőknek, hanem kötelezze a bíróság a közpénztárt arra, hogy minden hónapban helyezze bírói letétbe a visszatartott összeget és azt majd a bíróság ossza fel. Ezt a kérelmet a budapesti V. kerületi járásbírósnál dr. Ladányi Béla járásbíró elutasította azzal a megokolással, hogy a kérelem teljesítése törvénytelen és a költségeknek ily módon való szaporodása miatt mindegyik fél érdeke ellenére volna „a költségek szükségtelen és mesterséges fokozásához pedig a bíróság beleegyezését nem adja”.

§ Egy jogi szaklap jubileuma. A fővárosban megjelenő „Ügyvédek Lapja” czimű jogi szaklap e hétnapban éri meg fennállásának huszonötödik évfordulóját. Ebből az alkalomból márczius 27-én dr. Wolf Vilmos szerkesztő tiszteletére jubilárius lakoma lesz a Hungária-fogadó különtermében.

A makacs meghülést

és köbözést gyorsan enyhíti a SCOTT-féle Emulsió.

A Scott-féle Emulsió



Az Emulsió vasszékkel és a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt — kérjük ügyelemben venni

annyra kellemes ízű, hogy azok a kik nem bírák el a közönséges csukamájolaj ízét, könnyen, sőt élvezettel táplálkoznak a

SCOTT-féle Emulsió-val.

Azonkívül a SCOTT-féle Emulsió

sokkal jobb hatása az egészségre.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50.

Elapható minden gyogytárban.

Angol készpénzrendszerü

országosan ismert első-rangú uri szabó-termek szállít mérték szerint, kifogástalan kelméből, többször próbálat.

prima munka.

Átmeneti kabátot a gol kelméből) 35 f.tert
Felöltőt 30 „
S. oking-döltönyt (elyem béléssel) 35 „
Prima utcai öltönyt 30 „

IV., BELVAROS, Magyar-u. 3. I. emelet, Kosuth L.-u. mellett, Telefon 116-94

WIKUS. TÁTRA TEJCSOKOLADÉ

SPORT.

Bajnokságok napja.

A vasárnapi sportesemények. —

Budapest, márczius 13.

Az embersport terén elért sikerek legszebb jutalmát a bajnoki címek képezik, melyekkel a győzteseket bizonyos időre vagy pedig életfogytiglan kiténtetik. Nincs is már oly sportág, amelyben ezt a címet nem használnák, minék bizonyítéká az, hogy még a tornászok is rendeznek bajnokságokat és maholnap diaboló bajnokság is lesz. A vasárnapra kitűzött football-bajnoki mérkőzések mellett, elől az először kiírt magyar tornász-bajnokság és a fővárosi birkózó-bajnoksága is.

Az 1908/09. évi labdarugó-bajnokságnak is döntője lesz az F. T. C. — Mac találkozása, ha a ferencvárosiak győznek; mert oly pontszám előnyük lesz, hogy azt behozni már egy csapatnak sem lehet. A Testőző-szövetség első tornász-bajnokságai elő is nagy várakozással néznek az érdekelt sportkörök, mert hiszen az eredményes téli tevékenység gyümölcsei lesznek ezek.

A Törökvis sportegyesület rendezésében lefolyó Fővárosi birkózó-bajnoksága, három súlycsoport részére, rendkívül érdekes lesz azért, mert a nehézsúlyú bajnoki címet védő Payr Hugóval szemben kiáll Weisz Richárd, a londoni olimpiai győző, ki oly remek formában van, hogy bizonyára könnyű győzelmet arat ellenfelén és így egyúttal revanchot is vesz múlt évi véletlen vereségéért.

A vasárnapi sportesemények programja a következő:

Football.

Nemzetközi mérkőzés. Wiener Sport Vereinung — Magyar Testgyakorlók Köre, délután fél 3 óra. Bajnoki mérkőzések. B. T. C. — Törökvis, délután 1 óra. Ferencvárosi T. C. — Mac, délután 4 óra, a Tökölly-uti pályán. A Fővárosi Torna Club — B. A. K. mérkőzése délután háromnegyed 4 órakor az amerikai-uti pályán.

Tornász-bajnokságok.

Sorrend: I. A fővárosi egyesületek válogatott tornászainak szabadgyakorlata zenekísérettel. II. Együtttes tornász hat korlát. III. Arszágos bajnoki tornaversenyek: a) mintacsapatok versenye levon Magyarország 1908—09. évi bajnokságáért; b) egyszerű összetett verseny (nyújtó, korlát, bak) Magyarország tornász-bajnoka 1908—09. évre címért. IV. Művezetők és előtornászok akadémiaja nyújtón. V. Díjak kiosztása és elvonulás. Az ünnepélyt a Nemzeti Torna-Egyesületnek VIII. Szent László-utca 26. szám alatti csarnokában tartják meg.

A fővárosi birkózó-bajnoksága.

A vasárnapi sportesemények közül kiemelkedik a Törökvis S. E. országos birkózó-versenye, nemcsak a nevezések nagy száma, hanem az indulók kiválósága által is. A könnyűsúlyba nem kevesebb, mint 16 nevezés érkezett, köztük Radvány O., Ruzicska Tóth (BAK.), Dulin, Keszely (Mac.), Schillinger (MTK.), Szücs (Postás), Maróthy és Téger (Törökvis.) A középsúlyban induló 12 versenyző között ott vannak: Rácz, Varga (BEAC.), Gyapay (MAC.), Csüdör, Előd (MTK.), Orosz (Postás), Hudák és Ujlaki (Törökvis.) A nehézsúlyt: Sterk András (Fiumei A. C.), Weisz, Payr (MTK.) és Löwenrosen (Törökvis) képviseli.

Törökvis vezetőség mindent elkövet a verseny sportesemény lebonyolítása érdekében s hogy a football matcheket látogató közönségének is lehetővé tegye a legérdekesebb küzdelmek megtekintését, azért a versenyt úgy rendezik, hogy a döntő mérkőzésekre csak este hat után kerüljön a sor.

A verseny délelőtt negyedkilenczkor kezdődik a könnyűsúlyúak előmérkőzésével, ezt követi a középsúlyúak előmérkőzése fél tíz órakor, délután két órakor pedig a középmérkőzésekkel folytatódik a verseny. A mérkőzések színhelye a máv. északi főműhelyi nagy étterem, X., Kőbányai-ut 24. szám, Hungária-körút sarok, közúti villamos megállóhely.

() A M. A. Sz. memorandumja Wekerlehez. A Magyar Athletikai Szövetség memorandummal fordul Wekerle Sándor miniszterelnökhöz, hogy a kormány által létesíteni szándékolt nagyszabású kispesti munkástelepen sportezelokra is megfelelő területet hasítottasson ki, hogy azon a modern követelményeknek megfelelő, jól felszerelt sporttelep létesíthető legyen. A memorandum kifejti, hogy a majdan ott lakó körülbelül 5000 munkásalad testi kulturája és szociális szórakoztatása érdekében multhatatlanul szükség van egy sporttelepre is, amely a külföld hasonló rendeltetésű egyetlen munkástelepen se hiányzik. Remélhető, hogy Wekerle Sándor — aki mindig élénk fogékonyságot tanúsított a magyar testnevelésügy fejlesztése és a munkásosztály szociális érdekei iránt — kedvezően fogja elintézni a M. A. Sz.-nek ezt a nagyfontosságú és a munkásság életére messze kiható, üdvös javaslatát.

() Magyarország mezei futóbajnoksága. A Magyar Athletikai Szövetség április 8-án, csütörtökön délután 4 órakor, Budapest határában, a versenyt egy héttel megelőzőleg közzéteendő helyen Magyarország mezei futóbajnokságát rendezik. Távoltság körülbelül 12 kilométer. Védő: (csapat) Magyar Athletikai Club, (egyéni) Beeske Kálmán MAC. A verseny nemzetközi jellegű és egyesületek részére szól. Nevezési határidő április hó 1-én, délutáni 6 óra. Nevezések dr. Speidl Zoltán atletikai szakosztályi előadó címére (Budapest, VIII., Rákóczi-ut 5.) küldendők. A verseny egyéni győztese Magyarország mezei futóbajnoka 1909-ben címet, továbbá a M. A. Sz. bajnoki aranyérmét nyeri. A második a M. A. Sz. ezüstérmét, a harmadik bronzérmét nyeri. A győztes egyesület Magyarország mezei futóbajnok egyesülete 1909-ben címet nyeri.

Nyilttér.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.

— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

Dr. HARMAT GYULA

tüdőbajosok rendelő-intézete

inhalatorium Budapest, Rákóczi-ut 82. szám.

Tüdő, mellbajok, tüdővész, tuberkulózis, vérkópa, tüdőcsucsburant kitűnő eredménnyel gyógyítottak inhalációkkal és szermóltásokkal. Rendel 11—12 és 2—4-ig.

Természetes forró-meleg kénes forrástó

a Thermál szálloda földszintjén, iszaporogatások, kő- és kádfürdők a nagyszálló földszintjén. Gondos pensio. A téli fürdővadra vonatkozó felvilágosítás végett forduljon a budai

Szent-Lukácsfürdő igazgatóságához.

Bécsi egészségügyi kiállítás, 1906. állami díj, disz-oklevél, arany-érem.

SERRAVALLO

* China-bor vassal. Gyengélkedőknek és lábadozóknak. Kitűnő ízű. Kapható gyógyszerárakban, palackokban 1/2 ltr. K 2.60, 1 ltr. K 4.80.

KÖZGAZDASÁG.

A szabadalmi és mintaoltalmi törvény reformja.

Budapest, márczius 13.

Annak a nagyarányú kodifikátori tevékenységnek, mely Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter működését jelzi, közgazdasági törvény-tárunk nagyarányú kiegészítése és megreformálása a látható jele. Még teljes erővel benne vagyunk az új ipartörvény-tervezet tárgyalásaiban, máris két újabb gazdasági törvénytervezetet bocsát a miniszter a szakkörök bírálata alá. Az egyik a találmányi szabadalmakról, a másik az ipari minták oltalmáról szóló törvény reformja. Mind a kettőt régóta sürgették már az érdekeltek és a jogászok, de kívánták már a bíróságok is, mert az egységes gyakorlat hiánya gyakran fonák helyzetet teremtett számukra.

A szabadalmi törvény.

Az új szabadalmi törvény tervezete, amely ma még csak egyéni tervezet, a szabadalmak jogát kimérítően s a gyakorlati élet, még pedig első sorban a hazai ipar igényeinek megfelelően kívánja szabályozni. Ebből az okból a mai jogtól csak annyiban és csak ott tér el, ahol az eltérést a mai törvény hiányai, a gyakorlat szükségletei megkövetelik s szabályainak megállapításánál mindenkor a mi sajátos viszonyainkat tartja szem előtt. A tervezet a meglévő joggal szemben az átalakítások s a módosítások hosszú sorát tünteti fel. Így az anyagi szabadalmi jog körében a tervezet nagyobb mértékben gondoskodik a fölhaladó védelméről s a haladottabb szociális felfogások megfelelően az ipari alkalmazottakat a találmányaik megfelelő ellenértékétől még megállapodásuk útján sem engedi megfosztani.

A szabadalmi hivatal szervezetének alapvonalait a tervezet megtartja, biztosítja azonban a hivatal bírói jellegét, eltérli a külső tagok intézményét és műszaki tagjainak megfelelő részt ad a bejelentési osztályok vezetésében. A szabadalmi ügyekben való felsőfokú bíraskodást azonban a mai szabadalmi tanács megszüntetésével a közgazdasági bíróságra kívánja bízni. A tervezet ennek a tanácsnak a hatáskörét a közgazdasági bíróság egyik tanácsára bizza s gondoskodik egyúttal arról, hogy ez a tanács a bírói hivatalra képzett tagokból álljon és hogy szakértőket vonhasson be a tanácskozásba s határozathozatalba. Módot ad a feleknek arra is, hogy szabadalmi perekben ügyük műszaki vonatkozásainak megvilágítására az eljárástól a szabadalmi ügyvivő közreműködését vehessék igénybe, aki a tárgyaláson a megbízott ügyvéd mellett felszólalhat. Ez az intézkedés egyaránt védi a felek érdekét és a szabadalmi ügyvivői kar jogos igényeit.

A szabadalmi díjakat a tervezet a mai összegekben tartja fenn, amelyek az osztrák és különösen a német díjakkal szemben amúgy is alacsonyak. Lényegesen kiterjeszti azonban a vagyontalan feltalálók védelmét a díjzetés tekintetében s a mainál is nagyobb könnyebítéseket és kedvezményeket ingyenes képviselő biztosításával egészíti ki. Lényeges változtatásokat hoz végül a tervezet a szabadalombitörési perek elintézésé tekintetében is. Területileg koncentrálni kívánja a bíraskodást a királyi táblák székhelyein működő járásbírókhoz és ezzel fokozni törekszik a szabadalombitörési ügyek elintézésének szakértőségét.

A mintaoltalmi törvény.

A kereskedelmi miniszter az 1908. évi XIII. törvényezékek 2. szakaszában felhatalmazást kapott arra, hogy a mintaoltalmi ügyet ideiglenesen, míg a törvényhozás törvénnyel nem rendel, rendeleti úton szabályozhassa. Ezzel a felhatalmazással Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter élt is és az ipari minták oltalmának ügyét rendeletileg szabályozta. Ugyanakkor azonban a miniszter megbízta dr. Kósa Zsigmond szabadalmi bírót, hogy az ipari minták oltalma tárgyában alkalmas törvénytervezetet készítsen.

A törvényjavaslatnak, mely egyelőre csak egyéni tervezet, főbb rendelkezései a következők: Ipari mintára kizárólagos oltalmat csakis letétel és lajstromozás útján angol minta szerint áruosztályokra lehet szerezni. A letételt a magyar ki-

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatára valódi áldás gyomor-bajosoknak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2—3 óra alatt teljesen
rendbe hozza.

Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

rályi szabadalmi hivatalnál kell eszközölni, amely a lajstromozást fogantatosítja. A mintát a letétel alkalmával az alakításokon kívül csakis abban a tekintetben vizsgálják meg, hogy nincse az oltalomból kizárva, a minta új voltát tehát nem vizsgálják. A bejelentőnek tetszésére van bízva, hogy a mintát egyenként külön-külön, vagy csomagokban, mintagyűjteményképpen, nyilvánosan, vagy titkosan teszke-le. A titkos letétel bizonyos idő multával nyílttá lesz. A lajstromozott minták ábrákkal együtt a Szabadalmi Közlönyben időnként kihirdetnek.

A mintaoltalmi ügyre vonatkozó mindennemű vitás ügy elintézése a m. kir. szabadalmi hivatal és a közigazgatási bíróság hatáskörébe van utalva, kivéve a büntető uton üldözendő bitortást és a polgári bíróságok hatáskörébe utalt tulajdoni és kártérítési pöröket.

Az ipartörvény bírálata. Megemlékeztünk már arról, hogy az új ipartörvény tervezetének tárgyalását márczius 16-án kezdi meg az az ankét, melyet Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter hívott össze. Jelentettük azt is, hogy a miniszter a beérkezett szakvéleményeket földolgoztatta és szakaszonként csoportosította. Sajnos, valóra vált azonban az az előre jelzett aggodalmunk is, hogy ez a gyűjtemény nem kerül majd elég korán azok kezébe, kiknek pedig meg kellett volna adni a módot arra, hogy azok alapos áttanulmányozása után alkothassák meg döntő véleményüket. Csak ma, 3 nappal az ankét előtt jelent meg a gyűjtemény, amelynek áttanulmányozása így igen megnehezített. Pedig a munka igen értékes. A ma közreadott füzetben csak az iparüzésről szóló 117. szakasz bírálata foglaltatik, de már ebből is megállapítható, hogy gazdasági érdekképviseleteink, iparos és kereskedő testületeink, megyei és városi hatóságaink stb. igen lelkiismeretes és igen derekas munkát végeztek és igen értékes anyagot hordtak össze. A legértékesebbeket mégis a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, Budapest sz. főváros, Mrt. lekovits Sándor stb. Ha a kifejezett kívánságok között sikerül az ankétnek megtalálni a racionális középutat, olyan hatalmas törvénnyel fog gazdagodni törvénytarunk, aminővel kevés állam üsíkedhetik.

Az Iparegyesület gyáripari szakosztályának ülése. Az Országos Iparegyesület Gyáripari szakosztálya tegnap délután Ullmann Adolf elnökölete alatt ülést tartott, amelyen Gelléri Mór igazgató bemutatta Mauthner Emil olaszországi kiküldöttnek legújabb jelentéseit és beszámolt ennek a kiveteli akciónak eddigi eredményeiről és egyuttal utalva arra a nagy akcióra, amelyet Ausztriában az annexió óta Bosznia gazdasági kikéknázása érdekében kifejtettek, javaslatot terjesztett elő, hogy az Iparegyesület indítson akciót Bosznia gazdasági megismertetésére, tartson előadásokat és igyekezék felhívni a közgazdasági körök figyelmét a reánk ott jelentkező előnyökre. A szakosztály a javaslatot elfogadta. Dr. Soltész Adolf titkár ismertette ezután a villamos orének az iparban való nagyobb alkalmazása érdekében indítandó akcióra vonatkozó indítványt, amelyet a szakosztályhoz utaltak. Ismertette továbbá azt az indítványt, hogy az osztály indítson mozgalmat a villamos áram irágasága ellen. A szakosztály az indítványt elfogadta és az elnök javaslatára kiindította, hogy az ipari czélokra szolgáltatandó áram ügyében a budapesti villamossági telepekkal s összeköttetésbe lép. Az akció vezetésére kiküldendő bizottság tagjainak kijelölését az elnökségre bízták.

Választási mozgalom a tőzsdén. Mint már előre jeleztük, a tőzsdéi választásokat intéző nagybizottság ma gyűlést tartott a jelölések dolgában. A gyűlés, melyen mintegy 120 tőzsdetag volt jelen, igen viharos lefolyású volt. A tőzsdetagok jelentékeny csoportja ugyanis azt követelte, hogy — miután az idén lejár a tanács mind a 45 tagjának mandátuma — az összes tanástagokra együttesen történjék jelölés. A régi tanástagok egy része ugyanis egyáltalában nem tesz eleget kötelezettségének s van olyan is, akit egyszer sem látunk a tanács ülésein, másokat pedig csak nagy ritkán lehetett ott látni. A tőzsdéi tagjai azon a véleményen voltak — és ebben tökéletesen igazuk van — hogy a tőzsdetanács működése olyan fontos, hogy ott minden tanácsosra egyformán nagy szükség van. Aki ezt nem érzi át, az nem is méltó a megválasztásra. Ezzel szemben a végrehajtóbizottság csak a megürsedett négy helyre akarta a jelöléseket megejteni. Niharos tanácskozás után

végre is szavazásra került a sor s ekkor a végrehajtóbizottság álláspontja győzött egy-két szótöbbséggel. Így csak négy helyre lesz jelölés. A jelölőbizottság pedig kedden tart ülést. Jelölni, mint már megemlékeztünk róla, a következőket fogják: báró madarassi Beck Gyulát, a Magyar Jelzálog-Hitelbank igazgatóját, domonyi Domonyi Mórt, a Magy. Kir. Folyam- és Tengerhajózási Rvt. igazgatóját, Scheiber Endrét, a Scheiber és Pollacsek fakeskedő-czég beltagját és dr. Strasser Imrét, a Strasser és König-czég beltagját. A mai gyűlés után itélve azonban a választások aligha folynak le simán.

Jubileum. Pfeiffer Vilmos, a Trieszti Általános Biztosító Társulat (Assicurazioni Generali) felügyelője ma ünnepelte huszonöt éves szolgálati jubileumát. Ez alkalmával a jubilánsnak úgy az igazgatóság részéről, mint a tisztviselőkár részéről élénk ovációban és meleg üdvözlésben volt része. Este az Ügyvédi Kamara termeiben nagyszabású társasvacsora volt.

Igazgatóválasztás a Budapest Székesfővárosi Takarékpénztárnál. Csendben, minden feltűnés kerülésével igen érdekes igazgatóválasztás történt a Budapest Székesfővárosi Takarékpénztár R. T. nál. Az igazgatóság együttes határozatából ugyanis ifj. Mellinger Oszkár vezérigazgató kilépett az igazgatóság kötelékéből. A kilépés oka az, hogy Mellinger, aki egyébként pénzügynök is, a saját intézetéhez hozott üzletekért nemcsak a felektől, hanem a saját bankjától is felvette a províziót, amit aztán végre is nem nézhetett szóltanul az igazgatóság, úgy, hogy megtörtént a szakadás. Mellinger utódjául Mérei Jenőt, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank főtisztviselőjét választották, aki állását már el is foglalta.

Kereskedelmi és ipari ösztöndíjpályázatok. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara ma egyszerre három ösztöndíjra is hirdet pályázatot. Az egyik pályázat egy 600 koronás utazási ösztöndíjról szól, melyért a kamara kerületéből (Pestm. és Fehérm.) folyamodhatnak olyan fiatal iparosok, akik külföldön óhajtják tanulmányaikat folytatni. A folyamodó eddigi elméleti tanulmányait, gyakorlati tevékenységét, esetleges kitüntetésait hadkötelezettségének lerovását igazoló okmányokkal felszerelt, a folyamodó által tanulmány tárgyává leendő speciális szakot, valamint az általa választott utirányt feltüntetve és a kereskedelmiügy m. kir. miniszterhez címzett kérvények legkésőbb 1909. évi április hó 30-ig a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamaránál nyújandók be. — Ugyancsak pályázatot hirdet a kamara a kereskedelemügyi miniszter megbízásából a néhai Goldberger Erzsébet által fiatalon elhalt iparosmesterek özvegyei és 18. életévüket még be nem töltött árvaik részére alapított 300 koronás ösztöndíjra a pályázatot kihirdette. A kellőleg felszerelt és a miniszterhez címzett kérvények április hó 15-ig az illetékes kereskedelmi és iparkamaránál nyújandók be. Közlebbi feltételek a kamara irodájában tudhatók meg.

Az értéktőzsdéről. A még mindig bizonytalan külpolitikai helyzet miatt a mai tőzsdén kifejezetten lanyha volt az irányzat; a spekuláció még az erősen leszorult jegyzések mellett sem hajlandó az értékeket vásárolni, sőt ellenkezőleg, még a meglevőktől is szabadulni iparkodik. A külföldi tőzsdékről ma reggelre érkezett tudósítások ópanséggel nem voltak kielégítők; ennek folytán az előtőzsdé lanyhán és a tegnapi zárlatnál jóval alacsonyabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán bécsi megnyugtatóbb hírekre valamivel nyugodtabb volt ugyan a hangulat, az árfolyamok azonban csak jelentéktelenül tudtak javulni. A déli tőzsdén bécsi arbitrázs-eladásokra, amelyekhez helyi eladások is esatlakoztak, ismét kifejezetten lanyha volt az irányzat, mi mellett, anélkül, hogy valami élénk forgalom fejlődött volna ki, meglehetősen esőkkenetek az árfolyamok. A helyi piacon is mérsékelt volt a forgalom leginkább esőkkenő árak mellett, egyedül az Ujlaki téglia részvényekben volt kereslet, mire az utóbbiak 10 koronával emelkedtek, For-

galomban voltak továbbá a Hazai bank, az Iparbank, a Városi vasut és a Szanatóriumsorsjegyek. A járadékpiacozon is érezhető volt a mai lanyha irányzat s a Koronajáradék 91.10 koronával zárult.

Nagy nyugtalanságot keltettek a tőzsdetagok sorában azok a hírek, melyek Bécsből azt jelentették, hogy hétfőn közös miniszteri tanácskozások lesznek Bécsben. A bizalmatlankodók nyomban arra gondoltak, hogy e tanácskozások a mozgósításai függnek össze. Szerencsére e táviratok már a zárlat után érkeztek s így az ijedezők nem okozhattak újabb pánikot.

A mai árhullámzást egyébként — összehasonlítva az előző hetivel — alábbi táblázatunk mutatja:

	márcz. 6	márcz. 13.
Magyar hitelrészvény	731.—	725.—
Osztárak hitelrészvény	627.—	623.—
Jelzálog-Hitelbank	420.—	418.—
Leszámitolóbank	475.—	465.—
Salgótarjáni kőszénbánya	557.—	557.—
Rimamurányi	523½	520.—
Városi villamos	260.—	261.—
Osztárak-magyar államvasut	671.—	675.—
4% magyar kor-jár.	91.40	91.10
Adria tengerhajóz.	392.—	390.—
Közuti vasut	564.—	565.—

Egy rosszul sikerült parkett-üzlet. Ismeretes dolog, hogy egy középbank támogatásával a Lichtig és Spitz parkettgyártó cég a mult évben összevásárolta a parkettgyártáshoz alkalmas összes magyarországi nyersanyagot a czéltől, hogy így a parkettgyáraknak tetszése szerint való árakat szabhasson. A manővert a többi parkettgyárosok még idejében észrevették s nyomban védekezésre gondoltak. Egyesült Parkettgyárak Rvt. czímmel egy külön kartelt alakítottak a Lichtig és Spitz cég ringje ellen. A kartel mindenképp szerencsésen biztosította magának a nyersanyagszükségletet, úgy hogy a Lichtig és Spitz-czég csakhamar azt vette észre, hogy a vármes reményekkel összevásárolt nyersanyag a nyakukon maradt. Hogy a veszett fejszének legalább a nyelét mentésék meg, elhatározták ekkor, hogy a meglevő nagymennyiségű anyagot feldolgoztatják. E czéltől megalapították a Szt.-Lőrinczi Parkettgyár Rvt.-ot, mely ilyenformán nemcsak hogy nem lépett be a parkett-kartelbe, hanem egyenesen a kartel ellen dolgozott. Hanem az új gyárnak nem volt szerencséje. A kartel birta a gyilkos versenyt és ahol csak tehette, mindenütt lerontotta a szt.-lőrinczi gyár üzleteit. Persze, a harc erős nyomokat hagyott hátra és fakeskedő körökben egész nyíltan beszélik azt, hogy a Lichtig és Spitz-czégnek már eddig is több százezer koronájába került a parkett-csata. Érdekes megemlíteni azt, hogy ezzel szemben az az élelmes ügynök, aki a Lichtig és Spitz cégnek összevásárolta annak idején a nyersanyagot, azon annyit keresett, hogy most megvette a cég visegrádi-utozai házát.

A Schlick-gyár közgyűlése. A Schlick-féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság ma tartotta negyvenedik rendes közgyűlést Munk Péter elnökölete alatt. Az igazgatósági jelentés főlem-lít, hogy a vállalat egyes osztályai oly mértékben voltak foglalkoztatva, hogy a számcírott összeg az előző évi eredményt két millió koronával haladta meg. Az elért haszoneredmény egy a nagyobb osztalékokat tette lehetővé. Az évi mérleg a különféle leírások és értékesítések után 392.441 korona 86 fillér tiszta nyereséggel zárul. Az igazgatóság indítványozza, hogy a jutalékok levonása és a tartalékalap dotálása után a közgyűlés rendelkezésére álló 313.028 korona 40 fillérből a forgalomban levő 10.000 darab részvény szelvényeinek beváltására egyenként 28 koronát, összesen 280.000 koronát fordítsanak s a fennmaradó 33.028 korona 40 fillért az új számlára vigyék át. A felmentvény megadása után Jalsovszky Géza részvényes indítványára jegyzőkönyvi közönetet szavaztak az igazgatóságnak és a tisztikarnak. Az osztalékokat márczius 15-én kezdik kifizetni az angol-osztrák bank budapesti fiókjánál. Végül az igazgatóságba beválasztották Radocza Jánost és a felügyelő bizottságba mint új tagot, Péteri Jánost.

A Magyar Pénzüntézetek Központi Hitelbankjának évi jelentése. Már megirtuk, hogy a Magyar Pénzüntézetek Központi Hitelbankja mult évi működését az 1907. évi áthozattal együtt 305.146 korona 15 fillér tiszta nyereséggel zárta s hogy az 1908. évi tiszta nyeresége az 1907. évi 18.606 korona 95 fillér áthozat levonása után 286.449 korona 20 fillér. Az igazgatóság a márczius 21-én

tartandó közgyűlésnek — mint értesülünk — javasolni fogja, hogy a kimutatott 286.449 K 20 fillér tiszta nyereségből az alapszabályok 47. szakasza értelmében a tartalékalapra 10 százalék, 28.644 K 92 fillér, az igazgatóság jutalékára fordítandó 28.644 K 92 fillér, a fennmaradó 229.159 K 36 fillér, hozzáadva a múlt évi áthozatot 18.696 K 93 fillér, összesen 247.856 K 31 fillér összegből fordítassék az 5 millió részvénytőke után 4. százalékos osztalék kifizetésére 200.000 K, a tartalékalap ezidei javadalmasításának 40.000 K-ra való kiegészítésére 11.355.08 K, a tisztviselői nyugdíjalapnak 15.000 K-ra való kiegészítésére 2854 K 52 fillér, míg a fennmaradó 33.646 K 71 fillérből adassék a tisztviselők jutalmazására 12.000 K, a fennmaradó 21.646 K 71 fillér pedig vezetessék elő új számlára. Továbbá javasolni fogja, hogy az intézeti részvények 3. számú szelvénye márczius 22-től kezdve darabonként 40 koronával váltassék be. Egyébként ma kezünkbe került az intézet évi jelentése is, amelyből megismerjük a Központi Hitelbank 1908. évi forgalmát is, amely a következő volt:

A váltóösszevitel üzletben:

Tészámítottak 1908-ban	55.456.520 K 05 fillér
1907-ben	53.204.917 „ 41 „

Emelkedés volt 1908-ban 251.611 K 64 fillér

Értékpapírelőlegek voltak:

Előlegek 1908-ban	1.546.698 K 88 fillér
Előlegek 1907-ben	2.217.761 „ 82 „

Csökkenés 671.062 K 94 fillér

Betét- és folyószámla-üzlet forgalma pedig ez volt:

Betét-állomány 1908. végén	8.340.053 K 77 fillér
Betét-állomány 1907. végén	5.566.376 „ 43 „

Emelkedés 2.773.677 K 34 fillér

Folyószámla-forgalom kitett:

1908. évben	976.216.251 K 30 fillér
1907. évben	693.104.882 „ 98 „

Emelkedés 283.111.368 K 32 fillér

Az intézet összeforgalma volt pedig:

Összeforgalom 1908.	1941.468.942 K 72 fillér
Összeforgalom 1907.	1457.100.644 „ 26 „

Végeredménykép tehát az emelkedés 484.368.298 K 46 fillér

tett ki, ami minden szónál szebben dícséri az intézet rohamos fejlődését.

Kifüntetett mezőgazdasági munkás. A földművelésügyi miniszter Roicsék Ferenc számadó-gyulást a hű szolgálatokért adományozandó díszéremmel tüntette ki és egyúttal 100 koronával jutalmazta meg.

Magnásaink ipari tevékenysége. Lassanként megtörik a jég s a mi arisztokracziánk is rájön arra, hogy holtlökéjét csak az ipari tevékenység által gyümölcsözteszetheti kellőképpen. Ezért örvendtesnek tartjuk — bármilyen kis méretűnek látszik is — hogy ismét egy olyan ipari alakulásról érkezik hír, melyet magnások alapítottak. Az új gyár „Zakin Gyár R. T.” címmel a napokban alakult. Alaptőkéje 100.000 korona, felosztva 500 darab 200 koronás részvényre. Befizetve 10.000 korona a Belvárosi Takarékpénztár R. T.-nál. Igazgatósága: gróf Szapáry Pál, gróf Andrássy Sándor, Auspitz Vilmos, gróf Zichy Béla Rezső, Reimann Gyula, dr. Egger Leó, László Ernő és Abonyi Arthur.

A Petőfi-sorsjegyek húzása. A Petőfi-Ház javára engedélyezett társasjátéknak legutóbb megejtett húzásán 25.000 korona értéket nyert: 140931, 5000 korona értéket nyert 241472, 1000 korona értéket nyert: 2401 2404 270803 279104, 500 korona értéket nyert: 64001 86737 198511 259629. A többi sorsjegyek 20 korona értéket nyertek.

Magyar burgonyavágó- és zuzógyár részvénytársaság. Ez a hírhedt gyár tudvalevőleg a csödbejutott Ferenc- és Józsefvárosi Takarékpénztár alapítása, most elhatározta a felszámolást. A közgyűlés, amelyet a Kardos-család rendezett, felszámolóknak a három Kardos-fivért küldte. Ez is egy olyan alapítás volt, amely soha nem jöhetett volna létre, ha a kereskedelmi és váltótörvényeknél nem adnának hitelt mindenféle olyan számlakivonatoknak, amelyeknek néha semmi reális alapja nincs. Ez a burgonyavágó-gyár is létrejött, anélkül, hogy az alaptőke tényleg be lenne fektetve, és sok olyan ember van, akiket Kardosék

ezrek erejéig burgonyarészvényekkel becsaptak. Ezek most üthetik a pénzük nyomát, ellenben Kardosék nyugodtan felszámolnak. Remélhető, hogy erre a felszámolásra is mielőbb ráteszi a büntetőtörvényszék a kezét, mert mint értesülünk, egyes részvényesek a vállalat alapításának körülményeit és az igazgatóság üzleti vezetését a büntető bíróság megítélése elé viszik.

Felolvasás. Az Országos Ipari Egyesület összes szakosztályai e hó 15-én, hétfőn délután hat órakor az egyesület helyiségében (Gróf Zichy Jenő-utca 4. sz.) ülést tartanak, amelyen Greiner Jenő hírlapíró fog értekezni a magyarországi hitelviszonyokról. Vendégeket szívesen látnak.

Madarassi Beck Gyula a Pénzügyi Tisztviselők Egyesületének elnöke. Ismeretes, hogy a Pénzügyi Tisztviselők Egyesületének elnöksége a múlt évben lemondott. Most arról értesülünk, hogy báró Madarassi Beck Gyula ma egy előtte tisztelő küldöttségnek kijelentette, hogy hajlandó újból a Pénzügyi Tisztviselők Egyesületének elnöki állását elvállalni. Ez a hír a banktisztviselők körében nagy megnyugvást és osztatlan örömet okozott, mert báró Madarassi Beck Gyula személyének az elnöki tisztségre újból való megnyerése feltétlen biztosítékot nyújt az egyesületnek további céltudatos és tetterős működésére.

Az Angol-Oszták Bank új cégvezetője. Az Angol-Oszták Bank főtanácsa az intézet budapesti fiókja értékpapírosztályának főnökét, Dirnfeld Sámuelét cégvezetővé nevezte ki.

Az első tavaszi luxuslovásár. A Tattersall telepén e hó 27-én kezdődik a díjazással egybekötött első tavaszi luxuslovásár. A bejelentési határidő e hónap 17-én jár le és pótbjelentéseket a helyszíre miatt valószínűleg csak igen mérsékelt számban lehet majd elfogadni.

Az Érmelléki Kereskedelmi Részvénytársaság felszámol. Ismeretes, hogy az Érmelléki Kereskedelmi Részvénytársaság a múlt évben elmozdította állásából a társaság vezérigazgatóját, Tolnai Miksát. A vezérigazgató hiányát a társaság nagyon megérzi, erre vall legalább az, hogy míg 1907-ben a 250.000 korona részvénytőke mellett 41.674 korona tiszta nyereséget tudott elérni, úgy 1908-ban a nyereség alig haladta meg a 20.000 koronát. A társaság igazgatósága — amint értesülünk — látva a kedvezőtlen alakulást, elhatározta, hogy a vállalatot megszünteti és a részvénytársaságot felszámoltatja. A társaság az 1904. évben alakult a fentebb említett alaptőkével, amely 1250 db 200 koronás részvényre oszlik, s 1906-ban 20. 1907-ben pedig 14 korona osztalékot fizetett.

A Hamburg—Amerika-vonal üzleteredménye. A „Hamburg—Amerika Linie” hajózási vállalat ma tette közzé múlt évről szóló jelentését, mely szerint 1908-ban 15.855.536.83 márká nyeresége volt (1907-ben 27.355.418.53 márká), míg az adók és elsőbbségi kötvények illetményének levonása után fennmaradó tiszta nyereség 12.881.552.45 márkát tesz ki. Hogy ez a nyereség milyen kicsiny a hatalmas társaság méreteihez, azt mutatja az is, hogy ezt az egész nyereséget a különböző tartalékok és alapok gyarapítására fordítják s ez évben a társaság — mely múlt évben 6 százalékos fizetett, — az idén nem fizet osztalékot. A kedvezőtlen eredményért a társaság jelentése az 1907. évi nagy és általános gazdasági válságot okolja, melynek hatása még a múlt évben érezte csak igazán nyomasztó hatását a tengerhajózás terén. Az évi jelentés azonban bizik abban, hogy a közeljövőben ismét fejlődésnek indul a hajózás, miért is jelenleg két nagy oceánjáró gőzöst épített.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Forman nátha ellen

Hatása meglepő! — Szelencze ára 40 fillér.

Maláta tápsör különlegesség

Hercules-sör

Mosch B. képv. Budapest, Király-u. 99. Árj. Ircyon.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, márczius 13.

A készárurajaczon ma kifejezetten szilárd volt az irányzat. Csekély kínálattal szemben a mal-mok nem mutattak valami nagyon jó vételkedvet, de az árubirtokosok is tartózkodók voltak és tuldrága árakat követeltek, amiért aztán csak kis arányú forgalom fejlődött ki, melynek folyamán mindössze alig 13.000 q buza kelt el a tegnapiaknál 10—20 fillérrel drágább áron. A legdrágább eladási ár 28.95 korona volt 78.7 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 27.50 korona 75 kilós fehérmegyei buzáért. Egyéb gabonaművek közül rozs bágyadt, zab változatlan, árpa szilárd, tengeri 10—15 fillérrel drágább, korpá szilárd. Forgalomba került: 100 q rozs 20.60 koronás áron, 200 q zab 18.20 koronás áron, 600 q tengeri 15.13 koronás áron. A határidőpiacon a mai üzlet harmadfél ezenttel magasabb amerikai jegyzésekre igen szilárdan és a tegnapi zárlatnál jóval magasabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán is szilárd volt az irányzat, mi mellett az árfolyamok előbb még tovább emelkedtek, később pedig mérsékeltlen ingadoztak. Különösen a zab és a tengeri árát mutatkozott igen élénk érdeklődés, amely cikkek az újra rosszabbra fordult külpolitikai helyzetre való tekintettel sürgős kereslet tárgyhi voltak és legjobban emelkedtek is. A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza 2 fillérrel, a májusi buza 6 fillérrel, az októberi buza 4 fillérrel, az áprilisi rozs 8 fillérrel, az októberi rozs 2 fillérrel, az áprilisi zab tizenegy fillérrel, a májusi tengeri 16 fillérrel emelkedett.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	28.10—28.60
"	76	27.55—28.15	80	28.35—28.70
"	77	27.75—28.35	81	28.50—28.90
"	78	27.95—28.55	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	27.75—28.30
"	76	27.40—27.70	80	28.10—28.65
"	77	27.60—27.95	81	—
"	78	27.75—28.15	82	—
Pestvidéki	74	—	78	27.80—28.10
"	75	—	79	27.80—28.25
"	76	27.45—27.75	80	27.95—28.50
"	77	27.65—28.00	81	—
Bácskai	74	—	78	27.80—28.20
"	75	—	79	27.90—28.35
"	76	27.50—27.95	80	28.05—28.60
"	77	27.70—28.15	81	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	20.85—21. —
" középminőségű új	—	—	—	20.70—20.80
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	17.80—18.05
" II. rendű	—	—	—	17.80—17.60
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	17.90—18.85
" II-rendű	—	—	—	17.50—17.80
Tengeri belföldi új	—	—	—	15. ——15.30
Korpa:	—	—	—	12.35—12.40

A készáru piacon elkel:

Buza: Tiszavidéki: 1000 q 80 k, 100 q 80 k 28.85 K, 200 q 79 k 28.90 K, 300 q 79 k 28.60 K, 500 q 78.7 k 28.95 K, 1180 q 78 k 28.50 K felső Budára, 600 q 77.5 k, 500 q 77.5 k 28.65 K, 100 q 77 k 28.50 K, 100 q 77 k 28.30 K, 620 q 75.4 k 27.80 K.

Pestvidéki: 250 q 79.5 k 27.80 K, 1100 q 76.7 k, 150 q 74 k, 400 q 75.5 k, 150 q 27.80 K úszkös.

Felsőmagyarországi: 100 q 79 k 28.60 K, 100 q 78 k 28.40 K, 100 q 77 k 28.10 K, 2700 q 76 k 28.10 K.

Erdélyi: 100 q 77 k, 200 q 78 k 28 K.
Zab: 100 q 18.20 K, 100 q 16.80 K kpf. dohos,
Tengeri: 600 q 15.13 K kpf. par.
Rozs: 100 q 20.60 K.

Az árak 100 kilogrammonként koronáértékben értendők.

A határidőpiacra kötetett:

Table with columns for commodity names (Buza, Rozs, Zab, Tengeri májusra, Tengeri májusra) and their prices for different periods (1909-re).

7 óra 30 perczkor zárulnak:

Table showing closing prices for commodities like Buza, Rozs, Zab, Tengeri májusra at 7:30 PM.

Budapesti gabonaforgalom.

1909. márczius 11-től 1909. márczius 12-ig.

Table comparing 'Érkezett' (arrived) and 'Elszállított' (shipped) quantities in 'm é t e r m á s z s a' (metric tons) for various commodities.

Értéktőzsde.

Az értéktőzsdéről lapunk közgazdasági rovatában számolunk be. Az üzlet folyamán a következő kötések történtek:

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztárk hitel 624.50—625.75—625, Magyar hitel 730.50—729—729.50, Osztárk-magyar államvasut 679.50—680.25—678.50—679, Leszámitoló 468, Rimamurányi 522.75, Kőzuti vaspálya 567—569, Magyar koronajáradék 91.35 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztárk hitel 625.50—624.50, Magyar hitel 729—727, Osztárk-magyar államvasut 677.50—675.50, Jelzálogbank 419, Rimamurányi 521.50, Városi villamosvasut 261.25—261, Kőzuti vaspálya 567.50—568, Déli vasut 101.75 K.

Díjbiztosítások osztárk hitelrészevnyre: holnapra 4—5 korona, nyolcra napra 8—13 korona, márczius hónap végére 20—22 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztárk hitel 623.50, Magyar hitel 425.50, Államvasut 675, Leszámitoló 465, Jelzálog 418, Rimamurányi 522, Városi vilamos 261, Kőzuti villamos 566.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, márczius 13. (Saját tudósítónktól.) A két utolsó napján váratlanul szilárd lett az irányzat az európai nagy piacokon és minden mértékadó tőzsdéről magasabb árfolyamokat jelentettek. Argentínából, Ausztráliából és a többi kiviteli piacokról a hajóra rakott gabonamennyiség csak jelentéktelenül csökkent, ehhez járult, hogy Franciaországból kedvezőtlen hírek jöttek a vetések állásáról s mindez szilárdítón hatott az irányzatra. Az itteni piacon a mai hetitőzsdén legalább részben megszilárdult az irányzat, a kedvező időjárás nem hatott nyomasztólag. Különösen buza drágult jelentékenyebben s a héten ebben a cikkben az áremelkedés 20—25 fillért tett ki, de a forgalom nagyon csendes, mert a kínálat szűk kelet között maradt. Kevésbé szilárd volt rozs irányzata, amelynek ára a legjobb esetben csak 5 fillérrel volt magasabb a múlt szombathoz képest. Árpát a malátagyárosok élénken keresték de megfelelő minőség nem volt piacon s ennek tudható be, hogy szilárd irányzat mellett ez a cikk üzletelen volt. Tengeri 10, zab 5 fillérrel drágult.

Jegyztetett buza: tiszavideki 14.65—15, bánáti 14.40—14.80, mosoni 13.80—14.05, tótfelvidéki 13.80—14.15, déliavasuti 13.85—14.20, marchfeldi 13.70—14.

Rozs: tótfelvidéki 10.60—10.80, csepeli 10.55—10.75, pestmegyei 10.75—10.90, déliavasuti 10.60—10.80, külfölte magyar 10.55—10.80, osztárk 10.55—10.80.

Árpa: morvaországi 9.20—10.35, marchfeldi 8.20—9, bécsvideki 9—9.30, tótfelvidéki 8.10—8.80, csepeli 7.90—8.40.

Magyar tengeri 8.25—8.45, Cinquantin 9.30—9.70, Magyar zab 9.35—9.75, válogatott 9.75—10.15, cseh-morvaországi és alsó-ausztriai 9.75—9.90.

Lisztben a forgalom még mindig nem kielégítő, takarmányliszt és korpa élénk kereslet mellett valamivel megszilárdult.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, márczius 13. A még mindig bonyolódott Balkán-helyzet s különösen a Belgrádból érkezett harezias hangu jelentések következtében az előtőzsdén bágyadt lett az irányzat. Hitel-, államvasuti és alpesi részvények helyi realizációk miatt tegnaphoz képest egy koronával hanyatlottak. A forgalom nagyon csendes. Korlátok között Dunagőzhajózási részvények veszteséget szenvedtek, mert azt híresztelték, hogy a társaság 1908-ra 20 korona osztalékot fog fizetni a megelőző évi 50 koronás osztalékkal szemben. A járadékpiacra nem volt üzlet.

11 órakor zárultak

Osztárk hitel 625.50, Laenderbank 432, Bankegye-

sület 519, Államvasut 679, Déliavasut 102, Alpesi 631, Dunagőzhajózási 884, Török sorsjegy 184 K.

1 órakor jegyezték:

Osztárk hitel 624.50, Magyar hitel 729, Anglo 295, Bankegyesület 519, Földhitelintézet 1074, Laenderbank 429.50, Union 535, Államvasut 675.25, Déli vasut 101.25, Dunagőzhajózás 885, Alpesi 630, Rimamurányi 521, Orosz járadék 96.55, Török sorsjegy 183.50 K.

Bécs, márczius 12. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 110.90, Tiszai és szeg. kőcs. sorsjegy 142.50, Magyar hitelbank részvény 727.50, Magyar leszámitoló és váltó részvény 463.10, Rimamurányi 519, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 91.20, 4 százalékos magyar földheerm. kötv. —, Magyar nyer.k. sorsjegy 192.25, Kassa-Odorbergi Vasut részvény —, Magyar Jelzálogbank 4 7.50 Magyar keresk. bank —.

Bécs, márczius 13. (Osztárk értékek zárlata.) 4.2 százalékos papír-járadék 94.25, 4 százalékos osztárk arany-járadék 115.40, 1860-as sorsjegy 155.—, Osztárk hitel-sorsjegy 4.4.—, Angol-osztárk bankrészvény 241.50, Bécsi Bankverein 5 8.75, Osztárk-magyar bank 1756, Déli vasut 100.75, Dunagőzhajózási társ. 885.—, Dohány részv. 337.—, Cs. k. arany (verf) 11.34, Német bankv. 117.06, Oszt. Lloyd 41.—, 4.2 száz. ezüst jár. 94.80—98.15, Oszt. koronajáradék 94.30, 1864-es sorsj. 268.50, Osztárk hitelintézeti részvény 624.—, Union-Bank 534.50, Osztárk Laenderbank 428.—, Osztárk-magyar államvasut 674.75, Elbhelyi vasut 440.50, Alpesi részvény 63.—, 20 frankos 19.04, Londoni váltóár 239.90, Lipótkohó 410.—, Töröksorsjegy 183.40.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, márczius 13. Tekintettel a tisztázatlan politikai helyzetre, a bécsi tőzsde bágyadtására és a német vas- és szénpiac vizsgálatán helyzete a tőzsde a hét végeztével kimondottan gyenge irányzatú volt, anélkül, hogy nagyobb eladásoknak szükségét érezték volna. Osztárk értékeken és bányarészvényeken kívül a Disconto Commandit-részvények engedtek erősebben, míg a többi bankérték inkább tartotta magát. Jól tartották magukat a Hamburger Packetfahrt részvényei. Vasutak és villamosági részvények el volták hanyagolva és kevésbé változtak. Járadékok közül különösen a 3 százalékos birodalmi kölcsön jegyzett alacsonyabban. A további folyamatban a legtöbb érték vontatott forgalom mellett folytatta visszamenő mozgalmát, különösen német luxemburgi és gelsenkirchiek. Az általános kedvezőtlen irányzat az utőtőzsdére is áterjedt. A piac az egész vonalon a legalacsonyabb napi jegyzésen zárult. A készpénzpiac ipari értékei túlyomórészt gyengében voltak. Napipénz 2 1/2 százalék, magánleszámitolási kamatláb 2% százalék.

Zárlatok jegyeztetik: 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztárk arany-járadék —, osztárk hitelrészvény 197.60, Déli vasut 17.10, orosz bankjegyek 215.60, 4 százalékos új orosz kölcsön 78.20, Disconto Commandit 185.60, Dinamitruszt 161.60, Har-

Large table titled 'Ludapesti értéktőzsde' containing multiple columns of financial data, including exchange rates, interest rates, and prices for various commodities and securities.

peni 186.50, Unifikált török járadék 94.20, 4 2 százalékos ezüst-járadék —, 4 százalékos magyar arany-járadék 93.60, Magyar koronajáradék 91.90, Osztrák-magyar államvasut 145.20, Bécsi váltóár 85.40, Olasz járadék —, Alt. villamossági Edison 224.90, Gelsenkircheni 184.20, Laurakohó 190.20, Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat) márczius 13. 4 2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.30, Osztrák hitelintézeti részvény 197.50, Osztrák-magyar államvasut 145.75, Eszakyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.92, Bécsi Bankverejn 132.30, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 78.10, 4 2 százalékos ezüstjáradék 98.60, Osztrák koronajáradék 95.—, Magyar koronajáradék 92.25, Osztrák-magyar bank 126.75, Déli vasut részvény 17.10, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.83, Párisi váltóár 812.—, Union bankrészvény —, Alpisi bányarészvény 316.—. Engedő.

Hamburg, (Zárlat) márczius 13. 4 2 százalékos ezüst-járadék 98.20, 1860, sorsjegy 157.50, Déli vasut 18.80, 4 százalékos aranyjáradék 97.90, Osztrák hitelrészvény 197.20, Osztrák-magyar államvasut 144.75, Olasz járadék 103.40, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.50. Nyugodt.

London, márczius 13. Angol consol 84 1/2.

Páris, (Zárlat) márczius 13. 3 száz. Francia járadék 98.20, Osztr. aranyjáradék 99.20, Magyar aranyjáradék 94.75, 3 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 284.—, 5 százalékos marokkói járadék 524.—, 4 százalékos spanyol járadék 98.80 4 százalékos unifikált török jár. 95.52, Török sorsjegy 174.25, Török dohányrészvény 367.—, Osztrák földhitelintézet 1154.—, Osztr. Länderbank 480.—, Magyar jelzálogbank 459.—, Banque de Paris 1573, Banque Ottomane 713.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Hartmann gépgyár 518.—, Urikányi község 161 Váltó Amsterdamra (rövid) 208.25, Váltó német piacokra (rövid) 123.18, Váltó Bécsre (rövid) 105.18, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz aranyváltó (rövid) 1/2, Váltó Svájcra (rövid) 1/2, Csek Londonra 252.35, Magán-kamatláb 1.4 Szilárd.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK

Kőbányai sertéspiacz.

Márczius 13. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felül sulyban) 142—144 fillér, Fiatal közép (páronként 251—260 kilogrammig terjedő sulyban) 142—144 fillér, Könnyű (páronként 250 kilogrammig) 142—144 fillér, Közép (páronként 240—280 klg.) 142—144 fillérig, Könnyű (páronként 240 klg.) 142—144 fillérig. Sertéslétszám: márczius hó 11. napján volt készlet 21653 drb., — márczius hó 12-én felhajtott 499 drb., — márczius hó 12-én elszállított 180 drb., — márczius hó 13. napjára maradt készletben 21972 drb. A hizott sertéstüzet irányzata: csendes.

Sertéskonzumvásári jelentés

(A székesfevárosi állatvásár és közbiztonsági igazgatósága.) Márczius 13-án. Előző napi eladatlans maradvány 309 drb sertés, Pótfelhajtás 42 drb sertés, Mai felhajtás 207 drb sertés, 21 drb süldő, 6 drb malacz, összesen 558 drb sertés, 21 drb süldő, 6 drb malacz. Eladatlant 312 drb sertés, 12 drb süldő, 2 drb malacz. Mai maradvány 246 drb sertés, 9 drb süldő, 4 drb malacz. Következő árak jegyzetett: Zsirsertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül életsulyban 110—114 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül életsulyban 136—146 fillérig, fiatal közép 220—300 klg.-ig életsulyban 136—146 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig levonással 146—152 fillérig, Hussertés, könnyű 140—300 kilogrammig 100 fillérig, életsulyban 148—150 fillérig, belső süldő 104—108 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, életsulyban értendők. A vásár irányzata lanyha. Az árak változtatlanok.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (márcz.13 márcz.12) and distance (méter). Lists various locations like Schárding, Passau, Linz, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Paks, Mohács, Gombos, Ujvidék, Pancsova, Orsova, Morvafalu, Zsolna, Troncsén, Szeged, Rába, Győr, Várasd, Zákány, Bács, Eszék, M.-Szerdah, Záhrah, Mitrovicza, Dées, Szatmár, Kraszná N. Majtény, Latorcza-Munkács, Laboroz Homonna, Ueg, Percseuy.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Elődívatall igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

Szerkesztői üzenetek.

B. T.-né. Pozsony. Családi perpatvarok nem a nyilvánosság elé valók. Az „otthon” falai mögé ne tekintsen idegen szem. A házi tüzhely körül mondottakat ne hallja idegen fül. Az ott történetek nem szabad piacra vinnia. Sajnálattal, részvétellel olvastuk, hogy szerelmi házasságuk égboltja beborult s a verőfényt zivataros napok követték. De hátha a fergeteget, a nyári záport még mosolygó napsugár kergeti el. Hátha kölcsönös elnézés, megértés, visszavarázsolja a száműzött békét! Hiszen ha a szíve mélyébe tekint, lehetetlen, hogy ne kívánja ezt. Büszkesége talán tiltakozik az ellen, hogy az első lépést megtegye. De hátha férje kevésbé makacs... hátha az ő szívében hamarabb eloszlik a keserűség s megszólal a szerelem;... hátha ő megteszi azt a nehéz lépést és kimondja a bátor szavakat: „Bocsáss meg!” Miért torlaszold el a kibékülést utját? Miért csapná be a Megértés ajtaját? Azt kívánja, hogy a „gonosztevő” kisebb-nagyobb veszteségeit tárgyazó tározaccikkét közöljük. „Idegen személy- és helyneveket használ, — írja ön —, de minden ismerősök tudnák, hogy kiroi és miről van szó és ez lenne a legedesebb boszú!” Ne higgye ezt. Ha semmi egyéb, jó ízlés nevében is kérjük, álljon el kívánságától.

R. S. V. Miért bámul a szingalécek, a kínaiak, a rézbőrű indiánusok és egyéb exotikus népek sajátságos ízlésén? Nem kell olyan messzire mennie: nézzen a párisi konyhákba és fura dolgokat fog látni. A Brillat-Savarin híres inyencmestersége ma már idejét múltta. A XX. század szakácsának fantáziája többé nem abban járadozik, hogy a sokféle mártásokkal teremtessen változatosságot, hanem a párisi finnyás inyeknek már izetlenek látszó husok helyett újakat találjanak föl. Büszkeség dagasztotta magyar keblünket, amikor olvastuk, hogy Balatonunk fogasa polgárjogot nyert a párisi restaurántok étlapján. Kevelés ezután újabb vívmányt jegyeztek föl a sajnajapartj vendéglősök: most már a tevehust is sütik, főzik, párolják. De ez még mind semmi. A moder párisi gourmet-ek legkedvesebb inyencesége közé tartoznak a gyíkok, fiatal krokodilusok, szalamanderek, kígyók — hogy a nemzetközi közkeveltségnek örvendő béka-combokról ne is szólnunk. E fura élelmiszereknek rendes piaci ára van a párisi vásárosmarkokban. A fiatal gyíkok ára egyenlő a csirkéjével — darabonként 4 frankjával fizetik. A kígyók egy-egy szép példányja olyan drága, hogy azon a pénzen pulykát is lehetne venni. Öszintén szólva esodáljuk is a párisiakat, hogy nem inkább pulykára költik a pénzüket.

K. K. Köveskálta. Mindkettő ötödik hadtest. Általános mozgósítás esetén az illető hadtestek kötelékébe tartozó honvédséget is mozgósítják. A mozgósítás napján kiképzés céljából azokat is behívják, kiknek a későbbi bevonulást engedélyezték.

A. S. 1010. Nem kell olyan szigoruan a divathoz tartania magát. Nálunk elfogadott szokás, hogy házi-bálokon szmokingban is meg lehet jelenni.

D.-Földvár. Lehetetlen. Egyáltalában nehéz számon tartani, hogy a képviselők egyes napokon itt vagy a vidéken tartózkodnak-e?

Kételkedő. Bizony lehet is kételkedni valódiságában. Mi is inkább azt hisszük, hogy nem eredeti. Legokosabban cselekszik, ha valamelyik műkereskedővel megvizsgáltatja.

Műkedvelő. Tudomásunk szerint magyar fordításban még nem jelent meg. Német és francia nyelven kapható.

Menyaszony. Ilyen esetben az esküvőt a legnagyobb csöndben szokás megtartani a pompa és feltűnés teljes mellőzésevel. Szürke utiruhában is megjelenhetik.

125. sz. előzet. A polgármesteri hivatalhoz kell fordulnia; ott megtudhatja.

Földbírtokos. R. J. Ugy tudjuk, hogy még van engedve a lemorálás, de csak ezerzárval. Ezt különben a telekkönyvi hivatalban megtudhatja.

Tudnivaló. Könyvkereskedésben nem kapható még; hat évvel ezelőtt elfogyott az utolsó kiadása. Forduljon bármelyik antiquáriushoz.

Sanin. 02. Az összes példányokat elkobozták; nem kapható.

A. B. C. 10. Szerkesztősége Sajó-utca 5. sz. alatt van. Ott bővebb felvilágosítást kaphat.

Béla cassa. Ilyen boyoiult kártya-kérdésekre nem válaszolhatunk.

Kis buta. Az az idézet E. Rostand: Cyranojából van. Bárhol kapható.

Végrendelet. S. M. Sajnos, ez sem üti meg a kívánt mértéket.

Asszonyka. Jogosan bosszankodik. Nem lett volna szabad engedély nélkül oda elmenni.

Szórakozott. Az illető ur már valószínűleg ismeri önt arról az oldaláról s nem fog nehezteni.

Önkéntes. Február hóban kellett volna beadni; de még mindig nem késő. A sorozás napján is beadhatja.

Kétségbejött helyzet. Már pedig ezt kikerülni nem lehet, mert az anyakönyvvezető ilyen dologban nem ismer tréfát. Legokosabban cselekszik, ha völegényet az esküvő előtt felvilágosítja; azért a két-három évert semmiesetre sem fog visszalélni.

De csak úgy, ha lehet. Bizony az lehetetlen. A küldött dolgozat nem közölhető.

Tanácsolat 111. Semmit sem tanácsolunk. Ön köteles a szülői parancsot követni.

C. B. Szeged. Ott is megkaphatja.

H. K. 333. Jelenleg Budapesten tartózkodik. Minden pénteken tart audienziát.

S. M. Brassó. Nem szokás virágot küldeni ilyen alkalomkor. Olyan színezetet ad a dolognak, mintha bensőbb viszonyban volnának. Utolsó kérdésére nem válaszolhatunk.

Sorsjegyekről.

N. D. nem nyert. — B. Gy. Aranyos-Torda. Nem sorsolták. Ugyancsak nem sorsolták ki a következők sorsjegyét: R. Vámosgyörk. Minden alkalommal közöljük a Közgazdasági rovatban. — P. F. Paks. — K. A. Magyarigen. — K. J. Gy. Mezőpéterd. Ezideig még nem jutak ki egyiket sem. — D. P. Mezőpéterd. — Sz. A fenti üzenet önnök is szól. — P. L. Bácsbodog. Az olasz nem nyert. Józsviv 408—36 négy koronát nyert, míg az Östereichische Boden Credit 2504—21 kettős koronát, a Stadt Wien-i 1908. márczius 1-én 296 koronával kisorsoltatott. Beváltás végett legezélszerűbb, ha a Hazai Bank Nádor-utcai fiókjához fordul, amely szerkesztőségünk felkérésére készségesen eleget tesz kívánságának. — W. L. Bottornya. Nem nyert. — Nem nyert P. F. Dobsina. — Sz. J. Tiszarád. — N. S. Olesvaapáti. — H. J. Kiskereki. — G. P. Örkény. — B. Zs. Nagy-Rábe. — B. J. Felső-Nyárad. — K. J. Svödér. — Sz. F. Tokaj. — P. B. Esztergom. — Sz. J. Csüdöttele. 5920—04 tizenkét koronát nyert, a többit nem sorsolták. — T. S. Kiszombor. 5920—13 ugyancsak tizenkét koronát nyert.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Márczius 13. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kiss Károly okleveles tanítót a vargasi állami elemi népiskolához, Klekán Kariolán okleveles tanítót a beregszói állami elemi népiskolához, Zsigmond Ferencz és Szabó Géza okleveles tanítókat a mezőpániti új állami elemi népiskolához, Ferencz Géza okleveles tanítót a szeged-külterületi állami elemi népiskolához rendes tanítónökké, Faragó Ilona és Hertelendy Józsa okleveles tanítókat a pancsovai állami elemi népiskolához rendes tanítónökké, Szekuriz Gyula okleveles tanítót a zolyomi állami elemi népiskolához rendes tanítónak; a cs. és kir. közös pénzügyminiszter a vezetése alatt álló minisztérium számvétségének létszámában Rébay László II. osztályu számtisztelt I. osztályu számtisztelt, Jelinek-Donner Jenő számgyakornokot pedig II. osztályu számtisztelt; a horvát-szlavon-dalmáciai miniszter dr. Kocian Boldizsár fizetésnélküli alkalmazott miniszteri segédfogalmazót valóságos segédfogalmazóvá nevezte ki.

Athelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szegedy Dezső pancsovai állami főgimnáziumi r. tanárt a petrozsényi állami főgimnáziumhoz, Garay Jolán gőczeruskai állami ovónót a gönczi állami ovodához, Fekete Margit olaszliszkai állami ovónót az abrudbányai II. számú állami ovodához eddigi nánőségében áthelyezte.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter kiskoru Stein Hermann budapesti lakos Szászra, kiskoru Moskovits Gyula budapesti lakos Kovácsra, kiskoru Föder Sándor sepsiszentgyörgyi lakos Fodorra, Schlesinger Henrik oskutsnádi lakos saját, valamint Lipót, Armin és Anna nevű kiskoru gyermekeit, ugyintén Schlesinger Kálmán budapesti lakos Sándorra, kiskoru Vitting Béla pécsi lakos Tordaira, kiskoru a Bumgartner Kornél pécsi lakos Bárdosra, kiskoru Imhof János pécsi lakos Iványira, kiskoru Schwarzer Jenő pécsi lakos Sikra, kiskoru Szalok Mihály pécsi lakos Szabadosra, kiskoru Peszek Vilmos és Dezső pécsi lakosok Perényire, Serfel Miklós alsódobasi lakos Sárközire, kiskoru Laufer Mihály és Pál pápai lakosok Törökre, kiskoru Boskovitz Jenő pápai lakos Balázusra, kiskoru Piek István budapesti lakos Petőre, Bojko Ágoston keresztúri lakos Bajnokra, Schluppi Sarolta pápai lakos Sonogyira, Kohn Lipót budapesti lakos Komlósrá, Rosenbaum Jakab győri lakos Révészre, kiskoru Gottlieb Albert budapesti lakos Gálra, kiskoru Beregi Imre zentaí lakos Bolgárra, kiskoru Reisz József pécsi lakos Rétre, dr. Adamik János aradi lakos Ádámra, kiskoru Fisch Aladár budapesti lakos Földesre, Weisz József somogyorsági lakos Vajdára, Herder József bieskei lakos Vársora, kiskoru Klein Hugó budapesti lakos Kelenre, Pollák Jenő budapesti lakos Polgárra, Urda János felsőlisyi lakos saját, valamint János, Antal, Dezső és Vincze kiskort gyermekeit Ujhelyire, kiskoru Jakabovich Gyula szegedi lakos Juhosra, Perlusz Bernát kolozsvári lakos Pálra és Hirschl Andor budapesti lakos családi nevének Hladura kért átváltását megengedte.

Pályázatok. Kiszendő postai ügynöki állásra, Csokajon postai ügynöki állásra április 9-ig; a torjai pénzügyigazgatóságnál 2 pénzügyőri vigyázói állásra 8 hét; a lippai főerdőhivatalnál 2 első osztályu erdőészéltisztái állásra április 15-ig; az aradi pénzügyigazgatóságnál pénzügyőri szemlézői állásra 2 hét; a budapesti-vidéki pénzügyigazgatóságnál adóhivatali hivataliszolgai állásra április 15-ig; az újpesti járásbírószágnál jegyzői állásra 2 hét; a löcsei pénzügyigazgatóságnál pénzügyi fogalmazói állásra, a budapesti büntetőtörvényszéknél jegyzői állásra 2 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, alapvizsgákra, Államvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgákra előkészítő biztos sikerrel. Dr. ERŐS VILMOS jogi szemináriuma. Budapest, VII. ker., Weisselényi-utca 18. szám. Flók-intézet: Kolozsvár, Deak Ferenc-utca 14. szám. TELEFON 118—67. TELEFON 119—87.

IDEGENEK UTMUTATÓJA

Legajánlhatóbb beszerzési források
Budapesten.

Élelmezési cikkek.

Wikus Tátra tejcsokoládó gyára Budapest, V., Deák Ferenc-utca 17. Ugyanott finom csukorka-bombonyár, teasütemény készítése. Megrendeléseket a cég a legpontosabban eszközli.

Fleischmann Lipót szalámi és fűtőlthúsáru gyára Budapest, Király-utca 11. Telefon 27-08. Keleti Export. Előállítás naponta 17.000 pár. Állandóan 24 munkás.

Biztosítás.

Assuraxioni Generali (Trieszti ált. biztosító-társaság) A múlt 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 324 millió korona. Budapest, Dorottya-utca 10. sz., az intézet saját házában. Életbiztosítás minden módozat szerint, valamint fiúellátási és leánykiképzési biztosítások. — Tűz-, szállítvány-, betöréses lopás elleni és üvegbiztosítások. — Légbiztosítás a Magyar lég- és vízszállítás részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 7 millió korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.) — Részvénytőke és készpénztartalék 19 millió korona.

Első Leánykiképzési Egylet m. sz. Gyermekek- és életbiztosító intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapított: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Edig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcson Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályosorsjáték főelárúsi helye: VI. Andrássy-ut 5. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körút 18; IV., Ferenciek-tere 4. Irány-utca sarkán. VII., Király-utca 57; VIII. ker., József-körút 2., VIII., Üllői-ut 6. sz.

Gazdasági gép

Legfinomabb ajkari találmány a szabadalm. kaszkiverő (kalapáló) gép, mely a kaszát 5 perc alatt a legkérelmetesebben kiélezi. Munkája gyors, egyetlen, a kaszát kiméli s kivált nagyobb gazdaságokban jelentékeny pénz- és időbeli megtakarítást jelent. Ára 40 korona. Egyedüli elárúsi: Reichmann Sándor Budapest, VII., Dembinszky-utca 46. szám.

Víz- és légszuszvezeték és csatornázás.

Pissurnyi L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalata, épületbádós műhelye és horgany díszítmények gyára. Légszusz- és vízvezetékek, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszék, vízellék, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvizgyógyintézetek-, melegvizkészítő-berendezések fűtő-fűtőhely összeköttetéssel vagy saját fűtőhellyel. Ambergi légszuszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszusz-készülék minden házában. Telefon 20-83.

Magyar-Siemens-Schuckert-művek villamosági részvénytársaság Budapest, V., Lipótkörút 5. Gyár: Pozsonyban. Telefonszám 211. és 212. Táviratvezim: Siemenschuckert. Készít: Villamosvilágítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos vasutakat. Bányavasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozóáramu generátorokat és motorokat, vezetékanyagot, kábeleket, iv- és izzólámpákat, kapcsolókészülékeket, biztosítókat, wattórásmérőket (Schuckert-rendszer), vezetékberendezéseket központi telepekhez való bekapcsolásra. Világító testeket. Ivlámpaszemeket. Különlégességek: Felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fűrógépek, villamos bányafűrógépek, villamos berendezések, mezőgazdasági és ipari célokra.

Ezüsttárgyak.

Ezüst. Ezüsttárgyak Bachruch A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüstgyára. IV., ker. Királyi Pál-utca 13. szám. 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárat földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztaldisz, tálak, fényűzési cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben szabott gyári áron, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

Selyemáruk.

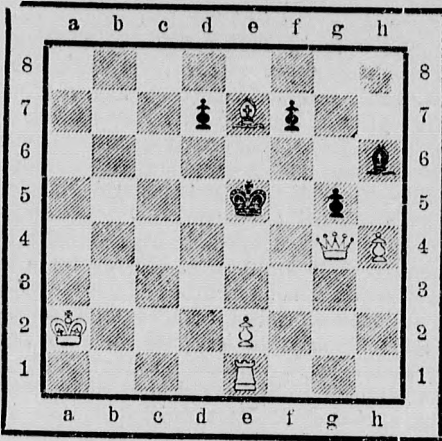
Szenágy, Hoffmann és Társaság selyemáruház IV., Bécsi-utca 4. Az összes tavaszi újdonságok dus választékban már megérkeztek. Mintákat vidékre bérmentve küldünk. Miután helyben többféle szakmájú „Szenágy cég van, tisztelettel kérjük, selyemáruházunknak szóló b. rendelmenyeknél a pontos címünknek szives kérését, Szenágy, Hoffmann és Társaság selyemáruház” bizárológ IV., Bécsi-utca 4.

SAKK.

Rovatvezető: Gajdos János.

9. számú feladvány.

Kubbel A. L., Szentpétevár.



Matt a harmadik lépésre.

245. számú játszma.

Játszották a pétevári mesterversenyen 1909. február hó 28-án.

Kettős huszárjáték.

Világos: Duras. Sötét: Spielmann
1. c2-e4 e7-e5
2. Hg1-f3 Hb8-c6
3. Ff1-e4 Hg8-f6
4. d2-d3 Ff8-e5
5. Hb1-c3 d7-d6

A most elért állás létrejöhet az olasz játék- ból, a bécsi huszárjátékból, a négyes huszárjáték- ból, sőt a futárjátékból is. Ez a változat a leg- szolidabb.

6. Fe1-e3 Fe5-b6
Szokásos itt 6. . . . Fe5×e3 7. f2×e3 He6- a5 is, mit Pillsbury játszott többször.

7. h2-h3
Ez a védekezési lépés fölösleges. Világos elő- nyösen játszhatja 7. Vd1-d2-öt, hogy esetleg a hosszú oldalra sánczolkhasson. Gunsberg a hanna- veri versenyen Napier ellen 7. He3-e2-vel foly- tatta.

7. Fe8-e6
8. 0-0
A kettős-gyalog megengedése jelen állásban nem ajánlatos. Helyesebb volna 8. Fe4-b3, vagy akár 8. Fe4-b5, mint többek közt Mason és Atkins között történt a hanna- veri versenyen.

8. Fe6×e4
9. d3×c4 Fb6-a5!
Ezen folytatással, melyet már Charousek is alkalmazott, sötét előnybe jön, mert támadja az e4-gyalogot.

10. He3-d5
Az e-gyalog csak 10. Vd1-d3, vagy 10. Hf3- d2-vel védhető, mire azonban 10. . . . Fa5×e3 11. b2×c3, b7-b6 után világos a c-vonalon tel- jesen holtnak mondható hármag-gyalogot kapna. Duras tehát inkább a gyalog fölfúdozására szánja magát, hogy ellenjátékhoz jusson.

10. Hf6×e4
11. Vd1-d3 f7-f5
12. c2-e3 0-0
13. Ba1-d1 Fa5-b6
Fenyegetett 14. b2-b4, Fa5-b6 15. c4-c5.
14. b2-b4 Fb6×e3
15. Hd5×e3 Vd8-f6
Fenyegetett 16. He3×f5.
16. Bf1-e1 He4-g5
A huszárnak lépni kellett, mert ismét 17. He3×f5 fenyegetett.

17. Hf3×g5 Vf6×g5
18. d4-b5 Hc6-a5!
A huszár itt egyelőre kitünően áll, mert védi a b7-pontot, másrészt azonban állandóan támadja a c4-gyalogot.

19. He3-d5 e5-e4
20. Vd3-c2 Bf8-f7
21. Bd1-d4

Hogy a vezér fölszabaduljon a c4-gyalog vé- dese alól, világos ily védelmekre van kényszerülve.
21. c7-c6
22. Hd5-b4 Ba8-d8
22. . . . c6-c5 természetesen nem volna jó egyszerűen 23. Bd4×d6 miatt, mert 23. . . . c5× b4 24. c3×b4 után a sötét huszár is elvész. A tett lépés után azonban most már fenyeget c6-c5.

23. Hb4-c2 Vg5-f6
24. He2-c3 Vf6-e5
25. Be1-d1 Bf7-f8

26. Ve2-c2
Fenyegetett 26. . . . c6-c5 s utána Ve5×e3 gyalognyeréssel.

26. h7-h5!
27. Vc2-a4 f5-f4
28. Va4×a5 b7-b6
29. Va5-a3 f4×e3
30. f2×e3 Ve5-g3
31. Kg1-h1 Bd8-f8
32. Va3-c1

Világos állása ugyan tarthatatlan, de még tovább húzhatta volna a játékot, ha most 32. Bd1-g1 játszik. Erre következnek 32. . . . c6-c5 33. Bd4-d1 (nem 33. Bd4×e4, 33. Bf6-f1 miatt, mire világosnak nincs védelme), Vg3×e3 és a szabad-gyaloggal sötét szintén nyerne.

32. Bf6-f2
33. Bd1-g1 Bf8-f5

Világos feladja, a fenyegető 34. . . . Vg3×h3 ellen nincs védelem.

Sakk-hírek.

A pétevári sakkverseny négyheti küzdelem után péteken nyert befejezést. A nagyszabású verseny dr. Lasker Emánuel világmester és Rubinstein Akiba orosz mester közös győzelmével végzött. A verseny eredménye a következő: Az első és második díjon (1000 rubel, hozzá a csár különdíja + 750 rubel) dr. Lasker és Rubinstein osztozkodtak miután egyformán 14½ egységet értek el. A harmadik és negyedik díjon osztozkodtak Duras és Spielmann 11 egységgel. Az ötödik díjat nyerte dr. Bernstein 10½, a hatodikat Teichmann 10 egységgel. Cohn és Perlis 9½ egységgel a hetedik és nyolcadik díjat, Schlechter 9 egységgel a kilencedik díjat nyerték. Mieses, Tartakower és Salve 8½ egységgel az utolsó díjon osztozkodtak. Dus-Chotimirski 8, Forgács 7½ Burn és Vidmar 7, Speyer 6, Freymann 5½, Snosko-Borowski 5 egységet ért el.

A Budapesti Sakk-Kör versenyének állása a kilencedik forduló után: Kostics 6½, Gajdos 6, Stark 5½ (1), Mattusch 5, Bodó 4½, Merényi, Péteyi 4 (2), Neumann 4 (1), dr. Flus 3½ (1), Lovas, Müller 3 (1), Kovácsovic, Nettin 3, Steiner 2, Donegan 1½ (1), Hirsch 1½, Pekete. A nyolcadik forduló után Demeter és Kovács kilép- tek a versenyből s a játszmák töröltettek.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Föld- mágnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt kevés kivé- teltel országszerte volt kisebb-magyobb csapadék, amelynek mennyisége a Kis-Alföldön és környé- kén, meg a Nagy-Alföld nagyobb részén és szór- ványosan egyebütt is az 5 és itt-ott a 10 mm-t meghaladta. Ma reggel is országszerte borús és sok helyütt csapadékos az idő. A hőmérséklet egyenletes eloszlású és nappal 5 J. fok körül, éj- lel a fagypont körül ingadozott; a maximum Fiumében, Temesvárott, Kolozsvárott 7 C. fok és a minimum átrafüreden —4 C. fok volt.

Az éjjel 12 óra 30 perc és 2 óra között erős, távoli földrengést jeleztek a budapesti és ógyallai műszerek.

Prognózis a következő 24 órára:

Változókéony és hűvösebb idő várható meg- lenkülő szelekkel és még sok helyütt csapadékkal.

Állomás	Legnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerinti	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.		Hőmér- séklet	
					max.	min.	max.	min.
A-Szatna	53.4	0.4	EN	12	—	5	0	
Üngvár	52.1	0.6	EN	12	—	5	0	
Késmárk	52.3	0.8	EN	12	—	4	0	
Losonc	53.3	1.0	N	12	—	4	0	
Ogyalla	52.6	0.9	N	12	—	3	0	
Budapest	52.7	2.6	N	0	—	3	0	
Hétfény	53.2	0.8	N	12	—	4	0	
Keszthely	54.6	1.6	N	3	4	4	7	
Pécs	55.0	3.6	N	4	4	4	7	
Zágráb	55.0	3.3	N	4	4	4	7	
Fiume	55.3	4.5	NE	0	—	5	7	
Szeged	53.8	2.7	NE	0	—	4	0	
Temesvár	54.5	1.4	N	0	—	4	0	
Nagyvárad	52.4	0.9	N	0	—	6	0	
Kolozsvár	53.6	1.0	N	0	—	7	1	
Nagyzeben	52.9	0.4	NW	0	—	6	0	
Szatmár	—	3.0	N	0	—	5	0	
Eger	—	0.9	NW	0	—	3	0	
Arvaváralja	—	0.0	NW	0	—	3	0	
Selmeczbánya	—	0.0	NW	0	—	4	2	
Komárom	—	1.4	NW	0	—	4	1	
Magyar-Ovár	—	1.0	NW	0	—	3	1	
Sopron	—	1.0	NW	0	—	3	1	
Eszék	—	2.9	N	0	—	3	2	
Cirkvenica	—	4.7	E	0	—	7	4	
Debrecen	—	0.8	E	0	—	4	0	
Kecskemét	—	1.0	E	0	—	3	0	
Oroszló	—	0.7	E	0	—	5	0	
Arad	—	1.1	NE	1	—	5	1	
Zombolya	—	1.8	NE	0	—	6	0	
Versecz	—	2.4	E	0	—	5	1	
Orsova	—	2.4	E	0	—	4	3	

KÜLÖNFÉLÉK.

Ha nem is a legszebb...

— Burns. —

Ha nem is a legszebb,
De mégis oly szép.
— A tudományokhoz
Biz' keveset ért.

Családja silányabb
Már nem is lehet,
De szeretem mégis,
Mert ő is szeret.

A szép hatalmának
Megadom magam,
Mert vonzó, megejtő
Nagy varázsa van.

S ha ezenfelül még
Elmés is a nő,
Ugy kezebe' tartja
A szívünket ő.

Szeretem a szemben
Gyül ki, ha igaz,
A drágaköveknek
Szemben ragyog az.

Egy meleg szivecske
S két kar, ölelő,
Ez tehened, édes,
A varázserő.

Fordította: Forbáth Sándor.

(Mennyi kenyeret esznek Franciaországban.)

Franciaország gabonatermelése elégséges a belső fogyasztás kielégítésére. Természetesen alá van vetve az időjárás szélsőségeinek, minthogy a különböző gabonatermő-vidékek termékenysége igen változó. Általában bátran állíthatjuk, hogy Franciaország kenyérfogyasztásának legnagyobb részét ma már fehér kenyér teszi és ez csak a termelési viszonyok kellő kihasználásának köszönhető. A jó kenyér fogyasztása Franciaországban nem mai keletű. A párisi kenyér híre Franciaország határán túl is eljutott. A francziák jóízűsége és gurmándériája már régtől fogva a fehér kenyér fogyasztásának kedvezett. Már Juvenális, a híres szatirikus költő, aki Krisztus után 47-től 120-ig élt, a fehér kenyér dícséretét zengi. Nem esoda tehát, ha napjainkban a kereslet mindig jobban növekszik.

Páris városa jótékonyági intézményeiben ma már nem fekete kenyér kerül kiosztásra, az agastyánok menhelyein már nem fogyasztják a félbarna kenyeret és a kórházakban is csak fehér kenyeret kapnak a betegek. Richelieu, a mindenható kardinális, 1637-ben elrendelte Páris kenyérfogyasztásának az összehírását. Ez a statisztika megállapítja, hogy a francia főváros gabonafogyasztása 84.000 muid (hordó, régi ürmérték) volt, ami hetenként 1600 muid-nak és naponként 230 muid-nak felel meg. A 84.000 muid 211.920.000 font kenyeret adott. Páris népességét akkor négyszázötvenezerre becsülték, tehát minden lakosra a mostani mérték szerint 721 gramm kenyér esett. Egy századdal későbbben 570.000 lakos kenyérfogyasztása 115.601.500 kilót tett ki, ami 556 gramm fejenkénti fogyasztásnak felel meg. Egy 1820-ból való statisztika szerint a fejenkénti és naponkénti fogyasztás 500 grammot tett ki. A francziák legkedvesebb tápláléka a kenyér, mely azonban az idő folyamán mégis veszített fontosságából, minthogy a szállítási viszonyok fejlődésével mind több és több, sokfélebb-nél-sokfélebb élelmiszert ismertek meg és kezdtek el fogyasztani. Ez a változás azonban csak Páris kenyérfogyasztására áll, a vidéken már nem így alakulnak a viszonyok. Itt tudniillik a jólét általánosabbá válásával a kenyérfogyasztás minősége változott. A mennyisége körülbelül ugyanaz maradt.

(Miért rezeg a csillagok fénye?) Bárki megfigyelhette, hogy a nagy messzeségből jövő fény-sugár épp úgy rezeg, mint a csillagok fénye. Fel-tűnő ez a jelenség akkor, ha például magas hegy tetejéről valamely nagy távolságban lévő mester-séges fényforrás sugarait figyeljük meg, amelyek mintha reszketnének szemünk előtt, míg a köze-lebb eső fényforrás egyenletes, nyugodt sugarakat jövel ki. Föl kell tehát tételni, hogy e jelenség oka nem a fényforrásban, hanem szemünk szerke-zetében van. Tudjuk, hogy a fény a pupillán át jut a szembe, ahol azt a szemlencse megtöri és csak azután éri a retinát, amelyen a látott tárgy-zak megfordított képe támad. A retinára maga is számtalan csapszerű idegvégződésekből áll, amelyek mindegyike a fény-sugarat és a színt, amely reá esik, föl fogja és az agyban érzékelteti, ahol azután a különböző fény- és színhatások egy egy-séges képpé, benyomássá alakulnak. Tulajdonképen pedig nem egységes, összefüggő kép támad a szem-ben, hanem a retinára számtalan sok csapszerű idegvégződéséhez képest, a fény- és színhatások kö-vetkeztében sűrűn egymás mellett sorakozó pon-tocskák jönnek létre, amelyek azután a szem állandó

mozgása következtében egy egységes benyomássá egyesülnek. A netalán még meglevő folytonossági hiányokat képzeletünkben egészítjük ki, úgy, hogy azokról tudomást nem veszünk. Mi történik tehát akkor, ha csak néhány, nagyon kicsiny fény-sugár éri a szemet, úgy, hogy csupán egy vagy leg-főlebb néhány csapszerű idegvégződést érint? Ha a szem éppen oly állásban van, hogy a fény-sugár csak egy ilyen csapszerű idegvégződést is ér, úgy a fényforrást teljes erejében érzékelteti a szem; hogy-ha azonban a fény-sugár éppen az idegvégződések hézagai közé esik, vagy csak éppen elsiklik fölöt-tük, akkor a fényforrást vagy csak éppen nem, vagy csak homályosan látjuk. Minthogy pedig sze-münk egy pillanatig sincs abszolút mozdulatlan-ságban, a fényforrást majd tisztán, majd homályo-san vagy egyáltalán nem látjuk. Ezek a benyomá-sok pedig állandóan váltakoznak s így az említett fényrezgés érzete támad a szemben.

(Richepin életéből.) Richepin a minap néhány érdekes epizódot mondott el életéből egy olasz újság párisi levelezőjének. Miután iskoláit elvégezte, ahol erőszakos természete miatt sokszor meggyúlt a baja tanárjaival, újságokba kezdett írogatni, majd latin leleckéket adott s amikor ezekből is kikopott, beállt egy cirkusba műbirkózónak. Majd fölcsa-pott vándor-színésznek s városról-városra vándorolt. Az első komikus huga, aki bizony már túl volt az első virágzás korán, mindenáron a nyakába akarta varni magát; Richepin azonban leereket oldott és a faképnél hagyta a hervatag hölgyet. A francia-poros háborút a keleti hadseregben küzdötte végig; a kommun ideje alatt Párisban vonta meg magát, hogy saját szemével lássa, „hogyan készül a forradalom.“ Réműlettel látta, mint terjed tovább és to-vább a tűz s már a világ végét vélte közeledni. Még ki sem hamvadt egészen a forradalmi tűz ősze-re, máris egy fiatal íróemberekből toborzott kis esa-pat élén látjuk őt. Csakhogy nem tudván szert tenni egy kis pénzmagra, csakhamar fölszedte sátorfáját és vándorutra kelt a tenger irányában. Éjjelenként sokszor a magtárakban keresett menedékhelyet a tengerhez érve, sikerült magát fölvetetnie egy ke-reskedő-hajóra — teherhordónak. Ezt is megunva, visszaéért Párisba s most már a Montmartre kül-városban ütötte föl sátorfáját és a betörőktől és szedett-vedett népességtől látogatott cabaret-k szá-mára argotban dalokat írogatott, jobban mondva: rögtönzött. Ekkor írta meg a híres „Chanson des Gueux“ című dalát, amely miatt fogságba került, de amely megnyitotta számára, igaz, sok év után, a „Negyven halhatatlan Akadémiájának“ kapuit.

DARROW HALÁLA.

— REGÉNY. —

Írta: M. L. SEVERG.

42

Midőn a tárgyalás napja elérkezett, Florence annak is óhajának adott kifejezést, hogy engem elkísér a tárgyalásra. Nagyon nagy bizalommal viseltetett a barátom iránt és nagy várakozással nézett az egész ügy elé; biztosra vette, hogy Maitland erős diadalt fog aratni. Elhatározta, tehát, hogy már a tárgyalás elején ott lesz, mielőtt még tanu-képen kell megjelenni.

Latour a vizsgálati fogság alatt iszonyuan megöregedett. Csak nagy megerőlte-téssel tudott felállni, mikor a vádiratot fel-olvasták.

Arra a kérdésre, hogy bűnösnek érzi-e magát, vagy sem, minden szem reá irányult, hogy meghallják a szavát. De hang nem hagyta el a torkát. A kérdést hangosabban ismételték:

— Bűnösnek érzi magát, vagy sem?

Mintha álomból riadt volna fel, úgy rezzent össze Latour, azután a kérdező felé fordult és nyugodt, erős hangon felelt:

— Bűnösnek!

Annaira meglepődtem, hogy Florencé-nek még csak egy vigasztaló szót sem tud-tam mondani. Egyáltalán csak Maitland és Godin látszottak megőrizni a nyugalmaikat az egész tereben.

Előbbi azonnal ott termett Florence mel-lét és valamit sugott neki, amit azonban én nem értettem meg; azt láttam, hogy a sugva-mondottak megnyugtató hatással van-nak reá.

Mindnyájan egy bosszadalmas bonyo-lult bűnügyet vártunk és most Latournak ez az egy szava: „bűnös“ az egészet csupán for-

malitássá változtatta. Csoda-e tehát, ha mind-nyájan meg voltunk lepve?

Mialatt magunkhoz térünk a váratlan fordulat okozta meglepetésből. Maitland négy szemkört beszélt a vezető bíróval, akivel mint kémikai szakértő elég jó barátságban állott. Sem erről a megbeszélésről, sem az ál-lamügyészszel és Jenkins védővel folytatott párbeszédéről Maitland nem mondott el sem-mit. Csak annyit tudok, hogy a tárgyalás megkezdésekor Jenkins a háttérben maradt és engedte Maitlandot a vádlott érdekében cselekedni.

Nem akarok a tárgyalás formáságaira és aprólékosságaira kitérni. Csak a legfonto-sabbra szorítkozom; a vallatás érdekében, melyet Maitland vezetett Latour ellen, majd a vád koronatanuját Godint hallgatta ki.

Maitland a védelem érdekében így kezdte meg a beszédét:

— Április 22-én körülbelül fél-nyolc órakor John Darrov meghalt Dorchesterben a saját házában. Halála pillanatában ott volt a leánya, Herne ur, Brown ur és én. Egy kis bevágás a nyakán bizonyította, hogy rendki-vül erős mérget fecskendeztek be a testébe, ami aztán halálát okozta. A vádlott azt vallja, hogy ezt a sebet ő ejtette az áldozat-on. Szeretnék valami közelséget megtudni e dolog felől, miképen tudta ezt megeselekedni úgy, hogy ne lássa meg sem maga az áldo-zat, sem pedig a jelenlevő öt másik személy, Latour lépjen elő!

Mikor Latour eleget tett ennek a felszó-lításnak, az izgalom moraja hullámzott vég-ig a hallgatóságban. Minden ideg megfeszült és minden fül sóváran figyelt, hogy egyetlen szót se veszítsen el. Mit tehetne olyan ember érdekében, aki bevallotta a bűnét, s miképen vitte keresztül ezt a büneselékmenyt, amely mindnyájunk előtt rejtelmy volt?

Maitland kérdezett:

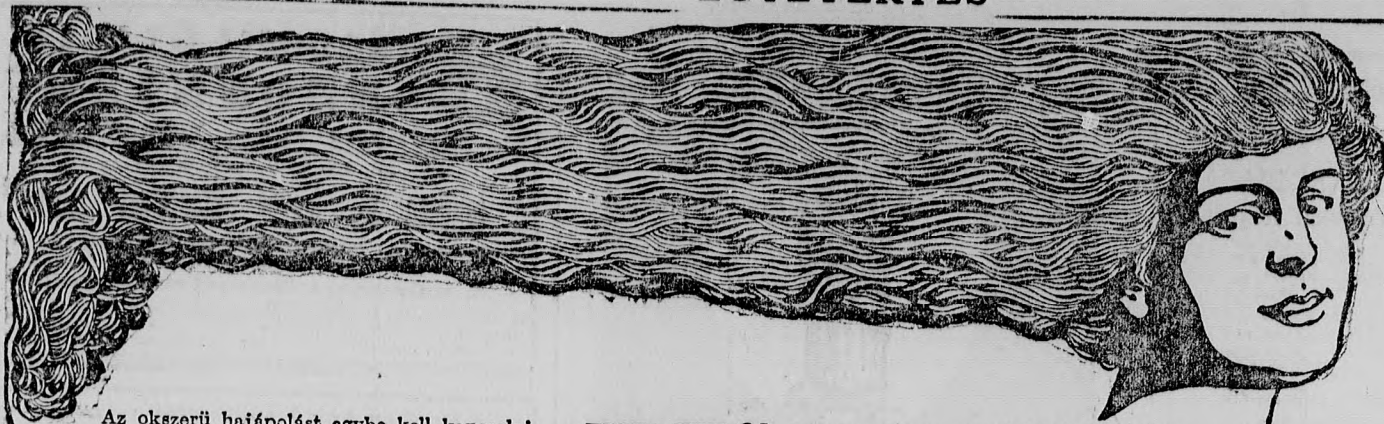
— Látott engem ezelőtt valaha?

— Tudtommal, nem.

— Ismerte John Darrovot?

— Igen!
— Mennyi ideje, hogy ismerte?
— Hat, vagy hét hónapja körülbelül —
— Milyen volt az egymáshoz való vi-szonyuk?
— Ezt nem értem. — Játszottunk.
— Hol?
— Ebben a városban — Decatur-ut.
— Mi készítette őt arra, hogy meggyül-kolja John Darrovot?
— Megesalt a kártyajátéknál és én meg-esküdttem, hogy ezt visszafizetem.
— Volt még más oka is?
— Ezerkét-százharminczöt dollárral tar-toztam neki, amit abban a reményben köl-csönöztem ki tőle, hogy nyerek. Hamis játék által azonban visszanyert mindent és mikor nem tudtam neki visszafizetni, nagyon nyo-masztó gond volt a fejemen.
— Ön azt mondja, hogy ez a Decatur-utezában történt. Mikor?
— Már nem tudom.
— Milyen hónapban történt?
— Márcziusban, márczius elején.
— Biztos benne, hogy márcziusban történt?
— Igen.
— Körülbelül az első felében?
— Igen. Biztosan tudom, hogy tizenötö-dike előtt volt.
— Tudomása van róla, hogy Godin ur az ön ügyében régebben nyomoz?
— Nem.
— Mikor tudott meg valamit először az esetről.
— A letartóztatásomkor.
— Mikor látta először Godin urat?
— A letartóztatásomkor.
— Volt valamikor az ön lakásán?
— Soha, — tudtommal nem, — addig a napig, hogy letartóztattak, nem láttam őt.
— Milyen fegyverrel ölte meg Darrov urat?

(Folyt. köv.)



Az okszerű hajápolást egybe kell kapcsolni egy jó, kipróbált hajnövesztő szerrel és óvakodjunk a reklámasan kidicsért értéktelen és többnyire ártalmas vizektől. Egyedüli kipróbált és kitűnő voltánál fogva elismert szer a mi gumónk, melynek

„IPE“

a neve, ez egy szenzációt keltő hajnövesztő-szer, amelyet Európában még nem láttak. Egy csomag „Ipe“-gumóból minden gyermek tud magának két liter „Ipe“-hajvizet előállítani. A hatása csodás és mindenki azt mondja rá: „Egy-szer próbáltam, mindig használok.“

Az „Ipe“-gumó nem engedi a haj ősülését egész a késő korig, a haj kihullása megszűnik és tartós kezelés mellett a haj új, buja tenyésztésnek indul! Már az első mosás után nyer a frizura, a haj illatossá lesz és pompás tömörségűvé válik. A korpa rögtön eltűnik.

LEGJOBB

még a leggyöngédebb szőke hajnak is az „Ipe“-gumó. 1 nagy csomag „Ipe“-gumót küldünk mindenhol 4 koronáért, 1 fél csomagot 2 koronáért. Tessék azonnal megrendelni az összeg beküldése mellett (levél-bélyegeken is lehet) vagy utánvéttel. — Gondot kell fordítani

a HAJ NÖVÉSÉRE!

A test és arc bőrnek ápolására föltétlenül enye, még a leggyöngédebb bőrre is ártalmatlan szappanra van szükség. Csakis a mi

„OJA“

szappanunk kölcsönöz a bőrnek viruló színt, lágy-ságot és simaságot, melyben mindenki gyönyörködik. A bőr minden tisztátalansága, minők: pörseések, szeplők, vörösség, paraziták, ráncok stb.

okvetlenül eltűnnek az „OJA“-szappan használata folytán. „OJA“-tól a legkérgesebb kéz is elegánsá, gyöngéddé és finommá válik. A pörusok megtisztulnak és a tulságos izzadás csakhamar megszűnik. Rövid használat után be fogja Ön látni, hogy az „OJA“

nélkülözhetetlen

1 egész doboz „OJA“ csodaszappan K 2.—, 1 kis doboz K 1.—. Tessék azonnal megrendelni az összeg beküldése mellett (levél-bélyegeken is lehet) vagy utánvétellel. „OJA“ az egyetlen jó szer

a bőr-ápolásra!

Ajánljuk továbbá hírneves specialitásainkat:

RIORET, perui szappangyökér, garantálva elsimitja a ráncokat, a bőrt bársonyos lágyává, fiatalosan üdévé és vakító fehérré teszi. **Eredeti csomag K 5.—.** Mintacsomag K 2.—.

INCARNAT halvány arcoknak gyöngéd, rózsás lehetet kölcsönöz. Teljesen fölismerhetetlen. **Nem kendőző-szer!** 1 doboz K 2.—, 1/2 doboz K 1.—

Kaliforniai „OJA“-crème, előállítva Virginiából (a tavasz szépsége), nincs benne sem zsiradék, sem semmiféle festőanyag s reggel és este használandó, előzetesen „OJA“-szappannal való mosás után. „OJA“-crème a legdurvább, vörös és felpattogzott bőrt nyomban bársonypuhaságra változtatja. 1 eredeti doboz Kaliforniai „OJA“-crème K 3.—, 1/2 doboz Kaliforniai „OJA“-crème K 2.—.

Kaliforniai „OJA“-puder az „OJA“-crème vagy az „OJA“-szappannal való mosás után használhatik. Az „OJA“-pudernak előnye, hogy absolute láthatatlan és hogy mentes minden fémanyagoktól. A bőr az „OJA“-puder használata után nagyon gyöngéd és üde lesz. **Ily meglepő hatású pudert Európában eddig még nem ismertek!** Kaliforniai „OJA“-puder 1 eredeti doboz K 5.—. Kaliforniai „OJA“-puder 1 mintadoboz K 2.—. (Fehér, rózsaszín, vagy crème).

Amerikai „OJA“-körömfény a körmöknek nyomban gyönyörű zománcos fényt kölcsönöz, mely 8 napnál tovább is eltart. Egy doboz K 2.—, 1/2 doboz K 1.—.

7555
„OJA“ első amerikai illatszer-palotából

WIEN, I., PETERSPLATZ 11. PRÁGA, OBSTGASSE 9.

Budapesten kapható a cégekél: Thallmayer és Seitz, V., Zrínyi-utca 3., Dr. Egger Leo és Egger J. gyógyszer-tár, VI., Váci-körút 17., Molnár és Moser, drogueria, IV., Koronaherceg-utca 11., Török József, Király-utca.

Neu Samu és Fia

szállítóeszköz és gépgyár, kir. országos fegyintézet

VÁCZ.

Gyárt: mindennemű fa- és vastalcskat, kő- és kézko-csit, szerszámokat, emelő-gépeket, kettős áttétellel, tűzfűtőszerszámokat kerti és locomobilfeeszkendőket stb. stb.

Budapesti raktár és iroda:

VI., Gyár-utca 23.

Telefon: 161-27.

„Kérjen árajánlatot!“

Női és férfi

NEMI-

betegségeket

mint: sebek, huycsőfolyás, bujakór (siphilis) és következményei, vizelesi és hólyagbántalmak, az önfertőzésből eredő hágerincz és idegbajok, elgyengült férfierő (impotentia) makacs bőr-betegségek stb. NŐKNÉL fehérfolyás, méhajok stb. gyöke-res és gyors kigyógyít-ására legjobban aján-juk lelkiismeretes és tudományos gyógymód-jánál fogva.

Dr. GARAI

hírneves szakorvosi rendelő intézetét

BUDAPEST:

Andrássy-ut. 24. sz.

Gyógykezelés a rendes foglalkozás megzava-rása nélkül. **Rendelés naponta 10-től 4-ig és este 7-8-ig.** **Videkiek** levelekre ki-merítő választ és szak-szerű tanácsot kapnak. Gyógyszerekről is gon-doskodva lesz. Titoktar-tás biztosítva! Nőknek külön váróterem. Megjelent az összesz-es férfi- és női nemi bete-gségekről szóló könyv: „Népszerű Utmutató“; ingyen kapja mindenki zárt borítékban, ha la-punkra való hivatko-zással kéri és portóért 20 fillért bélyegben beküld.

A már 34 év óta a kerékpár-világot uraló eredeti angol **Heical Premier és The Champion** kerékpárokat dupla harang-csapágy-nyal és szabadonfutóval, 3 evi jót-állással, minden arifelemelés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havt 12 és 15 koronás részlete-re adják és **kerékpár-alkatrészeket** egész világon létező összes kerékpárhoz külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konu-szkat és csészéket óriási forgalmunk következtében melyen leszállított nagybani 30% áreszállítással re is bárhová **LÁNG JAKAB és FIA** kerékpár és alkatrész nagykereskedők **Budapest, VIII., József-körút 41. szám.** Flóközletek: Baross-ter 4, és Budán, II., Margit-körút 6. sz. Nagy árjegyzékünk 1000 képpel kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmen ve.

Az Ujlaki Téglá és Mészégető Részvénytársulat virágcserep-osztálya **BUDAPEST** V., Akadémia-utca 9. Raktár: III., Bécsi-ut 134. Ajánlja legkítű-nőbb minőségű virágcserepeit minden mértben a leggyorsabb-tól a legdíszesebb kivitelig. Szint-egy kerti díszeket és jár-dinlereket. 26903. **Aránjainnal és mintáival szívesen szolgál.**

ÉVŐESZKÖZÖK EZÜSTBŐL és ALPACCA EZÜSTBŐL, **DISZTÁRGYAK. ALKALMI AJÁNDÉKOK** A LEGELÖNYÖSEBBEN **POLGÁR KÁLMÁN** EKSZERTELEPÉN **BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 29.sz.**

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK. ÁRJEGYZÉK 2000°RAJZIAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

SZINHÁZAK

Vasárnap, 1909. márczius 14-én.

NEMZETI SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

A boszorkány.

Dráma 5 felv. Irtá: Sárdou Viktor. Ford.: Faj J. Béla.

Személyek:

Ximenes bíbornok	Ivanfi
Don Lopez	Szacsavay
Juana	L. Lenker H.
Don Enrique	Garamszeghy
Ramiro	Rónis
Zoraya	Marcus E.
Fatum	Fai Sz.
Cardenas	Gyones
Cleotas	Pethos E.
Oliveira	Rózsahegy

Kezdetre 1/2 3 órakor.

Este rendez helyárakkal.

A piros bugyellár.

Eredeti népszínmű táncokkal és dalokkal 3 felvonásban. Irtá: Csépreghy Ferenc.

Személyek:

Török Mihály bíró	Gyenes
Totók bíró	Biana L.
Kender János	Demján M.
Mencsi	V. Molnar R.
Cs. J. Pál	Y. Kó
A. Kármány	Fájl
Petk. Káplár	Molnár
Pennás Muki	Kovács
Hajas Muki	Abonyi
Kőzsa Gyurka	Rózsahegy
Leveles Misi	Bartos
Kisbó	Mazsari
Suták Kata	Fai sz.
Lajcsi cigány	Narcsisz
Lakatos	Gabányi

Kezdetre 1/2 8 órakor.

VÁRSZINHÁZ

Nincs előadás.

FŐVÁROSI GYERMEK-SZINHÁZ.

VI., Róvay-utca 18. szám.

Hamupipóke.

Bohozatos varázsszerű dalokkal és táncokkal 6 képből. Magyar színpadra alkalmazta Komor Gyula.

Személyek:

XV. Papagály király	Babal M.
Ragyozó, a fia	Hegedüs E.
Pitypaty	Lukács R.
Vörösbegy	Stamm E.
Éblicz	Verpel I.
Sunyif. Bujdógal gróf	Kővessy E.
Arabka, lány	Föld R.
Borbála	Fázy A.
Kamilla	Nagy A.
Olga, lányai	Hajnai V.
Abrakabádia	Kaona J.
Nyafka, szolgáló	Gondör B.
Tuók, kapus	Kakasi I.
Patkány király	Róna
Gyikvezér	Papp

Kezdetre 4 órakor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

A cremonai hegedűs.

Opera 2 képből. Szöveget írták: Oppee és Beaclair. Fordította: Arányi Emil. Zenejét szerzerzte: Hubay Jenő.

Személyek:

Ferrai Taddeo	Szemere
Filippo	Takats
Sandro	Déri J.
Giannina	Sándor E.
A podesta	Szendrői

Utána először:

Mesevilág.

Tánczene 5 képből. Szöveget írta: Novák László. Zenejét szerzerzte: Nodbi Oszkár. Koreográfiáját írta és betanította: Guerra M.

Kezdetre 7 órakor.

KIRÁLY SZINHÁZ.

Délután rendez helyárakkal:

Tánczos huszárok.

Operett három felvonásban. Irtá: hajna Ferencz. Zenejét Szep Ernő verseire szerzerzte: Szirmai Albert.

Személyek:

Hübert Egon herceg	Király E.
Von Flüggen	Szirmai
Von Saarburg	Császár
Von Dennenwitz	Sárosi
Von Stackelberg	Margittay
Hellbrück	Simai
Camsius Wolf	Papir
Herma, neje	trüel B.
Thea, leánya	Kosáry E.
Prokch Libor	Németh
Ede, a fia	Otvos G.
Düenstein	Pásztor
Erna, a felesége	Nyarainé
Hertba, leányuk	T.Harmath
Dr. Frolocker	Raskó

Kezdetre 3 órakor.

Este rendez helyárakkal.

Pálmay Ilka felléptével:

Az elvált asszony.

Operette 3 felvonásban. Irtá: Leon Viktor. Zenejét szerzerzte: Fall Leo.

Személyek:

Lissewoghe Karol	Király
Jana, felesége	Medgyaszay
Bakkenskyj	Boross
Wandor-Loo Gonda	Pálmay I.
Deesteldonk, elnök	Szirmai
Ruitersplat, bíró	Németh
Laye, ügyvéd	Dobos
Tlonger (szakértők)	Pásztor
Wiesum	Császár
Scrop, kalauz	Papir
Adó, jayesse	Fábián C.
Krauwewajt	Simai
Martje, a felesége	Harmath I.
Kisbó	Kiss Pál
Ery helyg	Nyarainé
Inas	Ligeu

Kezdetre 1/2 8 órakor.

HAGGENMACHER SZT. GELLÉRTSÜR



CSAPOLÁSA:

Egyed Gy., I. Krisztina-tér I.	Wagner V., VI. Andrásy-ut 44.
Wehrmann B., I. Fehérvári-ut.	Jahn Edéné, VII. Király-utca 59.
Borovszky L., II. Pálffy-tér.	Hlatky S., VII. Aréna-ut 19.
Kubanev V., II. Budai vigadó.	Tachtler Gy., VIII. József-körút 50.
Derer J., III. Zsigmond-u.	Waschata és Diósi, VIII. József-körút 46.
(Lukács-fürdő mellett).	Mertl I., IX. Üllő-ut 111.
Göttler L., IV. Veres Pálhe-u. 2.	
Nemcsák M., V. Lipót-körút 11.	
Schneider L., V. Lipót-körút 2.	

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Kezdetre pont 8 órakor. Ma és mindennap: Szenczáció! Eredeti újdonságok! Szenczáció!

Budapest-Nagymaros. Jelenetek egy vasuti kupában. — Irták: Glinger és Taussig. Fordította: Steinhart Géza. — Ezt megelőzi: **CSAK ÖT PERCEZ!**

Bohózat. Irták: Glinger és Taussig, fordította: Steinhart. Továbbá: Steinhart, Gyárfás, Nedlcs, Sándor, férfi kettős és Pápy teljesen új magánzámmakkal, valamint: **The Georgis és Heidee and Perree** tanc kettős fellépte.

Jegyek: 9-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. sz. és özv. Kontiné dohánykülönlegességi áruházában, Andrásy-ut 29.

Vasár- és ünnepnap délután fél négy órai kezdettel mérsékelt helyárú előadás.

A remek téli kertben reggeliz. tánc és zene. Elsőrendű attrakciók — Belépő-díj nincs.

Hétfőn, márczius 15-én, a m. kir. Zeneakadémia nagytermében,

Magyar Nők Keregyesülete.

Énekkari hangverseny **Lichtenberg Emil** operai karmester vezénylete mellett. Közreműködő szólisták: **K. Durigo Ilona — Róna Józsefné — Arányi Dezső — Déri Jenő — Erdős Richard — Venczell Béla.**

Jegyek: 6, 4, 3, 2, és 1 koronáért kizárólag **Méry Bélánál, Andrásy-ut 12. szám.**

Szerdán, márczius 17-én, a Royalteremben — Frank

Wedekind

dramatíró és színművész felolvasási estélye.

Jegyek: 10, 6, 4 és 2 koronáért kizárólag **Méry Bélánál, Andrásy-ut 12.**

Szombaton, márczius 20-án Royalterem

MARTEAU DOHNÁNYI BECKER

trio első kamarastélye Budapesten (bérlet 5. sz.)

Jegyek 10, 6, 4 és 3 kor. kizárólag **Méry Bélánál, Andrásy-ut 12.**

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintajelölmat megszeres a Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PÁSZTOR (vej. cég)

Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 17. sz. Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

Legmegbízhatóbb **Román Oszkár**

Angol **FOGMŰTERME**

Budapest, VII., Rákóczi-ut 14. sz. I. em. Munkálatai jóságát részleltítési kedvezményvel is biztosítja.

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE

VI., Teréz-körút 28. — Telefon 52-88.

Minden este 9 1/2 órakor:

A teljesen új, fényes márcziusi műsor!

A városatyák. (Szatira, közismert maszokkal). **Inter-víve Belgrádban.** (Aktuális tréfa)

— A müncheni Scharfrichterok. —

(Paródia. Henry. Dr. Szalay; Marye Delvard; Virágh.) 5 Ba- rison-lány. — Bambula, néger-quartett. — A meztelen nő stb. 12 új kuplé. Jegyek: 6, 5, 4, 3 kor.-ért. Bővebbet a falragaszok

A **Dréher Antal** serfőzdéi r.-t. ezen-nel a nagyérdemű közönség tudomására hozza, hogy e hó 14-től kezdve

DRÉHER-féle Szent János - sör

név alatt egy idénysört áruba bocsájt.

Ezen igen zamatos és tartalmas sört a következő vendéglőkben és pedig:

- | | |
|--|---|
| Bokros Károly
Grand Restaurant Dréher
Andrassy-ut 25. | Putzer György
Vaezi-körút 11. |
| Bernhardt Ferencz
Rákóczi-ut 65. | Folsch Sándor
Hajó-utca 8. |
| Döcker Ferencz London
szálló. Vaezi-körút 79. | Rezső Mihály Röck Szi-
lard és József-u. sarok |
| Ecker Károly
Sándor-utca 44. | Schierer Karolyne
I. Ráczfűdő. |
| Förster Konrad
Vaezi-körút 68. | özv. Schmidt Istvánné
Főherceg Sándor-tér 3. |
| Förster Janos Aposto-
lokhöz. Kigyo-utca 6. | Schuller ferencz
Andrassy-ut 39. |
| Gregorits Ferencz
Hermán-ut 59. | Schumitzky Vincez
Thököly-ut 6. |
| Grand Hotel Hungaria
Hodosi Sándor
II. Ró-utca 68. | Semsey József
Főherceg Sándor-tér 2. |
| Klocker Alajos
Teréz-körút 1. | Steinbok Károly
Koszaró-utca 24. |
| Kappel Samu
II. Margit-körút 89. | Steiner Lajos
Teréz-körút 3. |
| Kovács István
II. Margit-körút 2. | Strasser József
Thököly-ut 4. |
| Lengyel Lajos
Arená-ut 58. | Valentin Antalné
I. Ráczfűdő. |
| May Ede
Mátyás-tér 5. | Vavrek János
I. Krisztina-körút 75. |
| Metzger János
Dob-utca 107. | Weier János
Doboz-utca 23. |
| Pászty János
Berzsenyi-utca 8. | Weisz Antal, Bécsi sör-
eszmok. Király-utca 49. |
| | Weisinger János Kőfa-
ragó és Rök sz.-u. sarok |

fogják **cs** mindenkor frissen csapolni.

Palaczkokban kapható minden jobb fűszer és csemege üzletben.

CIMBALMOK,

legújabb szabadalmazott acél belső szerkezettel, melynek hangja, hangtartása rendkívül jónak bizonyult, részletesre is lejegyezve minden játékosul kaphatók. Fongrafonok, gramofonok, hegedűk, fuvolák, cittrák, okarinák stb. oleon legjobbak. Kitértve elismert jó munkáért.

Árjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula
m. kir. szabadalm. hangszergyár
Bpest, VIII., Rákóczi-ut 71.
Telefon 58-20.

FOGAK

és fogsorokat szápadlás nélkül, a természetes fogaktól meg nem különböztethető és ragásra kitűnő 10 évi szavatosság mellett készít

Guttermuth János
mű-fog specialista
Budapest, VII., Baross-tér 22. I. em. jobbra 3.

Kérem a névre és az ajtószámra figyelni, mert ketten vagyunk e házban. — Érkezéskor kérem a kapu alatti táblán levő 3-as számú gombot megnyomni, hogy az érkezők sorrendje betartassék.
Telefon 159-63.

CZIMBALMOK!

Hangfokozó piano-pedálú czimbalmok a jelenkor legtekélyesebb czimbalmak!

Leírát és árjegyzéket ingyen es bementve küldenek a fel-találók és egyedül készítő

Komáromi M. és Társai
első magyarországi m. kir. szab. hang-
fokozó piano-pedálú czimbalmogya-
Nagymaros-Veszprém.
Levélomb.
Nagymaros (Zirc-megye).

Fővárosi Orfeum
VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Ma vasárnap:

két nagy előadás.

Kezdetük délután 4 és esti 8 órakor.
Mindkét előadásban fellépnek:

A) A gésák. :: ::
B) The Riogokus.

Jegyelővétel: délelőtt 10-1 óráig és délután 3-6 óráig. — Telefon: 93-36.

Kovács Gyula
zongoratermei
Budapest,
(Gresham-palota)
V., Ferenc József-tér 5-6.
Telefon 110-86.

Hull a haja? Használja a **Petroleum-hajszeszt.**
Egy eredeti üveg ára 2 koroná. Főzatküldési hely
Gara Géza és Isa drogéria — Tessenk árjegyzéket kérni. —
Budapest, VIII., József-körút 80.

SZINHÁZAK.

Vasárnap, 1909. márczius 14-én.

VIGSZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Israel.

Színmű három felvonás. Irta: Bernstein Henry. — Fordította: Cholnoky Viktor.

Személyek:
 Agnes hercegnő P. Gazi M.
 Thibaut herceg Tanay
 Gulliel Justia Fenyvesi
 Silván páter Kazáliczky
 De Grégeny gróf Seerényi
 De Sallaz gróf Tapolczay
 De Mauve márk Vendrei
 De Jonvins Gilbert Tihanyi
 De Morice gróf Balassa
 De Mauve Hector Sarkadi
 Hurst Reginald Bárdi
 Lajos, komornyik Győző
 Inas Kassay

Kezdeté 3 órakor.

Este rendez helyárakkal.

A tanítónő.

Életrajz három felvonásban. Irta: Brody Sándor.

Személyek:
 A tanítónő Varsányi I.
 Öreg Nagy István Szerényi
 Ifj. Nagy István Fenyvesi
 A nagyszony Haraszthy H.
 A főúr Hegedűs
 Tanító Tihanyi
 A kantor Vendrey
 Kántorklászony Komlóssy I.
 Kray Ida Hegedűsné
 Kápián Bárdi
 Szolgabíró Tapolczay
 Járásos Balassa
 Törvénbíró Balassa
 Férő Győző
 Cigányprimás Just
 Cséled Kész R.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

URANIA SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

A szirének hazája.

Kezdeté 4 órakor.

Este rendez helyárakkal.

A francia forradalom.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Forradalmi nász.

Színmű három felvonásban. Irta: Sophus Michaelis. — Fordította: Homonnai Albert.

Személyek:
 Montaloup Vágó
 Davout ezredes Papp
 Marc-Arton Csontos
 Jean Lasque Köröndy
 Trésailles Tóth
 Du Bartas Thuróczy
 Jeromos Réthely
 Prosper Ratkai
 Copin abbé Fenyvesi
 Aline de l'Estolle Forgács R.
 Leontine Forrai R.

Kezdeté 3 órakor.

Este rendez helyárakkal.

Hivatalnok urak.

Társadalmi színmű 3 felvonásban. Irta: Földes Imre.

Személyek:
 Brohsz gyáros Vágó
 Barna Gábor Törzs
 René neje Batori G.
 Müller Papp
 Foleki László
 Herczog Réthely
 Vedres Dobi
 Ulrich Vándori
 Roth Rátkay
 Ella, lánya Tóth I.
 Kozma Tarnay
 Vámosiné Forrai R.
 Dezső, fia Z. Molnár
 Nag. Pál Czobor
 Smolla János Sugár I.
 Juliska Makay G.
 Terka gépirónok Kacsóh F.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

APOLLO-PROJEKTOR

Népszínház-utca 1-3. szám. Telefon 68-39.

Be vagyok én csudálkozva.

Éneklő kép. Énekli és előadja: Göndör Aurél. Saját fölvetel. — Egy malacs lakó. — Pál egy énekesnőbe szerelmes. —

A meudoni meszaros.

— Egy pályát tévesztett fiatal ember. — **Judácsók.** — Kötélváró műhely. — Az ördög kovácsműhelye. —

Ária a Troubadourból.

Kezdeté 5 órakor, vasár- és ünneppnapokon 3 órakor.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÜT 31. TELEFON 110-22

Ma vasárnap két előadás. Délután fél 4-kor mérsékelt helyárakkal, este 8 órakor rendez helyárakkal a fenomenális műsor.

Az esztendő legnagyobb sikerei:

Szanin • A spárga Beregiss

Európa legkacagtatóbb bohózatai:

A hátszobalány PAMPOULETTE ÉHES A nyúl-szoba

Harmadikban meghosszabbítva: **A nimfa és a faun násza.**

Továbbá: La bella Rosetti — A hét mozija — Eszopa négyes — Varjas Antal — Mario és még 8 attrakció.

Jegy váltható elővételi díj nélkül a Royal-Orfeum nappali pénztáránál d. e. 9-11-ig, d. u. 3-6-ig. A téllert tükörműben éjfélkor **Trianon és Grand-Cabaret.** Új tánc attrakciók, cigányzene reggeli óráig.

PARISIANA-ORFEUM

Szerecsen-utca, a m. kir. operával szemben.

Igazgató: FRIEDMANN A. Telefon 161-45.

Ma vasárnap 2 előadás, délután fél 4 és este 9 órakor.

Pénztári órák d. e. 10-11-ig délután 3-9 óráig.

Utazás Kanabokába!

Eredeti néger operett.

Előadja a 22 tagból álló, világhírű néger operett-társulat.

16 új varieté-szám.

Előadás után a remek téllertben kabarét, előkelő művészek közreműködésével. — Balogh Károly cigányzenekara hangversenyez. — Kétféle konyha. — Pompás üvegsör.

Helyárak: 2, 3, 4, 5, 6 korona.

A nm. vall. és közokt. min. elismerő leiratával kitüntetve.

Dr. BATIZFALVY I. Z.

fővárosi fogorvosi intézete áthelyezve

Károly-körut 3. alá

Fájós fogak meggyógyítása, tartós fogtömések, foghúzások altatásban is. Szájpadlás nélküli műfogak, aranyhidak, koronák. Jól használható fogorvosok elkészítése és behelyezése. Jótállás mellett mérsékelt szabott áron. — Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkat.

CZIMBALMOT

ne vegyen, míg **REMÉNYI MIHÁLY**

legújabb cimbalom árjegyzékét át nem olvasta, melyet Reményi cimbalom osztálya küld ingyen és bérmentve,

Budapestről **KIRÁLY-UTCZA 58.** Telefon 87-84.

Hang mint a zongoráé. Kivitel a legújabb stílusokban.

10 évi kezesség! OLCSÓ ÁRAK.



Wien kényes izlésű közönsége évenként **egy millió** palacknál többet fogyaszt a

Szent István védjegyü Dupla Malátasörből

Sok utánzat létezik, mert ezen magyar sörkülönlegesség a sörgyártási világversenyben mintának van elfogadva. Tessék tehát a **Szent István** védjegyre ügyelni.

Kapható eredeti palackkötésben minden fűszer- és csomago-üzletben és kávéházban.

Gyártja a

Polgári Serföződe R.-T., Kőbányán.

Kivitel minden világrészbe. — 7 Grand Prix.

Szabadalmi-védjegy-és mintaoltalom

Kieszköztetése az összes kulturálumban.

ADLER MIKSA okl. gépészmérnök

hites szab. ügyvivő

Budapest, VI., Andrássy-ut 51. szám.

Szőnyeg-ujdonság!

200-300 nagyságban nyitott jacquard szőnyeg, tartós minőségben 6 frt 80 krért.

Rosenberg és Qitt

1882 óta, szőnyeg- és vászonárak nagy árúháza

Budapest, VI., Király-u. 32. saroküzlet

Alapítódott 1868.

Kizárólag elsőrangú művészies kivitelű

fényképek

nagyítások és festmények készülnek

LIEDERHOFFER

műtermében, VII. Király-utca 35/37. I. em.

6 drb visit fénykép frt. 1.30

6 drb kabinet „ frt. 2.90

gyermekképek, csoportok és matt képek méretekkel drágábbak.

Alapítva 1868. Alapítva 1868.

A címre tessék ügyelni. Fióktárlat nincsen.

Tévedés

kikerülése végett vásároljon óvszerkülönlegességet a GUMMI KIRÁLY-nál

HATSCHEK N.

Csakis: Bpest, Károly-körut 6.

Árjegyzék titoktartással ingyen.

Heti műsor:

1909. márczius hó	M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Varszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Urania	Hangversenyek
15 Hétfő	Hunyadi László	II. Rákóczi Ferencz fogsága	—	Ünnepi nyitány Kossuth Csokay brigadéros	A császár katonái	Az elvált asszony	A XIX. század	Vigadó: Vatiné. Magyar nők kar-egyesülete
16 Kedd	A navarrai leány Mesevilág	A vadkacsa	—	A kivándorló	Hivatalnok urak	Az elvált asszony	A francia forradalom	—
17 Szerda	Rigoletto A csodáváza	Miss Hobbs	Két férfi	Tatárjárás	Hivatalnok urak	Az elvált asszony	A francia forradalom	Royal: Wedekind Frank felolvasása
18 Csütörtök	II. Rákóczi Ferencz	A gyermekkirály	Képzelt beteg	A király	A sarfók	Az elvált asszony	A francia forradalom	—
19 Péntek	—	A tűzhely	—	A kivándorló	Hivatalnok urak	Az elvált asszony	A francia forradalom	—
20 Szombat	d. u. este A bolygó hollandi	A tűzhely	—	Vigyázz a nőre	Hamlet Hivatalnok urak	Az elvált asszony	Az Országos Szín- művészeti Akadémia előadása	Royal: Marteau-Dohnányi hármás
21 Vasárnap	d. u. este Sába királynője	Az ember tragédiája A tűzhely	—	A tanítónő Vigyázz a nőre	A meztelen nő Hivatalnok urak	Táncos huszárok Az elvált asszony	Az orosz-japán háború A francia forradalom	—

Mit csinál Ön minden este?

— Diana sóborszeszszel dörzsöltetem magam.
— Miért éppen Diana sóborszeszszel?
— Mert meggyőződtem arról, hogy csakis

DIANA SÓS-

BORSZESZ

masszírozás:

1. csillapítja a derékfájást,
2. csillapítja a hátfájást,
3. csillapítja a csúztól eredő fájdalmakat,
4. csillapítja a reumatikus fájdalmakat,
5. csillapítja a köszvényes fájdalmakat,
6. csillapítja a fejfájást,
7. csillapítja a lábfájást,
8. csillapítja a szaggatási fájdalmakat,
9. csillapítja az oldalszurás fájdalmait,
10. csillapítja a megerőltetett és nehéz munkától származó fájdalmakat.

— Éppen ezért én csakis Diana sóborszeszt vásárlók és semmi mást!

Egy eredeti üveg 44 fill.

és mindenütt kapható.

Figyelmeztetés!

Kérjük, tisztelt Háziasszony, ne tessenék a kereskedőnél egyszerűen, egy csomag vagy ládika „cikóriát”, hanem határozottan

:**Franck**: -féle kávédaráló védjegyű

gyártmányt kérni, oly végből, hogy a mindenkor egyenlő és legjobb minőség iránt meg legyen a kellő biztosítéka.

Ügyeljen amellet ezen védjegyre és aláírásra, — mert csomagolásunkat azonosszínű papírban és hasonló nyomással gyakran utánozzák, Alázatos hívei



4362, 6:7 LL W.

Franck Henrik Fiai
Kassa.

BUTOR

részletre is mélyen leszállított árban kapható a

Butor - Udvarban,
Budapest, VI., Eötvös-u. 17.
(Andrássy-ut sarkán.)
Arjegyék ingyen.

Rekedtség

biztos és kellemes orvossága a Réthy-féle cukorka, 60 fillért mindenütt kapható. 26796

Festmény-árverés régi mesterektől, Bécs március 24-én

G. RITTER HOSCHEK von MÜHLHEIM-képcsarnok, PRÁGA

a Pisko-féle műszalonban, Bécs, Schwarzenbergplatz, Lotharingerstrasse. 14.

Katalogus és felvilágosítás ugyanott.

Telefon: 5314.

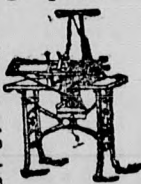
Sürgönyözim: Kunstsalon, Pisko, Wien.

Magyar Styria Kötőgépgyár

BUDAPEST.

A legjobb és leghirebb **kötőgépek**

szabadalmazott zárrakkal ellátva. Teljes tanítás ingyen. Arjegyék bérmentve. Fogl József Lajos ügyvezető, Irada és elárúsítóhely Csengery-u. 54/e



„STEYR“

zsebbeli pisztoly.

M. 1908.

Legelső automata típusú leghajó sebű pisztoly a világon. Az

Osztr. fegyvergyári társaság

precíziós gyártmánya Steyr-ban.

Kapható minden fegyverkereskedésben és puskaművesnél.



Ismeri ön már a RICHTER VINCZE-féle

haj- és szakállnövesztő

= kenőcsöt? =



Legmagasabb kitüntetés Párisban.

den részébe. Ausztria és Magyarországra utárvétellel, a többi államokba készpénz ellenében.

RICHTER VINCZE

specialista hajápoló szerekben

:: WIEN 9/4. Sobieskygasse No. 22. ::

Bécsi raktár: MOLL A. gyógyszerháza, I., Tuchlauben No. 9.

Utólaghatatlan hatású hajhullás és korpaképződés ellen és erőteljes hajszőrnövesztés előidézésére. Egy tégely ára használati utasítással 3 kor.

Shampon (hajmosó por) a legjobb fej tisztító szer.

Egy csomagára 50 fillér. — 70 fillérlevélbélyeg ellen bérmentve küldetik. — Elismert legjobb készítmények. — Naponta szétküldés a világ minden részébe.

Hol vásároljunk?

Porcellán-háznál

Budapest, Baross-tér 4.

Áraink bámulatos olcsók.



Legjobb választék: porcellán lámpa, zománc edény, egész konyhaberendezések, mennyasszonyi kezege, nászajándékok. Minden vidéki megrendelőnek legelőször a mi árakat közöljük és postai költség esetén saját költségére visszaküldjük.

Étkezőkészlet 6 személyre, rokokó, finom porcellán, csak 3.50

Étkezőkészlet 6 személyre, teljesen modern fazon, festve és aranyozólyával beégetve 6.50

Étkezőkészlet teljesen 6 személyre, rokokó-stílus, díszes festés, elsőrendű minőség 7.95

Étkezőkészlet 6 személyre, rondkívül díszes rokokó-stílus, pecsenyétál, elegáns festéssel 10.—

Legolcsóbb és legnagyobb választék csak elsőrendű 12 személyes étkező-készletekben díszesen festve, dusan aranyozott rokokó-fazon kétáster égetve, finom minőségű porcellán. Árak:

2 ovál levelestál	2 mártás alja	25	
2 nagy pecsenyétál	2 nagykanál		
2 kis pecsenyétál	2 kiskanál		
2 nagy téztál	2 sótartó		
2 kis téztál	12 mély tányér		
2 főzeléktál	36 lapos tányér		
2 salátátál	12 kis tányér		
2 mártástál			
			FORINT.

Azonkívül vannak készletek egészen 100 forintig.

Étkező 12 személyre, rokokó-stílus, kisebb összeállítás, 42 db., díszes festéssel s beégetve 12.50

Tea vagy kávékészlet festve és beégetett aranyozással, rokokó-stílus 8.25

Tea vagy kávékészlet, díszes és beégetett aranyozással, rokokó-stílus szép festéssel 4.—

6 személyes likőrkészlet, festett és beégetett aranyozással — 7.75

6 személyes boros-, sörös-, vagy vizes készlet festett és beégetett aranyozással 1.75

1 teljes angol díszes, nagy, valódi majonka mosdókészlet 4.50

Porcellán-tányérok, tiszta fehér, mély, lapos — 8 és — 10

Vizes vagy boros pohár — 5 és — 06

1 asztali lámpa ertnyóvel, díszes — 1.50

6 személyes finom üvegkészlet vésett, elegáns mintával

6 vizes pohár 6 pezsgős pohár

6 boros pohár 1 vizes kancsó

6 likőrös pohár 1 boros butella

6 sörös pohár 1 likőr-üveg **6 Ft 50 Kr**

1 zománcozott kávédaráló csak — 85

Vidékre ingyen láda, ingyen csomagolás, ingyen vasúthoz szállítás.

Takács Ferencz

Budapest, VIII., Baross-tér 4. szám Rákóczi-ut végén.

BRÁZAY SOSBORSZESZ

A LEGJOBB



NÉLKÜLÖZ
HETETLEN
HÁZISZER.
—
KAPHATÓ
MINDENŐTT.

GYAKORJUNK ERTEKTELEN UTANZATOKTÓL!

Minden sorsjegy klvétel nélkül **nyer**
az **ORSZÁGOS GYERMEKVÉDŐ LIGA**
által most rendezett tárgysorsjátéknál.
400.000 sorsjegy, 400.000 nyeremény.

A legkisebb nyeremény arany- vagy ezüsttárgy.
Főnyeremény 20.000, 4000, 3000, 2000, 1500 korona stb.
értékben és azonfelül 20.000 nagyobb nyeremény.
A sorsjegy ára darabonként **1 korona 50 fillér.**

Kapható minden dohánytözsdeben. — Főelárusítás:
Az Országos Gyermekvédő Liga
országos tombolajátékának központi irodájában
BUDAPEST, IV., Ferencziek-tere 4. szám.

BERLINI VICTORIA Általános Biztosító R.-T.

Alapítva 1853-ban.

Biztosítási allomány 1907. december 31-én: K.	1.776.184.814
Összes vagyon 1907. december 31-én: — K.	760.681.973
Bevétel az 1907. évben: — K.	155.704.550
Nyereség az 1907. évben: — K.	83.272.370

Különös előnyök:
Megtámadhatatlanság: A kötvény egy évi fennállás után semmiféle alapon sem támadható meg.
Farbaj vagy öngyilkosság: Az első évben a teljes díjtartalék, ennek eltételével pedig az egész biztosítási összeg fizetetik ki halál esetében.
Világ-kötvény: A biztosított minden külön pótfizetés nélkül kezdetől fogva tartozkodhat és utazhat az egész földön.
A biztosítás megszűnésének kizárása: Három évi fennállás után a biztosítás nem válhat érvénytelenné.
Legmagasabb költsön- és visszavásárlási érték 3 évi fennállás után.
Megszűnt biztosítások érvénybe helyezhetők 6 hónapon belül orvosi vizsgálat nélkül.
Háboru biztosítás teljesen költségmentes.
Nyereségrészesedés: A tiszta nyereség 90%-a biztosítottaknak szavatoltatik Az 1907. üzletévre 30.346.381 korona utaltatott át a biztosítottaknak, mint nyereségrészesedés Már 1878. óta az összes díjbevételek 3%-val emelkedő osztalék fizetetik ki.
Példa: 10.000 koronás elérés és halál esetére szóló biztosítás 25 évi időtartamra egy 30 éves egyennek csupán 5684 koronájába kerül.
Rövid, világos biztosítási feltételek, fenntartások nélkül. — Ügyes képviselőket alkalmazunk.
Igazgatóság Magyarország és a Kelet részére: Budapest, V., Széchenyi utca 1. szám.

Minden háztulajdonos,

ki meggyőződni óhajt, vajjon általán szerint, vagy **vizmérő** után kevesebb vízdíjat tartozik-e fizetni és ha konstatalni óhajtja, vajjon egyes bérlő a rendes fogyasztáson kívül sok vizet pazarol-e, vezetessen házába

KUNZ-féle vízmérő-órát.

Felvilágosítást készséggel nyújt a
„Budapesti Vízmérő Betéti Társaság“ **KUNZ F. cég**
Központi iroda: I. Bors-utca 14. sz. — Gyár és öntöde: I. Maros-utca 19. sz.
Telefon II-06. Sajtó gyártelep. Telefon II-06.

Részletfizetésre
porcellán-szervizek, lámpák. Kérésre árlap ingyen. Ivánkovics Károly, Szegeden. 5735

Gärtner Agoston

Budapest, Wurm-utca 3.
Mindennemű izzó- és Wolfram-lámpák, valamint villamos felszerelési cikkek.
Telefon 95-33. Telefon 95-33.

Katzky Lajos

Építőművelkedő-mester
Zephyr szab. ajtócsukók és elsőrendű tüzbélyek minde raktára
TELEFON Budapest, VI. ker.,
22-73. Liszt Ferenc-tér 14.

KOVARIK F. és J.

prosznitzi gépgyár telepe
Budapest, V., Szabadság-tér 14.
Birtos üzemért
jótállás!



Első díjakkal kitüntetett
gőz- és benzínmotoros cséplők, szivógáz-telepek, alsó- és felsővetésű, tolórendszerű, továbbá kanalas-rendszerű, párossoru vetőgépek,
arató- és kaszáló-gépek.

Egészséges Ön?

Az ép, egészséges ember szervezete telítve van villamossággal, szeme és agya villamosfényben tündököl, idegei és izmai erők és rugékonnyak, vállalkozásait siker koronázza, szellemes volta és kedves előzékenysége folytán szívesen látják a társaságban, ellenállhatatlan vonzó erőt gyakorol mindenkire és a belőle kisugárzó villamos erő derült fényt vet környezetére. Vajjon van-e ember, aki nem szeretné, ha ő is ilyen lehetne?

A szellemi vagy testi túleröltetés, a gondok, izgalom, vagy a természetadta erővel való visszaélés folytán elgyengült egyének, a kik már minden fajta kínáló kezelési módszerrel sikertelenül próbálkoztak meg és most reményvesztetten, tehetetlenül türik az idegességnek, kimerültségnek, ideges gyomor- és szivgyengeségnek, hát- és kereszt-táji fájdalmaknak, zsábnak, csuszának és köszvénynek kínjait, megszabadulhatnak kínzó gyötrelmeiktől, visszaszerezhetik elvesztett erejüket és egészségüket, ha a villamos gyógyító erőt helyesen alkalmazzák.

Az Elektro-Vitalizer száraz elemekből álló testkészülék (szab. sz. 34972.) segítségével az állandó, erősítő, éltető villamos áramot a legtekélyesebben vezethetjük az elgyengült idegközpontokba és a megbetegedett testrészekhez. Kezelése rendkívül egyszerű, alkalmazható pihenés, sőt alvásközben is. Alkalmazása közben a test minden egyes részébe erő és energia halmozódik fel, mely a beteg szervezetet föléllkíti, erősíti és az élet küzdelmeinek elviselésére képesíti.

Ha tehát kimerült, idegei elgyengültek, erélye fogytán van, ha fáradtságot, törődtséget érez, látogasson meg bennünket vagy kérje e lapra való hivatkozással **INGYEN** és **BÉRMENTVE** zárt borítékban a „Modern Villamos Gyógyomóról“ írt értekezésünket.

„Elektro-Vitalizer“ orv. rend.-int. Budapest, Károly-körut 2., félem. 1.

Szelvény egy ingyen könyvre.

Az Elektro-Vitalizer orv. rend.-int.
Budapest, Károly-körut 2. félem. 1. sz.,
Kérem részemre díjtalanul, bérmentesen, zárt borítékban elküldeni a Modern Villamos Gyógyomóról szóló művet.

terfiak } részére. ** nem kívánt kötet törlendő.)
nők }

Név:

Cím:

Elismerő-levél.
Halasz Bela, Egyházashollós, Vas megye. 1909. február 2. Igen tisztelt Doktor Ur! Hálattal szívvel kell arról értesítenem, hogy az Elektro-Vitalizer két hónapi használata után nagymirvü ideggyengeségem megszűnt. Hát- és mellfájásom, szivszurásom elmúlt és most már nem vagyok annyira lehangolt, vígan fekszem és vígan kelek, áldom a jó Istent, hogy ezen készülékhez hozzájuttattott. Azonfelül igen tisztelt Orvos urnak is hálával tartozom, velem szemben tanúsított jóindulatáért és azon kitünő tanácsaiért, melyekkel az egész kura tartama alatt ellátott. Ajánlom is gyógyomóráját minden szenvedő embertársamnak. Ezen levelemnek közlételet pedig szives készséggel megengedem, hogy a hozzáám hasonló betegségben szenvedők meggyudhassák, ha keressnek gyógyást.

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Budapest, VII., Rákóczi-ut 36. szám.



— Amerikai —
nikkel ébresztőóra

pontosan járó szerkezettel
jótállás mellett

2 Ára:
korona

meg nem felelő esetben a pénzt vissza-
terítjük. — Vidékre **bérmentve** csakis
2 kor. és 72-filler előzetes beküldése mellett.

Képes nagy árjegyzék az összes létező
árucikkekről **ingyen és bérmentve.**

DIESEL-motorral
a tényleges lóerő
óránként csak **1 fillérbe**
kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költségve-
téssel készségesen szolgál a
Fegyver- és Gépgyár R.-t.
BUDAPESTEN.

Legszépséges... Legjobb... Legolcsóbb...
PAP PAP PAP

Összeaszkapható vasgyú kivethető
matracozal 10 frt.
Sodronyágybetétek méret
szerint 5 frttől feljebb.

Gichner János ágynemű, réz- és
vasbutor-gyáros,
szőnyeg, függöny, pokrócz, terítő stb. nagy választék.
Budapest, Erzsébet-körut 20.
Fióküzlet: Rákóczi (Kerepesi)-ut 86. sz.
Gyár: VII., Kertész-utca 7. és 9. szám.

Árjegyzéket bárkinél
ingyen és bérmentve
:: küldök. ::
Meg nem felelő árut
hícsérélem vagy a pénzt
visszaadom.

Rolletták garabja 1 frt.
50 kr.-tól felj.

Gyermekkoscsik nagy választékban.

**Fényképező-
gépek és
Látcsövek**
részletfizetésre

kaphatók

**Aufrecht és
Goldschmied**
optikai áruházában
Budapest, VII. Rákóczi-ut 26. szám.
Árjegyzék ingyen!

Az amerikai cipők kitünők,
a kitünők között a legkiválóbbak:
„Above All Barry”
„Walk-Over”
„Serosis”
„Patrician”

Budapestben kizárólag kaphatók:
Amerikan Shoe Company Ltd.
VI., Dorottya-utca 6.

Díszes árjegyzék kívánatja ingyen és bérmentve.

HIRSCH és FRANK

Budapest-Salgótarjánl Gépgyár és Vasöntöde Részvénytársulat
BUDAPEST, VI. KERÜLET, ARÉNA-UT 128. SZÁM.
Külön osztály:

téglagyári gépek

GYÁRT:
Falléglá és cseréssajtókat, téglagyártó- és anyagmunkáló gépeket
legújabb és legjobban bevált szerkezetekben.

Elvállalja anyagvizs-
gálatok kivételét és
teljes
téglagyári telepek
létesítését.
Tervek és költség-
vetések díjtalanul!
ELSŐRANGU
REFERENCIÁK.

**Gramofon
Hegedük
Czimbalom**
Forgatható és ön-
működő hangszerek

Kétoldalu hanglemezek
Fuvola
Rézfuvóhangszerek

Mielőtt

részletfizetésre

bármilyen hangszert vásárolna, saját
érdekekben osetekszik, ha bekerl

IVÁN és VÁRI

áruházának
Budapest, Váci-utca 22.
**nagy képes
főárjegyzékét.**

Szállítunk: Vadászfegyvereket, re-
volvereket, fényképező készülé-
keket szintén kedvező részlet-
törlesztésre.

Gramofon lemezekből megjelent újdonságok
kifőnően alkerültek.
Lemez műsor jegyzéket azonnal
küldünk.
Képek és műlapokból nagy választék.

Rendkívül fontos tudnivaló a petróleumfogyasztó közönségnek!

Van szerencsém köztudomásra hozni, hogy Budapest, VI., Király-utca 54. szám alatt

„HUNGARIA PETRÓLEUM-ÁRUHÁZ”

KOVÁCS ÁKOS **petróleum-különlegességi üzletet nyitottam!!**

Áruházamban kizárólag csakis legfinomabb minőségű, viztisza, teljesen robbanásmentes, kétszerfinomított „HUNGARIA” biztonsági petróleumot árúsítok, ezidőszent a következő árban: 1 liter „HUNGARIA”-petróleum üzlethelyiségemben kimerve 22 fillér, 3 liter „HUNGARIA”-petróleum kényelmesen kezelhető, olomzárral ellátott, kölcsönkannákban (kannákért betét nem fizetendő) bérmentesen házhoz szállítva 70 fillér. Méltóztassék vállalatom iránt teljes bizalommal lenni, viszont magam is azon leszek, hogy ama bizalmat pontos és figyelmes ki-
szolgálat által kiérdemljem. — Teljes tisztelettel

Hungaria Petróleum-Áruház Kovács Ákos

Telefon 115-90.

Budapest, VI. kerület, Király-utca 54. szám.

Telefon 115-90.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY

v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít hegyesfolyást, hólyagbajt, sebeket, bőrbajokat (gyulladás), borjakokat, elgyengült férferőket, idősebbeknél is, dafertózes és annak utóbjait, ideg-és hátságmozgást, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 4-9-ig és este 7-8-ig.

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 2.

Levelekre válaszol, gyógyszerekről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyszer.

Ezen szabadalmazott ágy tömörrészekkel, rézdiszszal, erős acélsodronnybetéttel 32 kor.

Réz függönyrudak, teljes készlet 4.50 K.
Rézagy sodronnybetéttel 80 K.
Rézagy-csiszolás és javítás 17 K.
Vaskeretes ágybetét, erős minőségű 11.50 K.
Fakereettel 7.50 K.
Kárpitozott matracok minden kivitelben.
Vas- és rézbutorokat legolcsóbban szállít!



PROHÁSZKA JÁNOS gyáros
VI., Gróf Zichy Jenő-u. 46.
(Volt Új-utca.)

SZIVÓ GÁZ BENZIN MOTOROK ÉS LOKOMOTÍVBILOK.
BRÜNN-KÖNIGSFELDI MOTOROK
= EGYED = ABELES EMIL BUDAPEST
ÁRUSÍTÓ V. VÁCI-UT 14.
TELEFON 98-32. SÜRGŐNYCIM: BARSEL

Az Én Ujságom

előfizetési ára:
egyedévre 2.50, félévre 5.—, egész éve 10.— kor
Singer és Wolfner, Andrásy-ut 10. szám.

Találmányokat szabadalmaztat és értékesít: Pataky Vilmos

védegy- és minta-ottalom az összes államokban — Budapest IV., Eskü-ut 3. Telefon 89-22.
Saját szabadalmi irodák a külföldön:
Berlin, W., Leipzigerstrasse 112. Paris, 58. rue Lafayette. Amsterdam, Keizersgracht 209.

LAUSER L.-féle turista-tapasz.

Biztosan és gyorsan ható szer tyukazem, szemölcs és a talp, valamint a sarok bőrkeményedései, továbbá mindennemű bőr-elcsúszódás ellen. A hatócsert jól állás váltakozó. **SCHWENK L.** győztes. Budapest-Bécs. Csak akkor valódi, ha minden használati utasítás és minden tapasz a mellétes védegygyel és aláírással el van látva, azért is erre ügyelni kell. Egy doboz ára 1 kor. 20 fill., vidékre 1 kor. 65 fill. előzetes beklüdesse mellett bérmentve.

Magyarországi Irodánk: **Török József** gyógyszer. Budapest, Király-utca 12. és Andrásy-ut 26.

Hirdetések telvetetnek e lap kiadóhivatalában.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérral, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérral, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzkölcsönt

4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon földbírtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő be házakra I., II., III. helyen 15-80 évig törlesztelhető. 8 emé phított tisztviselőknek gyorsan eszközöltetik.

HOFMANN JAKAB bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körut 1/a.



Saját gyártmányú fűthető fürdőkád körmelegítő-kályhával kádak 14 koronától fel ébb. Elvállalok: mindentéle kutszivatnyok és házi vízvezetékberendezések legolcsóbb áron. Lefkóvics Adolf, Bnests, VII. Wesselényi-u. 61/B. Telefon 118-46. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódanál BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon 62-80.

BENZINMOTOROK

15-25 lóerőig műhelyünkben gyárilag kijavítva, valamint új motorok is, jóállással és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók.
Kallai motortelepén Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Ugyanitt használt gézcseplőkészletek és óriálmotok is kaphatók.

Légszesz és villamos csillárok legelőnyösebben szerezhetők be **Kulcsár Sándor** bronzáru- és csillárgyárán, Budapest, VI. ker., Dessewffy-u. 9-11.

BUTOR

30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek tere 3 felemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, uri szobák, angol börgarnitúrák és szalonbutorok, keleti szőnyegek, csillárok. — Telefon 82-13.

Elsőrendű vadonatúj Singer női varrógép

27 forintért karika-hajót 40 forintért, centrálbólint 45 forintért, iparogépeket igen olcsón 5 évi jóállással szállítok, vidékre árjegyzék ingyen. **Klausz Henrik** varrógépgyári raktára Budapest, IV., Veress Pálné-u. 40. földsz. 5. Viszonteladókknak Árendem

Kocsi arucsarnok VII. Rákóczi-ut 72. sz. Magyarország legnagyobb kocsi raktára Árjegyzék ingyen és bérmentve. 26898

CSIZ

a kontinensen a legerősebb Jódbrongyó gyűfűrdő. A megelőző gyógy-rendményekben nevezetes szerep jut az ásványvíz nagy radioaktivitásának, melyet **Lengyel Béla** egyetemi tanár legújabb vizsgálatai felfedeztek. Megnyitás május 1-én. Számos elsőrendű bérház, szanatórium, gyógytár, zongora, kávéház, látvány-nisz, tom o-lak, kirándulások. Vasut állomás, posta, távirda helyben. Hivatalos orvos **Kallos Jenő dr. Katonatisztok**. Állam hivatalnokoknak elő-és utó-idényben 50 százalék kedvezmény. Prospektussal szolgál a fűdőigazgatóság. Az ásványvíz rendelkezhető használati utasítással a fűdőigazgatóságnál és **EDESKUTY L.** főelárú-tónál Budapesten.

Vasbutor.

Rézagy 35 ft, gyermek-ágy 11, összecusukható vas-ágy 5, ágybetét vaskeretű 5.50, fakeretű 3.50, rézgarnis 2.50. Összecusukható tábori ágy acélsodronnyal 8.—, sodronnyfonat kerítést, vaskaput legolcsóbban szállít **Hicker Gy.** gyára Holló-utca 3/E. Telefon 22-66. 26975

PENZ

kölcsön sorsjegyekre és értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre.
Erzsébet sorsjegyre 8.— K.
Jósziv sorsjegyre 7.50 K.
Magyar v. t. 22.— K.
Bazilika " 16.— K.
Olasz v. t. 32.— K.
Osztr. v. t. 42.— K.
Hazai " 90.— K.
Konvertált Jelz. 109.— K.
stb. stb.
A kölcsön 2 koronánál kezdődő apró részletekben törleszthető. — Ha sorsjegyei már zálogban vannak, úgy a letétjegy beklüdesse ellenében a kölcsönt a fenti összegre felemeljük. A zonnali elintézés és legolcsóbb kamattal
BEIFELD BANKHÁZ
Bpest, Károly-körut 1. Alapítattott 1874-ben.

Pénzt, rögtön

butorra, zongorára, varrógépre, kereskedelmi áruira, melyeket legutányosabban bizományba beraktároz
Tauber és Társa VI., Nagymező-utca 25 sz.

INGYENI Sérvkötő,

műlábak, műkezek, mű-fűzők, támgépek, egyenesstartók, haskötőkről és az összes betegápolási cikkek-ről szóló nagy képes árjegyzékünket bárkinek ingyen és bérmentve zárt borítékban küldjük.
UNIVERSALIS SÉRVKÖTŐK páratlanok, kis gummi nyomlap-pal legnagyobb sérvre is elzárható.
SÉRVKÖTŐK egyoldalu 4-14, két old. 8-33, gummióli 8-12 korona.
Gummiharisnyak, haskötők mérték szerint készítettnek.
Magyar Orvosi Műszertár Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. (a Rákóczi-kórházzal szemben.) Pontos címre és a virág keresztvegyellétek.

A szétklüdes megkezdődött

Luxus áruaim minőségnek, darabja 6 FORINT

A. SAUER

Meierhofen bei Karlsbad.
Zálogszedőulakat veszek. Elzálogosított brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem. 736
SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

E hirdetés rovataban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovataban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények
Használtak és újak, rendkívüli olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Balvány-utca 6—C. 28

Mely középkori
keresztény, jó állásu, korrekt uri ember venne feleségül, egyelőre hozomány nélkül, egy szép, magas, házias, szolid intelligens vidéki uri leányt. Leveleket „Jó feleség” jelleggel a kiadóhivataltól kér.

Házasságokat
közvetít „Házasságok Újságja” Budapest, Liliom-utca 54. Kérjen mutatványszámot. 5732

Csemegeszőlőt,
fagymentesen csomagolva postakosaránként 3.50 K. csemegéjele, papírhéjú díó 3.90, világos kajszinbaracklekvar kg. 1.80, mézede szilvalekvárnak 80 fill., különleges birsalmalekvárnak vagy sajtnak 1.80, hordókaposztát hasábbal postauvegként 2.20 kor. Gyümölcskivitel Csongrádról. 24956

Hordókaposztát,
kosárúvegként 2.20, világos kajszinbaracklekvarát kg.-ját 1.80, mézede szilvalekvárt 80 fillérért, különleges birsalmalekvár vagy sajt 1.80, Fajborokat lefejtve, kölesönhoroban 28 koronáért. Gyümölcskivitel Csongrádról. 24956

Fajborokat,
lefejtve, kölesönhoroban, 28 koronájával. Kisústón főzött törkölypálinkát 5 literes üvegekben 10 koronáért. — Gyümölcskivitel Csongrádról. 24956

Kotlóstyuk
hiányában csirkét, libát kelthetni (nem géppel) biztos sikerrel. Utasítás 220 fillér. Baromfi vész elleni háziszser 150 fillér Szentpétery Istvánné Mezőúr. 5737

Diszkerkedvelők
kérjenek árjegyzéket az Első magyar diszkerkedelmi iskolától. Tulajdonosa: Copony Ede, Körmenben. 120 fajta tülevelűfák, lombfák, sorfák, diszkerkedelmi és rózsafák kaphatók. 5739

Szabók részére
mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv. társ. Nagymező-utca 46.

Szaképzett pásztor
kötönyen érti a birkatenyésztést, olyan gazdaságban keres állást, ahol birkatenyésztést üznek. Címe: Darida János, Mezőúr, Berettyó-utca 1491. házzám. 5740

Pénzelöléggel
beraktározunk butort, zongorát, autómobil, mindennemű gépeket és kereskedelmi árut, vidékről is. Butorszállítást, költöztetést elvállalunk. Legszolidabb kiszolgálás. — Magyar Kereskedelmi Szállítási és Beraktározási Betéti Társaság Budapest, VI., Király-u. 76. Királyszínházszemben. Telefon 119—05. 26997

Pénzszekrények
és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívüli olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Gyümölcsfa,
diszfa- és rózsá-árjegyzékkel ingyen szolgál Weber falkolája Békás, megyeren, (Budapest mellett.) 27041

Pénzt azonnal
butorra, zongorára, koscsikra, varrógépekre, kerékpárookra, kereskedelmi cikkekre, melyeket utólagos díjazással legutóbban bizományba beraktározunk. Tauber Ármin és Társa, kizárólagosan csak VII., Baross-tér 18. Telefon 97—66.

Brilliantot,
aranyat, ezüstöt, ékszer és régiséget vászok és eladó. Kertész ékszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95—48.—

A legelőnyösebb részletfizetésre
zongorát,
pianinót,
czimbalmot,
hegedűt
készenléti áron a legújabb rendszert
bankhitel
utján kizárólag csak
REMÉNYI
nagy magyar hangszertelepen
Prospektus és árjegyzék
ingyen. 649
Budapest, Király-u. 58.

Ingóságokat
értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Készpénzelöléggel beraktároz bármilyen ingóságokat, berendezéseket mintaszert raktárába csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110—08. 9984

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíróiskola. Díjtalan gépírásoktatás, magyar, német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktattott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Ivan 1868-ban. Biztos állásközvetítés. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Czimre vizsgázzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépeztektől és más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64—68. Beraktároz egész napon át. 28044

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államszámviteli államszámvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szemináriuma. Bpest, IV., Magyar-utca 3., III., em. 6. (ezelőtt VI., Rózsá-u. 44.) Ne téveszse össze más hirdetéssel. 661

Szeszgyárvezető,
elsőrendű erő, szakiskolát végzett, 16 évi gyakorlattal és gépészti vizsgával bir, — felmondatlan állását augusztusra változtatni óhajtja, mint önálló és független tisztviselő; kívánatra óvadékkal is rendelkezik. Leveleket sziveségből továbbít Breuer Oszkár ur, joghallgató, Nagyvárád, Báthory-u. 16. szám. 5741

Stenográfia
Rákóczi-ut 60. sz. Magyar, német gyorsírásoktatás. Ingyenes gépírásoktatás az összes rendszerű írógépeken. A „Stenográfia” Országos Gabelsberger gyorsíró- és gépíróiskolában havonta új magyar, német gyorsírási, gépírási, kereskedelmi és sokszorosítási tanfolyamok nyílnak. Levelező és vitairási tanfolyamok. Okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai rendszerű tanfolyamok. Az intézet sokszorosító és másoló irodája elvállal mindennemű írás és diszjunkció elkészítését és sokszorosítását. A „Kalligrafia” széprásio osztályában fényesen bevált gyakorlati módszer követhető minden esetben sikeres gépírásoktatás. Mérsékelt tandíj. Beiratások naponta kizárólag Rákóczi-ut 60. I. em. Nem tévesztendő össze hasonló hangzású iskolákkal. Kérjen tájékoztatót. 288

+ Soványság +
Az egyedüli eredménytől kísért háziszser a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodási jótállást. Veszégyesség, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kiténtetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/I.

Automatikus tömegfőző,
patkányok részére 4 K. egereknél 2 K. 40 fill. egy éjjel 40 egeret fog felügyelet nélkül, időjárás nem befolyásolja, magától működik „Eclipse” sváb fogók ezer és ezer sváb és ruszli fogható egy éjjel drábjá 2 K. 40 fill. Mindenhol a legjobb eredmény. Szétküldés utánvét mellett. J. SCHÜLLER, Wien, III/E. Krieglbergasse 6. Számof elismerő- és köszönőlevél.

Réthy
név látható a valódi pemetetű ezukorka minden egyes darabkáján. 26796

Ajtók és ablakok
régii és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapvas rácszatok, kertkerítések, keramittlapok, Kehlheimi lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór
épület-bontós vállalkozónál Budapest, Nador-u. 72—74. Fiók-üzlet Sziget-ut 5.

LEGNAGYOBB Pénzelöléget

kaphat zongora, butor, varrógép, kerékpár, hintó, autómobil, könyvek és kuránsárakra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiséginkbe bizományba beraktározza.

TAUSZIK és TÁRSA
VI., GYAR-UTCA 21. SZ. TELEFON 83—97.

Penz-szekrények
újak és használtak, valamint kazetták és másoló prések legolcsóbban csakis Smitzer és Testvérénél, Budapest, VII., Dob-utca 16. sz. (Király-u. 13.) Gózdudvar kaphatók.

Modern urasági butorok
alkalmi vétele és eladása

háló-, ebédlő-, szalon-, uri szoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.
GROSZ SANDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14—09.



Beszélőgépek
kizárólag eredeti elsőrangú gyártmányok részlet-fizetésre is olcsón kaphatók.
MAGY. IPAR ES KERESKEDelmi R.-T. BUDAPEST,
VI., Király-utca 76. sz. Kérjen árjegyzéket!

Ingyen diszmunka!
Magyarország összes fürdőinek, szanatoriumainak, nyaralótelepeinek és ásványvizeinek részletes, illusztrált leírását levélbeni kérésre ingyen megküldi
Magyar Fürdőkalauz
kiadóhivatala
Bpest, Eötvös-u. 36., I. 9.

Mme. Vaiter
angol- és francia női szabónő Budapest, VIII. ker. Feeske-utca 8., I. em. 6. Elvállal minden a szakmába vágó munkát a legutolsó divat szerint legújabb kivitelben, szolid árk mellett. Átalakítások elfogadhatók. Gyászruhák 24 óra alatt készülnék.

Vadászfegyver
Ritka kedvező alkalmi vétel-egyenként is potom áron eladó. Közöttük Toplew-kulesu Lancaster 20 frt. Előrefekvő lakatszerkezeti, modern Hammerles 35 forint. Grener-záru. Bücksflinte 40 frt. Schnelleres Mannlicher 28 frt. Ejectoros (tölténykivető) Hammerles, 105 frt. Drilling, valódi Krupp aczélcsővelkel 65 forint. Winchester 35 forint. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodoghammerles, ugyanitt alkalmi ajándék tárgyak szébbnél-szebb dísz és használati tárgyak és Gramofon beszélőgépek valamint Görz, Zeiss, Voigtländer és más finom fényképezőgép, peresa fényképek és egy motorkerékpár nagyon olcsón azonnal eladó. IV/E. Egyetem-tér 5. szám. Radónál. (Nem Egyetem-utca. Telefon 105-82.

KWIZDA-FÉLE FLUID
Kigyó-védjegy.
Turista-fluid.

Rég bevált aromikus beörzsölés az inak és izmok erősítésére és edzésére. Turisták, kerékpározók, vadászok és lovasok által sikerrel használva elő- és utóerősítésre nagyobb ráruk után.
Egész üveg ára K 2.—
Fél üveg ára K 1.20
Kwizda-féle Fluid
Valódián kapható a gyógy-szertárakban. — Főraktár: Tó. 5k József gyógy-szertárnál, Budapest, Király-utca 12., Andrássy-u. 26.

!! Olcsó kölesönök!!
Tisztviselő kölesönt
6—6 1/2 ó-ra, 15—35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem akadály. Előzetes költség nincs! Díjazás utólagos! Felzalogkölesönt 4-4 1/2 ó-ra 4-62—5.05% annuitás mellett. Másodhelyre 6 1/2 ó-ra Óvadékokra azért 75% o-ig katonatiszteknek hadnagytól kezdve előnyös feltételekkel. Tározahított, Váltókölesönt gyorsan és előnyösen folyósítunk. Ingatlanok, erdők, bányák adásvétel. Osztályorsjegyek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk!! Minden felvilágosítás díjtalan! Képviseelő alkalmazhatunk! Kun és Társa bankbizományi és kereskedelmi iroda, Budapest, Rózsá-u. 29. III. 5. sz. Válaszbélyeg.

Magyar harzi kanári-tenyészde Debrecenben.

A ki egy énekes harzi kanári veszen, életben soha ennél jobbat nem teszzen, mert eloszlik ott a bu és vigtesz a ház, hol egy ilyen saigatoln kis madár larmáz. Fordíjon tehát bizalommal hozzám mindenki, aki a szép énekes kanarit szeret, megmondom a címet is, hogy könnyen megtalálják. Debrecenben lakom és kanarit nevellek. Agoston István nevem Magyarországon a hazum. 26. szám alatt lakom a Peterfia utca. énekes kanári darabja 7, 8, 10, 12 forint. Nyenyéztésre alkalmas rostényiek darabja 2 frt. Szállítás a legnagyobb hidegben is egészen csomagolva történik. Árjegyzék és ápolási utasítás ingyen. A legnagyobb tenyészde és széküldési intézet.

Állattulajdonosoknak, gazdáknak és állatkedvelőknek! Most jelent meg!

NE BÁNTSD AZ ÁLLATOT!
Az állatvédő törvények példákban. 80 képpel.
Írta K. Nagy Sándor. Második kiadás. Ára 3 kor. Kiadja a Franklin-Társulat Bpest. Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése, (Wodianer F. és Fia) részvény-társaságnál, Budapest, VI. ker. Andrássy-ut 21. sz. 45 minden könyvkereskedésben.

INGYEN DRÁGÁBB, MINT NÁLUNK RENDELT PÉNYKÉP NAGYITÁSOK
KÖNNY EGY ÉLET MEGYÁSÁRÚ KÉPEZ 5 KORONÁRT DÍSZES PASZPARTUVÁL 55-68 CEM. NAGYSÁBRAN CSOMAGOLVA 26 SZINES
OLAJKÉP
ÁRA 10 KORONA. KÉPVISELŐK MINDENHÖTT FELVÉTELEM.
SZAVATOSSÁG
MINDEN IRÁNYBAN RAFAEL PÉNYKÉP MŰTÁRSÁG BUDAPEST, VI. KER. ANDRÁSSY-UTCA 21. SZ. NYITÓUTVÁZ 1500 L. NAGYSÁBRAN MEGKAPJÁK MINDENHÖTT. CSOMAGOLVA, KERESZTELÉS ARANY-ÉREMMEL.

AZ EGYETÉRTÉS VASÁRNAPJA

HETI MELLÉKLETE AZ „EGYETÉRTÉS”-NEK



A spadassin.

Irla: VARADI ANFAL.

Pár nap előtt azt olvastuk a 1. pokban, hogy egy fiatal ember valamelyik kávéházban, vagy más, nem tudom miféle nyilvános helyen, olyan furcsa uton jutott egy amerikai párbajhoz, hogy „valaki” készakarva a lábára lépett, még neki állt feljebb az orra, még ő volt a kihívó, még ő ajánlott golyóhuzást s végül visszaadta a vesztes fél életét — tíz bankforintért.

Hogy hasonló eset nem abszurdum, saját élményeim beszélhetnek róla.

Jó néhány éve lehet, hogy mint „egyetemi hallgató” (ez a cím egyúttal némi vagyoni állapotról való kimutatas is a hét-nyolc év előtti filozófusnál) valaki azon örvendetes újsággal lep meg, hogy talált egy olyan vacsorálóhelyet a Terézvárosban, a hol huszonkét krajcárért nektárt és ambroziát kap az ember. Ez kellett nekünk!

Még aznap este — szürke, csunya, novemberi este volt — utnak indultunk, hogy fölleljük az ígért Kánaánt, a melyből Géza barátunk hozt — habár nem rudon — a reménység óriási szőlőfürtjét, biztatván bennünket a legvermesebb kilátásokkal, ugyannyira, hogy a csorda-utca táján már szentül meg voltunk győződve arról, hogy Frau Náni (a bornyu- és karó-utcák sarkán levő Eldorádó királynéja) még nekünk fizet, ha megeszszük a vacsoráját.

A környék nem volt a leghivogatóbb. A Terézvárosnak az a vége, a mely a mostani (akkor még csak papíron levő) Andrassy-ut és osztrak államvaspálya indóháza körül terül el, ma sem valami paradicsom. Akkor meg éppenséggel csak a teremtés első napjainak stádiumát élte, nem lévén ott egyéb, különösen novemberi estéken, sötétségnél, kaosznál és csuszó-mászó állatoknál.

Az expedíció négy tagból állott; Géza ur, a vezető, már harmadéves bölcsész s valami kőbányai leányiskolában helyettes-tanár. Gedeon és Sámson (nem ugyan a bibliaiak, hanem már az én íráságomban mindig kell valaminek akár az ő, akár az ujszövegségből lennie) s jómagam képeztük a négy — ha nem is evangelistát — de mindenesetre hívőt, a kik hiszik a feltámadást, a Terézváros jövőd megvilágosíttatását, meg a huszonkétkrajcáros vacsorát.

A hol az akkori csibe utcának a fűzfa térre nyíló végén az a félszázados téglarakás állott, megpihentek a vállalkozók.

— Te Géza! én azt hiszem, a ki „oda” megy vacsorálni, a hova te vezetsz, az egyúttal reggelire is ott maradhat.

— En meg azt hiszem, hogy az a „hotel” csak meztlábás uraságoknak való, mert azok nem törődnek a cipő romlásával ezen a rémséges vándoruton.

— Valóságos bucsujárás!

— Nem; kalvária.

— Csit! — békíté a pszeudo-Mózes a zugolódo Izraelt — fűjekkel és mannával tartalak jól benneteket, ha odaérünk. Ime, már a bornyu-utca bejáratánál vagyunk!

Csakhogy a bornyu-utca nem hiába viselte a nevét és nem hiába nyílt a tehén piacra, a mivel a bölcs városi tanács bizonyára azt az igazságot akarta képleg kifejezni, hogy a me'y négylábu állat bornyukorában indul meg ezen az utcán, az tenénné vénül, mire a végére jut. A karó-utca pedig, mely onnét épszög alatt fut neki az állatkert majomháza tájékának, az a leghosszabb karóról vehette az elnevezést, a mi csak a világon van, mert háromfertály órai



Návay Lajos v. b. t. f. a magyar képviselőház alelnöke, akin ezen a héten súlyos operációt végeztek kitűnő sikerrel

gyalogolás kellett hozzá, míg a végére értünk, a mely megint nem volt egyéb, mint — a bornyu-utca kezdete, miután a karó-, bornyu-utca és a tehén-tér egy épszögű háromszöget zárnak be s mindegyik ott kezdődik, a hol a másik végződik és viszont, a mint jobban tesszik. Géza csak a „táj megsejmléltetése és a topografiai tájékoztatás miatt” kerülte meg velünk ezt a triangolus diabolit, hogy annál jobb étvágyat csináljon a huszonkétkrajcáros vacsorához, a mivel megint Frau Náninak akart jobb kedvet csinálni.

Beléptünk a „vendégfogadó” a „hét választó-fejedelemhez” volt címezve, pedig jobban illet volna neki „az egyiptomi kilenc csapáshoz” való címzés, mert megvala abban piszok, sötétség, csuszómászók, a viznek ha nem is vérré, de veres és fehér boirra változása, a sáskaéhség s végül minden_elszűlött garas-

nak keserü halála, a melyet a tányér és evőeszközök használatáért kellett lefizetni mindenkinek, a kit balsorsa idesodort.

Első pillantásom a meglevő két asztal egyikére esett, melynél három szociál-demokrata kártyázott. Odaálltam az asztalukhoz, hogy lássam, miféle játékot követnek el, mikor Géza titokteljes arkifejezéssel rántott el onnét.

— Te! oda ne állj!

— Mért ne állnék, mikor engem ez a „sport” érdekel?

— Mert az veszedelmes.

— Hogy-hogy?

— Látnod azt a fehér cilindert?

(Csakugyan fehér cylinder volt egynek a fején.)

— Látom.

— No hát, az a „spadassin”.

— Mi az?

— Nem olvastad Kárpáthy Zoltánt?

— De igen. Hát afféle? . . . azzal vivó állásba tettem magamat s doppel-apell-lal citáltam elő Frau Nanit.

— Igen. Mindennap kihí valakit.

— Te, ugy látszik, nagyon ismered már a „Terrenumot”?

Gedeon elmosolyodott erre a diskurzusra. Megrendelte a huszonkétkrajcáros table d'hote-ot, azzal fölkelet s egyenesen odaállt a spadassin háta mögé.

A három kandidátus Hödel-Nobiling a kameleon nevü állat természetét parodizálta, azaz színeket játszott, magyarul ferblit.

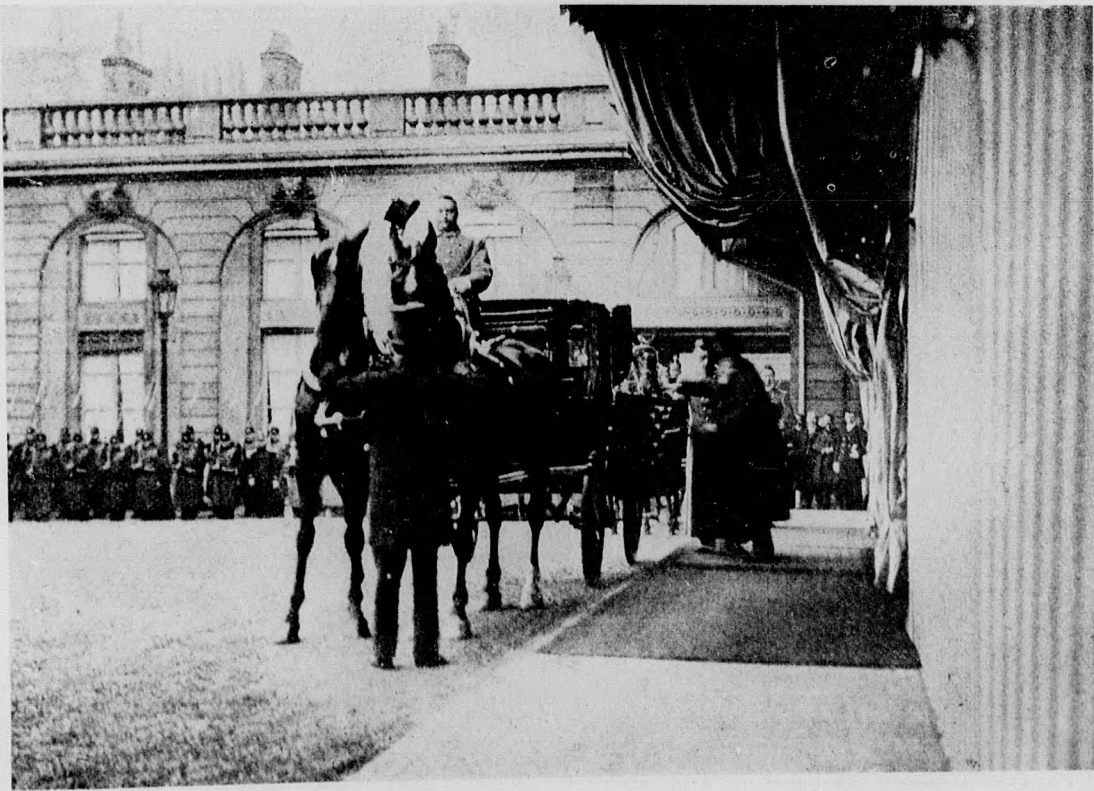
A spadassin adta a kártyát. Szomszédja, egy waffenrokkban és ugynevezett kukoricánadrágban parádirozó egyéniség „Mauz“-t kiáltott s öklét az asztalra csapta. A waffenrokkban nem volt aufschlag; vajjon hol lophatta?

— Tartom! — vágott belé a harmadik, valami fiaker-kocsis. A spadassin prófétai nyugalommal tartotta a kártyát.

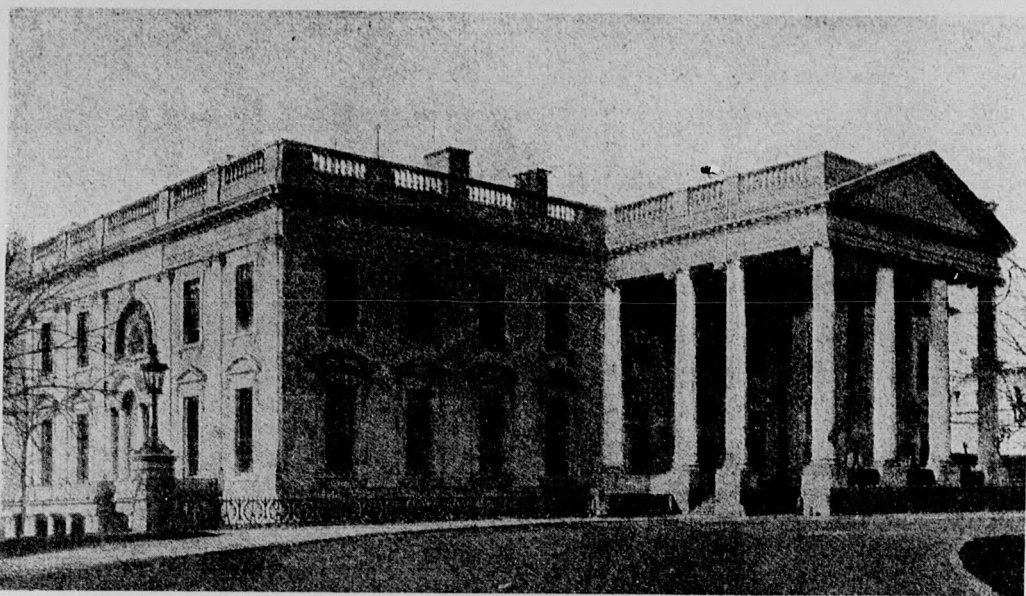
— Én is.

Megindult a játék. Gedeon nézte a kártyákat figyelmesen.

A fiaker-művész nagy szorongással csusz-



Az angol király Párisban. — VII. Edvard angol király a francia elnöki palota udvarán kocsiba száll, miután az elnökkel ebédelt.



Az amerikai Egyesült Államok elnökének palotája, a „Fehér Ház” Washingtonban, a melybe most költözött Taft William, az új elnök.

tatta végig a sok kővér napot látott kártyalapokat egymáson s felfohászokodva dobott ki — két hetest.

A waffenrokkos egy zöld kilencest, meg egy tők alsót vetett ki s folytatta a gusztát.

— Hivok négy krajcárt!

A fiakeros rémülten ejtette ki kezéből a kártyát. Ilyen nábobí hívásra nem volt elkészülve.

A spadassin szokrátessi nyugalommal csörrentette a hívott „összeget” az asztalra.

— Még vissza négyet!

— Adom. Mi van érte?

— Mit adunk ki?

... A waffenrokk splendifer gazdájának ez a szó szöveget ütött a fejébe. Élt a gyanuperrel, hogy amaz csak „kóloz”,

— Semmit.

— No hát akkor ide a „kasszával”.

— Mi van?

— Lássuk az öné!

A waffenrokk ráment a lépre. Huszonegy volt, kivágta.

A spadassin mosolyogva söpörte be a kasszát s leterítvén kártyáit, elegáns negélylyel selypíté e szöveget:

— Három disznó!

A waffenrokkos úgy elszörnyedt az értékes állatok eme sokaságán, hogy csak egy mély fohászban mert kitörni, mely úgy látszik egyképen illette meg a három disznót és a hat krajcárt.

Ekkor beledördül Gedeon a spadassin vállain át.

— Hiszen két makkdizsnó van a három közt!

A waffenrokkos megragadta a kiterített kártyákat.

— Az a! huj! gazember!

A spadassin pedig hagyta amazt szörnyűködni s nekifordult Gedeonnak.

— „Kend” szemtelenkedik itt hátul?

— Hm.

— Tudja kend, ki vagyok én?

— Tudom. Valami csirkéfogó spiller.

— Hujuj! Ezért meghal kend! Ha becsületes ember, hát párbajra megy velem.

— Szívesen, csak a kuriózum kedvéért is.

— De én csak amerikai párbajt vívok.

— Akár afrikait.

— A ki tőköt huz, megöli magát.

— Itt, helyben, azonnal.

— Áll, Huzzon.

Azzal Gedeon felé tartotta a végzetes kártyákat.

Gedeon meg arról volt nevezetes, hogy a legjobb kártyát, ha egyszer végignézte, elmondta hátulról sorba mindegyiket. Kihuzta a veres ászt. Akkor ő vette a kezébe a „paklit” s megkevervén (átkozott keverő keze volt!) odatartotta a „spadassinak”.

Az nonchalance-szal markolt bele — kihuzta a tők királyt.

Megrémült. Elfeledkezett magáról s kiszalasztott a száján egy végzetes mondatot.

— Hiszen a bal hegyén a vörös király van megcsipve!

(Igy volt megjelölve a kártya.)

— Igen, — mond sztoikus nyugalommal

Gedeon, — láttam, de én a tők királyt is lecsiptem. Nem tudtam, hogy maga hátulról is ismeri a kártyát.

— Jaj!

— De se baj, úgy sem árthat már vele senkinek, mert most meghal?

— Ha én egyet füttyentek...

— Hát idejön a policáj. Hoztam azt is; itt várnak a sarkon. Három már ott ül! — Azzal ránk mutatott.

A fehércilinderesben meghült a vér.

— Akkor én hívom be a policájt.

— Előbb meghalsz! — azzal a zsebébe nyult.

— Irgalmazzon, uram, nem vagyok én...

— Becsületes ember! — egészíti ki Gedeon — különben nem huzódoznék.

— Soha nem is voltam, de az leszek, csak még egyszer engedjen meg!

— Nem lehet. Az élet drága dolog, azt nem szabad ajándékozgatni!

A spadassin térdre esett. No csak ez kellett a fiakkerosnak és az ő barátjának, hogy minden respektusok elmenjen a vélt nagyságtól. Nekirohantak.

— Add vissza a pénzemet!

— Az enyémet is!

— Te gyáva!

— Te mertél minket fenyegetni?



Taft Helén, a „Fehér Ház” új „hercegnője.”

— Nesze, nagy duellista!

Azzal nekiláttak irgalmatlanul az „elégtelnek” s ha Frau Náni közbe nem jön, még Isten tudja hová fejlődik a dolog.

Frau Náni azonban markos személyiség volt. Azon pios arccal a konyhából kanaltól berohanni, forró-zsiros vaskanállal a két támadót pofonvegni, a megtámadottat galléron kapni, bizonyos „buzdító” megindítást adni az ellenkező oldalon s aztán a röperőnek szabad utat engedve az ajtót felrántani; egy perc műve volt a hős amazonnak. A mint a „casus belli” kirepült az ajtón, természetesen, hogy a két megtámadó is utána rohant, ott künn folytatandó, mit itt benn elhagyott. Otkünn aztán folyt tovább a három pretens háborúja.

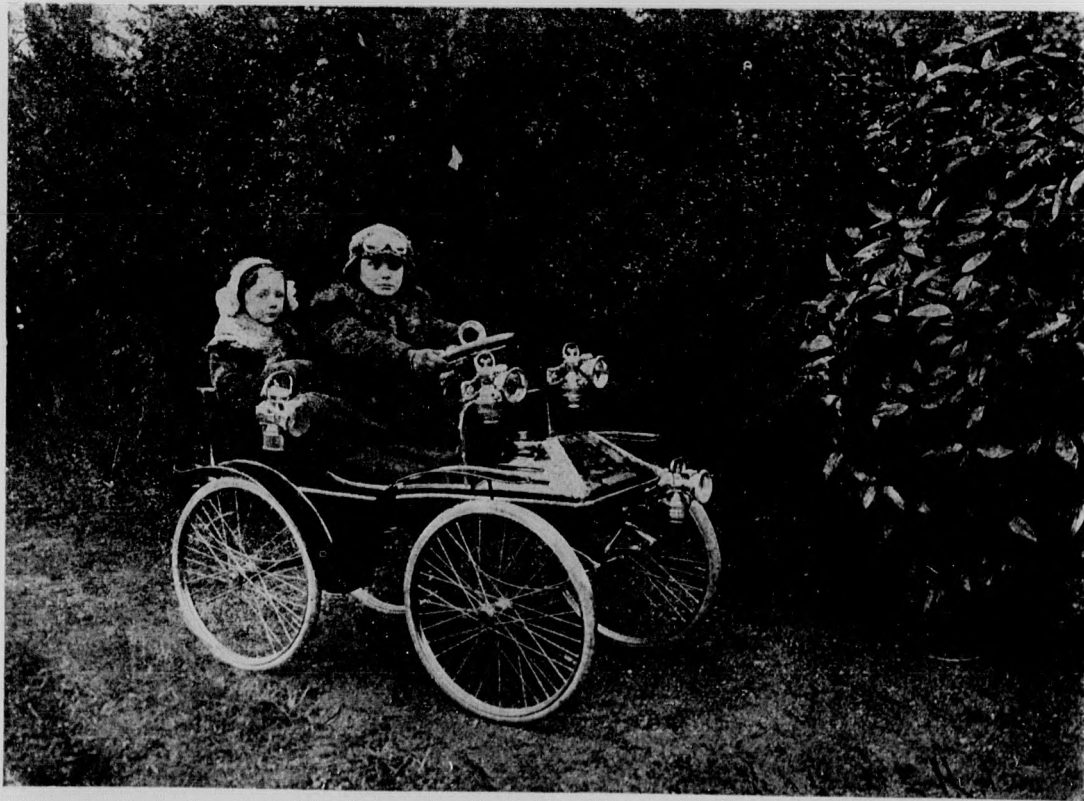
Frau Náni pedig hozzánk lépett e szókkal:

— Már most „azoknak” a vacsoráját is maguk fizetik meg, mert látom, hogy jó barátságban vannak egymással.

— Nesze, Géza, Ez is a huszonkétkrajcáros vacsorával jár!

Géza pedig váltig azt erősítette, hogy szívesen megduplázná máskor is a prix-fix-t, csak hasonló épületes dolgokat láthatna.

De én ugyan nem!



Gyermek-automobil. — Egy middelburgi gyáros csinos gyermekautomobilt konstruált, amelyet a gyermek a biciklihez hasonlóan a lábával hajthat.

Rettegés.

A ködös, barátságtalan novemberi nap hamar nyugalomra tért. Négy öblös, aztán lassanként elhaló kongás a közeli székesegyház tornyáról még csak a délutánt jelzi, s dacára ennek, az utcai lámpák világa egymásután kigyulad. Az elektromos lámpák fehér golyóinak fénye csak elmosódva hatolhat át a ködös, nedves légrétegek, miáltal a nedves utcák még nyomorúságosabb képet mutatnak. Egyenként, kisebb csoportokba oszolva hagyják el a takarékpénztár alkalmazottjai a hatalmas épületet, egy-egy bucsusztót váltanak, aztán mindegyikük külön siet otthona felé. Hat óra felé az igazgatók is befejezik a felügyelőbizottsági ülést, az öntöttvasból készült rácsoskapu bezárul mögöttük s a mellékfolyosóról is eltakarodik néhány trécselő tisztogató.

Nemsokára az egész épület mélyes csendbe borul; az utca zajából egyetlen hang se hatol fel a hallgatag helyiségekbe, melyeken csak az éjjeli ór egyhangú léptei hangzanak végig. Lassan végigvándorol az irodák, az előszobák, gépiesen meg megpróbálván minden egyes zárat, minden egyes kilincset. Lehalad a lépcsőn a biztonsági helyiségek felé. Tekintete közönyösen elsiklik a nehéz ajtó mellett, mely a biztonsági terembe vezet. Én Istenem, ki is akarna elvinni valamit



Balkáni képek. — Bosnyák és hercegóc lányok.



Balkáni képek. — Hercegóc férfiak.

De félre most már minden haszontalan aggodalommal. Az éjjeli őrrel a legközelebbi két órán át nyugton lehet, aztán pedig már túljár hegyen-völgyön. Később pedig? Cinkusan mosolyogva tekint a lábai előtt álló pléhdobozra. Mielőtt távoznék, a doboz belsejében levő mesterséges óraművet felhuzza s pontosan hatvan perccel később nitroglicerin is megteszi a hatását. Pokoli terv, melynek végrehajtása minden nyomot eltávolít.

Még egyszer az az éles, megerőltető hallgatódzás. Semmi nesz! Néhány pillanatig a kulcsokkal bibelődött most a férfi, majd halk zizegés a zárbán, aztán rövid koppanó hang s az ajtó nyitva áll. Könnyen, játszva fordul meg a nehéz felület, a mögötte levő rácsos ajtó is egy perc alatt felnyílik s most másodszor lélegzik fel újból. Megtörtént. A pokolgépet gondosan a bolthajtásos terem közepére helyezvén, reszkető kézzel nekifog a letéteket tartalmazó rekeszek kiürítéséhez. A verejtéktől nedves hajszálak homlokához tapadnak, arcába lógnak, melynek csak a kísérteties szemek kölcsönöznek életet. Ezeket rakott már zsebre s ujabb és ujabb gazdag kincsen akad meg szeme — százezreken. Ezeket is zsebre gyűri. Elég — most már csak nyugalom — többet már úgy sem vihet el, csak meg kell őrizni a hidegvért. Forró, sajnálkozó pillantást vet még a megsemmisülésre szánt kincsekre, aztán lehajol a pléhszelencéhez s megindítja az óraművet.

Kety! — tulszigázott idegei — összebor-

zong. — Csak el! — De megakad a lába. A finom rácsos vasajtó becsapódott. No de hiszen nála van a kulcsa. A kulcs! Hol is van csak? — Én Istenem, ezek az idegek! — Csak csendesen, higgadtan most...

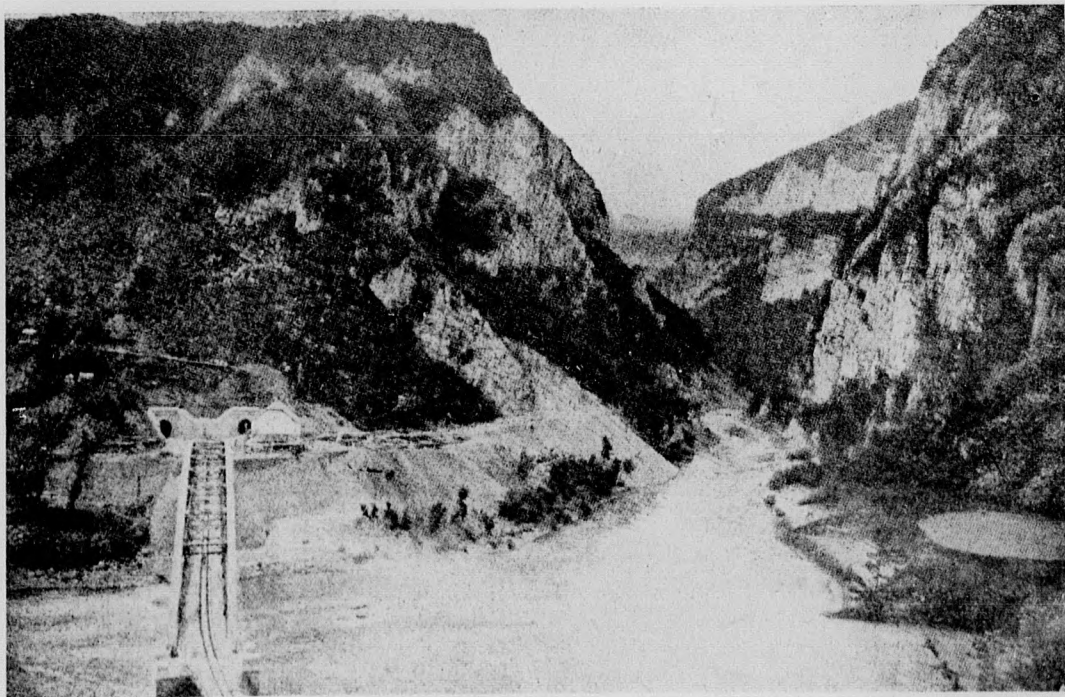
Emberfölötti erővel csendes, logikus gondolkodásra igyekszik most. Nem hagyta a kulcslyukban, tehát itt kell lennie a teremben Csak most össze ne roppanjon! Először jobbra ment, aztán hátra felé, — de nem, először hátra...

Hatalmas Isten! Csak nyugalom, minden összezavavarodik a fejében, halántékaiban lázasan lüktet a vér. Tehát először hátrafelé, aztán... kety, kety — kety, kety — kety, kety — egyenletesen dolgozik az óramű, kísértetiesen, fenyegetően int, hogy mulik az idő Hirtelen borzadály fut végig az ember testén. Megbénító félelem kuszik az agyába. — A gép! — az óramű!...

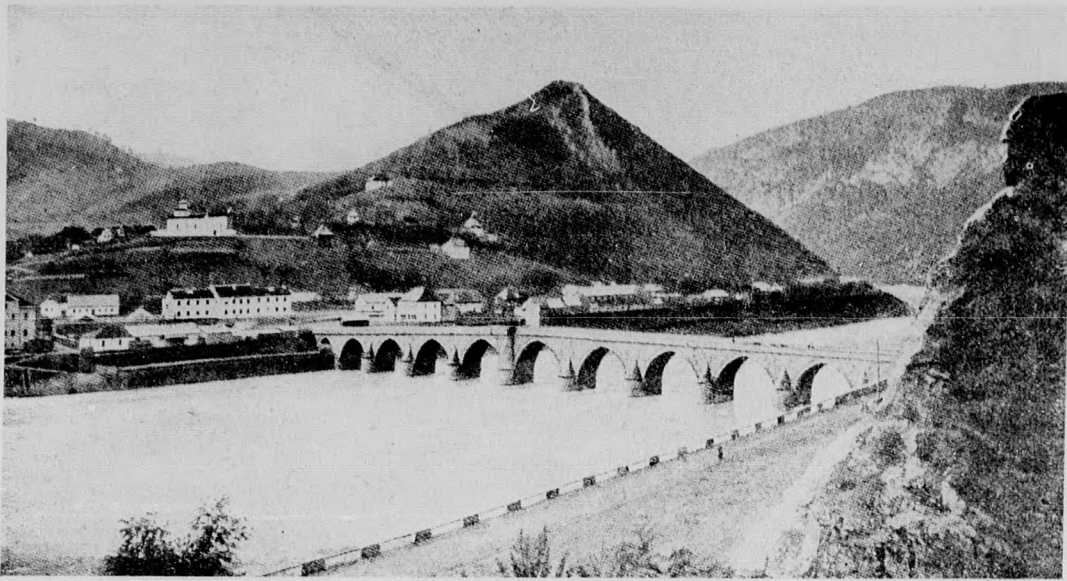
Meg nem állíthatja; ha már elindult, kétségtelen robbanás. Kirántja zsebéből az órát, hadd lássa mennyi idő mult már el azóta, hogy megindította a pokolgépet; de reszkető kezeiből kisiklik a sima aranyóra s a kemény padozaton nagyot koppanva, eltörik. Megrémülve nézi a művet. S a terem halotti néma csendjében a pléhszelence elernyesztő ketyegése hallatszik. Minden egyes hang a kétségbeesett ember agyvelejéig hatol s a higgadság s nyugalom utolsó porcikájától is megfosztja őt. Az ajtónak rohan, megráncigálja az acélhálo

onnan! Minden egyes lépése százszoros visszahangot kelt, aztán halkabbá, bizonytalanabbá válik, elhangzik. A felső szobákban valahol becsapnak egy ajtót. Néma csend!

A folyosó homálvából egy férfialak válik ki, mely óvatos, hangtalan léptekkel a folyosó megvilágított részébe lép. Az elektromos lámpa egy elegánsul öltözött alakra, halvány, szakállas arcra, sötét réveteg tekintetű szemekre esik. A férfi mélyen felsóhajtva megáll a biztonsági terem kapuja előtt s egy hosszabb pléhdobozt helyez maga mellé a padlóra. A néma csend tüfeszített idegeire nyomasztólag hat, de lerázza magáról a kellemetlen érzést s megtörli nedves homlokát. Örültség! kísértéktől való félelem?! A gondosan, raffinerával kiesztelt terv idáig már sikerült, az utolsó része meg már pusztá gyerekjáték! Észrevétlenül bezárta magát, a hirtelen megbetegedett főpénztárnok helyettesítésében minden kulcs nála van s most ime legmerészebb álmának megvalósulása előtt azon cél előtt áll, melynek fele életét szentelte volt. Törhetetlen szívósággal évtizedeken keresztül a lelkiismeretes, megbízható hivatalnok szerepét játszta, míg végre hátrálatlan bizalomban részesült. Arany gazdagság! — ezekkel a hatalmakkal akart most uralkodni, élvezni!



Balkáni képek. — A bosznia-keleti vasut Drina-hidja.



Balkáni képek. — A boszna—keleti vasut mentén fekvő Visegrád, 1879-ben épített, 179 méteres hídjával.

szemeit, nekidől a finom drótszövetnek. — hiába — a vékony drót legkétségbeesett erőlködésének is ellentáll. Remegő térdei roskadozni kezdenek s száraz ajkain rekedt, hörgőszerű lélegzet tör elő. Gyermekekorának félelemérzete, a magány, az elhagyatottság, a tehetetlenség ónsulya nehezedik a mellére. Törbe esve, mint a vadállat, a megsemmisülésnek odadobva

Imádkoznék, sirna, de egyetlen hang se jön az ajkára. Mintha valami fojtogatná a torkát, nem tud már nyelni sem s tépi le a nyakendőjét. Felkuszik valami a hátán, karmait mélyeszti vállába s az iszonyat hörgő kiáltásával ugrik a magasba a szerencsétlen. Tehetetlen dühvel kapaszkodik a sodronyfonadékba, rázza emberfölötti erővel, míg csak ki nem tör száján a tajték. Azután kimerülve, reszketve nekitámaszkodik a pillérnek s üres tekintetű, kétségbeesett pillantással bámul maga elé. Zsebében zörög a bankjegy, cseng az aranypénz, százezrekre rugó érték és neki — neki e kincsekkel együtt kell elpusztulnia. — Nem! Nem akar elpusztulni, ki akar szabadulni, — a kulcs, hisz itt kell neki lenni, még nem késő, vagy mégis?

Mikor is indíthatta meg a pokolgépet? ... öt perc előtt? ... harminc perc előtt? — Nem, hiszen nem mulhatott el még annyi idő, az lehetetlen; az ördögbe is! — a kulcsot, a kulcsot! — Kety, kety — kety, kety — kety

Térdreborult és rettegésteljes pillantással mered szeme a gépre. Az óramű már nem ketyeg, lejárt. Kiáltani akar, de egyetlen hang se jö ki a torkán. Védőleg maga elé tartja karját, mintha elodáznai akarná a borzasztót — forog körülötte minden — úgy látja magát, amint picit gyermek gyanánt édes anyja ölében ül és rémes, iszonytató sikoltásba tör ki. A pléhdoboz belsejéből kerettyelő hangok hallatszanak, szeme kidülled a fejből s mindkét kezével nyakához kapva, előre bukik arccal a földre.



Balkáni képek. — Drinamenti szerb paraszt típusok.

Másfél óra múlva az éjjeli őr lépteinek zaja hallatszik. A biztonsági helyiség ajtaja tárva-nyitva. A vészjel rögtön előcsődini a rendőrséget, mely az összekötő második ajtót minden nehézség nélkül kinyitja. Borzadva nézik a hivatalnokok a megtört szemű, eltorzult arcu tetemet s hallgatva, némán hozzálátnak a vizgálatához. Az elhaltak egyik zebében ezres bankók alatt eltemetve, ráakadnak a közlekedő ajtó kulcsára, a terem közepén pedig ott áll egy ritka művészettel összeállított pokolgép, melynek elpattant a rugója.

Jusszuf, a bölcs.

Jusszuf felesége ekképpen szólt az urához:

— Miért hagyod el úgy magadat és miért siránkozol? Hiszen így mindketten az éhínségnek nézünk elébe. Miért nem látsz valami munkát után?

Jusszuf így válaszolt:

— Mit csináljak, ha az emberek nem adnak munkát?

Erre az asszony ezt a tanácsot adta neki:

— Menj a piacra, ott most országos vásár van és jövedőlj az idegeneknek.

— De hogyan lebbentsem fel előttük a jövedő titkait, mikor még annyim sincs, amivel szegény fejemet betakarjam?

Az asszony körülnézett a szegényes szobában s egy sarokban egy nagy sárgahéjú tökört pillantott meg. Kettévágta s felét Jusszuf felé dobta. Aztán parancsolólag szólt hozzá:

— Most pedig takarodj!

Jusszuf elindult. Leült a piac egyik sarkába s szemeit busan a földre szegezte. A kíváncsiak csakhamar közrevették s kérdezték, ki legyen s miért tette fejére a tökört. Jusszuf nem felelt s fejét továbbra is lesütve tartotta. De nemsokára szájról-szájra járt a hír, hogy egy neves bölcs ül egymagában a vásár-

téren egy sarokban s ismét egész serege a kíváncsiaknak járult Jusszuf elé.

Egy kereskedő hódolatteljesen kérdezte tőle:

— Oh, nagy sejk, elvesztettem a szamaramat, mondd, mitévő legyek? Mondd, hol akadhatok reá s én gazdagon megjutalmazlak.

Szegény Jusszuf szeretett volna a föld alá süllyedni s titokban megátkozta a feleségét.

— Miért is fogadtam szót neki — gondolta keserűen. — Most már kell valamit mondani ennek az embernek, de mit?

Szívét rossz sejtések mardosták, de leküzdve izgatott-ágát, így szólt:

— Menj a temetőbe, te bánattól gyötört ember, ott mindenki vigaszt talál és nyugalmat lel.

Csupa véletlenségből úgy történt, hogy a szamar ott legelt a temető szélén s így gazdája rátalált. Örömtől eltelve öt darab ezüst pénzt adott Jusszufnak, aki boldogan ballagott haza.

— Lásd mily jó volt, hogy megfogadtad szavaimat — bizonykodott az asszony.

Ezután mindketten gond nélkül éltek addig, míg tartott a pénzben. De a muló boldogságának csakhamar vége volt és az asszony megint kiküldte férjét a piacra. Jusszuf ismét fejére tett egy fél tökört s kiült a mulkoti helyére. A hír, hogy a bölcs újból megérkezett, mint a futótűz terjedt el a városban.

Ember-ember hátán tolongott s mindenki kérdésekkel ostromolta Jusszufot. De Jusszuf nem felelt, mert attól tartott, ha nem sikerül jövedőlése, csufosan megverik. Főlemelkedett helyéről és mintha mély gondolatokba lenne merülve, hallgatagon tovább indult. Elhatározta, hogy csak olyannak felel, akinek külseje is elárulja, hogy gazdagon meg fogja őt jutalmazni.

Alig indult el, máris találkozott egy díszes kaftánba öltözött kereskedővel, aki elpanaszolta neki, hogy elvesztette pénzes zacskóját. Jusszuf figyelmesen vizsgálta őt s így gondolkodott:

— Ennek az embernek tiszta s puha a bőre, tehát kétségkívül most jön egyenesen a fürdőből. Nem volna-e jó, ha azt mondanám neki, hogy pénzes zacskóját onnan jövet vesztette el?

Már szólni akart, midőn észrevette, hogy felette egy varju repül, melynek karmai között van egy pénzes-zacskó. S amikor a madár megpillantotta a tökört a Jusszuf fején, egyenesen feléje csapott s eközben kiejtette a szájából a zacskót, hogy az éppen Jusszuf lábai elé esett.

A kereskedő, aki a dolog történetéből mitsem sejtett, rendkívül megörült, hogy ismét visszakapta pénzét s Jusszufnak öt aranyat adott jutalomképpen. A bölcs hirneve gyorsan emelkedett s Jusszufot lelkes üdvözlők között kísérték a hazafelé vivő úton.

Ebben az időben történt, hogy a szultánnak ellopták rendkívül nagy értékű drágakövekkel teleterakott kis ékszerszekrényét. A tolvajok, kiknek rendkívül jól sikerült ez a lopás, csak a kedvező alkalmat várták arra, hogy a



Balkáni képek. — Vízárúsnők Belgrád utcáin.

városból feltűnés nélkül távozhassanak. A szultán, kihez szintén eljutott Jusszuf híre, magához hívatta s parancsolólag kérdezte tőle:

— Mondd meg, hol vannak kincseim?

— Oh hatalmas padisah, a szegények és szerencsétlenek védelmezője, én nem tudom! — szólt Jusszuf félelemtől remegő hangon.

— Ha mátol számított hét nap alatt elő nem hozod kincseimet, úgy elevenen megnyuzatlak! — rivalt rá a haragos szultán.

Jusszuf kétségbeesetten indult hazá.

— Látod, — szólt feleségéhez — mily szerencsétlenségbe sodortál engemet. Hét bab-szemmet vett magához. Fejére hamut hintett s kiült ajtájának küszöbére, hogy ott gyászoja önmagát előre. Mikor a nap az ég karimája felé hanyatlott és az est homálya kezdte bon-togatni a szárnyait, Jusszuf kétségbeesetten szólt:

— Most haladt el az egyik.

Ezt tudniillik a napra étette s ezzel azt akarta jelezni önmagának, hogy ezzel a nappal is kevesebb ideje maradt élni.

A tolvajok, kik ellopták a szultán kincsét, szintén hallották Jusszuf csodás híreről s egy közülök állandóan a kis lak közelében tartózkodott. Ez éppen akkor hagyta el rejtekhelyét, mikor Jusszuf a fenti kijelentést tette... Meghallotta a bölcs Jusszuf szavait s annak ezt az értelmet adta:

— Most haladt el az egyik, az ékszer-tolvajok közül.

Megdöbbenve tett jelentést társainak. Ezek nem adtak hitelt szavainak, hanem másnap este egy másik társukat küldték ki lesre. Mikor a nap leszállt, ismét megszólalt Jusszuf szomorú hangja a küszöbön:

— Most haladt el a másik.

A tolvaj fogvacogva csuszott vissza társaihoz.

Aztán kiküldték a harmadikat is.

— Ime, most haladt el a harmadik és már csak kevés marad vissza — szólt akkor este busan Jusszuf.

— Allah kegyelmez nekünk és végy oltalmadba! — kiáltott fel a tolvaj és eszevesztetten rohant társaihoz. Abban állapotok meg hosszás beszélgetés után, hogy a bölcsnek átadják az ékszereket és bűnbánóan bevallják bűnüket.

Igy is történt. Jusszuf megígérte nekik, hogy nem fogja őket elárulni. Nagy örömben, hogy ily könnyen jutott az ékszerekhez, elfelejtkezett a feddő prédikációról is, amelyre pedig a tolvajok el voltak készülve.

A szultán megörült, hogy visszakapta ékszereit s a bölcsét illoen megjutalmazta. Egyben parancsot adott, hogy palotájában fényes lakosztályt rendezzenek be a számára. És Jusszuf ezentúl állandóan a szultán társaságában tartózkodott.

De neki nem igen tetszett ez az intézkedés, mert attól félt, hogy újabb incidens történik s ez balul üthet ki.

Egy napon künn sétált a szultánnal azután.



Óriás lány és liliputi. — A bécsi panoptikumban most két magyar leány látható. Az egyik Magyarország legkölösszalásabb „baktis”-e, a másik nem nagyobb egy babánál. Az óriás leány 15, a liliputi 18 éves.

árnyas kertben. Az udvari bölcsöt bizarr gondolat nyugtalanította.

Mi történnék, ha a szultán fejére ütnek? — mondta önmagának. — Ó bizonyára azt fogja hinni, hogy örült vagyok s akkor elbocsát udvarából.

Nem soká töprengett a dolgon, hanem hatalmas csapást mért öklével a padisah fejére. A szultán tróztatós dühbe jött s utána rohant a gyorslábú merénylőnek. De alig teit néhány lépést, nagy földrengés támadt s a hatalmas palota összeomlott.

A szultán a csodálkozástól alig tudott szólni.

— Mondd, szent lelkű férfin, mivel jutalmazlak meg? — kiáltott aztán Jusszuf

Jusszuf a lábai elé vetette magát:

— Hatalmas padisah, ha kegyeddel akarod kiténtetni legkisebb szolgádat, úgy csak annyit kérek tőled, ajándékozz meg egy számmal s adj hozzá árukat, amikkel kereskedhessem. Így nyugodtan megkeresem mindennapi kenyere-met és nem kell folyton rettegnem életemért.

Aztán elbeszélte a szultánnak azokat a véletlenségeket, melyek őt a bölcs elnevezéshez juttatták. A szultán nevetett a különös történeten s mivel ő igazán bölcs volt, megkegyelmezett a szerencsétlenségnek. Sőt még kérését is teljesítette.

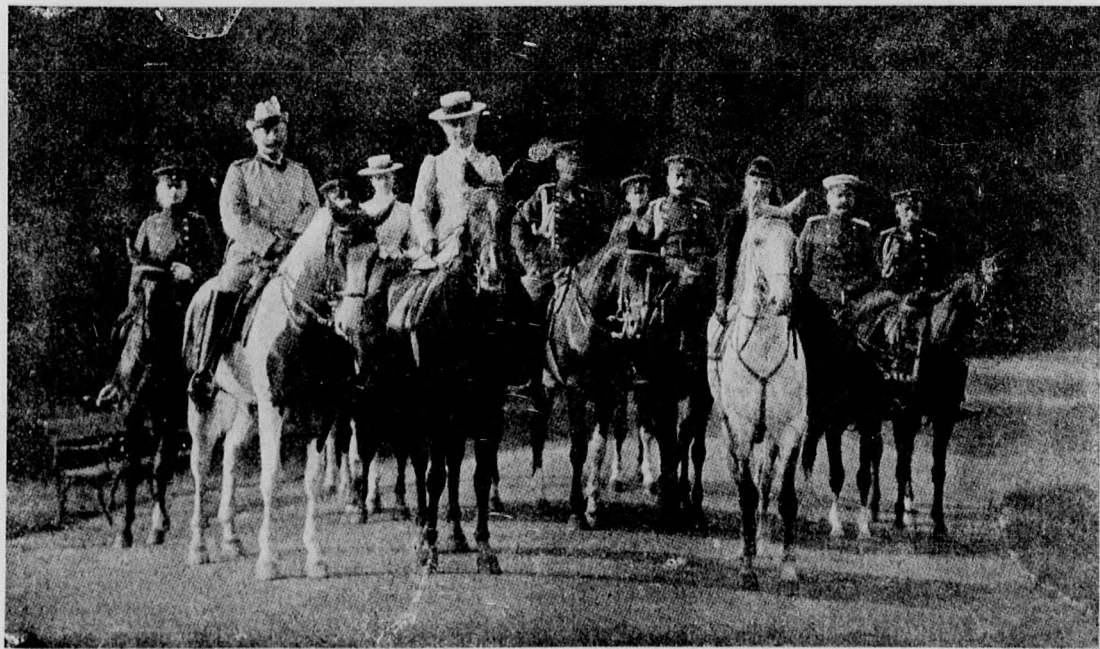
Ettől kezdve Jusszuf mint egyszerű kal-már vándorolt a világban faluról-falura, míg végre a halál őt is elszólította az élő bölcsök sorából.

Asszonyhűség.

Kopott, unalmas régi nóta
— Mit ér, hogy mindig új marad!... —
Tegnap — még mást ölelt a karja,
S ma — lángzó csókot másnak ad.
Tegnap még esküdött az égre
S a könnye hullott szüntelen,
Ma már kacag, ma már feledte,
Ma már a más keblén pihen...
Nem új, csak egy-egy változat,
S a kopott nóta megmarad!...

És mégis, — miért? — az Isten tudja!
Van a ki sírni tudna rajt,
Ki gondol bus tragédiára
Ha valakit a sirba hajt.
Egy-egy csalódás, könnyező szem,
Ha rózsát porba hullat lát...
Pedig, melyeknek hangja nincsen
Azok a nagy tragédiák!...
A többi egy-egy változat,
Kopott nóta — mely új marad!...

THOMÉE JOZSEF.



A német császári pár és Viktoria Lujza hercegnő kíséretükkel.

Apró hirdetések.

I.

Két óra volt, amikor összeszólalkoztak és három órakor már egy és ugyanazon kupében ültek, hogy örökre elszakadjanak. Jeanette New-Yorkba utazott, Bill pedig New-Havenbe. Bill éppen szembe került a fiatal leánnyal s meglehetősen kínosan érezte magát, amikor annak szuró tekintetét magán érezte.

Haraggal váltak el. Bill valamivel felingerelte, Jeanette pedig nem az a leány volt, aki packázni enged magával. Ő is megmondta a maga véleményét s így aztán szó szót követett, az évődésből harag lett.

Pedig Bill mily gyengéd volt azelőtt Jeanettel szemben. Ugy becézte, mint egy kis gyermeket s tenyeréből adta neki a legjobb falatokat. És most! Szétváltak — örökre...

Jeanettel szemben egy tükör lógott a falon s abban kényelmesen láthatta utitársait. Billnek azonban csupán a hátát láthatta, arcát nem. De mi ez? Bill élclapot olvas?... Ez lehetetlen, ez több a soknál! Most, ebben a pillanatban képes ostoba vicceken mulatni. No, itt már nincs bocsánat!

Arca szinte nekiperült s hogy izgatottságát leplezze, kinézegetett az ablakon. Nézte a fákat és a táviróoszlopokat, amint szédítő rohanással rebentek el előtte. Aztán dobolni kezdett az ablakon ujaival, jó hangosan, hadd lássa Bill, hogy neki is jó kedve van s nem törődik a dologgal.

Különben is, hogy merészeit Bill vele egy vonaton utazni? Már csak csupa tapintatosságból is úgy illett volna, hogy ha nem is más vonattal, de legalább is más szakaszban utazzék. De hát... Eh, hazamegy, legalább ott-hon elfeled mindent. Hisz az idő megtanít feledni!

Önkénytelenül is ujára tekintett, amelyen pár órával azelőtt Bill gyűrűje fénylött. Egy kis halvány karika még most is jelezte a helyét. És most...? Vége mindennek, szerelemnek, boldogságnak...? Most kezdődik a bánat, a szomorúság s mai nappal még a remény is meghalt volna az ő számára...?

Oh, ez kegyetlenül fájdalmas szó!

Mindössze huszonnégy éves volt s már úgy képzelte, hogy neki a rózsátörő is csak bánatot terem.

Oda van minden öröme, gyermeklelkének bohó tréfái, ábrándos szemeinek mosolygása. És milyen jó fiú volt az a Bill. Mindig volt a zsebében vagy cukor, vagy új könyv, üres kézzel sohasem jött, sőt sokszor többet is adott ki, mint anyagi ereje megengedte. A jó Bill...

És most ott ül három paddal előrébb és egyéb szórakozás híján, ostoba, öreg és jóízű emberekkel, már többszörösen levetett, elnyűtt adomákon nevet!

Fanyar lehet az a nevetés!

Aztán a vonat megáll. A szakasz ajtaján egy kis rongyos fiú lép be és sívító hangon kiált:

— Ujságot vegyenek! Ujságot! Legujabb kiadás.

És ahogy látja, hogy az utasok nem nagyon mozdulnak, Jeanette felé kiált:

— Vegyen nagysád egy ujságot, ma még egyet sem adtam el...

Olyan könnyörögve mondta, hogy a leányka szíve mezesett rajta:

— Adj egy „World“-ot — kiáltotta hangosan, hogy mindenki meghallja, majd félig fennszóval tette hozzá:

— A tegnapi számban a nőtlenség előnyeiről volt benne egy cikk, de nem volt befejezve, talán ma itt lesz a folytatása...

A cikkancs lehangoltan szól:

— Sajnálom kisasszony, nem szolgálhatok, de azonnal hozok, csak egy kis türelmet kérek.

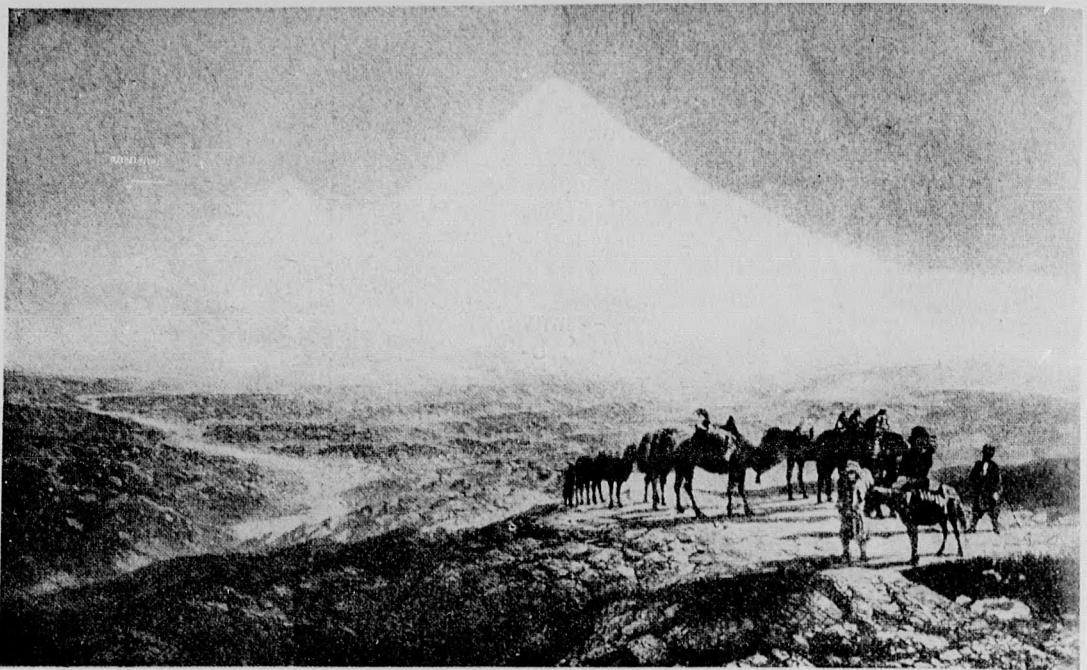
Elrohant, hogy idejére visszaérjen s az alatt Jeanette tovább dobolt az ablaktáblán s a tükörből látta, mikor a fiú visszajött:

— Sajnálom, már elfogyott minden példány...

Jeanette boszusan toppantott kicsi lábával:

— Akkor hát adj egy „New Herald“-ot.

— Azzal sem szolgálhatok — felelt a



Kaukázusi képek. — Ararat hegye Erivan mellett.

fiú — de tessék parancsolni egy más reggeli lapot.

— Nem kell.

— Azért itt hagyom, mert az az utó a harmadik ülésen küldte és az árát is kifizette.

A leány felelni sem tudott már a gyerek-

ujra az ablakhoz ment, anélkül, hogy csak rá is pillantott volna az ujságra.

Jó ideje hevert már a pamlagon az érintetlen lap, amikor Jeanette egy hirtelen mozdulatával véletlenül a földre dobta. Amikor utána tekintett, meglepetve látta, hogy a lapban egyes apróhirdetések erősen körül vannak



Párisban díjjal jutalmazott női frizura.

nek, mert az csak ledobta a lapot és kiugrott a szakaszból. Csak a szomszéd kupéból hallatszott harsány kiabálása:

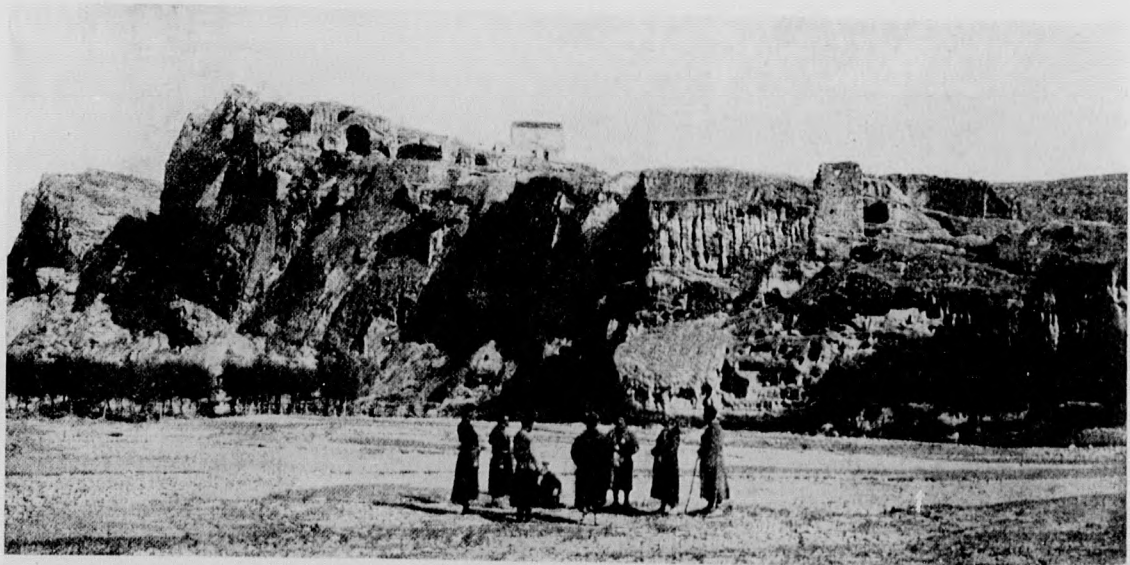
— Ujságot vegyenek! Legujabb kiadás! Jeanette kövé meredten állt egy pillanattig.

— Szentelen...! — sziszegte magában s

kék írónnal kerítve. Fölvette a lapot és olvasni kezdett.

Egyetlen alkalom kitérő papagályokat venni, Mrs. Guyne, Bondstreet 7.

Bösendorfer, jó karban eladó.



Kaukázusi képek. — Uplisz—Tziche, barlangváros Gori közelében

majorkörül ólalkodott. Egyszer egyedül találkozott vele s már ajkainak mormogása is rettegéssel töltötte el a leányt. Vajon megkockázthatja-e vele a találkozást az erdőben? És mégis, mindenáron értesíteni kellett Mathieu bátyót, mert arról van szó, hogy fontos okmányt írjon alá a jegyzőnél. A szegény kicsike összeszedte minden bátorságát s nekivágott az erdőnek, erősen feltevé magát, hogy ellene fog állani a világ minden farkasának.

Az időjárás meleg volt, noha az ősz már közeledett. Alacsonyán járó felkők lebegtek az erdő felett s a délnyugati szél álomba ringató susogással rázta a fák koronáját. A moha sötétzöld gyeptét a nyár legutolsó virágai tarkították. Valami megmagyarázhatatlan álmoság lebegett a levegőben. A madarak lustán és némán repkedtek, a méhek egykedvűen, lomhán szálltak virágról virágra.

Aline eleinte gyorsan haladt, mert félt a farkastól. Azután meglapított a lépéseit s mert fáradt volt, le kellett ülnie. A hely, hol lepihent, tisztas volt, melybe három keskeny, a távolban elvesző ösvény torkollott. A gesztenye- és sycamore-fák alatt virágok tarkították a puha gyeptet. A gyönyörű nyárutói reggel melege álmra csábított. Aline tovább maradt ülve, mintsem maga is akarta, miközben ábrándosan rágicsálta a lehullott falevelek nyelét. Álmodozásából halk zöreje ébresztette fel. A leány fel akart emelkedni, de a rémület leszögezte. Az történt, mire éppenséggel nem volt elkészülve: a bokrok közt ott állt egy valóságos farkas és az ágak résein át két kegyetlen szem villogott feléje.

A kézzelfogható veszély kevesebb félelmet okozott neki, mint előbb a bizonytalantól való rettegés. Egy ugrással talpon termett s erősen szembenézett a dűvással, mint, ahogy halotta, a vadászok szoktak tenni. Azután lassan megindult, abban a reményben, hogy hamarosan elérni nagybátyja majorságát. Alig tett néhány lépést, mikor egy másik farkast pillantott meg. Ez, egy nőstény, sokkal nagyobb és borzasztóbb volt, mint az első, a him. Aline nem vesztette el lélekjelenlétét; óvatosan folytatta útját, miközben énekelt, hogy a vadállatokat zavarba hozza. Néha-néha nagyot kiáltott, abban a reményben, hogy favágók meghallják és segítségére sietnek. Hasztalan! Az elhagyott erdőben senki sem mutatkozott.

A két farkas nyomon követte a leányt. Gyávábbak voltak, hogysem járó helyzetben meg merték volna támadni, de lesték, hogy mikor bottlik meg, vagy esik el, s abban a



Márk Lajos

Barátnők.

Könyves Kálmán jogosításával.



Márk Lajos

Képes Lapok

Könyves Kálmán jogosításával.

pillanatban rávetették volna magukat. Aline jól tudta ezt s azért nagy óvatosan haladt, hogy félre ne lépjen.

Már-már elhagyta ereje, mikor az egyre rosszabb szoruló ösvény vad bokraiból durva hang szólalt meg:

— Itt vagy, kicsikém? Hát ide hoztak a kutyáim?

Aline rémülten bámult az előtte álló torzonborz alakra. Vad tekintetű férfi volt, nagy, szürkével tarkított fekete szakállal és meztelen, szőrös mellel.

— Uram, könyörüljön rajtam! — esengett a szegény Aline.

— Én nem vagyok úr! — dörmögött a szörny. — Én vagyok az a farkas, akitől a kis leányok félnek, noha kíváncsiságuk egyre űzi őket, hogy karjaimba rohanjanak. Te is látni kívántál. Tudom legtitkosabb gondolatodat. Most hatalmamban vagy.

Egy helyütt Aline megborított egy fatöncsben és elesett. Mikor fel akart emelkedni, a vad erdei ember lehelletét érezte arcán.

— Az enyim vagy! — lihegte a szörny. — Látni akartad a farkast. Most lásd!

A leány sikoltani akart — és felébredt. Pierre Faucheur karjaiban pihent, aki álomban lepte meg.

Baj azonban nem lett a dologból, mert házasság lett a vége és gyönyörű gyermekek.



Jeanne Brown, Washington Avenue 14.

Elveszett egy bernáthegeyi kutya. Aki megtalálja, ne adja el, hanem hozza dus jutalom ellenében haza. Baró Allenburg, New Netherland 7.

George! Nem tehetek róla; **harragudj**, de az igazat meg kellett mondanom.

Jeanette lázas sietséggel olvasott s aztán eltűnt arcáról minden felhő és mosolygott. Olyan rózsásnak látta e percben a világot, mint még soha.

Majd újra elkomolyodott s még a szemöldökeit is összeráncolta, úgy belemélyedt a hirdetések olvasásába. Valósággal tanulmányozta a hasábokat. Keresett valamit.

Megtalálta. S akkor elővett zsebéből egy darabka vörös íróni s ugyancsak az apró hirdetések egyik-másika között aláhuzogatott egy-egy szót.

Pár pillanat múlva a kalauz után már Bill kezében volt az újság, aki mohón betűzte a sorokat:

Edes, fajtiszta csemegő-szőlő kapható. Ellerbeck, 3, Avenue 12

Kérékpárt veszek egy **barátom** megbizásából. Nellton Avenue 8. Smith.

Eveline! **Jöjjön azonnal**. Minden rendben van. Regnault.



Legujabb divatu párisi toilette.



Legujabb divatu párisi toilette.

II.

Mikor a vonat New-Havenbe érkezett, Bill így szólt:

— Jeanette, légy oly jó, szállj te is ki velem. Eppen husz percünk van s egy pótjegyet kell váltanom New-Yorkig, mert el akarlak kísérni. Ezt a napot valahol meg kell ünnepeleltünk.

— És mi lesz a felolvasásoddal? — kérdezte Jeanne mosolyogva.

— Várjanak! — volt a rövid válasz.

— És a professzor?

— Annak telefonálok, hogy . . . majd csak mondok neki valamit. Nagyon sajnálom stb. Beteg voltam.

— De aztán ha az igazi okot kérdezi?

— Nem fogja kérdezni. És aztán ha kérdezi és én ezt felelem, akkor sem hazudom.

— Csakugyan?

— Csakugyan. Azt fogom mondani, beteg voltam, a . . .

— Lustaság bántott . . .

— Ó nem, a . . . szívem fájt.

Mindketlen elnevetlék magukat és sugárzó szemmel szaladtak a telefonhoz.

TEMETÉSEN.

Nem láttam soha a kít most temetnek
És megsirattam mégis, meg nagyon.
Leány volt, szőke, angyalarcú gyermek,
Egy bánatos dal csendes éjszakán,
Egy nyíló rózsza — vagy ki tudja tán? . . .
Az álom — melyről annyit álmodom . . .

A koporsóján hófehér virágok;
Panaszos lágyan sír a búcsúdál.
Szeretnék futni — és zokogva állok
Sötétedő szobámnak ablakán,
Halkan suhanva jő be rajt' az árny,
Úgy int, susog mind s az ablakra csal . . .

„Nézd! . . . ott az álmod, ott a ifjuságod
Küzdésed, vágyad, meddő, céltalan,
Az életed — a hervadó virágok
Szomorú sorsa — nézzed csak tovább! . . .
S kacagva hagyták el a kis szobát,
S én álltam ott — s sirattam önmagam.

Thomé József.

A farkas.

Irta: J.-H. RESNY.

Aline az út kanyarulatánál megállt és így szólt kis öcséséhez:

— Szaladj keresztül az erdőn s mondd meg Mathieu bátyánknak, hogy a két órai vonattal utazunk.

— Nem megyek! — felelt a fiú. — Farkas van az erdőben.

Aline mosolygott. Ő már nagy leány volt. Tudta, hogy a farkas csak a nép képzeletében él.

— Csacsi! — szólt. — A farkas nem bántja a fiukat.

— Már miért ne bántaná? Ha megeszi a leányokat, megeszi a fiukat is.

— Csak nem akarsz, hogy én menjek — felelt Aline. — Mar a látása is halálokat okozná.

— Én pedig nem megyek!

És a fiú, hogy bizonyosságát adja erős akaratának, nekivágott az országútnak és eltűnt a falu irányában.

Aline sóhajtott. Erényes volt, de a falun töltött tizenhét év forró pezsgésbe hozta véré. A farkas félelmet okozott neki és mégis vonzotta. Ez a farkas férfi volt és Pierre Faucheurnek hívták. Vasárnaponként, mise alatt félénken szenteltvizet kínált Alinének s esténként a



Legujabb divatu párisi toilette.